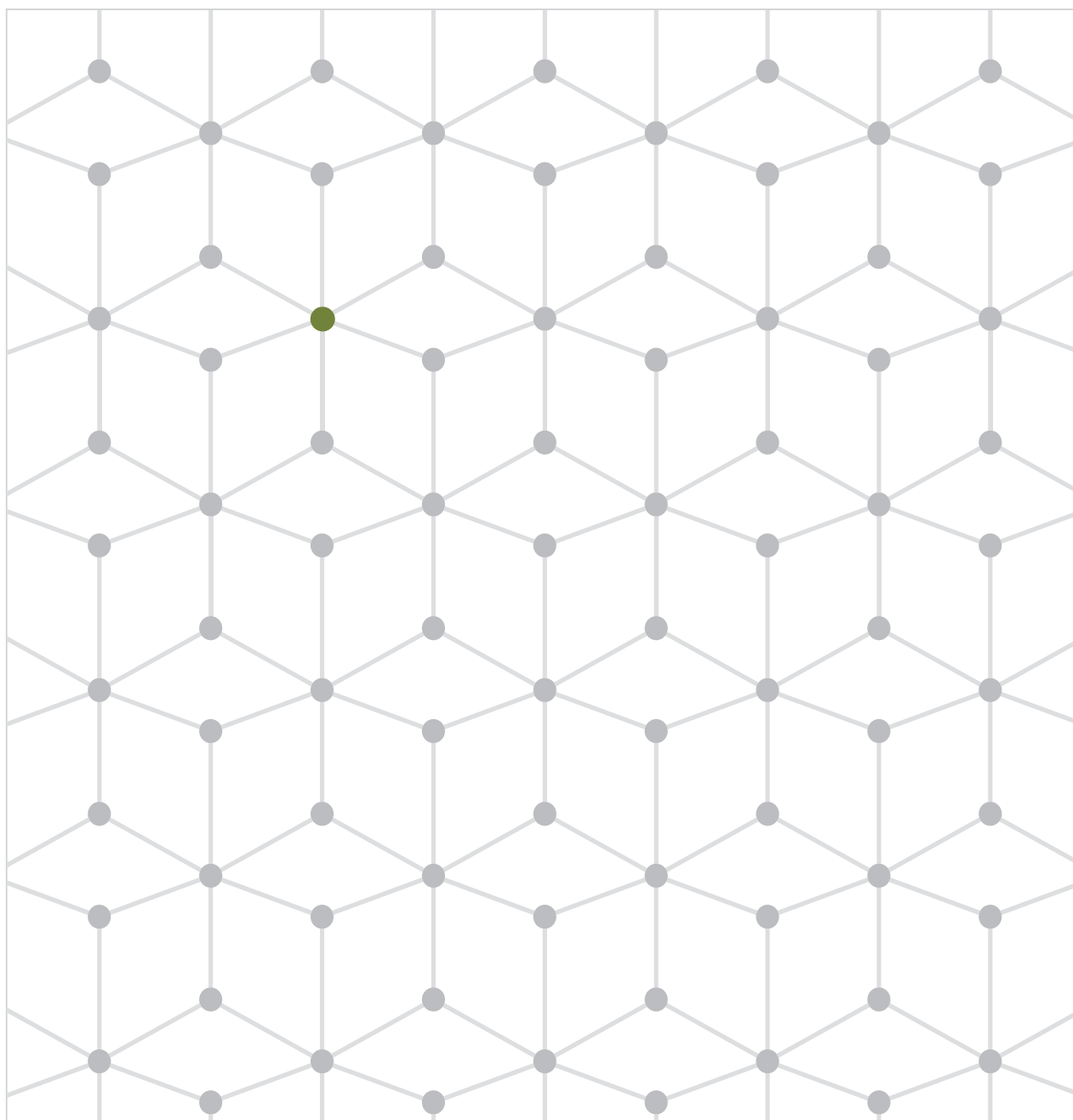


Christian Wendelborg

ELEVUNDERSØKELSEN 2020

Analyse av Utdanningsdirektoratets brukerundersøkelser



Christian Wendelborg

Elevundersøkelsen 2020

Analyse av Utdanningsdirektoratets brukerundersøkelser

Rapport 2021

Mangfold og inkludering

 **NTNU**
Samfunnsforskning AS

Postadresse: NTNU Dragvoll, 7491 Trondheim
Besøksadresse: Dragvoll Allé 38

Telefon: 91 89 77 27

E-post: kontakt@samforsk.no

Web.: www.samforsk.no

Foretaksnr. NO 986 243 836

NTNU Samfunnsforskning AS
Avdeling for mangfold og inkludering
Oktober 2021

ISBN 978-82-7570-665-0 (web)

FORORD

Denne rapporten er den årlige hovedrapporten av resultatene fra Elevundersøkelsen. I tillegg til denne hovedrapporten er det tidligere i år levert rapporter som omhandler Mobbing og arbeidsro i skolen (Rapport a) og Analyser av indeksene på Skoleporten (Rapport b).

Oppdragsgiver er Utdanningsdirektoratet. Vi vil gjerne takke Dina Dalaaker fra Utdanningsdirektoratet for godt samarbeid. Vi vil også takke Jens-Petter Farnes og Terje Linneberg ved Conexus som har gjort dataene fra Elevundersøkelsen tilgjengelige for NTNU Samfunnsforskning til rett tid.

Årets hovedrapportering fra Elevundersøkelsen er mer deskriptiv og resultatbeskrivende enn foregående års hovedrapporter. Grunnen til dette at det årlige dypdykket er blitt skilt ut i en egen rapport som kommer i slutten av 2021 fordi skolenestenging og skolestreik våren 2020 gjorde datainnsamlingen umulig og dermed utsatt til høsten 2021.

Forskningsleder Christian Wendelborg, ved NTNU Samfunnsforskning har gjort analysene og skrevet rapporten. Markus Lynum har vært med å produsere tabeller og figurer.

Trondheim, oktober 2021

Christian Wendelborg
Prosjektleder
Forskningsleder

INNHold

	side
FORORD	i
INNHold	1
SAMMENDRAG	7
1. Introduksjon	11
1.1 Om innholdet i rapporten	12
2. Datagrunnlag og framgangsmåte	14
2.1 Elevundersøkelsen	14
2.1.1 Innhenting av ekstra bakgrunnsvariabler	17
2.1.2 Om de statistiske analysene	19
3. Dyppdykk i Elevundersøkelsen	22
4. Analyser av mobbing på skolenivå	25
4.1 Forekomst av mobbing	25
5. Indeksene i Utdanningsdirektoratet statistikkbank	28
5.1 Om indeksene	28
5.2 Indeksene på nasjonalt nivå	28
5.3 Enkeltvis presentasjon av indeksene	32
6. Trivsel	33
6.1 Trinn, skoleslag og utdanningsprogram	34
6.2 Kjønn	36
6.3 Andel minoritetsspråklige elever	37
6.4 Skolestørrelse og lærertetthet	38
6.5 Kommunestørrelse og utdanningsnivå i kommunen	40
6.6 Bakgrunnsvariablenes forklaringsverdi	42
7. Støtte fra lærerne	45
7.1 Trinn, skoleslag og utdanningsprogram	46
7.2 Kjønn	48
7.3 Andel minoritetsspråklige elever	49
7.4 Skolestørrelse og lærertetthet	50
7.5 Kommunestørrelse og utdanningsnivå i kommunen	52
7.6 Bakgrunnsvariablenes forklaringsverdi	54
8. Støtte hjemmefra	55
8.1 Trinn, skoleslag og utdanningsprogram	56
8.2 Kjønn	58

8.3	Andel minoritetsspråklige elever	59
8.4	Skolestørrelse og lærertetthet	60
8.5	Kommunestørrelse og utdanningsnivå i kommunen	62
9.	Faglig utfordring	65
9.1	Trinn, skoleslag og utdanningsprogram	66
9.2	Kjønn	68
9.3	Andel minoritetsspråklige elever	69
9.4	Skolestørrelse og lærertetthet	70
9.5	Kommunestørrelse og utdanningsnivå i kommunen	72
9.6	Bakgrunnsvariablenes forklaringsverdi	74
9.7	Bakgrunnsvariablenes forklaringsverdi	64
10.	Vurdering for læring	75
10.1	Trinn, skoleslag og utdanningsprogram	77
10.2	Kjønn	79
10.3	Andel minoritetsspråklige elever	80
10.4	Skolestørrelse og lærertetthet	81
10.5	Kommunestørrelse og utdanningsnivå i kommunen	83
10.6	Bakgrunnsvariablenes forklaringsverdi	85
11.	Læringskultur	87
11.1	Trinn, skoleslag og utdanningsprogram	88
11.2	Kjønn	90
11.3	Andel minoritetsspråklige elever	91
11.4	Skolestørrelse og lærertetthet	92
11.5	Kommunestørrelse og utdanningsnivå i kommunen	94
11.6	Bakgrunnsvariablenes forklaringsverdi	96
12.	Mestring	97
12.1	Trinn, skoleslag og utdanningsprogram	98
12.2	Kjønn	100
12.3	Andel minoritetsspråklige elever	101
12.4	Skolestørrelse og lærertetthet	102
12.5	Kommunestørrelse og utdanningsnivå i kommunen	104
12.6	Bakgrunnsvariablenes forklaringsverdi	106
13.	Motivasjon	107
13.1	Trinn, skoleslag og utdanningsprogram	108
13.2	Kjønn	110
13.3	Andel minoritetsspråklige elever	111
13.4	Skolestørrelse og lærertetthet	112
13.5	Kommunestørrelse og utdanningsnivå i kommunen	114
13.6	Bakgrunnsvariablenes forklaringsverdi	116

14. Elevdemokrati og medvirkning	117
14.1 Trinn, skoleslag og utdanningsprogram	118
14.2 Kjønn	120
14.3 Andel minoritetsspråklige elever	121
14.4 Skolestørrelse og lærertetthet	122
14.5 Kommunestørrelse og utdanningsnivå i kommunen	124
14.6 Bakgrunnsvariablenes forklaringsverdi	126
15. Felles regler	127
15.1 Trinn, skoleslag og utdanningsprogram	128
15.2 Kjønn	130
15.3 Andel minoritetsspråklige elever	131
15.4 Skolestørrelse og lærertetthet	132
15.5 Kommunestørrelse og utdanningsnivå i kommunen	134
15.6 Bakgrunnsvariablenes forklaringsverdi	136
16. Mobbing på skolen	137
16.1 Trinn, skoleslag og utdanningsprogram	138
16.2 Kjønn	141
16.3 Andel minoritetsspråklige elever	142
16.4 Skolestørrelse og lærertetthet	143
16.5 Kommunestørrelse og utdanningsnivå i kommunen	145
16.6 Bakgrunnsvariablenes forklaringsverdi	147
17. Utdanning og yrkesveiledning (9. og 10. trinn)	148
17.1 Trinn	149
17.2 Kjønn	149
17.3 Andel minoritetsspråklige elever	150
17.4 Skolestørrelse og lærertetthet	151
17.5 Kommunestørrelse og utdanningsnivå i kommunen	152
17.6 Bakgrunnsvariablenes forklaringsverdi	154
18. Utdanning og yrkesrådgivning (Vg1)	155
18.1 Utdanningsprogram	156
18.2 Kjønn	157
18.3 Skolestørrelse	158
19. Sammenhenger i svar mellom ulike utdanningsprogram	159
20. Foreldreundersøkelsen	162
20.1 Trivsel	163
20.2 Motivasjon	166
20.3 Hjem - skole	170
20.4 Støtte fra lærerne	173
20.5 Vurdering for læring	176
20.6 Trygt miljø	181

20.7 Krenkelser	184
20.7.1 Gjort narr av	184
20.7.2 Holdt utenfor	188
20.7.3 Spredt løgner om	192
20.7.4 Trusler	195
20.7.5 Slag og spark	199
20.7.6 Kommentarer om utseende	203
20.8 Skolens håndtering av mobbing	206
20.9 Grunnleggende ferdigheter i regning	209
20.10 Grunnleggende ferdigheter i lesing	210
20.11 Grunnleggende ferdigheter i skriving	211
20.12 Grunnleggende digitale ferdigheter	212
20.13 Grunnleggende muntlige ferdigheter	215
20.14 Informasjon fra skolen	216
20.15 Dialog og medvirkning	220
20.16 FAU og SU	224
20.17 Kjennskap og forventninger	231
20.18 Utviklingssamtalene	235
20.19 Fysisk miljø og materiell	239
20.20 Læring og utvikling	240
20.21 Læringsforholdene på skolen	244
20.22 SFO	244
21. Gjennomgang av spørsmålene i Lærerundersøkelsen	248
21.1 Trivsel	250
21.2 Motivasjon	251
21.3 Hjem skole	252
21.4 Støtte fra lærerne	253
21.5 Læringskultur	254
21.6 Faglig utfordring	255
21.7 Lekser	255
21.8 Tilpasset opplæring	256
21.9 Lokal lærerplan	257
21.10 Relevans	257
21.11 Varierte arbeidsmetoder	258
21.12 Vurdering for læring	259
21.13 Medvirkning	260
21.14 Regler på skolen	261
21.15 Trygt miljø	262
21.16 Krenkelser	263
21.17 Mobbing	264
21.18 Grunnleggende ferdigheter i lesing	265
21.19 Grunnleggende ferdigheter i regning	266
21.20 Grunnleggende ferdigheter i skriving	267
21.21 Grunnleggende digitale ferdigheter	268
21.22 Grunnleggende muntlige ferdigheter	269

21.23	Fysisk læringsmiljø	270
21.24	Ledelse og samarbeid	271
LITTERATUR		273
TABELLER		275
FIGURLISTE		280
Vedlegg		287

SAMMENDRAG

Gjennom Elevundersøkelsen oppfordres elever i Norge til å si sin mening om forhold ved sin skoledag som er viktig for trivsel og læring. Alle elever i grunnskoler og videregående opplæring har i følge kapittel 9 A-2 i opplæringslova «rett til eit trygt og godt skolemiljø som fremjar helse, trivsel og læring». Skoleeiere og skoleledere har gjennom loven omfattende plikter når det gjelder rutiner og tiltak som skal sikre elevene gode og helsefremmende arbeidsforhold. Dette innebærer blant annet at skolene skal dokumentere hvordan de jobber forebyggende og hvordan de evaluerer sitt arbeid med læringsmiljøet.

Elevundersøkelsen er en nettbasert spørreundersøkelse hvor elever fra 5. trinn til utvideregående skole uttrykker sin mening om forhold som er viktige for å lære og trives på skolen. Gjennomføringsperioden for Elevundersøkelsen var fra 1. oktober til 31. desember 2021. Det er Utdanningsdirektoratet som er ansvarlig for gjennomføringen av Elevundersøkelsen, mens NTNU Samfunnsforskning er ansvarlig for analyser og rapportering. Det er obligatorisk å gjennomføre Elevundersøkelsen for 7. og 10. trinn, samt for videregående trinn 1 (Vg1), mens det er frivillig å delta for øvrige trinn. 459 511 har deltatt i Elevundersøkelsen 2020. Det er over 8000 flere elever enn det var for Elevundersøkelsen 2018 og er det største antallet som noensinne har besvart Elevundersøkelsen og er et resultat av en årlig økning i deltakelse. Totalt sett er det 79,8 prosent av samtlige elever fra 5. trinn til Vg3 som har deltatt og som er en økning 1,2 prosentpoeng fra 2019. Dersom vi ser på utviklingen over år skyldes økningen at det er flere skoler som også gjennomfører Elevundersøkelsen for frivillige trinn.

Denne rapporten er den årlige hovedrapporten hvor resultatene fra Elevundersøkelsen blir analysert inngående. Problemstillingene i hovedrapporten vil delvis variere fra år til år og de ulike årlige problemstillinger og temaområder fastsettes i samråd med Utdanningsdirektoratet. For Elevundersøkelsen 2020 har vi følgende hovedproblemstilling (Problemstilling 1): Hvordan forstår og oppfatter aktører i skolen, fra innerst i klasserommet, via lærere, til skoleledere, til skoleeierrepresentanter, til politisk ledelse, endringene i rapportering av læringsmiljøet på mellomtrinn, og hvilke handlinger ser de på som aktuelle ut fra det? Imidlertid vil denne problemstillingen først rapporteres i egen rapport som kommer i slutten av 2021. Dette på grunn av at skolenedstenging og skolestreik våren 2020 ble planlagte skolebesøk og kvalitativ intervju utsatt.

I tillegg til nevnte tema og problemstilling, vil følgende problemstillinger belyses i rapport C hvert år:

Problemstilling 2: Finner det sted endringer over tid for andelen elever som oppgir at de blir mobbet på skolenivå?

Problemstilling 3: Er elevenes opplevelse av eget læringsmiljø¹ systematisk påvirket av følgende bakgrunnsfaktorer: kjønn, andelen minoritetsspråklige elever, trinn, skoleslag (gs/vgs), antall elever på skolen, utdanningsprogram, utdanningsnivå og antall innbyggere i kommunen?

Problemstilling 4: Er det tendenser til positiv utvikling i elevenes læringsmiljø på nasjonalt nivå?²

Analyser av mobbing på skolenivå

I rapporten bruker vi et sammensatt mål på mobbing hvor det i tidligere analyser før 2016 er brukt et enkeltspørsmål om mobbing. Indeksen *Mobbing på skolen* viser andelen som opplever at de enten blir mobbet av andre elever på skolen, eller om en er digitalt mobbet av elever som går på skolen eller om en er mobbet av voksne på skolen. Dersom elevene har krysset av for at de er mobbet av andre elever på skolen, er digitalt mobbet av andre elever på skolen eller er mobbet av voksne to til tre ganger i måneden eller mer, blir de kategorisert som mobbet på skolen. Disse spørsmålene ble først innført i 2016, så sammenligningsgrunnlaget begrenses til Elevundersøkelsen 2016.

Gjennomsnittlig rapporterer 6,7 prosent av elevene ved skolene om mobbing i 2020. Dette er en reduksjon på 0,1 prosentpoeng fra 2019 og 0,9 prosentpoeng fra 2017. I 2020 er det 9,3 prosent av skolene hvor ingen elever rapporterer om mobbing. I perioden mellom 2016 og 2019 har denne andelen variert mellom 8,7 og 9,9.

Analyse av indeksene i Utdanningsdirektoratet statistikkbank

Når det gjelder Indeksene som presenteres i Utdanningsdirektoratet statistikkbank skårer elevene jevnt over høyt på flertallet av indeksene. Det er ingen store variasjoner i hvordan elevene har svart i Elevundersøkelsen 2020, med to viktige unntak; *Trivsel* og *Motivasjon* er det en reduksjon for 7.trinn med en Cohens d-verdi på henholdsvis 0,24 og 0,35. Dette er en liten endring, men av betydning og endringen har skjedd gradvis fra 2016. Over år er det en tydelig tendens til at elever på 7. trinn skårer lavere på indeksene i Elevundersøkelsen.

Likefullt skårer elever på 7. trinn ofte høyest, mens elever på 10. trinn skårer ofte lavest på indeksene som presenteres i Utdanningsdirektoratet statistikkbank. Elever på 7. trinn svarer betydelig høyere enn elever på 10. trinn på indeksene Støtte fra Lærere, Vurdering for læring, Motivasjon, Elevdemokrati og medvirkning, samt Felles regler. I tidligere Elevundersøkelser var forskjellen større og gjaldt samtlige indekser foruten Mobbing på skolen. Dette gjenspeiler at elevene i 7 trinn har en reduksjon på de fleste indeksene, mens det er små endringer for 10 trinn. Elevene på 7. trinn skiller seg også betydelig fra elever i Vg1 i hvordan de svarer på mange indekser, men forskjellen er jevnt over ikke like stor

¹ Representert med indeksene/indikatorer som presenteres på i Utdanningsdirektoratet statistikkbank

² Gjelder samtlige obligatoriske spørsmål i Elevundersøkelsen

sammenlignet med forskjellen mot 10. trinn, med unntak for indeksene *Støtte hjemmefra* og *Faglig utfordring*. Elever på 7 trinn skårer lavere enn Vg1 på *Læringskultur*, mens de skiller seg ikke fra elever på Vg1 når de gjelder *Trivsel*, *Mestring* og *Motivasjon*.

Elevundersøkelsen 2020 ble gjennomført i en periode hvor skolesektoren, som resten av samfunnet, var rammet av koronasituasjonen. Det er ingen klare tendenser til at koronasituasjonen har påvirket hvordan elevene har svart på læringsmiljøindikatoren.

Gjennomgang av de enkelte indeksene

I gjennomgangen av de enkelte indeksene i kapittel 6-18, ser vi de enkelte indeksene i lys av ulike bakgrunnsvariabler. Hovedkonklusjonen fra disse analysene er at bakgrunnsfaktorene foruten årstrinn og til dels kjønn, har liten eller ingen innvirkning på hvordan elevene har svart på de ulike indeksene. Det kommer fram tilsynelatende sammenhenger i de bivariate analysene, men når vi kontrollerer for andre variabler i de multivariate analysene, viskes de aller fleste sammenhengene ut. Vi har også gjennomført flernivåanalyser som viser at kommunenivå har liten betydning for hvordan elevene svarer på spørsmålene. Variabler på skolenivå har større betydning. Egenskaper ved skolen kan eksempelvis forklare opptil 11 prosent av variansen i hvordan elever svarer på indeksen *Vurdering for læring* som er den indeksen hvor skolerelaterte variabler har størst betydning.

For videregående trinn har vi i kapittel 19 sett på hvordan elever på ulike utdanningsprogram har svart på de ulike læringsmiljøindeksene. Elektro og datateknologi peker seg ut som utdanningsprogrammet som skårer høyest på indeksene sett under ett. Videre kommer *Teknikk* og *industriell produksjon* og *Bygg* og *anleggsteknikk*, mens *Medier* og *kommunikasjon (ME)* og *Service* og *samferdsel* skårer gjennomgående lavest.

Foreldreundersøkelsen i skole

Kapittel 20 i rapporten inneholder en gjennomgang av Foreldreundersøkelsen i skole, hvor vi enkelt beskrevet resultatene på de 22 ulike områdene som foreldrene får spørsmål om i Foreldreundersøkelsen. For de områdene hvor det er flere enn 10 000 foreldresvar har vi sett på hvordan svarene fordeler seg på trinn, skolestørrelse (antall elever) og kommunestørrelse (antall innbyggere i kommunen). Jevnt over ser vi at foreldrene vurderer de ulike områdene positivt og det er få forskjeller mellom de ulike foreldregruppene (trinn, skolestørrelse, kommunestørrelse).

Lærerundersøkelsen

Presentasjonen av Lærerundersøkelsen i kapittel 21 er en gjennomgang av samtlige spørsmål og tema i Lærerundersøkelsen 2020. Jevnt over vurderer lærerne de ulike områdene positivt. Imidlertid er det svært lite spredning på mange av variablene som indikerer at de fleste er enige i påstandene/spørsmålene i Lærerundersøkelsen.

1. Introduksjon

Gjennom Elevundersøkelsen oppfordres elever i Norge til å si sin mening om forhold ved sin skoledag som er viktig for trivsel og læring. Nye regler om skolemiljø ble vedtatt av Stortinget og trådte i kraft 1. august 2017. I det nye kapittel 9 A-2 i opplæringslova står det at alle elever i grunnskoler og videregående opplæring har «rett til eit trygt og godt skolemiljø som fremjar helse, trivsel og læring». I dette nye kapitlet er det stadfestet at skoler skal ha nulltoleranse mot mobbing og det skal arbeides systematisk og kontinuerlig for et trygt skolemiljø. Skolene har blitt pålagt en aktivitetsplikt, og elever og foreldre har fått større brukermedvirkning og bedre klagerett. Skolene har med andre ord fått tydeligere plikter, særlig når det gjelder det psykososiale miljøet. Skoleeiere og skoleledere har gjennom loven omfattende plikter når det gjelder rutiner og tiltak som skal sikre elevene gode og helsefremmende læringsmiljø. Dette innebærer blant annet at skolene skal dokumentere hvordan de jobber forebyggende og hvordan de evaluerer sitt arbeid med skolemiljøet.

Elevundersøkelsen er et viktig verktøy for videreutvikling og kvalitetssikring av læringsmiljøet til elever i grunnskolen og videregående opplæring. Elevundersøkelsen er en del av kvalitetsvurderingssystemet og er hjemlet i forskrift til opplæringslovas paragraf 2-3. I denne paragrafen står det at skoleeier skal sørge for at nasjonale undersøkelser om motivasjon, trivsel, mobbing, elevmedvirkning, elevdemokrati og det fysiske miljøet blir gjennomført og fulgt opp lokalt. Dette betyr at skoleeier har et ansvar, ikke bare for å gjennomføre undersøkelsen, men også for at resultatene blir fulgt opp og brukt i utviklingen av en bedre skole.

Elevundersøkelsen er en nettbasert spørreundersøkelse hvor elever fra 5. trinn til utvideregående skole uttrykker sin mening om forhold som er viktige for å lære og trives på skolen. Det er obligatorisk for skolene å gjennomføre Elevundersøkelsen for 7. og 10. trinn, samt for videregående trinn 1 (Vg1), mens det er frivillig for øvrige trinn. Det er Utdanningsdirektoratet som er ansvarlig for gjennomføringen av Elevundersøkelsen, mens NTNU Samfunnsforskning er ansvarlig for analyser og rapportering.

NTNU Samfunnsforskning har analysert data fra Elevundersøkelsen siden 2011. Hvert år leveres det tre rapporter. Rapport A omhandler mobbing og arbeidsro i klasserommet. Rapport B omhandler om det har funnet sted endringer på fylkesnivå for læringsmiljøindikatorer som presenteres i Utdanningsdirektoratet statistikkbank over tid eller mellom obligatoriske trinn. Rapport C er en årlig hovedrapport hvor resultatene fra Elevundersøkelsen blir analysert mer inngående. Problemstillingene i rapport C vil delvis variere fra år til år og de ulike årlige problemstillinger og temaområder fastsettes i samråd med Utdanningsdirektoratet.

For hvert år gjennomfører vi et dypdykk hvor vi besøker skoler og analyserer data og temaområder i Elevundersøkelsen mer i dybden. Temaet for dypdykket omhandler hvordan skolesektoren på lokalt plan arbeider med resultater springer både ut fra en nedgang i rapportering av motivasjon, særlig i de yngre klassetrinn og også i rapporteringen av mestring og trivsel og om hvordan skolesektoren på lokalt plan

arbeider med resultater fra Elevundersøkelsen, sett i lys av utviklingstrekk i Elevundersøkelsen som viser en reduksjon på samtlige indekser som presenteres på i Utdanningsdirektoratet statistikkbank for 7. trinn. Problemstillingen (Problemstilling 1) i dypdykket er **hvordan forstår og oppfatter aktører i skolen, fra innerst i klasserommet, via lærere, til skoleledere, til skoleeierrepresentanter, til politisk ledelse, endringene i rapportering av læringsmiljøet på mellomtrinn, og hvilke handlinger ser de på som aktuelle ut fra det?** Denne problemstillingen skulle i utgangspunktet belyses i kapittel 3, men på grunn av COVID 19 og skolenedstenginger, samt skolestreik våren 2021 ble planlagte skolebesøk utsatt. Kapittel 3 vil derfor bare beskrive bakgrunnen for hva som skal gjøres i dypdykket som leveres som egen rapport i slutten av 2021.

I tillegg til nevnte tema og problemstillinger, belyses følgende problemstillinger i hovedrapporten hvert år:

Problemstilling 2: Finner det sted endringer over tid for andelen elever som oppgir at de blir mobbet på skolenivå?

Problemstilling 3: Er elevenes opplevelse av eget læringsmiljø³ systematisk påvirket av følgende bakgrunnsfaktorer: kjønn, andelen minoritetsspråklige elever, trinn, skoleslag (gs/vgs), antall elever på skolen, utdanningsprogram, utdanningsnivå og antall innbyggere i kommunen?

Problemstilling 4: Er det tendenser til positiv utvikling i elevenes læringsmiljø på nasjonalt nivå?

1.1 Om innholdet i rapporten

Rapporten bygger på rammen av tidligere års rapporter. Vi gir vi først en beskrivelse av datagrunnlag og framgangsmåte. Dette presenteres i kapittel 2. Deretter kommer kapittel 3 der temaet for dypdykket for Elevundersøkelsen 2020 presenteres.

I kapittel 4 ser vi på utvikling av elever som oppgir at de blir mobbet på skolenivå og belyser dermed problemstilling 2. I kapittel 5 gir vi en samlet oversikt over indeksene som presenteres i Utdanningsdirektoratet statistikkbank for de obligatoriske trinna. Det vil si 7. og 10. trinn, samt Vg1. Skoleporten er for øvrig faset ut våren 2021 og erstattet med Utdanningsdirektoratet statistikkbank ([Statistikk \(udir.no\)](https://statistikk.udir.no)). I kapittelet vises gjennomsnittlige skårer på nasjonalt nivå for Elevundersøkelsen 2020. I tillegg viser vi tilsvarende tall fra 2016 til 2019 for å se på utvikling over tid. Kapittel 5 er dermed med å belyse problemstilling 4 om det er tendenser til positiv utvikling i elevenes læringsmiljø på nasjonalt nivå.

Kapittel 6 til kapittel 18 er en deskriptiv analyse av hver indeks som er inkludert i Utdanningsdirektoratet statistikkbank og er med å belyse problemstilling 3. Samtlige indekser vil bli analysert og sett i lys av bakgrunnsvariablene 1) trinn, skoleslag og utdanningsprogram, 2) kjønn, 3) andel minoritetsspråklige elever ved skolen, 4) skolestørrelse og lærertetthet og 5)

³ Representert med indeksene/indikatorer som presenteres i Utdanningsdirektoratet statistikkbank

skolens geografiske plassering og utdanningsnivå i kommunen. Til slutt i hvert av kapitlene presenteres flernivåanalyser som viser i hvilken grad vi kan si at de nevnte bakgrunnsvariablene har innvirkning på hvordan elevene skårer på de ulike indeksene.

Kapittel 19 er en kort analyse av sammenhenger mellom utdanningsprogram og vurderinger av det totale læringsmiljøet. I år presenterer vi funn fra Foreldreundersøkelsen 2020 i kapittel 20. Kapittel 21 er en gjennomgang av samtlige tema og spørsmål i Lærerundersøkelsen 2020.

2. Datagrunnlag og framgangsmåte

Hovedmaterialet i denne undersøkelsen er data fra Elevundersøkelsen 2020, men også Foreldreundersøkelsen for skole og Lærerundersøkelsen er inkludert. I dette kapitlet vil vi beskrive framgangsmåter, egenskaper ved datamaterialet og metodiske betraktninger som legges til grunn for analysene og resultatene i denne rapporten med tanke på Elevundersøkelsen. Beskrivelser av Foreldreundersøkelsen i skole og Lærerundersøkelsen gjøres i henholdsvis kapittel 20 og 21, men mange av de samme framgangsmåtene som benyttes Elevundersøkelsen, brukes også på datamaterialet fra Foreldre- og Lærerundersøkelsen.

2.1 Elevundersøkelsen

Elevundersøkelsen er en årlig spørreundersøkelse fra Utdanningsdirektoratet hvor elever skal få si sin mening om forhold som er viktige for læring og trivsel i skolen. Gjennomføringsperioden for Elevundersøkelsen var fra 1. oktober til 31. desember 2021. Det er obligatorisk for skoler å gjennomføre Elevundersøkelsen for 7. og 10. trinn og Vg1. Det er imidlertid frivillig for elevene å svare på undersøkelsen. I 2020 var det totalt 459 511 elever mellom 5.trinn og Vg3 som svarte på Elevundersøkelsen. Med såpass stor andel besvarelser gir undersøkelsen en unik mulighet for å kartlegge det psykososiale miljøet blant elever hvert år. Elevene kan her vurdere sin skole, påvirke sin opplæring på skolen, og si sin mening om forhold som er viktig for å lære og for å trives.

Elevundersøkelsen gjennomføres elektronisk og det er Conexus som håndterer og drifter undersøkelsen for Utdanningsdirektoratet⁴. Det er som nevnt skoleeier som er ansvarlig for at undersøkelsen gjennomføres. Skolen gjennomfører undersøkelsen ved at hver elev mottar et unikt brukernavn som de bruker til å logge seg inn på undersøkelsen. Utdanningsdirektoratet har laget en veiledning for hvordan skolen skal gjennomføre undersøkelsen for å sikre at undersøkelsen gjennomføres mest mulig likt i skolene. Dette bidrar til å sikre validiteten i undersøkelsen. Det vil si gyldigheten i de konklusjoner vi trekker ut fra resultatene.

⁴ Utdanningsdirektoratet er behandlingsansvarlig for undersøkelsen, mens Conexus er databehandler

Tabell 2.1 Antall elever som har deltatt i Elevundersøkelsen 2020 fordelt på klassetrinn

Årstrinn	Antall	Prosent	Prosent av alle på trinnet 2020	Prosent av alle på trinnet 2019	Andel gutter i EU	Andel gutter i populasjonen
5. trinn	45 096	9,8	69,2	65,8	50,3	51,2
6. trinn	49 757	10,8	75,0	72,9	51,0	51,4
7. trinn	60 045	13,1	91,5	90,2	51,0	51,5
8. trinn	50 051	10,9	78,1	77,6	51,0	51,3
9. trinn	50 276	10,9	78,0	76,4	51,0	51,4
10. trinn	56 008	12,2	88,9	87,7	50,8	51,1
Vg1	60 705	13,2	82,1	83,7	51,6	52,8
Vg2	52 133	11,3	82,1	80,1	51,3	52,0
Vg3	35 440	7,7	71,4	71,9	42,8	43,8
Total	459 511	100,0	79,8	78,6	50,4	50,8

Prosent av alle på trinnet er regnet ut fra antall elever registrert på årstrinnet i Grunnskolens Informasjonssystem (GSI) skoleåret 2020/21, mens det for Videregående opplæring (VGO) er beregnet ut fra samlet antall elever i VGO registrert i Utdanningsdirektoratet statistikkbank, skoleåret 2019/20.

Tabell 2.1 viser at det er 459 511 som har deltatt i Elevundersøkelsen 2020. Det er 8 327 flere elever enn det var for Elevundersøkelsen 2019 og er det største antallet som noensinne har besvart Elevundersøkelsen. Det har vært en økning hvert år de siste årene. Det er nærmere 25 000 flere elever som deltok i 2020 enn i 2017 og 45 000 flere enn i 2015. Totalt sett er det 79,8 prosent av samtlige elever fra 5. trinn til Vg3 som har deltatt i 2020, noe som er 1,2 prosentpoeng høyere enn i 2019.

Prosentandelene viser at det er flest deltakere fra de årstrinnene hvor Elevundersøkelsen er obligatorisk. Det vil si 7. og 10. trinn, samt Vg1. For disse trinnene ser vi at det er mellom nærmere 82 prosent til 91,5 prosent av alle elevene på trinnet som har svart. For de øvrige trinnene hvor gjennomføringen er frivillig deltar fra 69 til 81 prosent av elevene i Elevundersøkelsen 2020.

Det er nærmest jevnt fordelt mellom gutter og jenter som har svart på undersøkelsen med en liten overvekt gutter fram til og med VG2. I elevpopulasjonen er det i overkant av 51 prosent gutter på disse trinnene (Tall fra Udirs Statistikkbank (udir.no)). For Vg3 er det færre gutter, men andelen er kun ett prosentpoeng lavere i elevundersøkelsen enn i populasjonen.

Tabell 2.2 *Antall elever i VGS som har deltatt i Elevundersøkelsen 2020 fordelt på utdanningsprogram og sett i forhold til andelen i populasjonen.*

Utdanningsprogram	Antall svart	Andel av utvalget	Andelen i populasjonen	Differanse	Prosent av alle på utdanningsprogrammet
Idrettsfag	11050	7,5	6,3	1,1	88,1
Musikk, dans og drama	4689	3,2	3,2	0,0	74,4
Studiespesialisering*	63948	47,6	47,9	-0,4	74,1
Bygg- og anleggsteknikk	7032	4,7	4,6	0,1	76,8
Design og håndverk	1157	0,8	0,8	0,0	72,9
Elektrofag*	4452	5,8	5,0	0,7	85,5
Helse- og oppvekstfag	16211	10,9	12,0	-1,0	68,2
Naturbruk	3800	2,6	2,7	-0,2	69,7
Restaurant- og matfag	2267	1,5	1,7	-0,2	66,3
Service og samferdsel	2909	2,0	2,0	-0,1	72,8
Teknikk og industriell produksjon*	4206	-			
Påbygging*	6514	-			
Kunst, design og arkitektur	2217	1,5	1,6	-0,1	71,6
Medier og kommunikasjon (ME)	4401	3,0	3,0	0,0	75,0
Håndverk, design og produktutvikling	156	0,1	0,2	-0,1	47,0
Elektro og datateknologi*	4096	-	0,0		
Frisør, blomster, interiør og eksponeri	836	0,6	0,7	-0,1	64,6
Informasjonsteknologi og medieproduksjo	1043	0,7	0,7	0,0	74,7
Salg, service og reiseliv	2050	1,4	1,7	-0,3	61,1
Teknologi- og industrifag*	5129	6,3	5,9	0,4	80,0
Total	148163	100,0			74,7

Tall fra elevpopulasjonen er hentet fra SSB (2020), * Påbygging er inkludert i Studiespesialisering i utregning av andel i populasjonen og andel av utdanningsprogrammet. Tilsvarende er gjort med Teknikk og industriell produksjon er inkludert i Teknologi- og industrifag og Elektro og datateknologi er inkludert i Elektrofag. Dette fordi at SSB ikke opererer med samme Utdanningsprogram som Elevundersøkelsen.

Tabell 2.2 viser at det er 148 163 elever i videregående opplæring som har besvart Elevundersøkelsen 2020 det er færre enn i 2019 hvor det var 149 409 elever som svarte. . Tall fra SSB viser at det var 198 336 elever i videregående opplæring i 2020 (ikke medregnet lærlinger og lære kandidater). Det betyr at 74,7 prosent av elevene i

videregående opplæring har besvart Elevundersøkelsen 2020. Dette er en nedgang fra 76 prosent i 2019. Legg merke til at det er kommet til nye utdanningsprogram i 2020 og andre utdanningsprogram har skiftet navn. Videre viser tabellen at det er flest elever som har besvart undersøkelsen som går på studiespesialisering, 47,6 prosent. I populasjonen er det 47,9 prosent av elevene i VGS som går på dette utdanningsprogrammet. Jevnt over er andelen elever som har svart for de ulike utdanningsprogrammene relativt lik andelen i populasjonen. Hvis vi ser på andelen av alle på utdanningsprogrammet som har svart på Elevundersøkelsen 2020, ser vi at elever som tilhører Idrettsfag som har høyest svarprosent på 88,1 prosent. Lavest svarprosent finner vi ved Håndverk, design og produktutvikling hvor 47,0 prosent av elevene har deltatt i Elevundersøkelsen 2020. Merk at det bare er 332 elever på dette utdanningsprogrammet i populasjonen.

2.1.1 Innhenting av ekstra bakgrunnsvariabler

Utdanningsdirektoratet ønsker at indeksene som presenteres i Utdanningsdirektoratet statistikkbank skal systematisk sees i lys av følgende bakgrunnsvariabler:

- Trinn, skoleslag (grunnskole og videregående skole) og utdanningsprogram
- Kjønn
- Andel minoritetsspråklige elever ved skolen (elever som får undervisning etter opplæringsloven § 2-8 og friskoleloven § 3-5)
- Skolestørrelse og lærertetthet
- Kommunestørrelse (innbyggertall) og utdanningsnivået i kommunen

Når det gjelder de to første punktene (trinn, skoleslag, utdanningsprogram og kjønn), er dette informasjon som allerede eksisterer i datamaterialet. De øvrige bakgrunnsvariablene må hentes fra eksterne datakilder. Skolerelatert informasjonen er tilgjengelig i Grunnskolens informasjonssystem (GSI) og er importert derifra. I og med GSI bare har data for grunnskolen har vi ikke fått disse bakgrunnsvariabler for videregående skoler. Imidlertid har vi gjennom Utdanningsdirektoratet statistikkbank fått data om skolestørrelse målt i antall elever på skolen for de videregående skolene som er med i Elevundersøkelsen.

Andel minoritetsspråklige elever er beregnet ut fra det totale antall elever på skolen. Når det gjelder skolestørrelse er dette målt i antall elever på skolen og lærertetthet er antall elever på skolen delt på antall undervisningsårsverk på skolen. Kommunestørrelse er målt gjennom antall innbyggere i kommunen, mens utdanningsnivå er andel i kommunen med grunnskole som høyeste fullførte utdanning.

Tabell 2.3 *Frekvensfordeling for bakgrunnsvariabler*

	Grunnskole		VGS	
	Antall elever	Prosent	Antall elever	Prosent
Andel minoritetsspråklige elever				
Under 2 %	104924	33,3	-	-
2-5 %	106996	34,0	-	-
5.01-10 %	58196	18,5	-	-
10.01-25 %	33046	10,5	-	-
over 25 %	11704	3,7	-	-
Antall elever på skolen				
under 150 elever	32345	10,4	4309	2,9
150 - 299 elever	85296	27,5	14205	9,6
300 til 499 elever	137488	44,3	21834	14,8
500 til 900 elever	52277	16,8	64353	43,7
over 900 elever	3208	1,0	42613	28,9
Lærertetthet (elever per årsverk)				
Høy lærertetthet - under 11	89680	28,5	-	-
11 til 12,5	81928	26,0	-	-
12,51 til 14	92654	29,4	-	-
Lav lærertetthet over 14	50988	16,2	-	-
Antall innbyggere i kommunen				
Under 2500	7561	2,4	-	-
2500 til 4999	12158	3,9	-	-
5000 til 9999	26107	8,3	-	-
10000 til 19999	46631	14,8	-	-
20000-50000	79285	25,2	-	-
Over 50000	143345	45,5	-	-
Andel i kommunen med grunnskole som høyeste fullførte utdanning				
opptil 22 prosent	59991	19,0	-	-
22,1 til 24,9 prosent	56643	18,0	-	-
25 til 27,5 prosent	61912	19,7	-	-
27,51 til 30 prosent	60098	19,1	-	-
over 30 prosent	76443	24,3	-	-

Tabell 2.3 gir en oversikt over bakgrunnsvariablene for elever i Grunnskolen. *Andel minoritetsspråklige elever på skolen* er delt opp i fem grupper. I utgangspunktet er det ønskelig med like store grupper, men vi valgte å lage en egen kategori for skoler med over 25 prosent minoritetsspråklige for å undersøke om disse er vesensforskjellige fra andre grupper. For *Antall elever på skolen* har vi delt opp i 5 grupper, mens for *Antall innbyggere i kommunen* har vi delt opp i seks grupper. For *Lærertetthet* har vi tilstrebet å få fire like store grupper, men også tatt hensyn til å få tilnærmet runde tall i

kategoriene. Når det gjelder utdanningsnivå i kommunen har vi innhentet opplysninger fra SSB om andel som har grunnskole som høyeste fullførte utdanning. Jo høyere andel jo lavere utdanningsnivå.

2.1.2 Om de statistiske analysene

Vi bruker gjennomsnittsverdiene når vi presenterer og analyserer indeksene og ser på forskjeller mellom grupper og endring over tid. Gjennomsnittsverdiene må relateres til de skalaene som er brukt. Disse skalaene går i positiv retning. Det vil si at skalaene går fra en til fem. Jo høyere gjennomsnittsverdi, jo bedre er det. Hvis vi ser på indeksen *Trivsel* tolker vi det slik at jo mer gjennomsnittsverdien nærmer seg fem, jo bedre trivsel er det. Her er det et viktig unntak. For indeksen *Mobbing på skolen* er skalaen motsatt. Det vil si hvor nærmere gjennomsnittsverdien er fem, jo mer mobbing er det. Når det gjelder *Mobbing* rapporterer vi andelen som rapporterer at de har blitt mobbet to til tre ganger i måneden eller mer.

I analyser av forskjeller i resultat over tid, og mellom grupper, bruker vi ofte begrepet statistisk signifikante forskjeller. Når vi bruker begrepet statistisk signifikant resultat mener man, enkelt sagt, at sjansen for at resultatet skyldes tilfeldigheter er liten. Det vil si at det er ikke tilfeldigheter eller målefeil som gjør at vi finner forskjeller eller sammenhenger, men noen egenskaper i gruppene eller det vi måler som gjør at vi finner disse forskjellene. Et statistisk signifikant resultat er altså et mål på hvor sikker vi kan være på at resultatene vi finner i et utvalg kan generaliseres og hvor sikkert vi kan si at resultatene også gjelder en større populasjon. Samtidig er det svakheter ved bare å vise til om resultatene er signifikante eller ikke. Dette gjelder særlig i undersøkelser som Elevundersøkelsen hvor det er veldig mange som har svart. I Elevundersøkelsen hvor det er over 450 000 elever som har svart på spørsmålene, vil selv små forskjeller bli signifikante. Det kan bety at signifikante forskjeller kan være trivielle og lite viktige. Derfor kjører vi også analyser som måler effektstørrelse. Dette er analyser som måler styrken på forskjellen eller sammenhengen og gir et bedre mål enn en signifikanstest.

I tillegg er det også slik at Elevundersøkelsen er nærmest en populasjonsundersøkelse, særlig for trinn 7, trinn 10 og Vg1. Det vil si at samtlige elever i prinsippet skal delta og det er ikke en utvalgsundersøkelse for disse trinnene. Det betyr at det ikke er nødvendig med slutningsstatistikk og signifikanstester for disse trinnene i og med at vi ikke skal generalisere fra et utvalg til en populasjon. De forskjellene vi finner *er* i populasjonen i og med at vi har målt hele populasjonen. Men vi vil gjerne si noe om størrelsen på forskjellene mellom grupper eller størrelsen på forskjellene i resultat over tid. Er det store og betydningsfulle forskjeller eller er forskjellene små, trivielle og ikke av praktisk betydning? Derfor vil vi benytte oss av et effektmål som heter Cohens *d*. Når det i denne rapporten refereres til signifikante resultat refereres det ikke til generalisering, men til størrelsen på forskjeller. Cohens *d* benyttes dermed her nærmest som et signifikansmål og er et mål på effektstørrelse. Den beregnes som forskjellen i gjennomsnittsverdi mellom to grupper delt på samlet standardavvik (pooled SD) i de to gruppene (Cohen, 1988). Standardavvik er et mål på spredning. Det vil si i hvilken grad svarfordelingen klumper seg rundt gjennomsnittet eller er mer spredt over hele skalaen. Cohens *d* er derfor et mål som viser om forskjellen mellom gruppene er betydningsfull, triviell eller

om den har noen praktisk betydning. Ut i fra Cohens d regner vi også ut effektstørrelse (ES). I tillegg vil vi benytte oss av effektmålet η^2 eller η kvadrert. Dette målet bruker vi når vi sammenligner mer enn to grupper. η^2 viser hvor stor andel av den totale variasjonen rundt gjennomsnittet på den avhengige variabelen som kan forklares ved at elevene tilhører ulike grupper som for eksempel klassetrinn. η^2 kalles derfor også forklart varians; hvor mye av variansen forklares av at elevene tilhører ulike grupper.

Når det gjelder Cohens d må vi ta noen forbehold. Cohens d er hensiktsmessig å bruke når det er naturlig å bruke gjennomsnittsverdi som mål på sentraltendens og når variablene/indeksene ikke er for skjevfordelt/bryter forutsetningen for normalfordeling. Enkelte indekser er svært skjevfordelt. Dette gjelder eksempelvis *Trivsel*. Vi må derfor være forsiktig med å tolke for mye ut fra Cohens d , men dette effektmålet vil likevel gi oss en indikasjon på størrelsen på forskjellene.

I kapittel 5 ser vi blant annet på om det er forskjell mellom andel som er mobbet på trinn 7, trinn 10 og Vg1. Når vi sammenligner andeler kan vi ikke bruke Cohens d . I stedet bruker vi Cohens h . Logikken bak Cohens h er tilsvarende Cohens d , men ser på forskjeller mellom to proporsjoner/andeler. Dersom vi lar P_1 og P_2 representere to proporsjoner vil Cohens h være $h = \varphi_1 - \varphi_2$ hvor φ_i er en såkalt arcsine transformasjon etter formelen: $\varphi_i = 2 \arcsin(\sqrt{P_i})$. Resultatet blir en verdi som kan rangeres slik som vist i tabell 2.4.

I kapittel 4 Analyser av mobbing på skolenivå ser vi mer på svarfordeling og krysstabeller og benytter oss da av effektmålet Cramers V , som måler styrken i sammenhengen mellom to fordelinger når det ikke er hensiktsmessig å bruke gjennomsnitt eller når fordelingene er skjeve. Både Cohens d og Cramers V kan gi et inntrykk av størrelsen på forskjeller eller styrken i sammenhenger (se Cohen, 1988). Begrepet effektmål gir assosiasjoner til at den ene variabelen har effekt eller er en årsaksforklaring til resultatet på den andre. Elevundersøkelsen er en tverrsnittsundersøkelse hvor vi ikke kan finne årsaksforhold. Effekt i denne sammenhengen er styrken i relasjonen mellom to variabler.

Tabell 2.4 viser hvordan vi tolker de ulike effektmålene.

Tabell 2.4 Effektmål og effektstørrelse

Effektmål	Ingen/svak effekt	Liten effekt	Moderat effekt	Stor effekt
Cohens d /Cohens h	0-0.19	0.2-0.49	0.5-0.79	>0.8
Cramers V , standardisert regresjonskoeffisient (Beta) og effektstørrelse	0-0.09	0.1-0.29	0.3-0.49	>0.5

I tillegg til de nevnte analysene har vi også gjennomført flernivå-regresjonsanalyser (flernivåanalyser) som undersøker effekten bakgrunnsvariablene har på de ulike indeksene i Elevundersøkelsen. Vi ønsker å gi et bilde av hvordan de ulike

bakgrunnsvariablene påvirker hvordan elevene skårer på de ulike indeksene. Det vil si hvordan 1) trinn og kjønn, 2) andel minoritetsspråklige elever ved skolen, 3) skolestørrelse og lærertetthet og 4) innbyggertall og utdanningsnivå i kommunen, virker på elevenes svargivning. I og med at de ulike bakgrunnsvariablene ligger på ulike nivå, det vil si på elevnivå, skolenivå og kommunenivå, analyserer vi dataene ved hjelp av en flernivåanalyse. I en flernivåanalyse undersøker vi hvor mye av variansen som skyldes egenskaper ved kommunen (kommunenivå), skolen (skolenivå) og hvor mye som skyldes egenskaper ved eleven. Relasjonene mellom variablene presenteres som ustandardiserte regresjonskoeffisienter. Her må vi ta noen forbehold. Disse analysene er grove og som vi ser av tabell 2.3 er ikke bakgrunnsvariablene normalfordelt. Det er heller ikke størsteparten av selve indeksene. At variablene skal være normalfordelt er en forutsetning for å kjøre parametriske statistikk (statistikk som baserer seg på gjennomsnittsmål). Vi velger likevel å kjøre disse analysene, men vi må ha dette i mente ved tolkning av resultatene.

I 2013 ble det gjennomført en revisjon av Elevundersøkelsen og da ble det gjennomført faktoranalyser og reliabilitetsanalyser for å undersøke hvorvidt områdene måler aspekter av samme fenomen. Vi gjentar disse hvert år for å undersøke om vi får de samme resultatene i år som i fjor. Faktoranalysene vises ikke i denne rapporten, men vi vil henvise til resultatene fra dem. Faktoranalysen kan sies å måle den indre validiteten eller undersøke hvorvidt de empiriske data bekrefter den forventede faktorstrukturen.

For å bestemme skalaenes/indeksens indre konsistens vil det bli utført reliabilitetsanalyser. Indre konsistens blir gjerne undersøkt ved å regne ut Cronbach's Alpha. Denne koeffisienten blir regnet ut på bakgrunn av gjennomsnittet av alle split-half-korrelasjoner som er mulig å gjøre mellom enkeltvariablene. Alphaverdien uttrykker gjennomsnittsverdien av alle interkorrelasjonene. En sumskala bør som regel ha en alphaverdi på over 0,70. Dersom en indeks/skala består av færre enn ti variabler, er det vanlig å finne lavere alphaverdier (Pallant, 2010; Tabachnick & Fidell, 2007). Indeksens/skalaenes Chronbachs alphaverdi vil bli oppgitt i rapporten.

3. Dyppdykk i Elevundersøkelsen

NTNU Samfunnsforskning skal hvert år gjøre dypdykk med utgangspunkt i Elevundersøkelsen. Dette dypdykket inkluderes som et eget kapittel – kapittel 3- i hovedrapporteringen fra Elevundersøkelsen (rapport c) Problemstillingene for rapport C/dypdykket vil variere fra år til år og avgjøres i samråd med Utdanningsdirektoratet.

Imidlertid vil dette dypdykket først rapporteres i egen rapport som kommer i slutten av 2021. Dette på grunn av at skolenestenging og skolestreik våren 2021 ble planlagte skolebesøk utsatt. Derfor vil kapittel 3 i årets rapport bare omhandle hva dypdykk vil omhandle og kort om framgangsmåte og perspektiv.

Årets dypdykk omhandler hvordan skolesektoren på lokalt plan arbeider med resultater springer både ut fra en nedgang i rapportering av motivasjon, særlig i de yngre klassetrinn og også i rapporteringen av mestring og trivsel og om hvordan skolesektoren på lokalt plan arbeider med resultater fra Elevundersøkelsen, sett i lys av utviklingstrekk i Elevundersøkelsen. Problemstillingen (Problemstilling 1) i dypdykket er **hvordan forstår og oppfatter aktører i skolen, fra innerst i klasserommet, via lærere, til skoleledere, til skoleeierrepresentanter, til politisk ledelse, endringene i rapportering av læringsmiljøet på mellomtrinn, og hvilke handlinger ser de på som aktuelle ut fra det?** Innfallsvinkelen til dypdykket kan beskrives som en prosesssporing, hvor et naturlig bakteppe er den pågående pandemisituasjon hvor dypdykket også vil belyse hvordan koronasituasjonen har påvirket og samvirket med generelle utviklingstrekk i Elevundersøkelsen. Innfallsvinkelen til årets dypdykk vil også bygge videre på kunnskapen fra tidligere dypdykk om hvordan skoler benytter Elevundersøkelsen som verktøy.

Fremgangsmåten vil være å gjennomføre intervjuer med elever på mellomtrinnet, lærere og skoleledelse ved tre utvalgte skoler, valgt ut på bakgrunn av resultater i Elevundersøkelsen og skolebidragsindikatorer som sier noe om skolesammensetningen. Det vil si at vi vil se på skoler som har ulik elevsammensetning og skoler som ligger i ulike sosioøkonomiske områder, samt skolebidraget til skolene og endringer på Elevundersøkelsen som Støtte fra lærerne, Støtte hjemmefra, Mestring motivasjon og Mobbing. Utvelgelsen vil gjøres blant annet gjennom en såkalt Rasch-analyse (Cavanagh og Waugh, 2011). Videre vil vi følge indikatorene fra Elevundersøkelsen opp gjennom styringsrekken, og gjennomføre intervjuer med nøkkelaktører i kommuneadministrasjon og politisk ledelse (oppvekstkomite) om hvordan de forstår indikatorene, hva de mener endringene skyldes, og hva slags handling de ser for seg på bakgrunn av resultatene.

Den kvalitative tilnærmingen i dypdykket vil gi utdypende mulige forklaringer på endringstrendene som er identifisert, samt et unikt innblikk i den vertikale styringskjeden, og hvordan Elevundersøkelsen forstås og brukes som et verktøy.

For å sikre bredde i analysene vil vi også gjennomføre statistiske dybdeanalyser, særlig gjennom såkalt Rasch-analyse. En slik foreløpig analyse viser at fallet i motivasjon slår ulikt ut på skolenivå. På enkelte skoler er fallet stort, mens enkelte skoler derimot kan

vise til stigende motivasjon blant elevene. Det er også å anta at endringer i opplevelse av motivasjon slår ulikt ut blant ulike elevgrupper. De utdypende problemstillingene vil være: hvor ser vi at nedgangen er størst og hva kan forklare den? Det vil også være mulig å koble de mulige forklaringene som kommer opp i den kvalitative delen inn mot de kvantitative analysene.

4. Analyser av mobbing på skolenivå

I dette kapittelet skal analyseres forekomst av mobbing på skolenivå. Vi kan på den måte se om det er forskjeller skoler i mellom med hensyn til forekomst av mobbing. NIFU har gjort lignende analyser av mobbing for tidligere år av Elevundersøkelsen (Lødding og Vibe, 2010), og vi velger å bruke samme avgrensninger av datamaterialet som NIFU for å sikre best mulig sammenligningsgrunnlag. Avgrensningene består av at analysene blir bare gjort for obligatoriske trinn i grunnskolen. Det vi si 7. og 10. trinn. Videre er useriøse svar utelatt (se Wendelborg, 2021a). Tilsvarende analyser av mobbing ble også gjennomført for Elevundersøkelsen fra 2011 til 2020 (Wendelborg et. al., 2011; 2012; 2014; 2015; 2016; 2017; 2018; 2019; 2020). Til forskjell fra tidligere år har vi fra Elevundersøkelsen 2016 av brukt et sammensatt mål på mobbing hvor det i tidligere analyser er brukt et enkeltspørsmål om mobbing. Indeksen *Mobbing på skolen* viser andelen som opplever at de enten blir mobbet av andre elever på skolen, eller om en er digitalt mobbet av elever som går på skolen eller om en er mobbet av voksne på skolen. Dersom elevene har krysset av for at de er mobbet av andre elever på skolen, er digitalt mobbet av andre elever på skolen eller er mobbet av voksne to til tre ganger i måneden eller mer, blir de kategorisert som mobbet på skolen. Disse to siste spørsmålene i indeksen ble først innført i 2016, så sammenligningsgrunnlaget begrenses til Elevundersøkelsen 2016 til 2019.

Tallene som ligger til grunn for måling av mobbing i dette kapittelet er hentet fra 7. og 10. trinn og er aggregert på skolenivå. Skoler med under 20 elevsvar er utelatt. Dette betyr at tallene i dette kapitelet skiller seg fra rapportering om mobbing på elevnivå som vi kommer inn på i kapittel 16 og som er tidligere publisert i Wendelborg (2021a)

4.1 Forekomst av mobbing

Fordi det er skolene som er enhet i de videre analysene og analysene vil være basert på gjennomsnittsverdier for elevene, vil skoler med få elever gi store utslag og vanskeliggjøre analysen. Derfor tar vi bare med skoler som har minst 20 besvarelser på spørsmålet om mobbing. Tabell 4.1 viser en oversikt av andelen elever ved skolene som rapporterer at de er mobbet av andre elever «Flere ganger i uken», «Omtrent en gang i uken» eller «2 til 3 ganger i måneden». Tabellen presenterer gjennomsnitt for alle skoler for 2016 til 2020, samt standardfeil for gjennomsnittet, standardavvik og maksimum og minimum verdi. I tillegg oppgis grenseverdien for andelen av elever som er mobbet for ulike prosentiler.

Tabell 4.1 Statistiske mål basert på prosentandel av elevene som rapporterer om mobbing på skolen i perioden 2016-2020

Årstall	2016	2017	2018	2019	2020
Antall skoler	1804	1689	1823	1821	1845
Gjennomsnitt	7,4	7,6	7,0	6,8	6,7
Standardfeil for gjennomsnittet	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Standardavvik	5,4	5,2	5,1	5,1	4,0
Minimum	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Maksimum	35,0	47,8	39,4	36,0	44,0
Andel skoler uten mobbing	9,6	8,7	9,9	9,6	9,3
Prosentil					
5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
10	1,2	1,7	0,6	1,2	1,2
20	2,9	3,3	2,8	2,8	2,9
30	4,2	4,5	3,9	3,8	3,7
40	5,3	5,7	5,0	4,8	4,7
50	6,6	7,0	6,1	5,9	5,9
60	7,9	8,1	7,1	7,1	6,9
70	9,3	9,5	8,8	8,7	8,5
80	11,1	11,4	10,5	10,4	10,0
90	14,3	14,6	13,6	13,5	13,2
95	17,3	17,1	16,7	16,4	15,7

Tabell 4.1 viser at gjennomsnittlig rapporterer 6,7 prosent av elevene ved skolene om mobbing i 2020. Dette er en reduksjon på 0,1 prosentpoeng fra 2019 og 0,9 prosentpoeng fra 2017. Denne reduksjonen er liten og ikke av statistisk betydning. I 2020 er det 9,3 prosent av skolene hvor ingen elever rapporterer om mobbing. Dette er rundt regnet tilsvarende som i de tidligere Elevundersøkelsene fra 2016 til 2019. Selv om det er rundt 9 til 10 prosent mobbefrie skoler i både 2016 til 2020, er det ikke slik å forstå at dette er de samme skolene hvert år. Analyser fra Elevundersøkelsen 2018 viste at for 10.trinn er det fem skoler som har vært mobbefrie over tre år (0,7 %) og for 7. trinn er det 33 skoler som har vært mobbefri over tre år (2,6 prosent). Lødding og Vibe (2010) fant også at svært få skoler (4 promille) hadde en mobbefri skole over tre år.

Tabell 4.1 viser videre andelen av elever som blir mobbet ved de 5 prosent av skolene som har minst mobbing, deretter andelen som ved de 10 prosent av skolene som rapporter minst mobbing, så 20 prosent av de skolene som rapporterer minst mobbing. Leser vi videre nedover i tabellen kommer vi til slutt til de 5 prosent av skolene som rapporterer om mest mobbing (95 prosentilet). For alle fem år ser vi at for de 5 prosentene av skolene som rapporterer om minst mobbing er det ingen elever som oppgir at de er mobbet. Dette er jo naturlig i og med at det er rundt 9 til 10 prosent mobbefrie skoler. Andelen som rapporterer om mobbing ved de 20 prosent skolene med minst mobbing er inntil 2,9 prosent i 2020. Andelen elever som rapporterer om mobbing

ved de 5 prosent av skolene med mest mobbing er minst 15,7 prosent i 2020. I den skolen som rapporterer om mest mobbing i 2020 er det 44 prosent av elevene som oppgir at de er mobbet.

Vi har videre delt hele materialet for 2020 i tre deler: skoler hvor færre enn 3,5 prosent av elevene rapporterer om mobbing (rundt 27,5 prosent av skolene), skoler der mellom 3,5 og 10 prosent er mobbet (rundt 52 prosent av skolene) og skoler hvor flere enn 10 prosent av elevene rapporterer om mobbing (rundt 20 prosent av skolene). Merk at dette kan ikke leses ut av tabell 4.2. I Tabell 4.2 skal vi se på hvordan skolene fordeler seg med hensyn til omfanget av mobbing for gutter og jenter.

Tabell 4.2 Fordeling av 1845 skoler på ni kategorier etter andel av jenter og gutter som blir mobbet. Totalprosentuering. Tall fra 2020

		Andel av jentene som er mobbet			Alle
		Færre enn 3,5%	3,5 til 10%	Over 10%	
Andel av guttene som er mobbet	Færre enn 3,5%	14,8	14,5	7,2	36,4
	3,5 til 10%	13,2	19,0	10,7	42,8
	Over 10%	5,0	8,1	7,6	20,8
Alle		33,0	41,6	25,5	100,0

Kji-kvadrat = 53,3; df=4 p<.000; Cramers V= 0.12

Tabell 4.2 viser at 14,8 prosent av skolene er i kategorien der færre enn 3,5 prosent av både jentene og guttene er mobbet. Videre ser vi at i 7,6 prosent av skolene er det flere enn 10 prosent av både guttene og jentene som er mobbet. Det er færrest skoler (5,0 prosent) i kategorien hvor flere enn 10 prosent av guttene og færre enn 3,5 prosent av jentene er mobbet. Likeledes er det nest færrest i skoler (7,2 prosent) hvor det er flere enn 10 prosent jenter og under 3,5 prosent gutter som er mobbet. Det tyder på at i skoler hvor det mobbes er det vanligst at både gutter og jenter blir mobbet og ikke bare gutter eller bare jenter.

Dersom vi ser på sumkolonnene/-radene ser vi at det i 36,4 prosent av skolene er det færre enn 3,5 prosent av guttene som er mobbet og i 20,8 prosent av skolene er det flere enn 10 prosent av guttene som er mobbet. Når det gjelder jentene er det i 33,0 prosent av skolene hvor færre enn 3,5 prosent av jentene er mobbet og i 25,5 prosent av skolene hvor det er flere enn 10 prosent av jentene som er mobbet. Som vi ser av Kji-kvadratet og Cramers V er det en kjønnsforskjell i mobbing på skolenivå. Imidlertid viser Cramers V-verdien på 0.12 at forskjellen er liten.

5. Indeksene i Utdanningsdirektoratet statistikkbank

I de følgende kapitlene analyseres indeksene som er presentert i Utdanningsdirektoratet statistikkbank med utgangspunkt i data fra Elevundersøkelsen 2020. Indeksene i Utdanningsdirektoratet statistikkbank er:

- Trivsel
- Støtte fra lærerne
- Støtte hjemmefra
- Faglig utfordring
- Vurdering for læring
- Læringskultur
- Mestring
- Motivasjon
- Elevdemokrati og medvirkning
- Felles regler
- Utdanning og yrkesveiledning

I Utdanningsdirektoratet statistikkbank presenteres i tillegg andelen elever som svarer at de blir mobbet av medelever, mobbet digitalt (på skolen) og/eller mobbet av voksne på skolen 2-3 ganger i måneden eller oftere. Denne andelen analyseres her på lik linje med indeksene.

5.1 Om indeksene

De ulike indeksene i Utdanningsdirektoratet statistikkbank består noen steder av ett enkelt spørsmål, andre steder av flere spørsmål som er slått sammen. Indeksene som består av flere spørsmål har vært gjenstand for reliabilitetstester og faktoranalyser for å kvalitetssikre at de måler aspekter ved samme. I de tilfellene en indeks kun består av ett spørsmål kan det ikke gjøres reliabilitetsanalyser og faktoranalyser. I stedet må man gjøre en logisk analyse og stole på at spørsmålsformuleringene er så presise og gode at de fanger opp det fenomenet de er ment å måle.

Flere av spørsmålene har ulike svarkategorier. Felles er likevel at alle har kategorier som går fra en til fem. Når en indeks er satt sammen av flere spørsmål er verdiene elevene har gitt på hvert spørsmål i indeksen summert og delt på antall spørsmål det er i indeksen. Det vil si at også indekser som er slått sammen av flere spørsmål går fra en til fem. Bare elever som har svart på samtlige spørsmål i en indeks er tatt med i analysene.

5.2 Indeksene på nasjonalt nivå

Før den enkelte indeks presenteres i påfølgende kapitler vises gjennomsnittlige skårer på nasjonalt nivå for Elevundersøkelsen 2020. I tillegg viser vi tilsvarende tall fra 2016 til 2019 for å se på utvikling over tid. Dette illustreres separat for 7. og 10. trinn, samt Vg1, altså de trinnene hvor Elevundersøkelsen er obligatorisk. Merk at *Mobbing* viser

andel elever som oppgir at de blir mobbet 2 eller 3 ganger i måneden eller mer. For de øvrige indeksene vises gjennomsnitt, standardavvik, samt Cohens *d*. Disse tabellene er også presentert i Analyser av indeksene på skoleporten 2020 (Wendelborg 2021b)

Tabell 5.1 *Indekser nasjonalt nivå for 7.trinn, gjennomsnitt, andel, Standardavvik (SA), Cohens d og Cohens h (størrelse på endring) for 2016 til 2020*

7. trinn	2016		2017		2018		2019		2020		Endring	
	Snitt	SA	Snitt	SA	Snitt	SA	Snitt	SA	Snitt	SA	16/20	19/20
Trivsel	4,37	0,71	4,32	0,73	4,30	0,75	4,26	0,75	4,19	0,76	0,24	0,09
Støtte fra lærerne	4,43	0,61	4,41	0,63	4,41	0,63	4,39	0,64	4,39	0,64	0,06	0,00
Støtte hjemmefra	4,41	0,72	4,39	0,74	4,37	0,75	4,33	0,77	4,28	0,78	0,17	0,06
Faglig utfordring	4,08	0,88	4,06	0,91	4,05	0,90	4,03	0,91	4,01	0,89	0,08	0,03
Vurdering for læring	3,93	0,73	3,89	0,75	3,88	0,75	3,85	0,75	3,82	0,74	0,15	0,05
Læringskultur	4,08	0,67	4,05	0,68	4,04	0,68	4,00	0,69	3,95	0,69	0,19	0,07
Mestring	4,09	0,55	4,07	0,57	4,05	0,60	4,03	0,58	4,02	0,58	0,12	0,02
Motivasjon	3,98	0,73	3,92	0,77	3,85	0,79	3,78	0,80	3,71	0,81	0,35	0,09
Elevdemokrati og medvirkning	3,82	0,76	3,8	0,77	3,81	0,76	3,78	0,76	3,74	0,75	0,11	0,05
Felles regler	4,28	0,64	4,25	0,66	4,38	0,63	4,36	0,64	4,33	0,64	0,08	0,05
	<i>Andel</i>		<i>Andel</i>		<i>Andel</i>		<i>Andel</i>		<i>Andel</i>		<i>Cohens h</i>	<i>Cohens h</i>
Mobbing på skolen	7,1		7,2		7,0		7,1		7,5		0,02	0,02

Tabell 5.1 viser gjennomsnittsverdiene for elever på 7. trinn på alle indeksene i Utdanningsdirektoratet statistikkbank for Elevundersøkelsen 2016 til 2020 Cohens *d* viser at det ikke har skjedd en betydningsfull endring i gjennomsnittsverdi for indeksene fra 2019 til 2020, men vi ser at det for *Trivsel* og *Motivasjon* er det en reduksjon med en Cohens *d*-verdi på henholdsvis 0,24 og 0,35. Dette indikerer at det har skjedd en reduksjon for disse indeksene over tid. Dette er en tendens som ble sett nærmere på i Elevundersøkelsen 2019 (Wendelborg, Dahl, Røe og Buland 2020) og det ser ut til at det er en negativ utvikling på hvordan elever på 7. trinn rapporterer om hele læringsmiljøet på skolen. Tabell 3.1 viser ellers at elever på 7. trinn svarer relativt høyt på *Støtte fra lærerne*, *Støtte hjemmefra* og *Felles regler*. Når det gjelder *Mobbing på skolen*, viser tabellen at det er små endringer i hvordan 7. trinns elever rapporterer om dette. Tabell 5.2 viser de tilsvarende indeksene for 10. trinn.

Tabell 5.2 *Indekser nasjonalt nivå for 10.trinn, gjennomsnitt, andel, Standardavvik (SA), Cohens d og Cohens h (størrelse på endring) for 2016 til 2020*

10. trinn	2016	2017	2018	2019	2020	Endring						
						16/20	19/20					
	<i>Snitt</i>	<i>SA</i>	<i>Snitt</i>	<i>SA</i>	<i>Snitt</i>	<i>SA</i>	<i>Snitt</i>	<i>SA</i>	<i>Cohens d</i>	<i>Cohens d</i>		
Trivsel	4,18	0,85	4,13	0,87	4,14	0,86	4,14	0,85	4,13	0,82	0,06	0,01
Støtte fra lærerne	4,00	0,76	3,97	0,77	4,00	0,75	4,00	0,75	4,06	0,70	0,08	0,08
Støtte hjemmefra	4,04	0,94	4,05	0,94	4,10	0,92	4,11	0,91	4,12	0,89	0,09	0,01
Faglig utfordring	4,25	0,84	4,24	0,85	4,25	0,84	4,26	0,83	4,28	0,80	0,04	0,03
Vurdering for læring	3,29	0,79	3,29	0,81	3,32	0,80	3,30	0,80	3,34	0,77	0,06	0,05
Lærings-kultur	3,81	0,79	3,77	0,81	3,81	0,79	3,80	0,78	3,86	0,74	0,07	0,08
Mestring	3,97	0,65	3,90	0,74	3,90	0,75	3,92	0,68	3,93	0,66	0,06	0,01
Motivasjon	3,53	0,85	3,49	0,86	3,48	0,87	3,45	0,86	3,46	0,84	0,08	0,01
Elevdemokrati og medvirkning	3,30	0,84	3,30	0,85	3,36	0,84	3,35	0,83	3,37	0,81	0,08	0,02
Felles regler	3,91	0,82	3,89	0,83	4,03	0,81	4,02	0,82	4,03	0,77	0,15	0,02
Utdanning og yrkesveiledning	3,80	1,04	3,81	1,03	3,81	1,03	3,81	1,02	3,76	1,02	0,04	0,04
	<i>Andel</i>	<i>Andel</i>	<i>Andel</i>	<i>Andel</i>	<i>Andel</i>	<i>Andel</i>	<i>Andel</i>	<i>Andel</i>	<i>Cohens h</i>	<i>Cohens h</i>		
Mobbing på skolen	7,3		8,0		6,7		6,3		5,3		0,08	0,04

Tabell 5.2 viser at for 10. trinn er ingen store endringer i skårene i 2020 sammenlignet med det 10. trinn svarte i tidligere Elevundersøkelser. Gjennomsnittsverdiene er relativt stabile fra år til år. Når vi ser på *Mobbing på skolen* ser vi at det er en reduksjon i andel som rapporterer om dette i 2020. Cohens h verdien viser imidlertid at endringen er svak og for at det skal være en betydelig endring må det være en forskjell på rett over 4 prosentpoeng. Jevnt over skårer elevene på 10. trinn lavere på indeksene sammenlignet med elevene på 7.trinn. Elevene på 10. trinn skårer høyest på *Trivsel*, *Støtte hjemmefra* og *Faglig utfordring*.

Tabell 5.3 *Indekser nasjonalt nivå for Vg1, gjennomsnitt, andel, Standardavvik (SA), Cohens d og Cohens h (størrelse på endring) for 2016 til 2020*

Vg1	2016		2017		2018		2019		2020		Endring	
	Snitt	SA	Snitt	SA	Snitt	SA	Snitt	SA	Snitt	SA	Cohen s d	Cohen s d
Trivsel	4,30	0,76	4,28	0,77	4,27	0,77	4,28	0,77	4,29	0,74	0,01	0,01
Støtte fra lærerne	4,11	0,69	4,12	0,69	4,13	0,69	4,13	0,68	4,20	0,64	0,14	0,11
Støtte hjemmefra	3,94	0,97	3,98	0,97	4,00	0,97	4,04	0,95	4,10	0,92	0,17	0,06
Faglig utfordring	4,33	0,81	4,33	0,81	4,32	0,83	4,35	0,81	4,40	0,77	0,09	0,06
Vurdering for læring	3,42	0,79	3,44	0,79	3,47	0,79	3,47	0,78	3,52	0,76	0,13	0,06
Lærings-kultur	3,95	0,77	3,97	0,77	3,99	0,77	4,00	0,76	4,09	0,70	0,19	0,12
Mestring	3,99	0,61	3,92	0,69	3,90	0,72	3,97	0,63	3,97	0,61	0,03	0,00
Motivasjon	3,75	0,77	3,73	0,79	3,74	0,79	3,72	0,79	3,79	0,75	0,05	0,09
Elevdemo-kraft og medvirkning	3,54	0,79	3,57	0,80	3,59	0,80	3,62	0,78	3,65	0,77	0,14	0,04
Felles regler	4,01	0,78	4,05	0,78	4,20	0,76	4,21	0,75	4,23	0,72	0,29	0,03
Utdanning og yrkesveiledning	3,45	1,34	3,53	1,33	3,50	1,34	3,54	1,32	3,61	1,29	0,12	0,05
		<i>Andel</i>		<i>Andel</i>		<i>Andel</i>		<i>Andel</i>		<i>Andel</i>	<i>Cohens h</i>	<i>Cohens h</i>
Mobbing på skolen	4,9		5,0		4,4		4,1		3,2		0,09	0,05

Tabell 5.3 viser indeksene for Vg1 på nasjonalt nivå. Dersom vi ser på endringer viser Cohens *d* i de to siste kolonner at det har vært små endringer fra tidligere års Elevundersøkelser. Unntaket er rapportering om *Felles regler*. Det har skjedd en betydningsfull endring i hvordan elever på Vg1 rapporterer om dette og denne endringen kom særlig i 2018. Cohens *d* verdiene indikerer at elever på Vg1 skårer høyere på indeksen i 2020 særlig sammenlignet med 2016 (Cohens *d*=0,29), men det er ingen stor endring fra 2019. Når det gjelder *Mobbing på skolen* ser vi at det er en reduksjon, men Cohens *h*-verdien viser at reduksjonen er svak.

En kan ellers legge merke til at standardavvikene er større for både 10. trinn og Vg1 på indeksen Utdanning og yrkesveiledning enn hva det er på de øvrige indeksene, noe som indikerer at elevene bruker mer av skalaen på denne indeksen. Videre skårer elever på Vg1 relativt høyt på indeksene som omhandler hvorvidt de trives på skolen, hvorvidt de får faglige utfordringer, opplevelse av felles regler og hvordan de vurderer støtte fra lærerne.

Elevundersøkelsen 2020 ble gjennomført i en periode hvor skolesektoren, som resten av samfunnet, var rammet av koronasituasjonen. Det er ingen klare tendenser i resultatene i dette kapittelet om at koronasituasjonen har påvirket hvordan elevene har svart på læringsmiljøindikatoren.

5.3 Enkeltvis presentasjon av indeksene

I de påfølgende kapitlene presenteres indeksene enkeltvis. Det vises gjennomsnitt og standardavvik både for enkeltspørsmål og indeksene som helhet (der disse består av flere spørsmål). Videre sees det på hvordan fordelingene ser ut når man sorterer på skoletype, utdanningsprogram (kun videregående), kjønn, andel minoriteter, antall elever, og folketall og utdanningsnivå i kommunen. Eventuelle forskjeller illustreres ved Cohens d og standardisert effektstørrelse (ES). Avslutningsvis i gjennomgangen av hver indeks kjøres det en flernivåanalyse for undersøke hvilke av bakgrunnsfaktorene som har sterkest relasjon med den aktuelle indeksen. Både tabeller og figurer kommenteres underveis.

6. Trivsel

Indeksen *Trivsel* består av ett spørsmål som er stilt til samtlige elever. Denne indikatoren er ment å fange opp elevenes generelle trivsel på skolen. Tabell 6.1 viser spørsmålet og svaralternativene for indeksen. Merk at alle svaralternativene rangeres fra 1 til 5. Svarkategoriene presentert i tabellen gjenspeiler numrene i Tabell 6.2.

Tabell 6.1 Oversikt over spørsmål og svaralternativ som inngår i indeksen Trivsel i Elevundersøkelsen 2020.

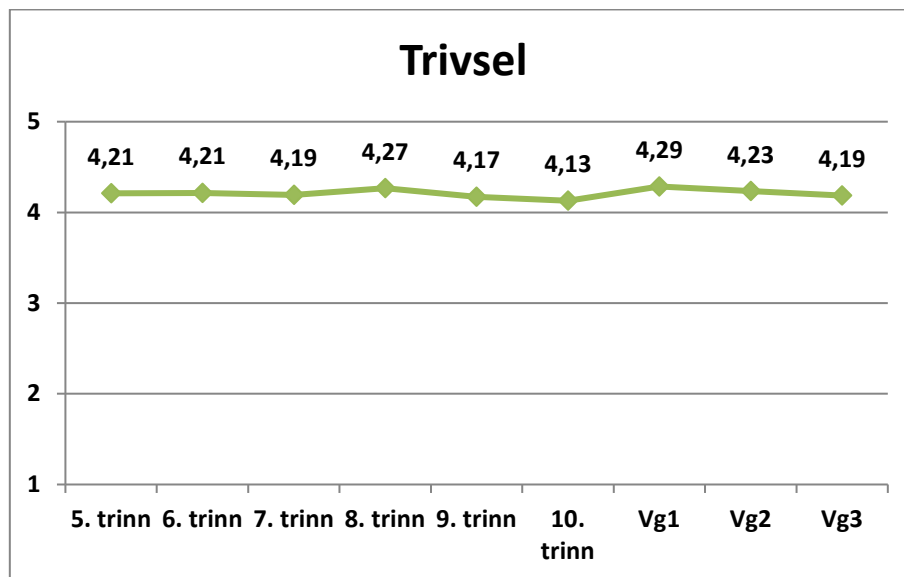
Trivsel	
Spørsmål	Svaralternativ (1 – 5)
Q6832 Trives du på skolen?	Trives ikke i det hele tatt – Trives ikke noe særlig – Trives litt – Trives godt – Trives svært godt

Tabell 6.2 Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål som omhandler Trivsel i Elevundersøkelsen 2020.

	Trivsel					Gj.skåre	St.avvik
	1	2	3	4	5		
Q6832 Trives du på skolen?	0,8	2,2	9,9	49,2	37,8	4,21	0,77

Tabell 6.2 viser at rundt 87 prosent av elevene som har besvart Elevundersøkelsen i 2020 oppgir at de trives godt eller svært godt. 3 prosent oppgir at de ikke trives noe særlig eller ikke i det hele tatt.

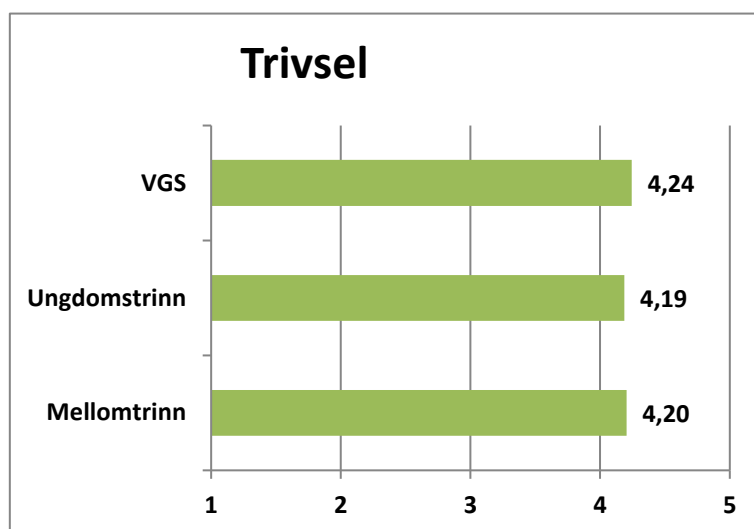
6.1 Trinn, skoleslag og utdanningsprogram



Forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi: $d / ES = 0,20 / 0,10$; $\text{Eta}^2=0,00$.

Figur 6.1 Trivsel fordelt på trinn (gjennomsnitt).

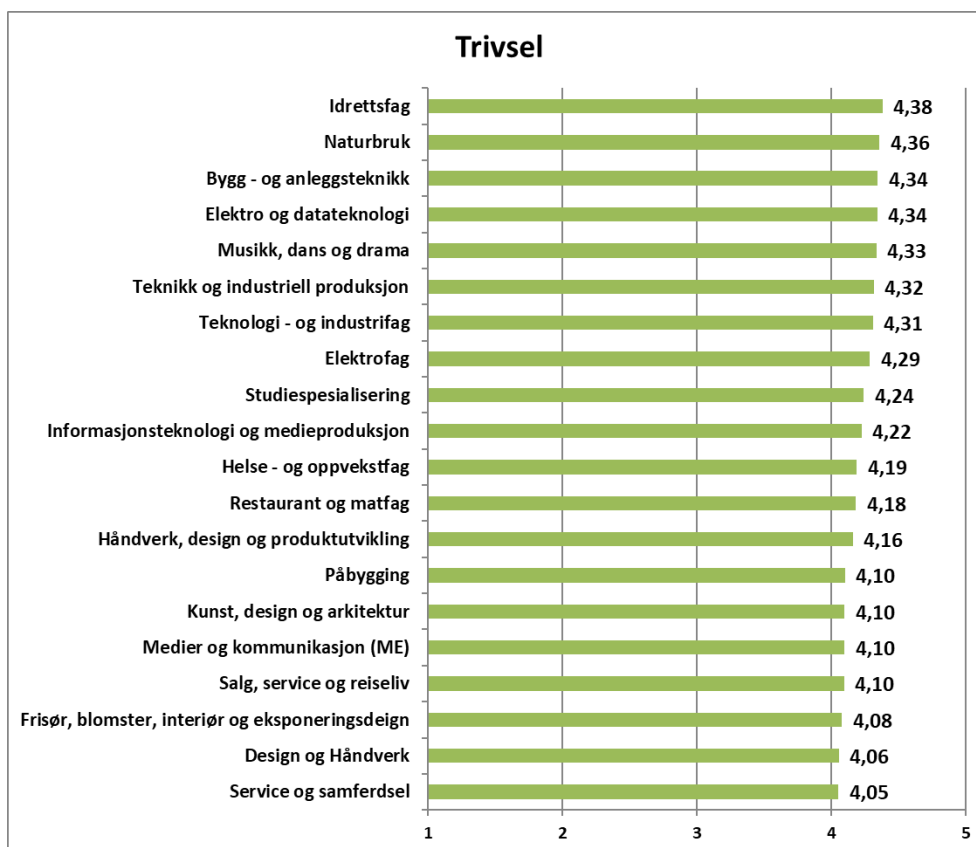
Figur 6.1 viser at gjennomsnittsverdiene for *Trivsel* er relativt stabile over alle trinn. Det øker litt i Vg1 før elevenes opplevelse av trivsel reduseres igjen. Cohens d viser at forskjellen mellom trinnene med høyest og lavest skåre er lav. Effektmålet eta^2 viser at så godt som ikke noe av variansen i trivsel kan forklares av klassetrinn.



Forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi: $d / ES = 0,07 / 0,04$; $\text{Eta}^2=0,00$.

Figur 6.2 Trivsel fordelt på skoleslag (gjennomsnitt).

Figur 6.2 viser at det er ingen betydningsfulle forskjeller i *Trivsel* mellom elever på mellomtrinn, ungdomstrinn og videregående skole.

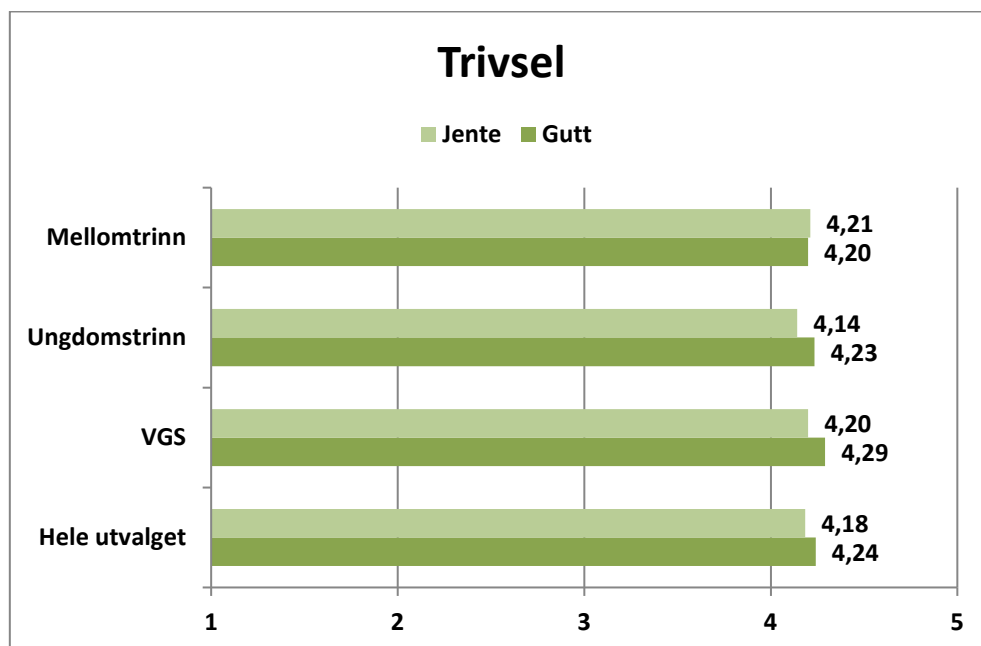


Forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi: $d / ES = 0,42 / 0,21$; $Eta^2=0,01$.

Figur 6.3 Trivsel fordelt på utdanningsprogram (VGS, gjennomsnitt).

Figur 6.3 viser *Trivsel* fordelt på utdanningsprogram. Figuren er sortert synkende og viser at elevene på Idrettsfag og Naturbruk rapporterer høyest *Trivsel*, mens elevene på Service og Samferdsel rapporterer lavest. Cohens d viser at forskjellen er av betydning, men svak. Effektmålet eta^2 viser at forskjellene i liten grad forklares av utdanningsprogram.

6.2 Kjønn

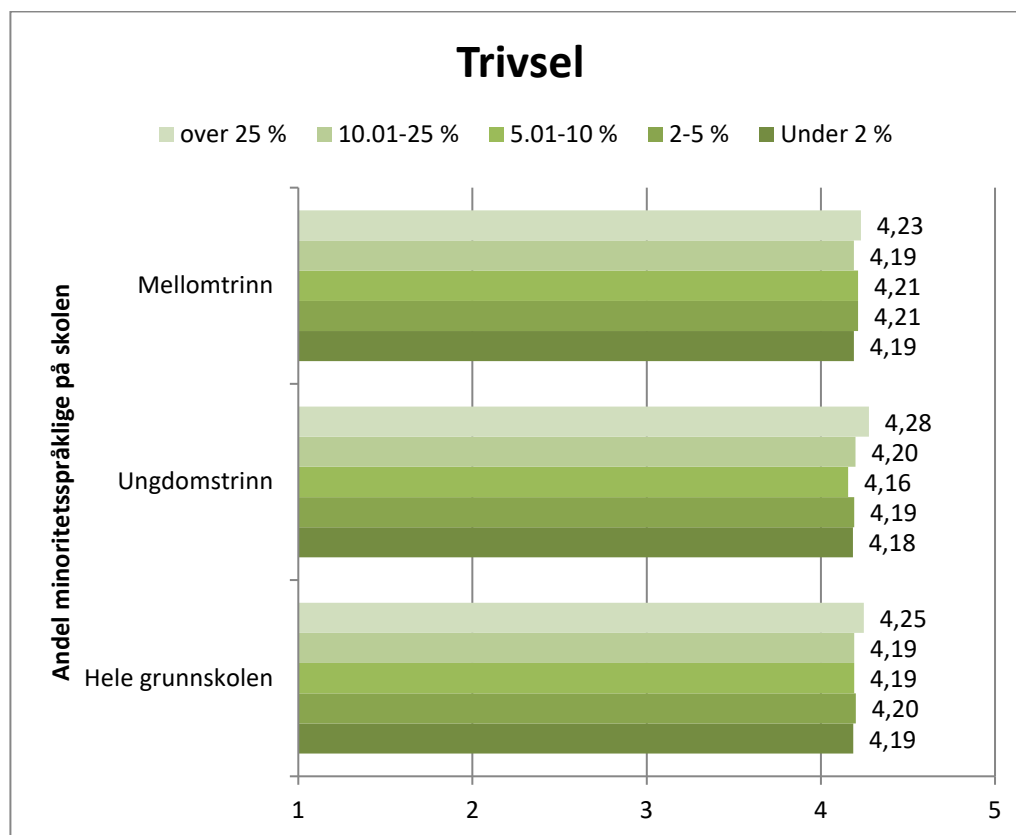


Forskjell mellom kjønn. *Hele utvalget*: $d = 0,07$ (IS). *Mellomtrinn*: $d = 0,02$. *Ungdomstrinn*: $d = 0,11$. *Videregående*: $d = 0,12$.

Figur 6.4 Trivsel på mellom- og ungdomstrinn og VGS fordelt på kjønn (gjennomsnitt).

Figur 6.4 indikerer relativt like gjennomsnittsskårer for gutter og jenter. Cohens d viser at det ikke er kjønnsforskjeller i hvordan gutter og jenter skårer på *Trivsel* for noen trinn.

6.3 Andel minoritetsspråklige elever

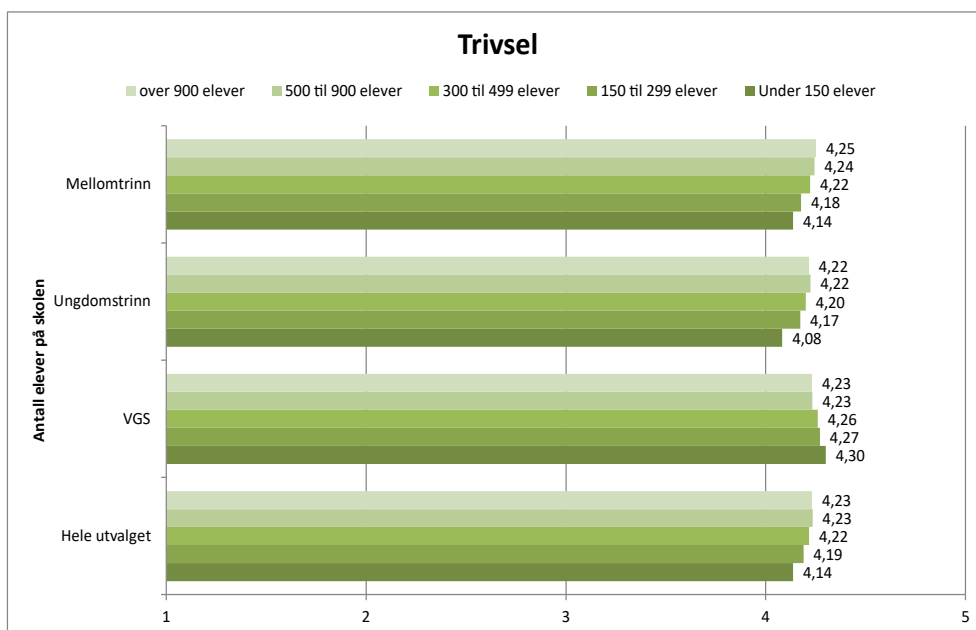


Cohens d/ES : forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi; *Hele grunnskolen*: $d/ES = 0,08 / 0,04$; $Eta^2 = 0,00$.
Mellomtrinn: $d/ES = 0,05 / 0,03$; $Eta^2 = 0,00$. *Ungdomstrinn*: $d/ES = 0,15 / 0,08$; $Eta^2 = 0,00$

Figur 6.5 Trivsel på mellom- og ungdomstrinn fordelt på andel minoritetsspråklige elever (gjennomsnitt).

Figur 6.5 viser at det er ingen forskjeller av betydning i *Trivsel* mellom skoler med lav eller høy andel med minoritetsspråklig elever.

6.4 Skolestørrelse og lærertetthet

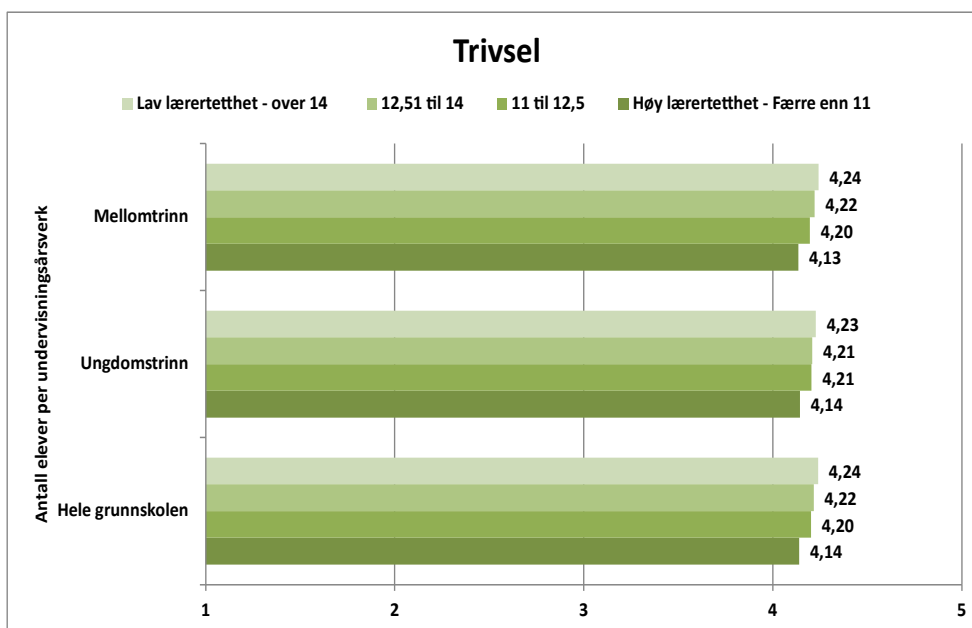


Cohens d/ES : forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi; *Hele utvalget*: $d / ES = 0,12 / 0,06$; $Eta^2 = 0,00$.

Mellomstrinn: $d / ES = 0,15 / 0,08$; $Eta^2 = 0,00$. *Ungdomstrinn*: $d / ES = 0,16 / 0,08$; $Eta^2 = 0,00$ *VGS*: $d / ES = 0,05 / 0,03$; $Eta^2 = 0,00$

Figur 6.6 Trivsel på mellom- og ungdomstrinn og i VGS fordelt på antall elever ved skolen (gjennomsnitt).

Ut fra figur 6.6 ser vi at det ikke er store forskjeller i *Trivsel* for elever på skoler med ulikt antall elever. Imidlertid kan det se ut som at det er en svak tendens at elevene ved minste skolene i grunnskolen rapporter noe lavere trivsel enn de største skolene, men forskjellen er ikke stor. Cohens d verdiene er lave og effektstørrelsen eta^2 viser at det er ingen varians i trivsel som forklares av antall elever på skolen.

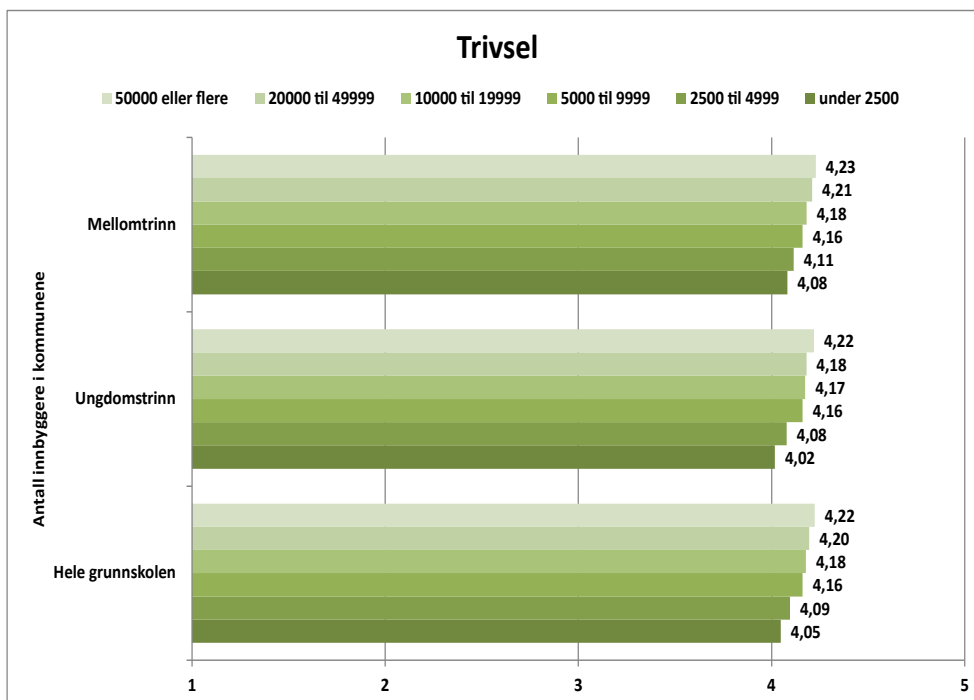


Cohens d/ES : forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi; Hele grunnskolen: $d / ES = 0,13 / 0,06$; $Eta^2 = 0,00$.
Mellomtrinn: $d / ES = 0,14 / 0,07$; $Eta^2 = 0,00$. Ungdomstrinn: $d / ES = 0,11 / 0,05$; $Eta^2 = 0,00$

Figur 6.7 Trivsel på mellom- og ungdomstrinn fordelt på antall elever per undervisningsårsverk ved skolen (gjennomsnitt).

Figur 6.7 viser at det er ingen forskjeller i *Trivsel* sett i forhold til lærertetthet på mellomtrinn eller ungdomstrinn. Det ser ut som om at elever ved skoler med lav lærertetthet skårer noe høyere enn elevene ved skoler med høy lærertetthet. Imidlertid er Cohens d verdiene under 0,2 for både mellomtrinn og ungdomstrinn og eta^2 viser at knapt noe av variansen i trivsel forklares av lærertetthet.

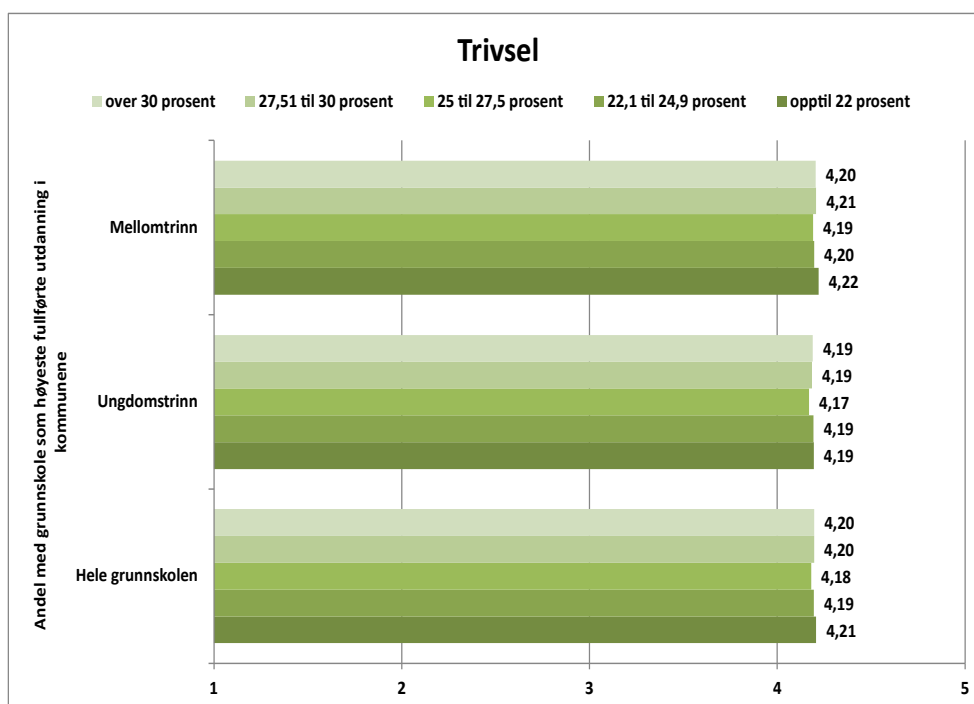
6.5 Kommunestørrelse og utdanningsnivå i kommunen



Cohens d/ES : forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi; *Hele grunnskolen*: $d / ES = 0,22 / 0,11$; $Eta^2 = 0,00$.
Mellomtrinn: $d / ES = 0,19 / 0,10$; $Eta^2 = 0,00$. *Ungdomstrinn*: $d / ES = 0,25 / 0,12$; $Eta^2 = 0,00$

Figur 6.8 Trivsel på mellom- og ungdomstrinn fordelt på innbyggertall i kommunen (gjennomsnitt).

Figur 6.8 viser en tendens til at elever i kommuner med over 50 000 innbyggere skårer høyere på *Trivsel* enn elevene i de minste kommunene hvor det er under 2500 innbyggere. Jevnt over ligger Cohens d verdiene rundt 0,2. Imidlertid er det lite av variansen i trivsel som forklares av kommunestørrelse målt i antall innbyggere i kommunen ifølge eta^2 . Det kan tenkes at det ikke nødvendigvis er innbyggerantallet i seg selv som er årsaken til denne forskjellen men et samspill av flere bakenforliggende faktorer som sosioøkonomiske forhold og lignende.



Cohens d/ES : forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi; *Hele grunnskolen*: $d / ES = 0,04 / 0,02$; $Eta^2 = 0,00$.
Mellomtrinn: $d / ES = 0,04 / 0,02$; $Eta^2 = 0,00$. *Ungdomstrinn*: $d / ES = 0,02 / 0,01$; $Eta^2 = 0,00$

Figur 6.9 Trivsel på mellom- og ungdomstrinn fordelt på andel med grunnskole som høyeste fullførte utdanning i kommunen (gjennomsnitt).

Figur 6.9 viser at utdanningsnivået i kommunen målt gjennom andel innbyggere med grunnskole som høyeste utdanning har lite innvirkning på elevers rapportering om trivsel.

6.6 Bakgrunnsvariablenes forklaringsverdi

Tabell 6.3 *Flernivåanalyse (ICC): Trivsel på mellom- og ungdomstrinn.
Kontrollert for ulike bakgrunnsvariabler.*

Varians forklart av nivået (ICC nullmodell)	Kommunenivå		Skolenivå		Elevnivå	
	B	Sig.	B	Sig.	B	Sig.
Kommunenivå (453 kommuner og bydeler)						
Utdanningsnivå	-0,003	0,000				
Folketall	0,000	0,197				
Skolenivå (2562 skoler)						
Andel minoritetsspråklige på skolen			0,000	0,745		
Antall elever på skolen			0,000	0,001		
Antall elever per årsverk			0,012	0,000		
Elevnivå (298709 elever)						
Trinn					-0,021	0,000
Kjønn					-0,041	0,000

B = ustandardisert regresjonskoeffisient

Tabell 6.3 viser en flernivå-regresjonsanalyse (flernivåanalyse) som undersøker sammenhengen mellom *Trivsel* og de bakgrunnsvariablene som er presentert tidligere i kapittelet. I og med at de ulike bakgrunnsvariablene ligger på ulike nivå, det vil si på kommunenivå, skolenivå og elevnivå, analyserer vi dataene ved hjelp av en flernivåanalyse. I en flernivåanalyse undersøker vi hvor mye av variansen i dette tilfelle *Trivsel* som skyldes egenskaper ved kommunen (kommunenivå), skolen (skolenivå) og hvor mye som skyldes egenskaper ved eleven. Figurene som er presentert hittil har bare sett på bivariate sammenhenger. Det vil si sammenhengen mellom to variabler (*Trivsel* og eksempelvis kjønn). I en regresjonsanalyse kan man se nærmere på hvilke av bakgrunnsfaktorene som har sterkest relasjon med indeksen.

Analysene som presenteres her er grove og det er ikke tatt hensyn til om variablene for eksempel er normalfordelt. Dette gjøres fordi vi i denne analysen er mer ute etter overordnede mønstre mer enn fine nyanser. Det vi først kan legge merke til i Tabell 6.3 er tallene i øverste rad. Her vises hvor stor andel av variansen som forklares av de ulike nivåene. Vi ser at 1 prosent av trivsel kan forklares av egenskaper ved kommunen. Det vil si antall innbyggere i kommunen og andel med grunnskoleutdanning som høyeste fullførte utdanning i kommunen. Dersom vi ser på b-verdiene og kolonnen som viser signifikansverdi (sig.) ser vi at utdanningsnivået i kommunen har en signifikant effekt, men den er veldig liten og nærmest ikke-eksisterende. Folketall har ingen signifikant betydning for elevenes trivsel. Når det gjelder variabler på skolenivå, ser vi at de er med å forklare 4 prosent (.043) av variasjonen i trivsel. Det betyr at variabler på skolenivå forklarer litt mer av variansen i trivsel enn hva variablene på kommunenivå gjør. B- og signifikansverdiene viser at andel minoritetsspråklige ikke har signifikant

forklaringskraft på elevenes trivsel. Det har derimot antall elever på skolen og lærertetthet, men b-verdiene er svært små og tyder på svært svak forklaringskraft.

Dette betyr at hovedforklaringen på elevens trivsel ligger på elevnivå. I tabell 6.3 ser vi at både kjønn og klasstrinn har signifikant betydning. Det å være jente reduserer sannsynligheten for å trives på skolen ($b = -0,041$; (Gutt=1 og Jente=2)), mens økning i klasstrinn reduserer trivsel ($b = -0,021$). Som vi ser er begge regresjonskoeffisientene på elevnivåvariablene svært lave. Det er altså andre forhold på elevnivå som forklarer variansen i *Trivsel*. Det kan være eksempelvis opplevelse av støtte fra lærerne, mobbing, mestring og så videre.

7. Støtte fra lærerne

I Elevundersøkelsen er det er fem spørsmål som skal måle *Støtte fra lærerne*. Disse vises i Tabell 7.1. En faktoranalyse viser at samtlige fem spørsmål lader på samme faktor og en reliabilitetsanalyse viser en god indre konsistens med en Cronbachs alpha-verdi på 0,89. Tabell 7.1 viser spørsmålene og svaralternativene som inngår i denne indeksen. Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik vises i Tabell 7.2.

Tabell 7.1 *Oversikt over spørsmål og svaralternativ som inngår i indeksen Støtte fra lærer i Elevundersøkelsen 2020.*

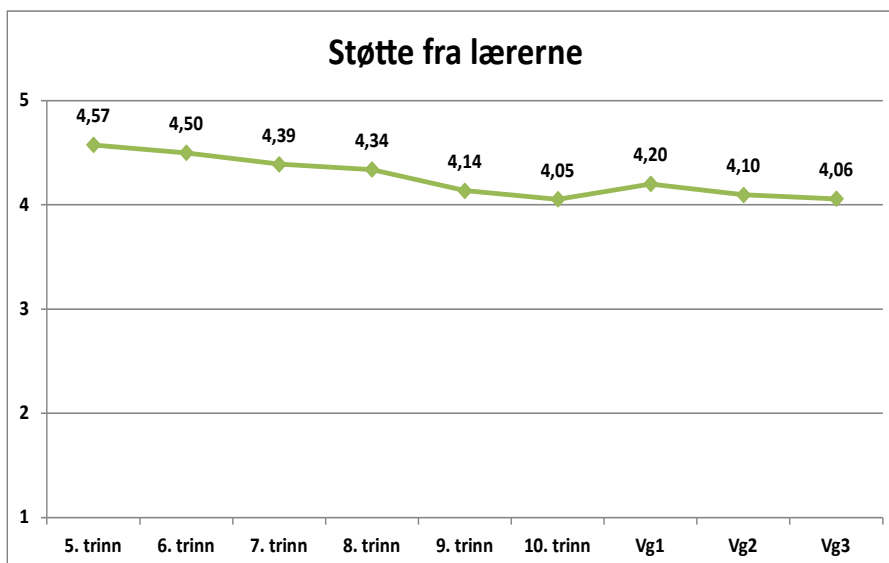
Støtte fra lærerne	
Spørsmål	Svaralternativ (1 – 5)
Q6843 Opplever du at lærerne dine bryr seg om deg?	Ingen – Bare en – Noen få – De fleste – Alle
Q6844 Opplever du at lærerne dine har tro på at du kan gjøre det bra på skolen?	Ingen – Bare en – Noen få – De fleste – Alle
Q6845 Opplever du at lærerne behandler deg med respekt?	Ingen – Bare en – Noen få – De fleste – Alle
Q6846 Når jeg har problemer med å forstå arbeidsoppgaver på skolen, får jeg god hjelp av lærerne	Ingen – Bare en – Noen få – De fleste – Alle
Q6848 Lærerne hjelper meg slik at jeg forstår det jeg skal lære	Helt uenig – Litt uenig – Verken enig eller uenig – Litt enig – Helt enig

Tabell 7.2 *Svarfordeling, gjennomsnitt, standardavvik og Cronbachs alpha for spørsmål som omhandler Støtte fra lærer i Elevundersøkelsen 2020.*

Støtte fra lærerne								
Cronbach's alpha: ,89	1	2	3	4	5	Gj.skåre	St.avvik	
Q6843 Opplever du at lærerne dine bryr seg om deg?	1,5	1,8	13,2	46,9	36,6	4,15	0,83	
Q6844 Opplever du at lærerne dine har tro på at du kan gjøre det bra på skolen?	1,2	1,2	10,5	41,2	45,9	4,29	0,80	
Q6845 Opplever du at lærerne behandler deg med respekt?	1,1	1,3	10,0	39,1	48,4	4,32	0,80	
Q6846 Når jeg har problemer med å forstå arbeidsoppgaver på skolen, får jeg god hjelp av lærerne	0,9	1,3	11,7	43,4	42,7	4,26	0,78	
Q6848 Lærerne hjelper meg slik at jeg forstår det jeg skal lære	1,0	3,0	10,5	40,2	45,3	4,26	0,84	
Støtte fra lærerne						4,26	0,67	

Ut i fra tabell 7.2 kan en lese at rundt 85 prosent av elevene som har besvart Elevundersøkelsen 2020 opplever at de fleste eller alle lærerne bryr seg om dem, har tro på dem, behandler dem med respekt, og gir god faglig hjelp. I de neste underkapitlene vil indeksen *Støtte fra lærerne* sees i lys av ulike bakgrunnsfaktorer.

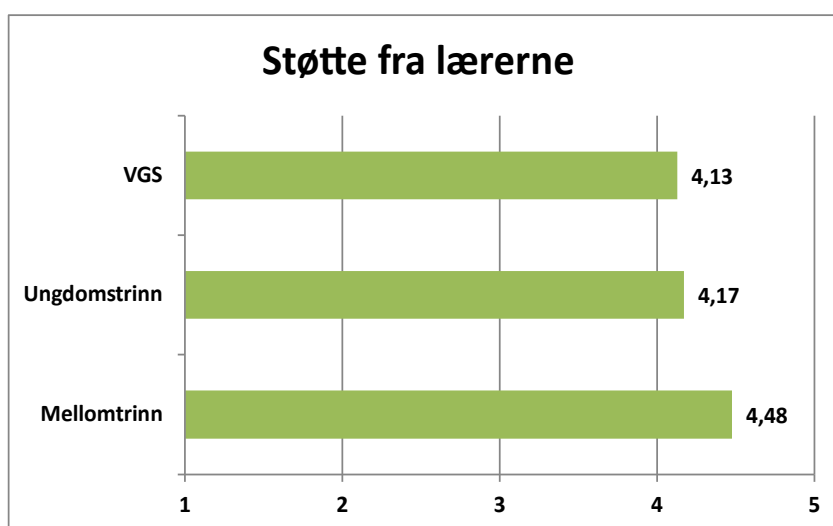
7.1 Trinn, skoleslag og utdanningsprogram



Forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi: $d / ES = 0,81 / 0,38$. $Eta^2 = 0,07$.

Figur 7.1 Støtte fra lærerne fordelt på trinn (gjennomsnitt).

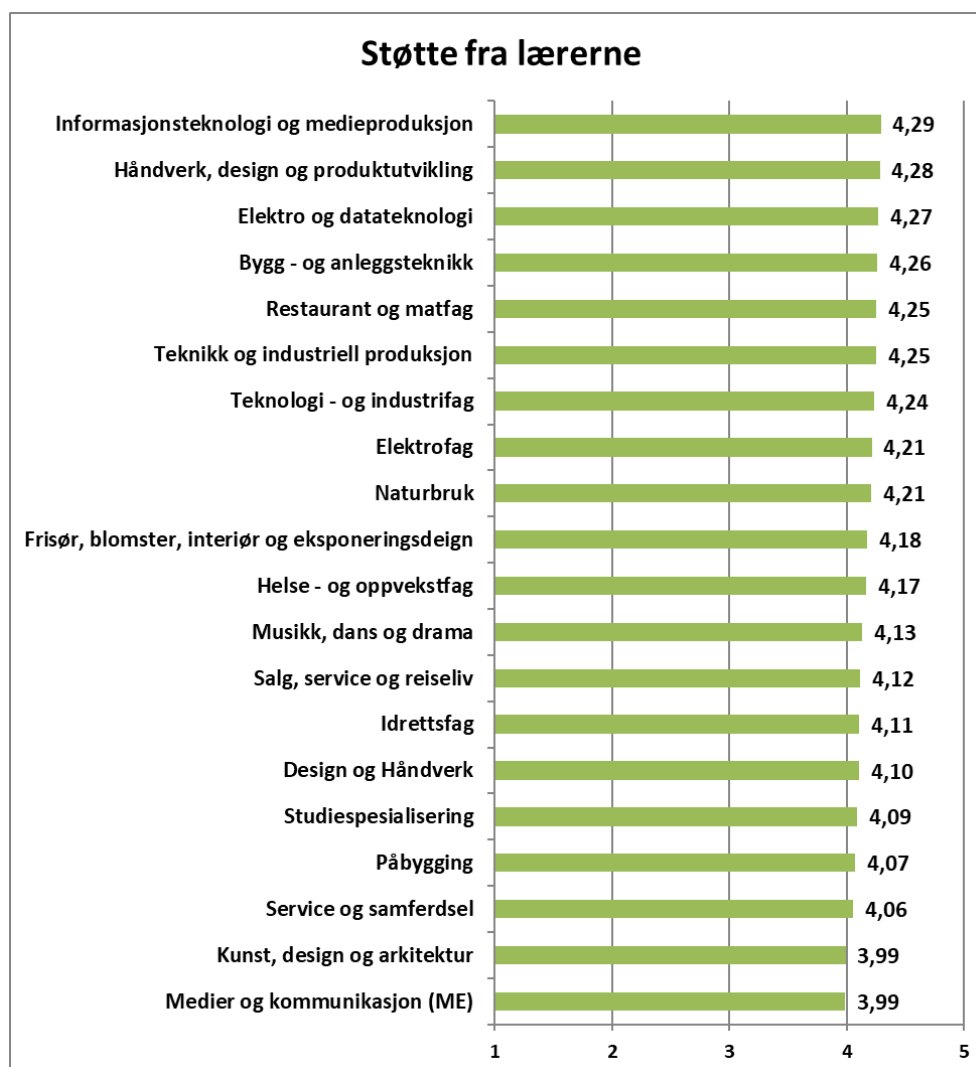
Figur 7.1 viser at elevenes opplevelse av *Støtte fra lærerne* reduseres gradvis fra 5. trinn til 10 trinn, med et særlig fall fra 8. til 9 trinn. Opplevelsen av *Støtte fra lærer* øker litt i overgangen til Vg1, men den reduseres igjen i Vg2 og ytterligere i Vg3. Forskjellen mellom 5. trinn og 10.trinn er klar, med en Cohens d og effektstørrelse som indikerer betydelig forskjell. Eta^2 viser at rundt 9 prosent av variansen i opplevelse av støtte fra lærerne kan forklares av klassetrinn.



Forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi: $d / ES = 0,55 / 0,27$; $Eta^2 = 0,05$.

Figur 7.2 Støtte fra lærerne fordelt på skoleslag (gjennomsnitt).

Figur 7.2 viser som forrige figur at elever på mellomtrinnet rapporterer høyere *Støtte fra lærerne* enn elever på ungdomstrinn og i videregående. Forskjellen er klar og av moderat styrke.

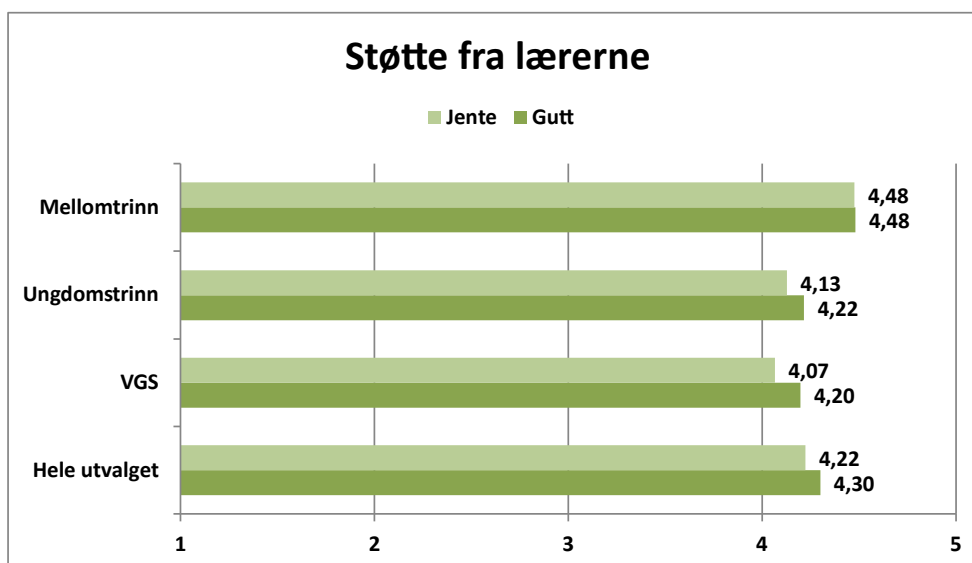


Forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi: $d / ES = 0,47 / 0,23$; $\text{Eta}^2 = 0,01$

Figur 7.3 *Støtte fra lærerne fordelt på utdanningsprogram (VGS, gjennomsnitt).*

Elever på Informasjonsteknologi og medieproduksjon rapporterer høyest *Støtte fra lærerne*, mens elevene på utdanningsprogrammene Medier og kommunikasjon (ME) rapporterer lavest. Forskjellen i gjennomsnittsverdi mellom høyest og lavest skåre mellom utdanningsprogrammene er signifikant, men liten med en Cohens d på 0,47 og en effektstørrelse på 0,23. Eta^2 viser at bare 1 prosent av variansen i *Støtte fra lærerne* forklares av utdanningsprogram.

7.2 Kjønn

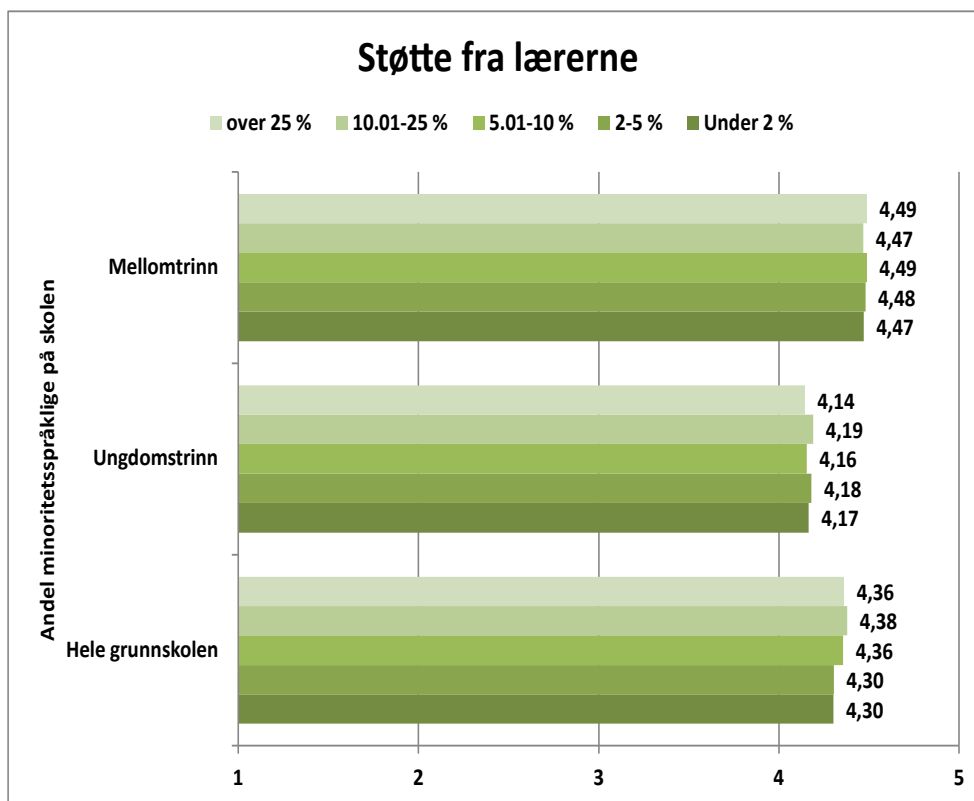


Forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi. *Hele utvalget*: $d / ES = 0,12 / 0,06$. *Mellomtrinn*: $d / ES = 0,01 / 0,00$. *Ungdomstrinn*: $d / ES = 0,13 / 0,06$. *Videregående*: $d / ES = 0,20 / 0,13$.

Figur 7.4 Støtte fra lærerne på mellom- og ungdomstrinn og i VGS fordelt på kjønn (gjennomsnitt).

Figur 7.4 viser at det er ingen kjønnsforskjeller i opplevelsen av *Støtte fra lærerne* verken for elevene på mellomtrinn eller ungdomstrinn. Derimot er det en svak tendens til at jenter skårer lavere på *Støtte fra lærerne* i VGS.

7.3 Andel minoritetsspråklige elever

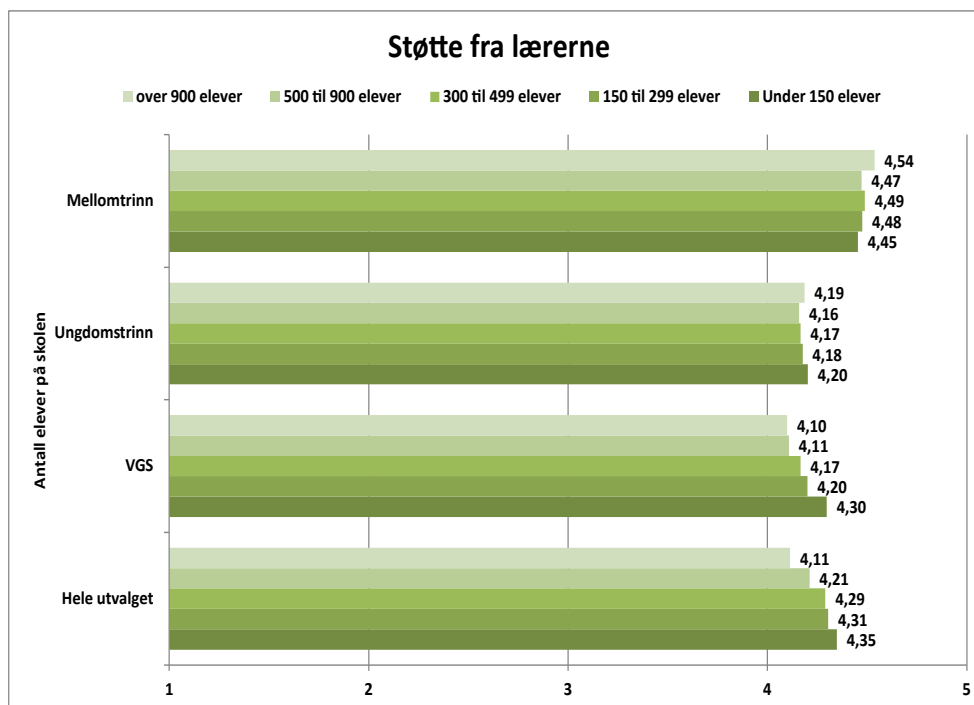


Cohens d/ES : forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi; Hele grunnskolen: $d / ES = 0,12 / 0,06$; $Eta^2 = 0,00$.
Mellomtrinn: $d / ES = 0,03 / 0,01$; $Eta^2 = 0,00$. Ungdomstrinn: $d / ES = 0,07 / 0,03$; $Eta^2 = 0,00$

Figur 7.5 Støtte fra lærerne på mellom- og ungdomstrinn fordelt på andel minoritetsspråklige elever (gjennomsnitt).

Figur 7.5 viser at det er ingen forskjell i *Støtte fra lærerne* mellom skoler med ulik andel minoritetsspråklige elever.

7.4 Skolestørrelse og lærertetthet

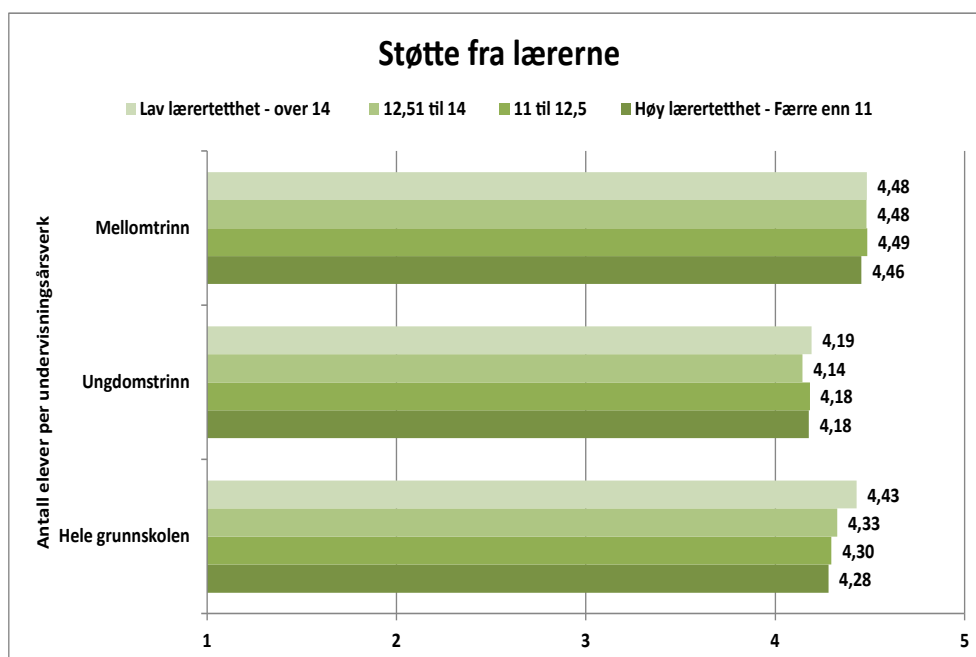


Cohens d/ES : forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi; *Hele utvalget*: $d / ES = 0,36 / 0,17$; $Eta^2 = 0,01$.

Mellomtrinn: $d / ES = 0,14 / 0,07$; $Eta^2 = 0,00$. *Ungdomstrinn*: $d / ES = 0,07 / 0,03$; $Eta^2 = 0,00$ *VGS*: $d / ES = 0,31 / 0,16$; $Eta^2 = 0,00$

Figur 7.6 Støtte fra lærerne på mellom- og ungdomstrinn og i VGS fordelt på antall elever ved skolen (gjennomsnitt).

Figur 7.6 viser at det ikke er forskjeller i rapporteringen av *Støtte fra lærerne* og skolestørrelse målt i antall elever på mellomtrinn og ungdomstrinn, mens det er en liten forskjell i VGS. Dersom du ser hele utvalget under ett kommer det fram en større forskjell. Forskjellen består tilsynelatende i at elever ved små skoler rapporterer om mer støtte fra lærerne enn elever i større skoler. Imidlertid skyldes forskjellen etter all sannsynlighet at det er flere elever på mellomtrinnet som går i små skoler og flere elever på VGS som går i store. Forskjellen skyldes dermed sannsynligvis alder/trinn og ikke skolestørrelse.

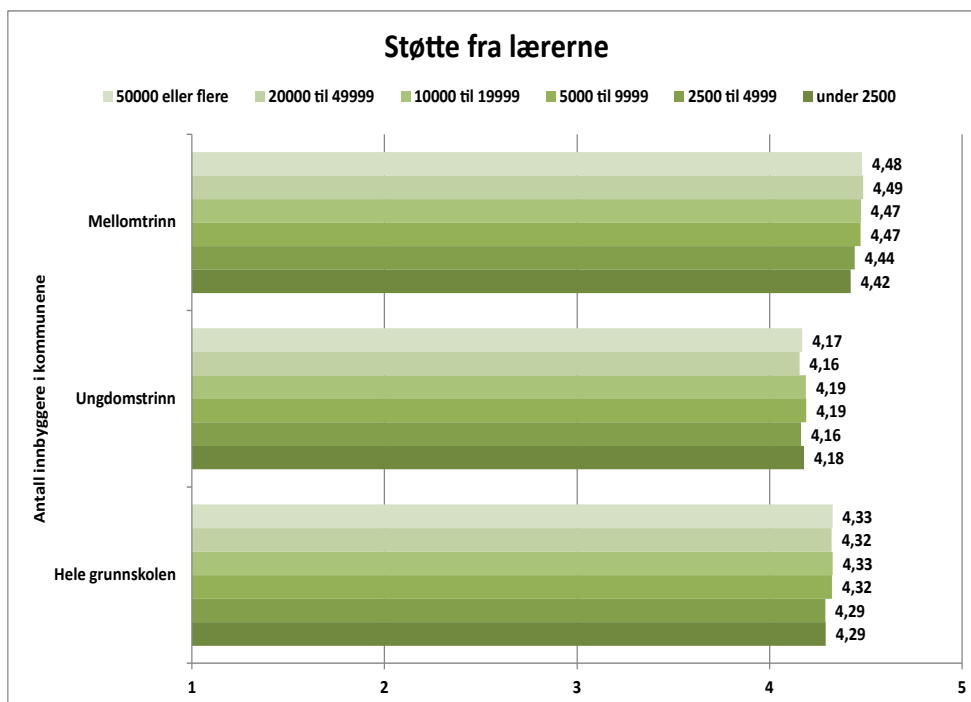


Cohens d/ES : forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi; Hele grunnskolen:: $d / ES = 0,23 / 0,11$; $Eta^2 = 0,01$.
Mellomtrinn: $d / ES = 0,05 / 0,02$; $Eta^2 = 0,00$. Ungdomstrinn: $d / ES = 0,07 / 0,03$; $Eta^2 = 0,00$

Figur 7.7 Støtte fra lærerne på mellom- og ungdomstrinn fordelt på antall elever per undervisningsårsverk ved skolen (gjennomsnitt).

Figur 7.7 viser at det er ingen sammenheng mellom lærertetthet (antall elever per årsverk) og *Støtte fra lærerne*. I og med det ikke er forskjell internt på mellomtrinn og ungdomstrinn, skyldes utslaget i Cohens d (0,23 Hele grunnskolen) at man ser hele grunnskolen under ett (det er forskjell på ungdomsskole og mellomtrinn). Eta^2 viser at knapt noe av variansen i støtte fra lærerne skyldes lærertetthet.

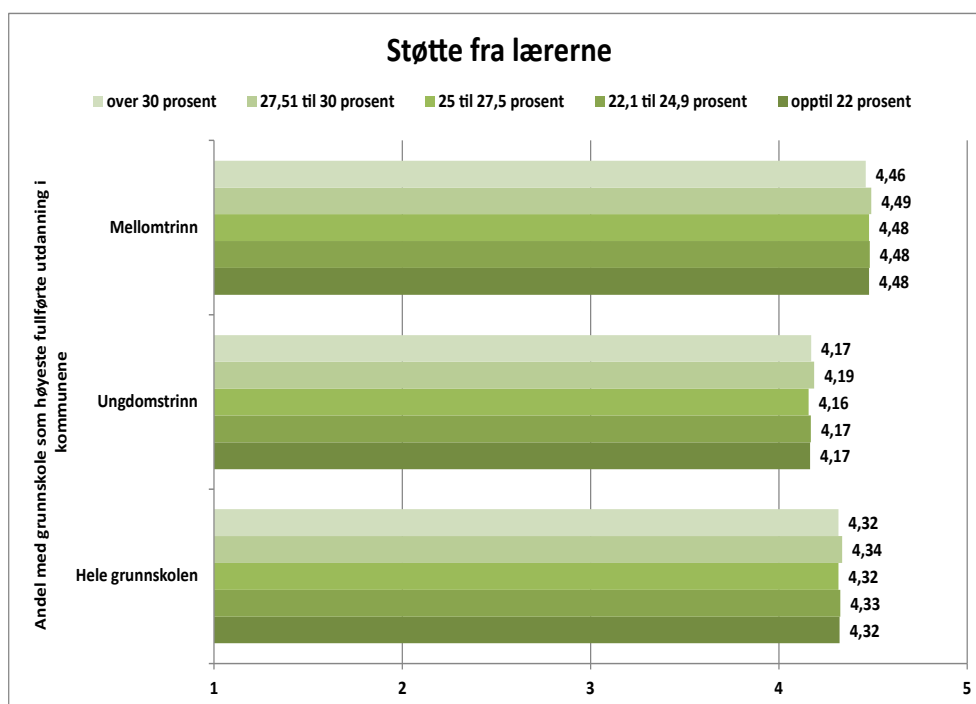
7.5 Kommunestørrelse og utdanningsnivå i kommunen



Cohens d/ES : forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi; *Hele grunnskolen*: $d/ES = 0,05 / 0,03$; $Eta^2 = 0,00$.
Mellomtrinn: $d/ES = 0,10 / 0,05$; $Eta^2 = 0,00$. *Ungdomstrinn*: $d/ES = 0,05 / 0,02$; $Eta^2 = 0,00$

Figur 7.8 Støtte fra lærerne på mellom- og ungdomstrinn fordelt på innbyggertall i kommunen (gjennomsnitt).

I følge figur 7.8 er forskjellene mellom elevers vurdering av *Støtte fra lærerne* sett i lys av innbyggertall i kommunen uten betydning.



Cohens d/ES : forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi; *Hele grunnskolen*: d / ES = 0,05 / 0,03; $Eta^2 = 0,00$.
Mellomtrinn: d / ES = 0,04 / 0,02; $Eta^2 = 0,00$. *Ungdomstrinn*: d / ES = 0,04 / 0,02; $Eta^2 = 0,00$

Figur 7.9 Støtte fra lærerne på mellom- og ungdomstrinn fordelt på andel med grunnskole som høyeste fullførte utdanning i kommunen (gjennomsnitt).

Figur 7.9 viser at utdanningsnivået i kommunen målt gjennom andel innbyggere med grunnskole som høyeste utdanning har lite innvirkning på elevers rapportering om støtte fra lærerne.

7.6 Bakgrunnsvariablenes forklaringsverdi

Tabell 7.3 *Flernivåanalyse (ICC): Støtte fra lærerne på mellom- og ungdomstrinn. Kontrollert for ulike bakgrunnsvariabler.*

Varians forklart av nivået (ICC nullmodell)	Kommunenivå		Skolenivå		Elevnivå	
	B	Sig.	B	Sig.	B	Sig.
Kommunenivå (455 kommuner og bydeler)						
Utdanningsnivå	-0,001	0,056				
Folketall	0,000	0,101				
Skolenivå (2567 skoler)						
Andel minoritetsspråklige på skolen			0,000	0,474		
Antall elever på skolen			0,000	0,739		
Antall elever per årsverk			0,000	0,655		
Elevnivå (293651 elever)						
Trinn					-0,110	0,000
Kjønn					-0,046	0,000

B = ustandardisert regresjonskoeffisient

Hovedfunnet i Tabell 7.3 er at variablene på kommunenivå og skolenivå er av marginal betydning. Dersom vi ser på regresjonskoeffisientene ser vi at trinn og kjønn er de eneste av bakgrunnsvariablene som har innvirkning av betydning på hvordan elevene svarer på indeksen *Støtte fra lærerne*. Det vil si at eldre elever skårer litt lavere enn yngre, samt at jenter skårer gjennomsnittlig litt lavere enn gutter på denne indeksen. Dette betyr også at elever opplever jevnt over *Støtte fra lærerne*, uavhengig av skolestørrelse, andel minoriteter på skolen, samt folketall og utdanningsnivå i kommunen.

8. Støtte hjemmefra

Det er tre spørsmål som skal måle *Støtte hjemmefra* og omhandler hvilken støtte elevene opplever å få fra hjemmet. Spørsmålene og svaralternativene presenteres i Tabell 8.1.

Tabell 8.1 *Oversikt over spørsmål og svaralternativ som inngår i indeksen Støtte hjemmefra i Elevundersøkelsen 2020.*

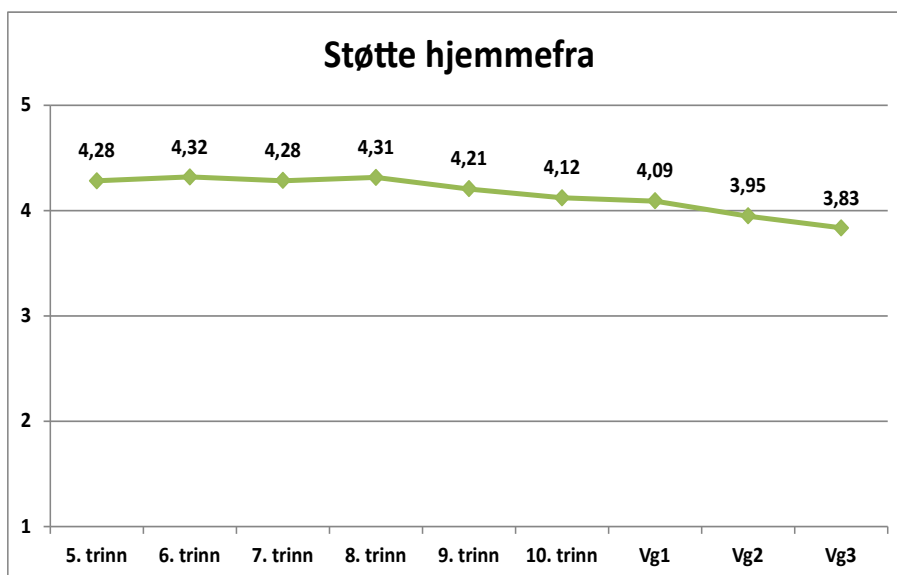
Støtte hjemmefra	
Spørsmål	Svaralternativ (1 – 5)
Q6839 Hjemme viser de interesse for det jeg gjør på skolen	Aldri – Sjelden – Av og til – Ofte – Svært ofte eller alltid
Q6840 Jeg får god hjelp til leksene mine hjemme	Aldri – Sjelden – Noen ganger – Ofte – Alltid
Q6841 Hjemme oppmuntrer de voksne meg i skolearbeidet	Aldri – Sjelden – Noen ganger – Ofte – Alltid

Tabell 8.2 *Svarfordeling, gjennomsnitt, standardavvik og Cronbachs alpha for spørsmål som omhandler Støtte hjemmefra i Elevundersøkelsen 2020.*

Støtte hjemmefra								
Cronbachs alpha: ,78	1	2	3	4	5	Gj.skåre	St.avvik	
Q6839 Hjemme viser de interesse for det jeg gjør på skolen	1,3	3,7	14,6	30,3	50,1	4,24	0,92	
Q6840 Jeg får god hjelp til leksene mine hjemme	5,5	6,9	14,8	27,2	45,6	4,01	1,20	
Q6841 Hjemme oppmuntrer de voksne meg i skolearbeidet	2,6	4,5	12,7	27,4	52,8	4,23	1,01	
Støtte hjemmefra						4,16	0,87	

Tabell 8.2 viser at flertallet av elevene opplever at hjemmet er alltid eller ofte interessert i det en gjør på skolen - en får hjelp til leksene og blir oppmuntret i skolearbeidet. Det er imidlertid en andel på 12,6 prosent som sjelden eller aldri opplever at de får hjelp til leksene og fem prosent som oppgir at de hjemme aldri eller sjelden viser interesse for det en gjør på skolen.

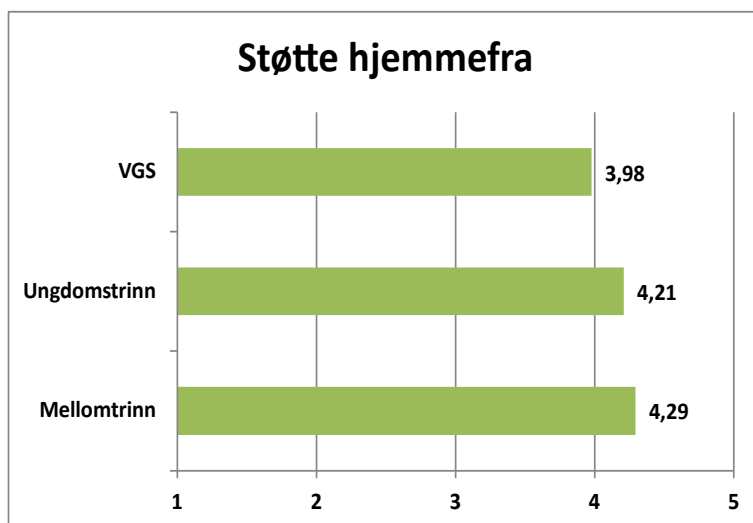
8.1 Trinn, skoleslag og utdanningsprogram



Forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi: $d / ES = 0,55 / 0,26$; $\text{Eta}^2 = 0,03$

Figur 8.1 *Støtte hjemmefra fordelt på trinn (gjennomsnitt).*

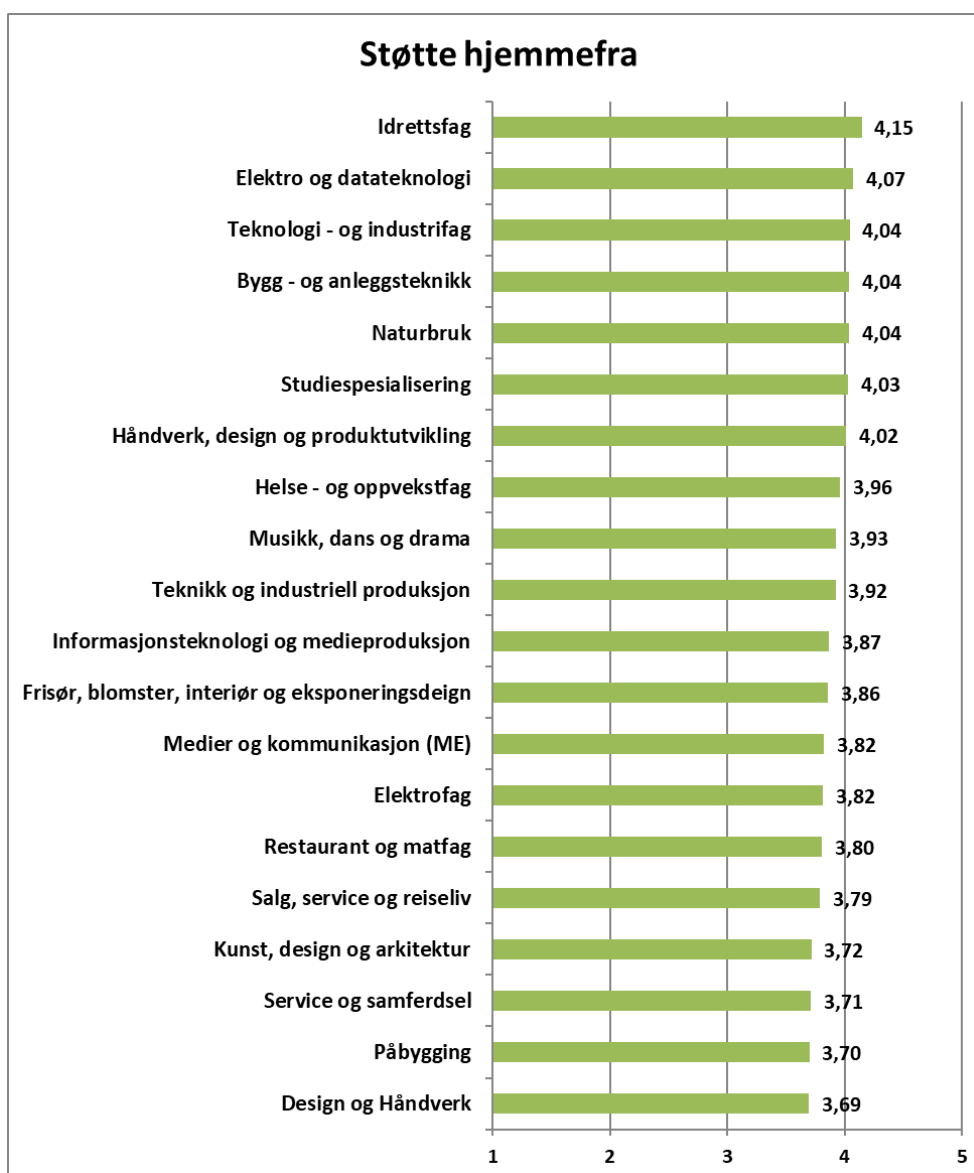
Figur 8.1 viser at det er en gradvis reduksjon i opplevelse av *Støtte hjemmefra* fra 8. trinn til Vg3. Reduksjonen er signifikant og klar ifølge Cohens d og standardisert effektstørrelse. Eta kvadrert (eta^2) viser imidlertid at det er begrenset del av variansen i støtte hjemmefra som forklares av klassetrinn (3 prosent).



Forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi: $d / ES = 0,36 / 0,18$; $\text{Eta}^2 = 0,02$.

Figur 8.2 *Støtte hjemmefra fordelt på skoleslag (gjennomsnitt).*

Figur 8.2 viser at elever på mellomtrinnet rapporterer høyere *Støtte hjemmefra* enn elever på ungdomstrinn og videregående. Forskjellen er klar, men har svak betydning.

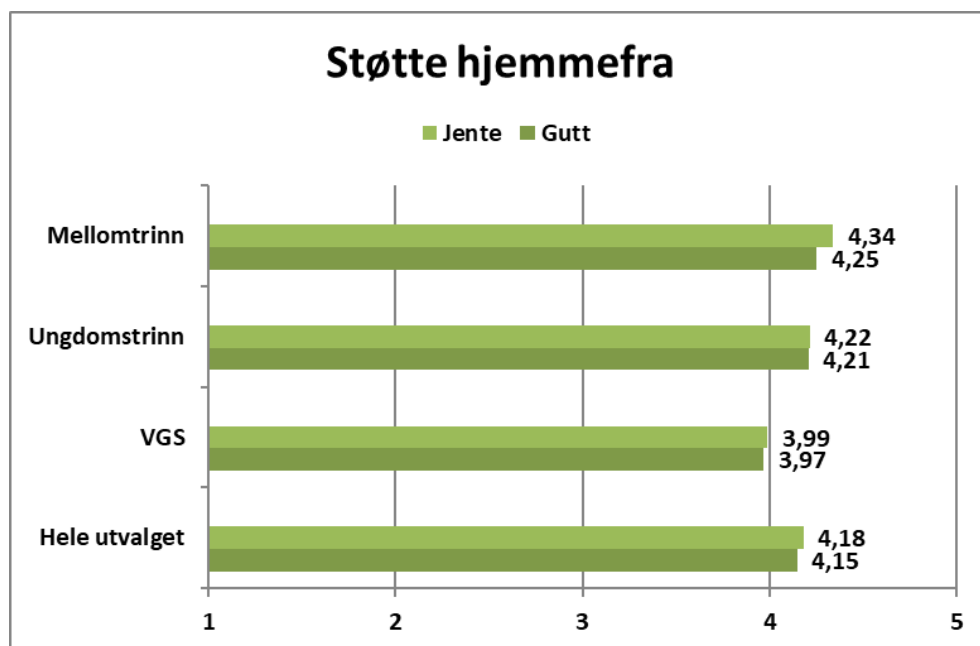


Forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi: $d / ES = 0,47 / 0,23$; $\text{Eta}^2 = 0,01$

Figur 8.3 Støtte hjemmefra fordelt på utdanningsprogram (VGS, gjennomsnitt).

Elever på Idrettsfag rapporterer høyest *Støtte hjemmefra*, mens elevene på Design og Håndverk rapporterer lavest ifølge figur 8.3. Forskjellen i gjennomsnittsverdi mellom disse to utdanningsprogrammene er signifikant, på grensen til moderat effektstørrelse med en Cohens d på 0,49 og en effektstørrelse på 0,24. Eta^2 viser at bare en prosent av variansen i støtte hjemmefra kan forklares av utdanningsprogram.

8.2 Kjønn

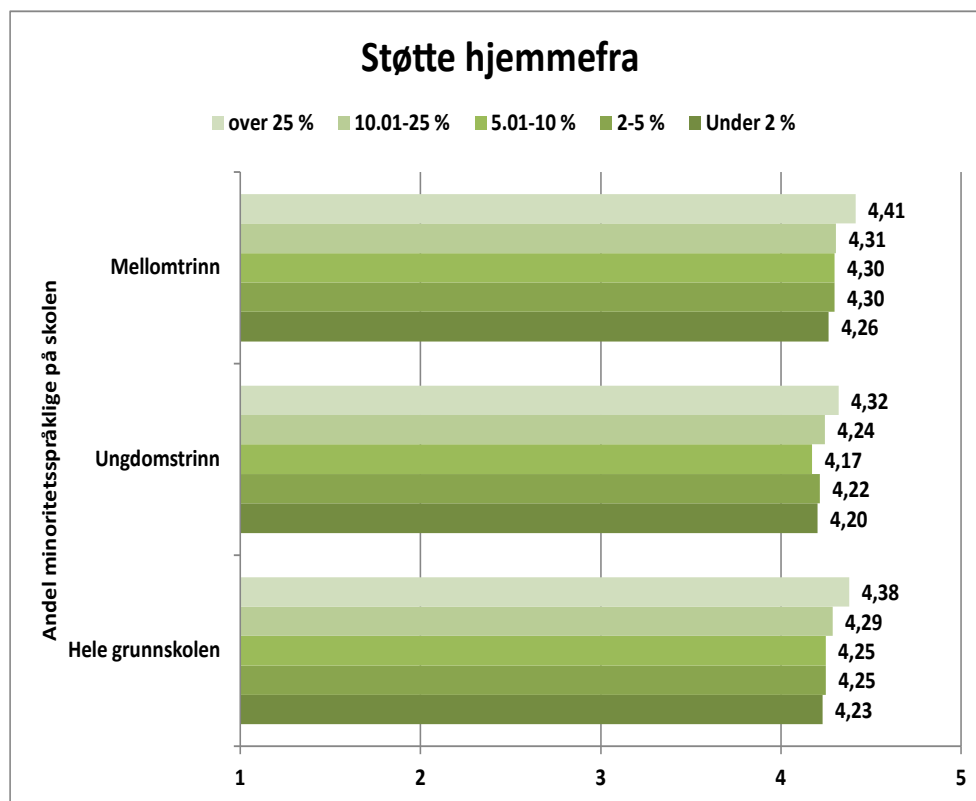


Forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi. *Hele utvalget*: $d / ES = 0,04 / 0,02$. *Mellomtrinn*: $d / ES = 0,12 / 0,6$. *Ungdomstrinn*: $d / ES = 0,01 / 0,00$. *Videregående*: $d / ES = 0,02 / 0,01$.

Figur 8.4 *Støtte hjemmefra på mellom- og ungdomstrinn og i VGS fordelt på kjønn (gjennomsnitt).*

Figur 8.4 viser at det er ingen kjønnsforskjeller i opplevelsen av *Støtte hjemmefra* for elevene i Elevundersøkelsen.

8.3 Andel minoritetsspråklige elever

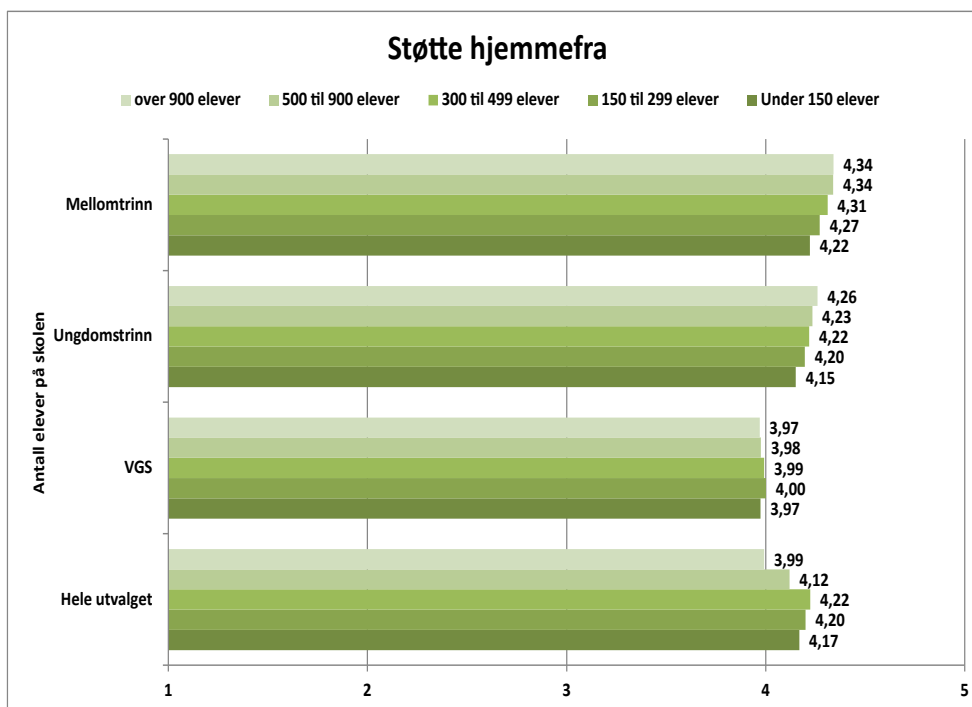


Cohens d/ES : forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi; *Hele grunnskolen*: d / ES = 0,19 / 0,09; Eta² = 0,00.
Mellomtrinn: d / ES = 0,20 / 0,10; Eta² = 0,00. *Ungdomstrinn*: d / ES = 0,17 / 0,09; Eta² = 0,00

Figur 8.5 Støtte hjemmefra på mellom- og ungdomstrinn fordelt på andel minoritetsspråklige elever (gjennomsnitt).

Figur 8.5 viser at det er små forskjeller i *Støtte hjemmefra* mellom skoler med ulik andel minoritetsspråklige elever. Det kan se ut som om elever i skoler med over 25 prosent minoritetsspråklige elever rapporterer om mer støtte hjemmefra enn øvrige grupper. På mellomtrinnet er denne forskjellen signifikant, mens for ungdomstrinnet er den ikke det. Eta kvadrert viser at andel minoritetsspråklige på skolen er ikke med å forklare variansen i støtte hjemmefra.

8.4 Skolestørrelse og lærertetthet

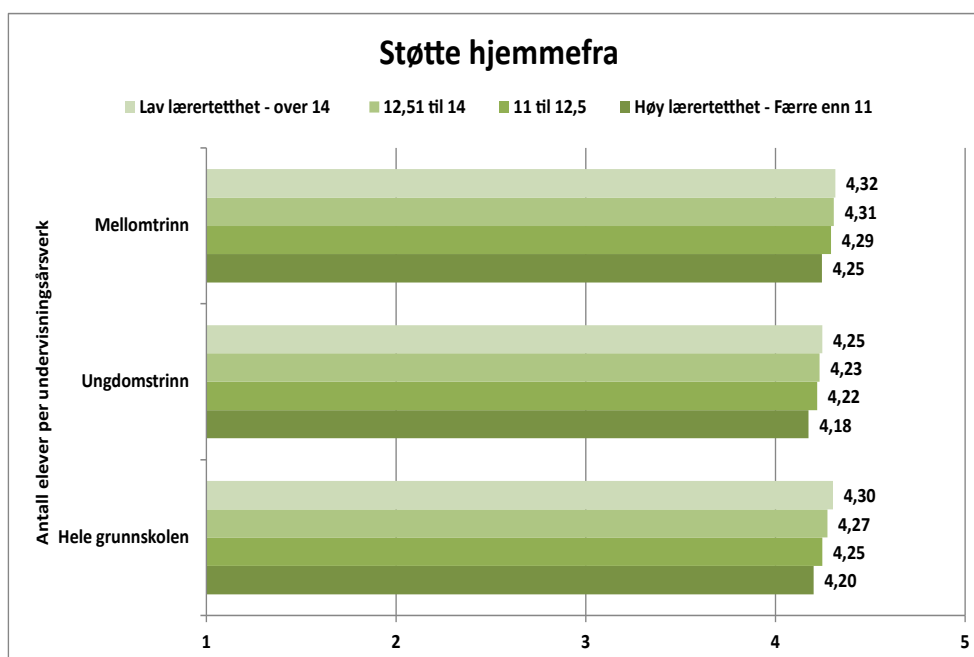


Cohens d/ES : forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi; *Hele utvalget*: d / ES = 0,26/ 0,13; Eta² = 0,01.

Mellomtrinn: d / ES = 0,15 / 0,08; Eta² = 0,00. *Ungdomstrinn*: d / ES = 0,13 / 0,06; Eta² = 0,00 *VGS*: d / ES = 0,03 / 0,02; Eta² = 0,00

Figur 8.6 *Støtte hjemmefra på mellom- og ungdomstrinn og i VGS fordelt på antall elever ved skolen (gjennomsnitt).*

Figur 8.6 viser ingen sammenhenger av betydning mellom skolestørrelse målt i antall elever på skolen og *Støtte hjemmefra*. Den tilsynelatende forskjellen i hele utvalget, indikert med en Cohens d verdi på 0,26 skyldes at 95 prosent av elevene i de største skolene går i VGS. Det vil si at effekten skyldes alder og ikke skolestørrelse.

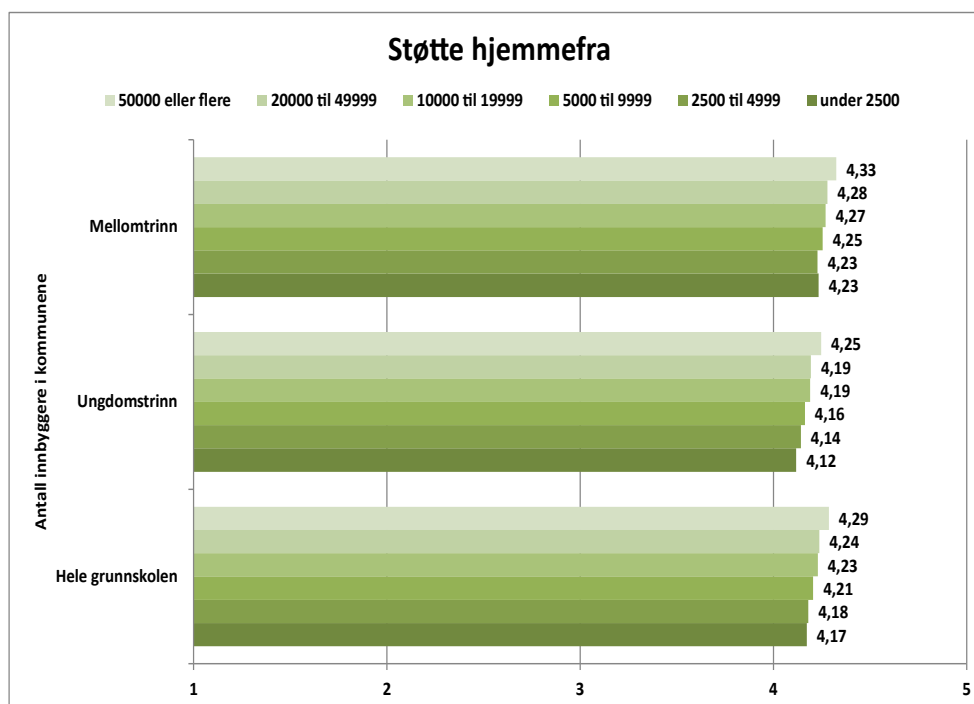


Cohens d/ES : forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi; Hele grunnskolen: d / ES = 0,13 / 0,06; Eta² = 0,00.
Mellomtrinn: d / ES = 0,09 / 0,05; Eta² = 0,00. Ungdomstrinn: d / ES = 0,08 / 0,04; Eta² = 0,00

Figur 8.7 Støtte hjemmefra på mellom- og ungdomstrinn fordelt på antall elever per undervisningsårsverk ved skolen (gjennomsnitt).

I Figur 8.7 ser vi at det er ingen sammenheng mellom elever per undervisningsårsverk og støtte hjemmefra.

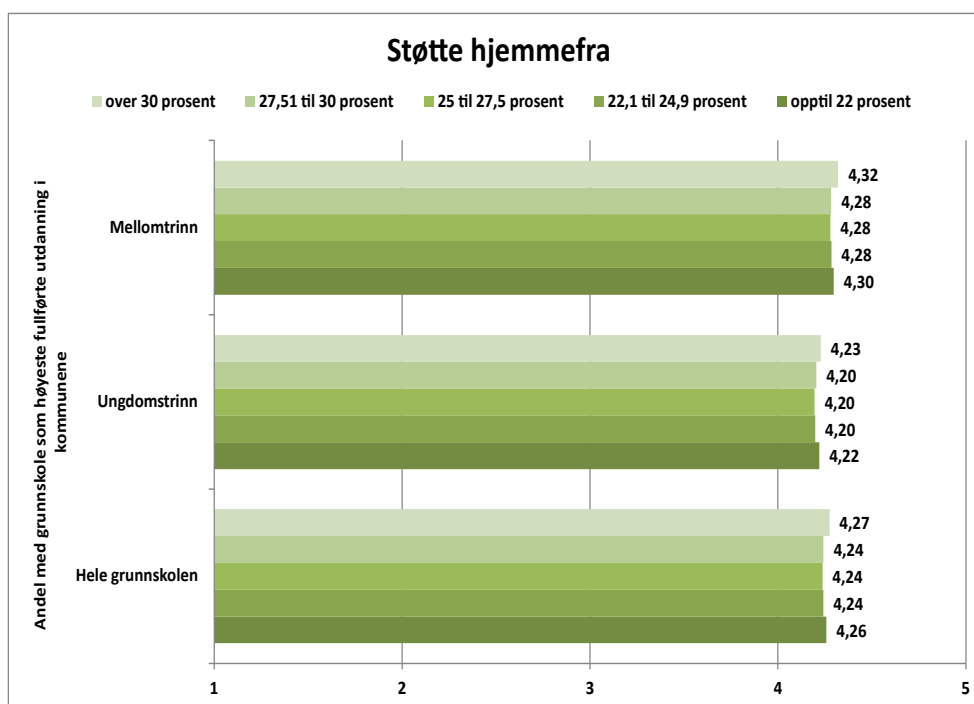
8.5 Kommunestørrelse og utdanningsnivå i kommunen



Cohens d/ES : forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi; *Hele grunnskolen*: $d/ES = 0,14 / 0,07$; $Eta^2 = 0,00$.
Mellomtrinn: $d/ES = 0,12 / 0,06$; $Eta^2 = 0,00$. *Ungdomstrinn*: $d/ES = 0,15 / 0,07$; $Eta^2 = 0,00$

Figur 8.8 Støtte hjemmefra på mellom- og ungdomstrinn fordelt på innbyggertall i kommunen (gjennomsnitt).

Figur 8.8 viser at det er ingen sammenheng av betydning mellom kommunestørrelse og rapportering av støtte hjemmefra.



Cohens d/ES : forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi; *Hele grunnskolen*: $d / ES = 0,07 / 0,03$; $Eta^2 = 0,00$.
Mellomtrinn: $d / ES = 0,05 / 0,02$; $Eta^2 = 0,00$. *Ungdomstrinn*: $d / ES = 0,05 / 0,03$; $Eta^2 = 0,00$

Figur 8.9 Støtte hjemmefra på mellom- og ungdomstrinn fordelt på andel med grunnskole som høyeste fullførte utdanning i kommunen (gjennomsnitt).

Figur 8.9 viser at det heller ikke er forskjeller av betydning i rapportering i støtte hjemmefra mellom elever i kommuner med ulik andel innbyggere med grunnskole som høyeste fullførte utdanning.

8.6 Bakgrunnsvariablenes forklaringsverdi

Tabell 8.3 *Flernivåanalyse (ICC): Støtte hjemmefra på mellom- og ungdomstrinn. Kontrollert for ulike bakgrunnsvariabler.*

Varians forklart av nivået (ICC nullmodell)	Kommunenivå		Skolenivå		Elevnivå	
	B	Sig.	B	Sig.	B	Sig.
Kommunenivå (448 kommuner og bydeler)						
Utdanningsnivå	-0,001	0,282				
Folketall	0,000	0,070				
Skolenivå (2549 skoler)						
Andel minoritetsspråklige på skolen			0,002	0,000		
Antall elever på skolen			0,000	0,272		
Antall elever per årsverk			0,008	0,000		
Elevnivå (290874 elever)						
Trinn					-0,046	0,000
Kjønn					0,079	0,000

B = ustandardisert regresjonskoeffisient

Hovedfunnet i Tabell 8.3 er at det er svært lite av variansen i Støtte hjemmefra som kan tilskrives kommunenivå eller skolenivå variabler. Andelen minoritetsspråklige på skolen og antall elever per årsverk er riktignok positivt signifikant på skolenivå, men skolenivå forklarer lite av variansen i hvordan elevene svarer. Videre viser tabell 8.3 at klassetrinn har en liten negativ effekt, mens kjønn har en liten positiv effekt på støtte hjemmefra. Det vil si at opplevelsen eller rapporteringen av støtte hjemmefra reduseres etter hvert som elevene blir eldre, mens den øker dersom en er jente.

9. Faglig utfordring

Indeksen «*Faglig utfordring*» består av kun ett spørsmål og skal fange opp elevenes opplevelse av faglige utfordringer på skolen. Tabell 9.1 viser spørsmålet og svaralternativene for denne indeksen.

Tabell 9.1 *Oversikt over spørsmål og svaralternativ som inngår i indeksen Faglig utfordring i Elevundersøkelsen 2020.*

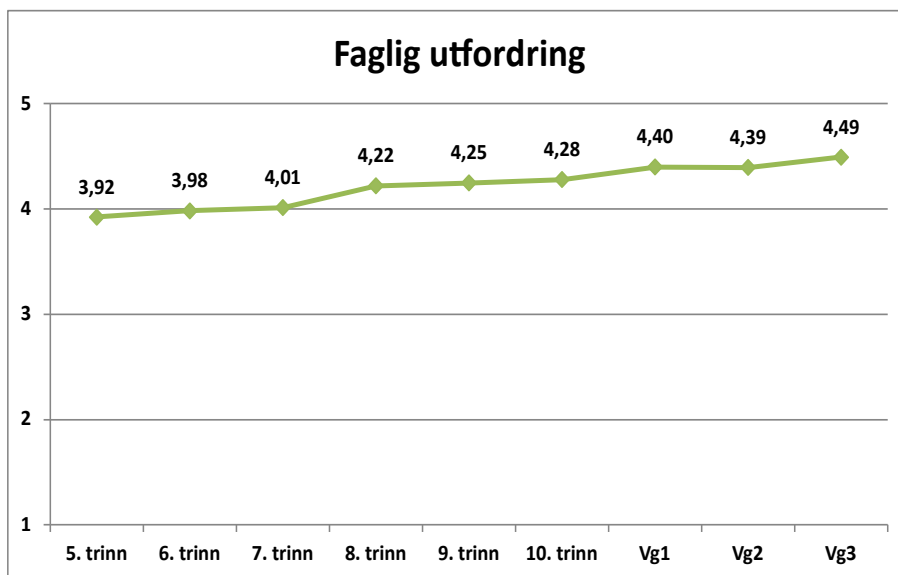
Faglig utfordring	
Spørsmål	Svaralternativ
Q6852 Får du nok utfordringer på skolen?	Ikke i noen fag – I svært få fag – I noen fag – I mange fag – I alle eller de fleste fag

Tabell 9.2 *Svarfordeling, gjennomsnitt, standardavvik for spørsmålet som omhandler Faglig utfordring i Elevundersøkelsen 2020.*

	Faglig utfordring					Gj.skåre	St.avvik
	1	2	3	4	5		
Q6852 Får du nok utfordringer på skolen?	0,6	3,0	15,1	37,2	44,2	4,21	0,85

Tabell 9.2 viser at rundt 81 prosent opplever at de får faglige utfordringer i mange eller alle fag. Gjennomsnittsverdien er 4,21.

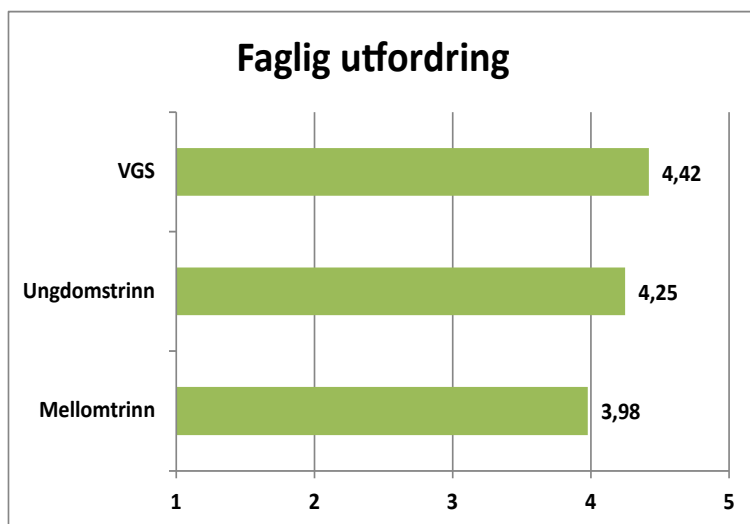
9.1 Trinn, skoleslag og utdanningsprogram



Forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi: $d / ES = 0,69 / 0,32$; $\text{Eta}^2 = 0,05$

Figur 9.1 Faglig utfordring fordelt på trinn (gjennomsnitt).

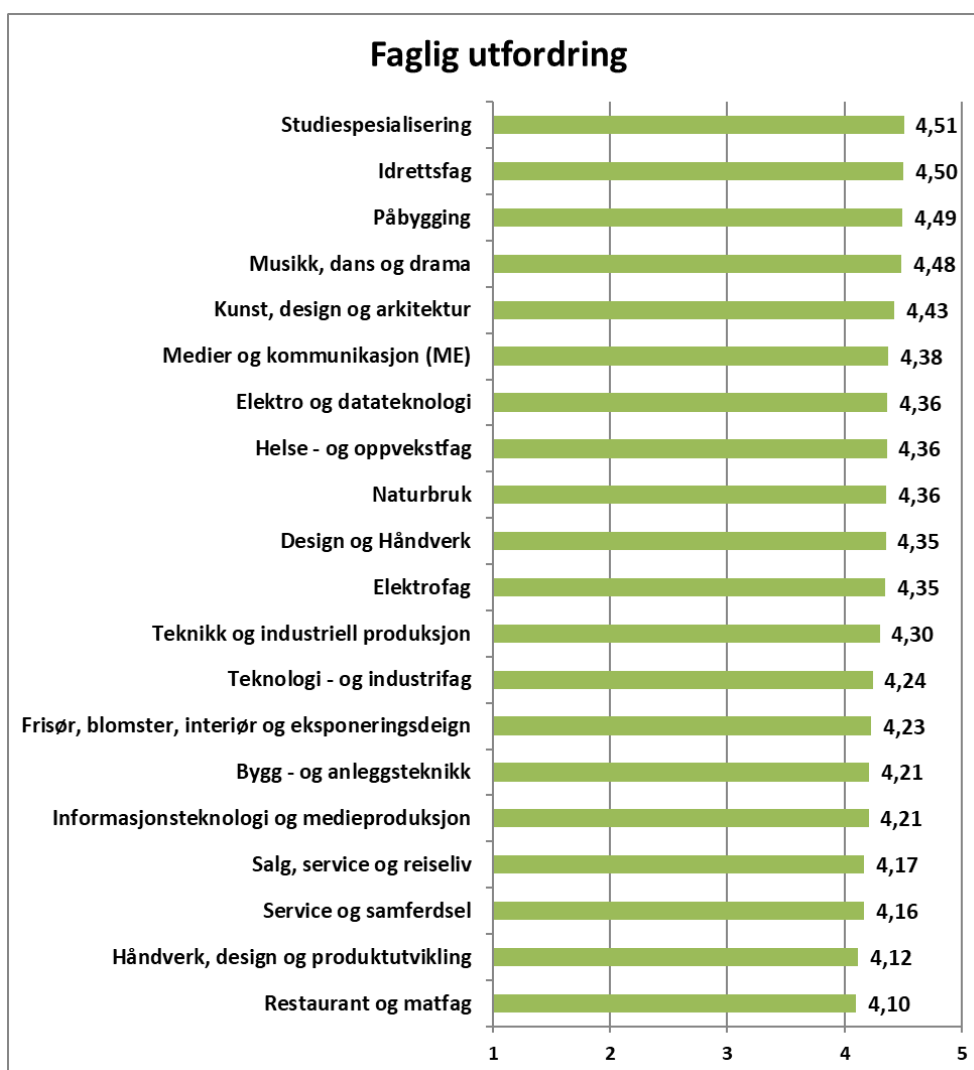
Figur 9.1 viser at elever opplever mer *Faglige utfordring* med økende trinn. Forskjellen mellom høyeste og laveste skåre er av moderat betydning. Eta kvadrert (eta^2) viser at det er begrenset del av variansen i faglig utfordring som forklares av klassetrinn (5 prosent).



Forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi: $d / ES = 0,53 / 0,26$. $\text{Eta}^2 = 0,05$.

Figur 9.2 Faglig utfordring fordelt på skoleslag (gjennomsnitt).

Figur 9.2 viser at elever i videregående skole skårer høyere på *Faglig utfordring* enn elever på ungdomstrinn og særlig elever på mellomtrinnet.

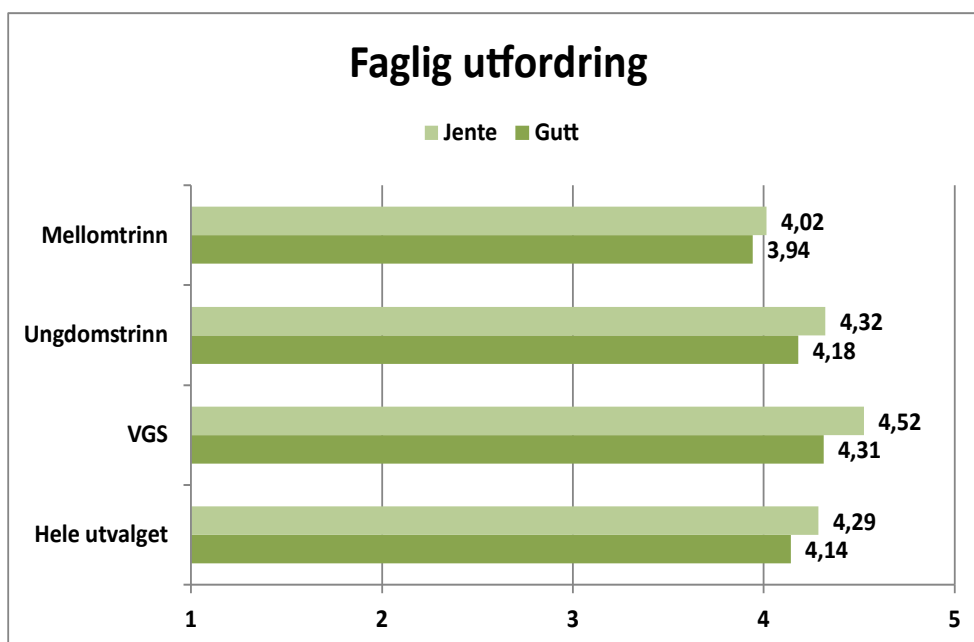


Forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi: $d / ES = 0,50 / 0,24$; $\text{Eta}^2 = 0,02$

Figur 9.3 Faglig utfordring fordelt på utdanningsprogram (VG, gjennomsnitt).

Figur 9.3 viser at elever på Studiespesialisering skårer høyest på *Faglig utfordring*, mens elever på Restaurant- og matfag skårer lavest. Forskjellen er av moderat størrelse med en Cohens d -verdi på 0,50 og effektstørrelse på 0,23. Imidlertid viser eta kvadrert (eta^2) at bare 2 prosent av variansen forklares av hvilket utdanningsprogram eleven tilhører.

9.2 Kjønn

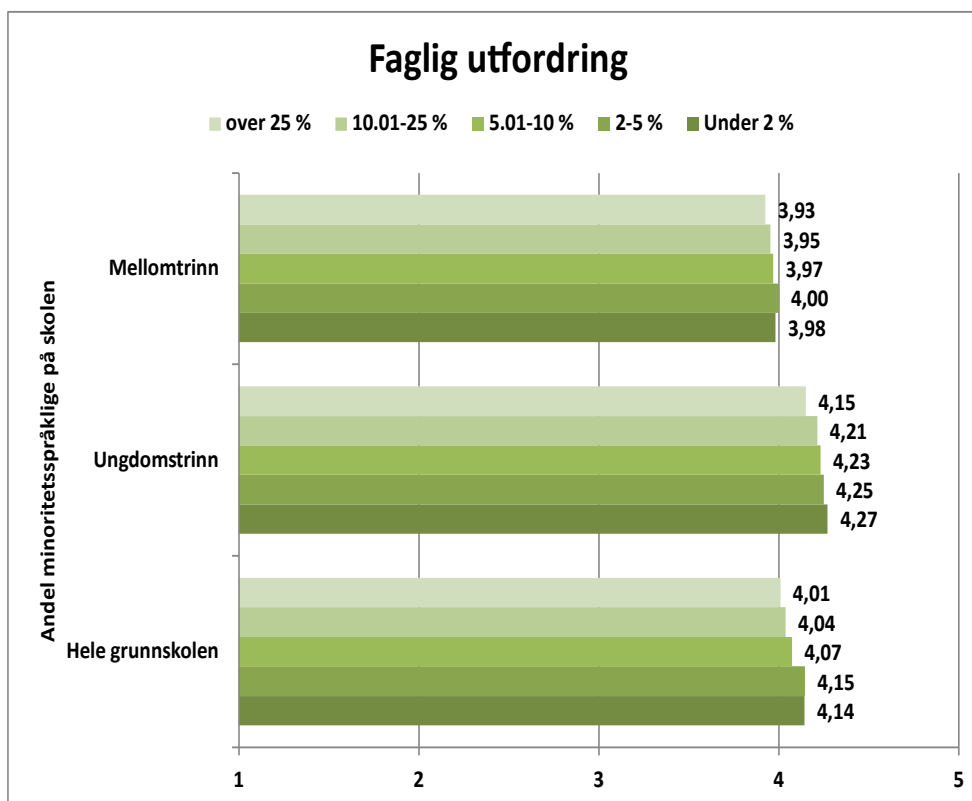


Forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi. *Hele utvalget*: $d / ES = 0,17 / 0,09$. *Mellomtrinn*: $d / ES = 0,08 / 0,04$. *Ungdomstrinn*: $d / ES = 0,18 / 0,09$. *Videregående*: $d / ES = 0,28 / 0,14$.

Figur 9.4 Faglig utfordring på mellom- og ungdomstrinn og i VGS fordelt på kjønn (gjennomsnitt).

Figur 9.4 viser ingen kjønnsforskjeller av betydning verken på mellom- eller ungdomstrinnet, selv om jenter ser ut til å skåre høyere på *Faglig utfordring* enn gutter, særlig på ungdomstrinnet. I videregående skole ser vi at jenter oppgir i høyere grad enn gutter at de får nok utfordringer på skolen. Denne forskjellen er signifikant, men svak.

9.3 Andel minoritetsspråklige elever

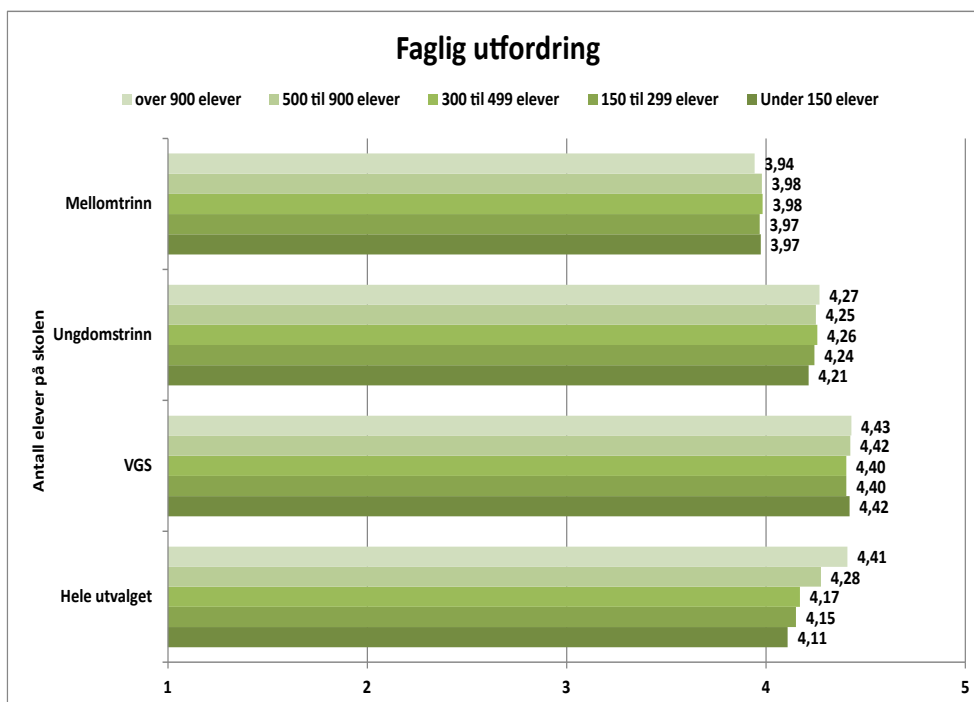


Cohens d/ES : forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi; *Hele grunnskolen*: d / ES = 0,15 / 0,08; Eta² = 0,00.
Mellomtrinn: d / ES = 0,08 / 0,04; Eta² = 0,00. *Ungdomstrinn*: d / ES = 0,15 / 0,07; Eta² = 0,00

Figur 9.5 Faglig utfordring på mellom- og ungdomstrinn fordelt på andel minoritetsspråklige elever (gjennomsnitt).

Figur 9.5 viser at det er ingen forskjell i *Faglig utfordring* mellom skoler med ulik andel minoritetsspråklige elever.

9.4 Skolestørrelse og lærertetthet

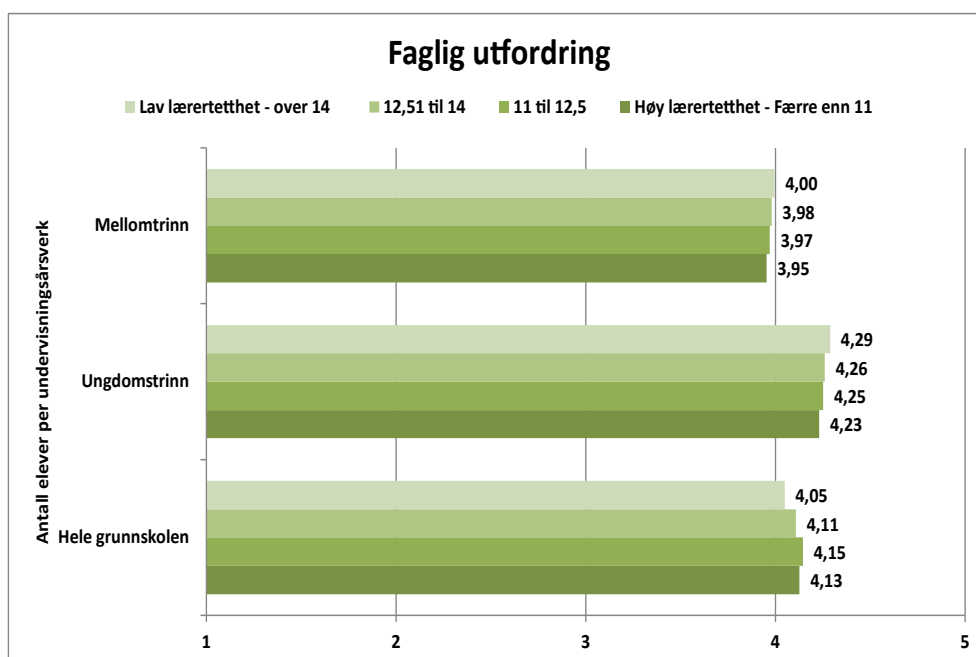


Cohens d/ES : forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi; *Hele utvalget*: d / ES = 0,36/ 0,18; Eta² = 0,01.

Mellomtrinn: d / ES = 0,04 / 0,02; Eta² = 0,00. *Ungdomstrinn*: d / ES = 0,07 / 0,03; Eta² = 0,00 *VGS*: d / ES = 0,03 / 0,02; Eta² = 0,00

Figur 9.6 Faglig utfordring på mellom- og ungdomstrinnet fordelt på antall elever ved skolen (gjennomsnitt).

Ut fra figur 9.6 er det ingen indikasjon på at skolestørrelse målt i antall elever på skolen virker på elevenes opplevelse av *Faglig utfordring*. Den forskjellen som vises i hele utvalget skyldes alder/trinn og ikke skolestørrelse. Det vil si at det er de eldste elevene som går på de største skolene og som vi så av figur 9.1 er det en klar sammenheng mellom alderstrinn og rapportering av faglig utfordring.

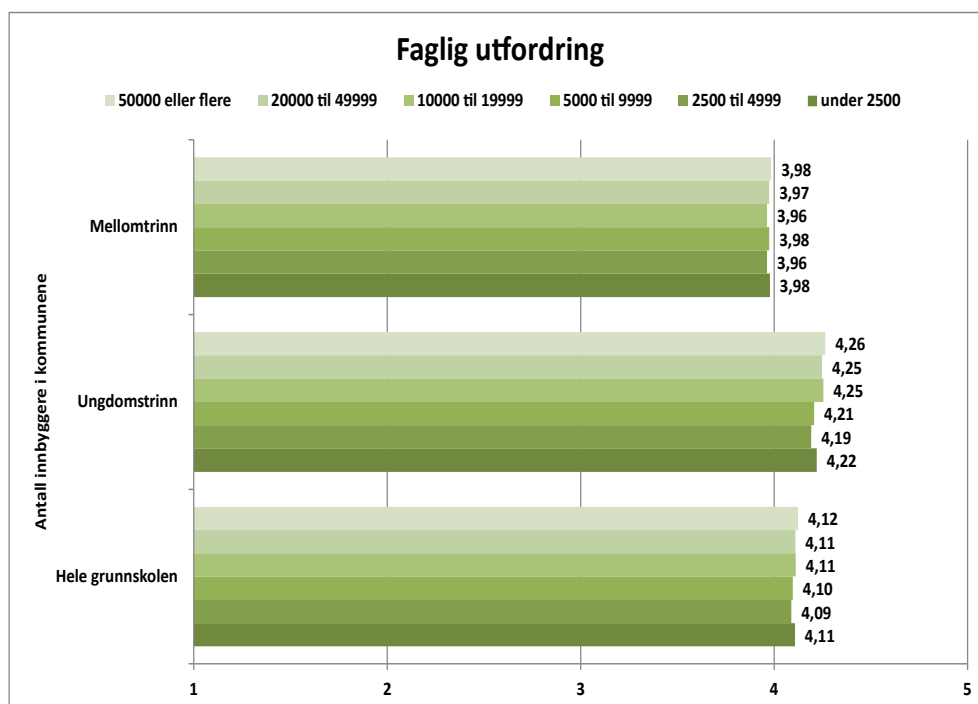


Cohens d/ES : forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi; Hele grunnskolen: d / ES = 0,11 / 0,06; Eta² = 0,00.
Mellomtrinn: d / ES = 0,05 / 0,01; Eta² = 0,00. Ungdomstrinn: d / ES = 0,07 / 0,04; Eta² = 0,00

Figur 9.7 Faglig utfordring på mellom- og ungdomstrinnet fordelt på antall elever per undervisningsårsverk ved skolen (gjennomsnitt).

Det er heller ingen forskjeller i *Faglig utfordring* blant elever i skoler med ulik lærertetthet.

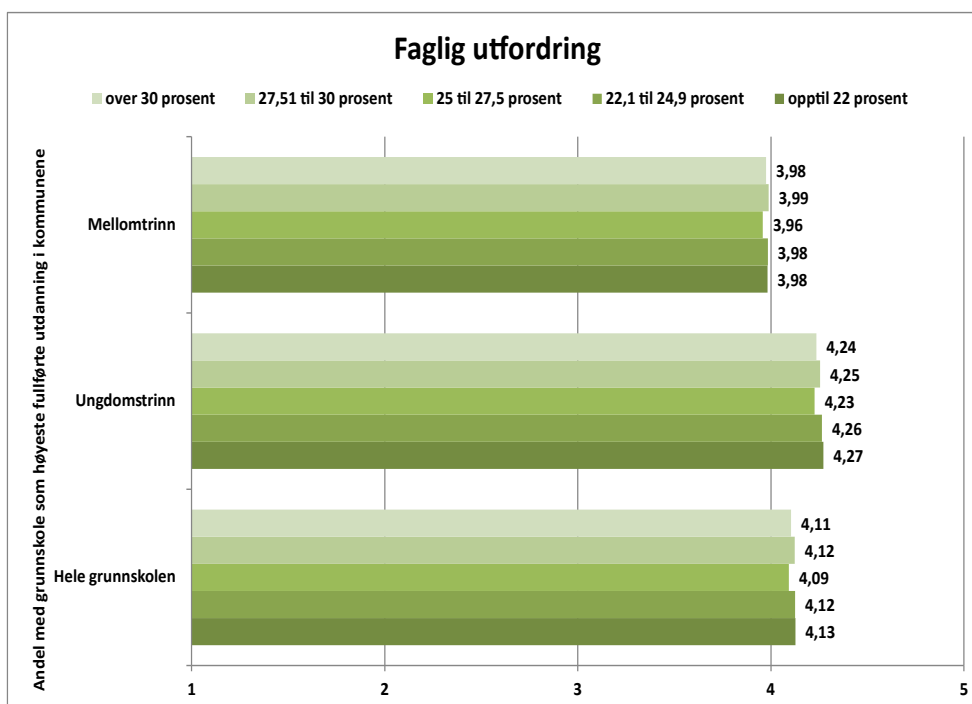
9.5 Kommunestørrelse og utdanningsnivå i kommunen



Cohens d/ES : forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi; *Hele grunnskolen*: $d/ES = 0,04 / 0,02$; $Eta^2 = 0,00$.
Mellomtrinn: $d/ES = 0,02 / 0,01$; $Eta^2 = 0,00$. *Ungdomstrinn*: $d/ES = 0,09 / 0,04$; $Eta^2 = 0,00$

Figur 9.8 Faglig utfordring på mellom- og ungdomstrinnet fordelt på innbyggertall i kommunen (gjennomsnitt).

Innbyggertall i kommunen har ikke innvirkning på hvordan elevene skårer på indeksen *Faglig utfordring*.



Cohens d/ES : forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi; *Hele grunnskolen*: $d / ES = 0,04 / 0,02$; $Eta^2 = 0,00$.
Mellomstrinn: $d / ES = 0,03 / 0,02$; $Eta^2 = 0,00$. *Ungdomstrinn*: $d / ES = 0,05 / 0,02$; $Eta^2 = 0,00$

Figur 9.9 Faglig utfordring på mellom- og ungdomstrinn fordelt på andel med grunnskole som høyeste fullførte utdanning i kommunen (gjennomsnitt).

Figur 9.9 viser at det er ingen forskjeller av betydning i rapportering faglig utfordring mellom elever i kommuner med ulik andel innbyggere med grunnskole som høyeste fullførte utdanning.

9.6 Bakgrunnsvariablenes forklaringsverdi

Tabell 9.3 *Flernivåanalyse (ICC): Faglig utfordring på mellom- og ungdomstrinn. Kontrollert for ulike bakgrunnsvariabler.*

Varians forklart av nivået (ICC nullmodell)	Kommunenivå		Skolenivå		Elevnivå	
	B	Sig.	B	Sig.	B	Sig.
Kommunenivå (453 kommuner og bydeler)						
Utdanningsnivå	0,000	0,950				
Folketall	0,000	0,514				
Skolenivå (2562 skoler)						
Andel minoritetsspråklige på skolen			-0,002	0,000		
Antall elever på skolen			0,000	0,585		
Antall elever per årsverk			0,002	0,179		
Elevnivå (297351 elever)						
Trinn					0,069	0,000
Kjønn					0,109	0,000

B = ustandardisert regresjonskoeffisient

Hovedfunnet i Tabell 9.3 er at det er svært lite av variansen i Faglig utfordring som kan tilskrives kommunenivå eller skolenivå variabler. Videre viser tabell 9.3 at klassetrinn og kjønn (jente) har positiv effekt på *Faglig utfordring*.

10. Vurdering for læring

Spørsmålene i tabell 10.1 har til hensikt å måle de fire prinsippene som er viktige innen *Vurdering for læring*. En faktoranalyse viser at spørsmålene kun lader på én faktor, noe som antyder at elevene ikke skiller mellom de ulike prinsippene innenfor vurdering for læring (VFL). Spørsmålene innenfor de ulike prinsippene kan likevel benyttes som enkeltstående spørsmål og gi relevant informasjon for hvert spørsmål. I og med at alle spørsmålene lader på en faktor kan en også behandle det som et samlemål på *Vurdering for læring*. I tabell 10.1 kommer det fram at samlemålet får en Cronbachs alpha på 0,88, noe som er en tilfredsstillende indre konsistens.

Tabell 10.1 viser spørsmålene som inngår i indeksen og svaralternativene. Tabell 10.2 viser gjennomsnitt og standardavvik for enkeltspørsmål og indeksen sett under ett.

Tabell 10.1 Oversikt over spørsmål og svaralternativ som inngår i indeksen
Vurdering for læring i Elevundersøkelsen 2020.

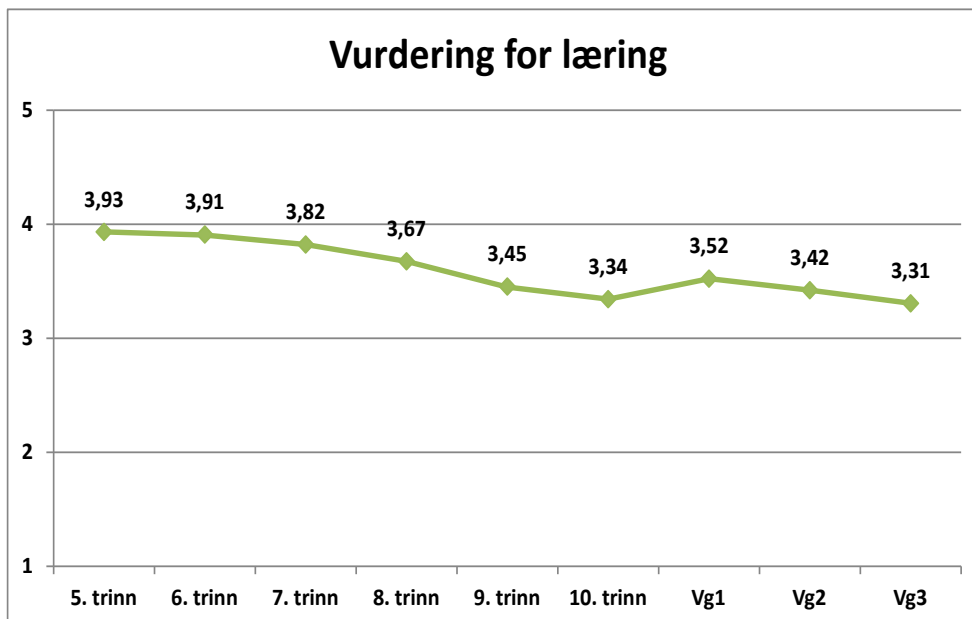
Vurdering for læring	
Spørsmål	Svaralternativ (1 – 5)
Q6862 Forklarer lærerne hva som er målene i de ulike fagene slik at du forstår dem?	Ikke i noen fag – I svært få fag – I noen fag – I mange fag – I alle eller de fleste fag
Q6863 Forklarer læreren godt nok hva det legges vekt på når skolearbeidet ditt vurderes.	Ikke i noen fag – I svært få fag – I noen fag – I mange fag – I alle eller de fleste fag
Q6865 Forteller lærerne deg hva som er bra med arbeidet du gjør?	Ikke i noen fag – I svært få fag – I noen fag – I mange fag – I alle eller de fleste fag
Q6866 Snakker lærerne med deg om hva du bør gjøre for å bli bedre i fagene?	Ikke i noen fag – I svært få fag – I noen fag – I mange fag – I alle eller de fleste fag
Q6867 Hvor ofte får du tilbakemeldinger fra lærerne som du kan bruke til å bli bedre i fagene?	Flere ganger i uka – 1 gang i uken – 1-3 ganger i måneden – 2-4 ganger i halvåret – Sjeldnere
Q6868 Får du være med og foreslå hva det skal legges vekt på når arbeidet ditt skal vurderes?	Ikke i noen fag – I svært få fag – I noen fag – I mange fag – I alle eller de fleste fag
Q6869 Får du være med og vurdere skolearbeidet ditt?	Ikke i noen fag – I svært få fag – I noen fag – I mange fag – I alle eller de fleste fag
Q6870 Jeg får hjelp av lærerne til å tenke gjennom hvordan jeg utvikler meg i faget	Ikke i noen fag – I svært få fag – I noen fag – I mange fag – I alle eller de fleste fag

Tabell 10.2 Svarfordeling, gjennomsnitt, standardavvik og Cronbachs alpha for spørsmål som omhandler Vurdering for læring i Elevundersøkelsen 202020.

Vurdering for læring							
Cronbach's alpha: ,88	1	2	3	4	5	Gj.skåre	St.avvik
Q6862 Forklarer lærerne hva som er målene i de ulike fagene slik at du forstår dem?	1,0	4,2	19,2	42,3	33,4	4,03	0,88
Q6863 Forklarer læreren godt nok hva det legges vekt på når skolearbeidet ditt vurderes.	1,1	4,5	19,3	41,9	33,2	4,02	0,89
Q6865 Forteller lærerne deg hva som er bra med arbeidet du gjør?	1,8	6,6	20,9	37,0	33,6	3,94	0,98
Q6866 Snakker lærerne med deg om hva du bør gjøre for å bli bedre i fagene?	3,1	10,7	25,3	33,8	27,0	3,71	1,07
Q6867 Hvor ofte får du tilbakemeldinger fra lærerne som du kan bruke til å bli bedre i fagene?*	5,9	10,9	31,3	30,5	21,4	3,50	1,12
Q6868 Får du være med og foreslå hva det skal legges vekt på når arbeidet ditt skal vurderes?	11,4	19,5	29,6	26,0	13,4	3,10	1,20
Q6869 Får du være med og vurdere skolearbeidet ditt?	13,1	23,0	30,1	21,8	12,0	2,97	1,20
Q6870 Jeg får hjelp av lærerne til å tenke gjennom hvordan jeg utvikler meg i faget	5,1	13,3	29,1	31,5	20,9	3,50	1,11
Vurdering for læring						3,60	0,78

I de neste underkapitlene vil indeksen *Vurdering for læring* sees i lys av ulike bakgrunnsfaktorer.

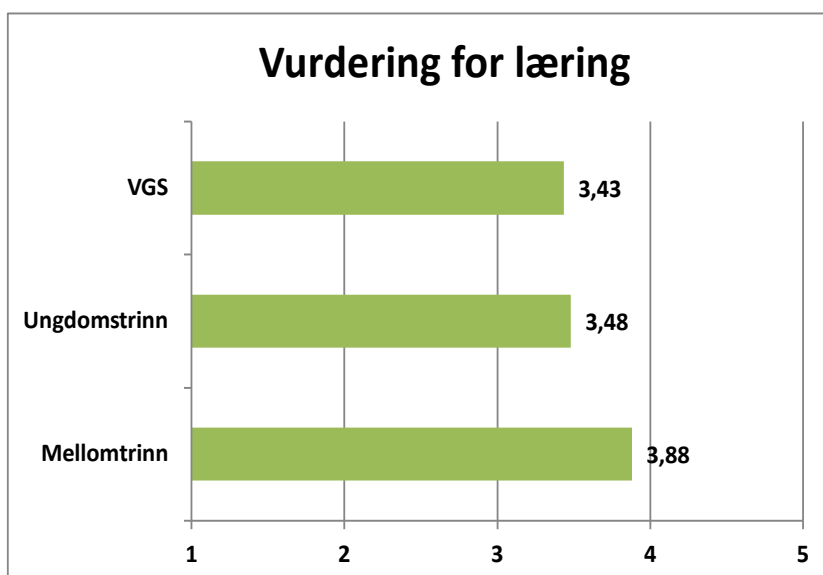
10.1 Trinn, skoleslag og utdanningsprogram



Forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi: $d / ES = 0,86 / 0,40$; $Eta^2 = 0,08$

Figur 10.1 Vurdering for læring fordelt på trinn (gjennomsnitt).

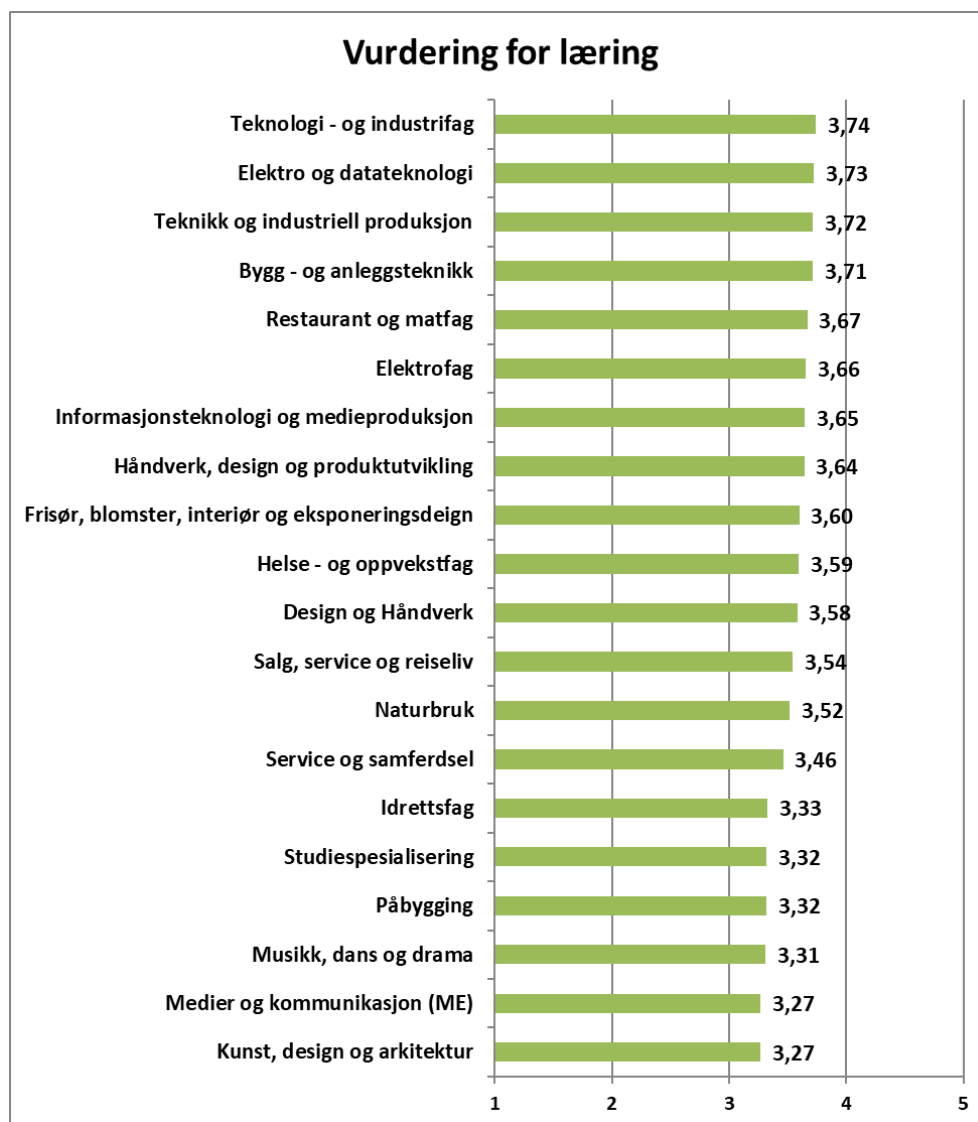
Figur 10.1 viser at elevenes rapportering av *Vurdering for læring* synker markant med økende trinn. Forskjellen mellom 5. trinn og Vg3. trinn gir en Cohens d -verdi på 0,86 og en effektstørrelse på 0,40, som indikerer en stor forskjell. Eta^2 viser at 8 prosent av variansen i *Vurdering for læring* forklares av klassetrinn.



Forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi: $d / ES = 0,60 / 0,29$. $Eta^2 = 0,06$.

Figur 10.2 Vurdering for læring fordelt på skoleslag (gjennomsnitt).

Det er særlig elevene på mellomtrinnet som skårer høyt på *Vurdering for læring*. Forskjellene mellom høyeste og laveste skåre er betydelig ifølge Cohens *d* og standardisert effektstørrelse. Rundt 6 prosent av variansen kan forklares av skoleslag ifølge η^2 .

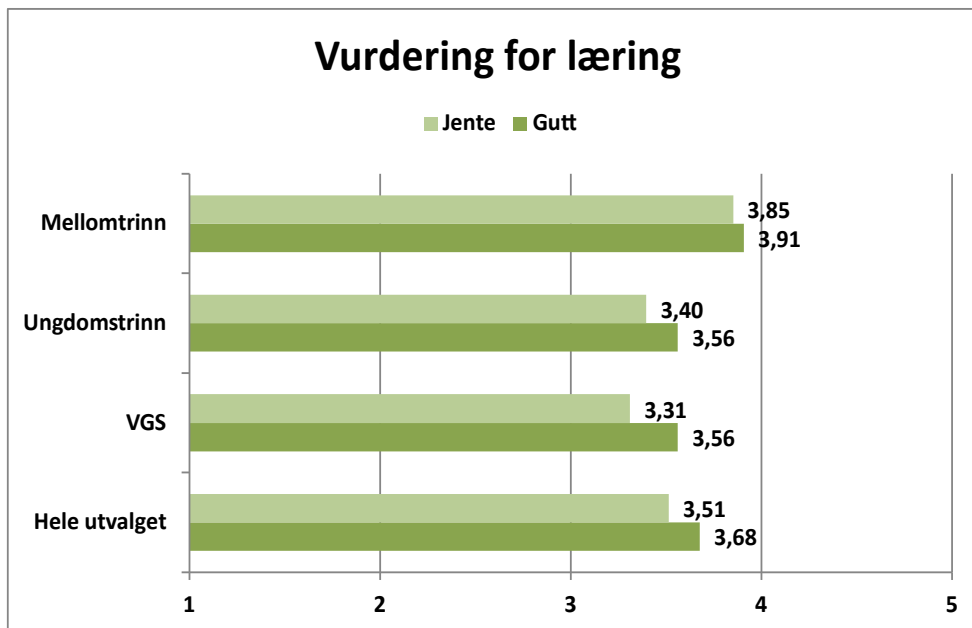


Forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi: $d / ES = 0,63 / 0,30$; $\eta^2 = 0,04$

Figur 10.3 Vurdering for læring fordelt på utdanningsprogram (VGS, gjennomsnitt).

Når det gjelder utdanningsprogram viser figur 10.3 at elever på Teknologi- og industrifag skårer høyest på *Vurdering for læring*, mens elever på Kunst, design og arkitektur skårer lavest. Forskjellen er av moderat betydning. En kan legge merke til at det er elever på de studieforberedende utdanningsprogrammene som skårer lavest på *Vurdering for læring*.

10.2 Kjønn

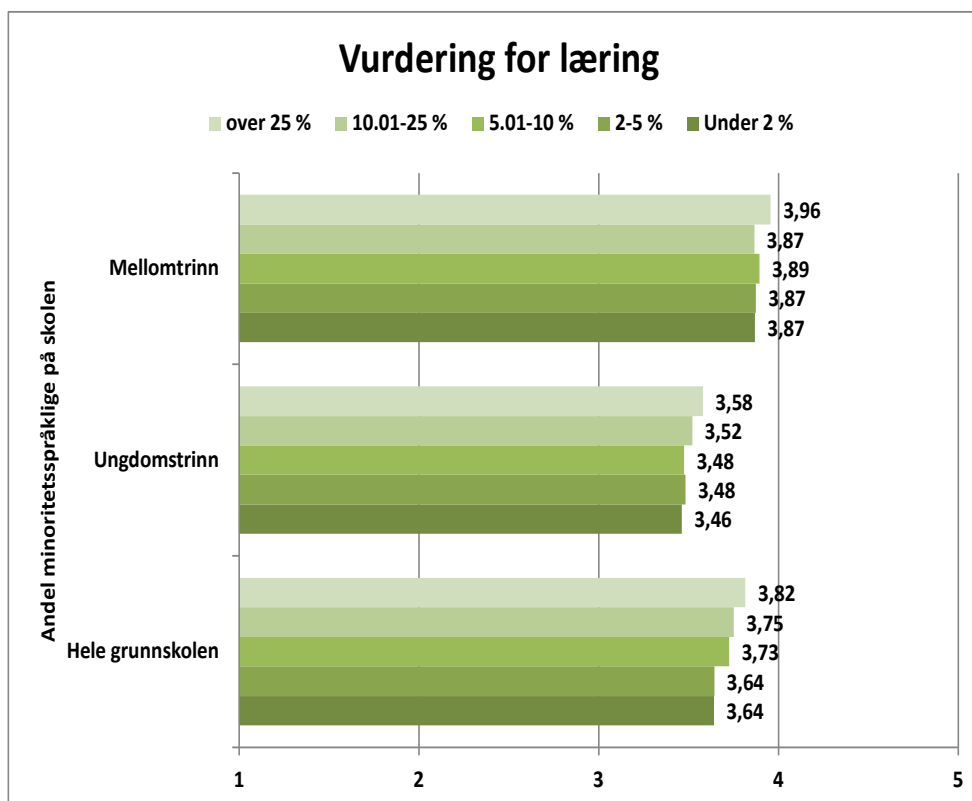


Forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi. Hele utvalget: $d / ES = 0,21 / 0,10$. Mellomtrinn: $d / ES = 0,08 / 0,04$. Ungdomstrinn: $d / ES = 0,22 / 0,11$. Videregående: $d / ES = 0,33 / 0,16$.

Figur 10.4 Vurdering for læring på mellom- og ungdomstrinn og i VGS fordelt på kjønn (gjennomsnitt).

Figur 10.4 viser at gutter skårer høyere på *Vurdering for læring* enn jenter på ungdomstrinnet og i videregående skole. Det samme gjelder hele utvalget sett under ett.

10.3 Andel minoritetsspråklige elever

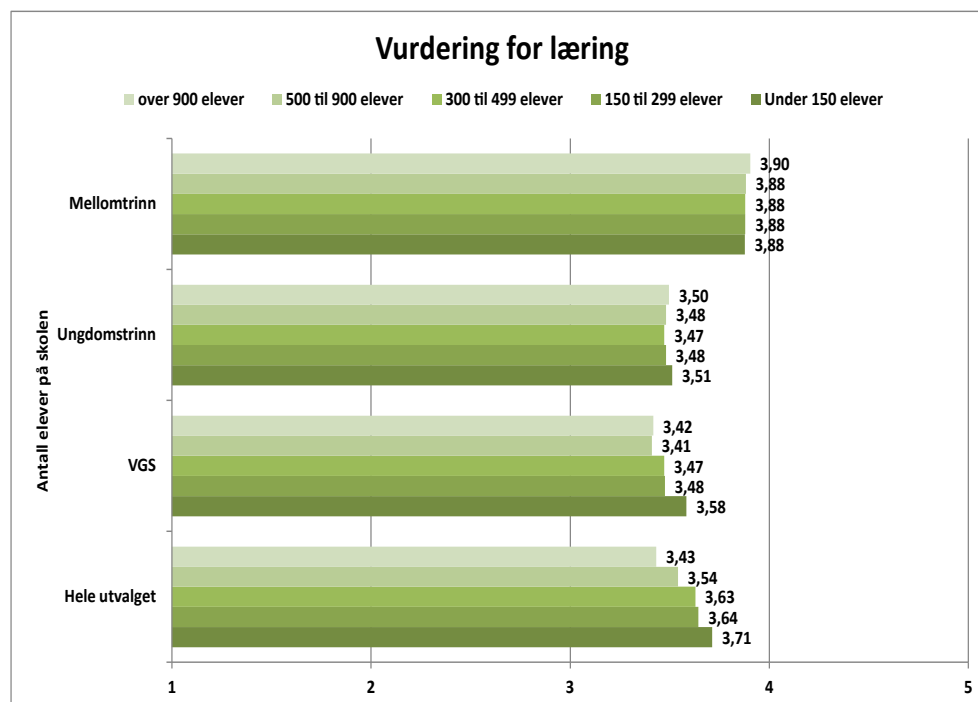


Cohens d/ES : forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi; *Hele grunnskolen*: $d/ES = 0,23 / 0,11$; $Eta^2 = 0,00$.
Mellomtrinn: $d/ES = 0,12 / 0,06$; $Eta^2 = 0,00$. *Ungdomstrinn*: $d/ES = 0,15 / 0,07$; $Eta^2 = 0,00$

Figur 10.5 Vurdering for læring på mellom- og ungdomstrinn fordelt på andel minoritetsspråklige elever (gjennomsnitt).

Ut fra figur 10.5 ser vi en tendens, sett hele grunnskolen under ett at elever ved skoler med høy andel minoritetsspråklige elever på skolen skårer høyere på *Vurdering for læring* enn skoler med lav andel. Eta^2 viser at svært lite av variansen i *Vurdering for læring* kan forklares med andel minoritetsspråklige elever på skolen.

10.4 Skolestørrelse og lærertetthet

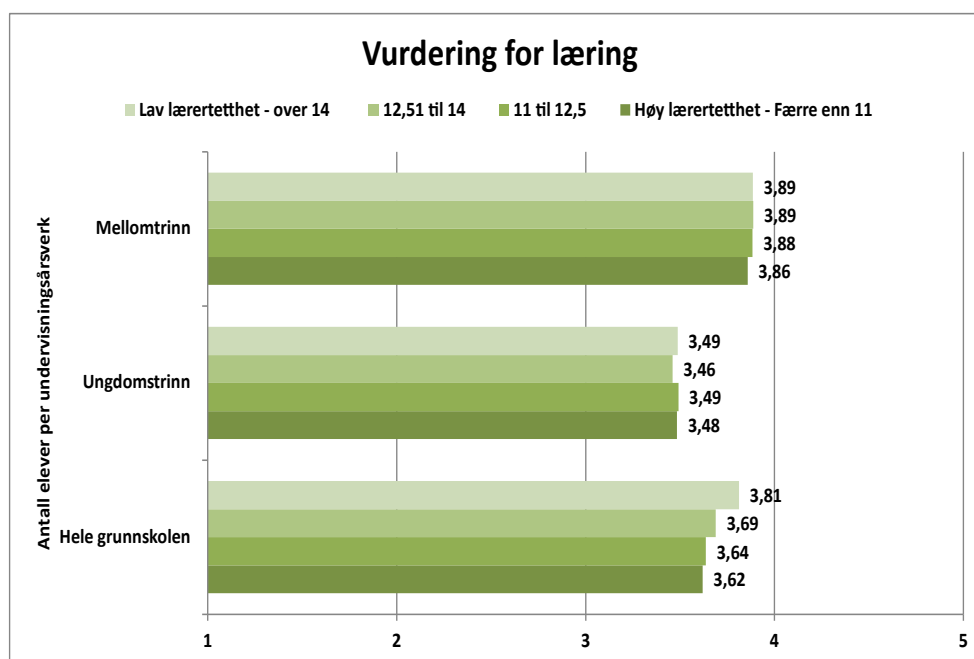


Cohens d/ES : forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi; *Hele utvalget*: $d / ES = 0,36 / 0,18$; $Eta^2 = 0,01$.

Mellomtrinn: $d / ES = 0,03 / 0,02$; $Eta^2 = 0,00$. *Ungdomstrinn*: $d / ES = 0,05 / 0,03$; $Eta^2 = 0,00$ *VGS*: $d / ES = 0,23 / 0,11$; $Eta^2 = 0,00$

Figur 10.6 *Vurdering for læring på mellom- og ungdomstrinn fordelt på antall elever ved skolen (gjennomsnitt).*

Ut fra figur 10.6 kan vi lese at skolestørrelse målt i antall elever ved skolen ikke har særlig innvirkning på hvordan elevene ved skolene skårer på *Vurdering for læring* på mellom- og ungdomstrinnet. Imidlertid ser vi signifikante forskjeller når vi ser hele utvalget under ett og på VGS. Når det gjelder VGS ser vi at elever i de minste skolene skårer litt høyere på indeksen, men denne forskjellen er svært svak. Når det gjelder hele utvalget sett under ett er det også en svak tendens til at elever i små skoler skårer høyere på *Vurdering for læring*, men dette skyldes sannsynligvis at eldre elever er i større skoler og yngre i små. Resultatet skyldes dermed ikke skolestørrelse, men heller trinn.

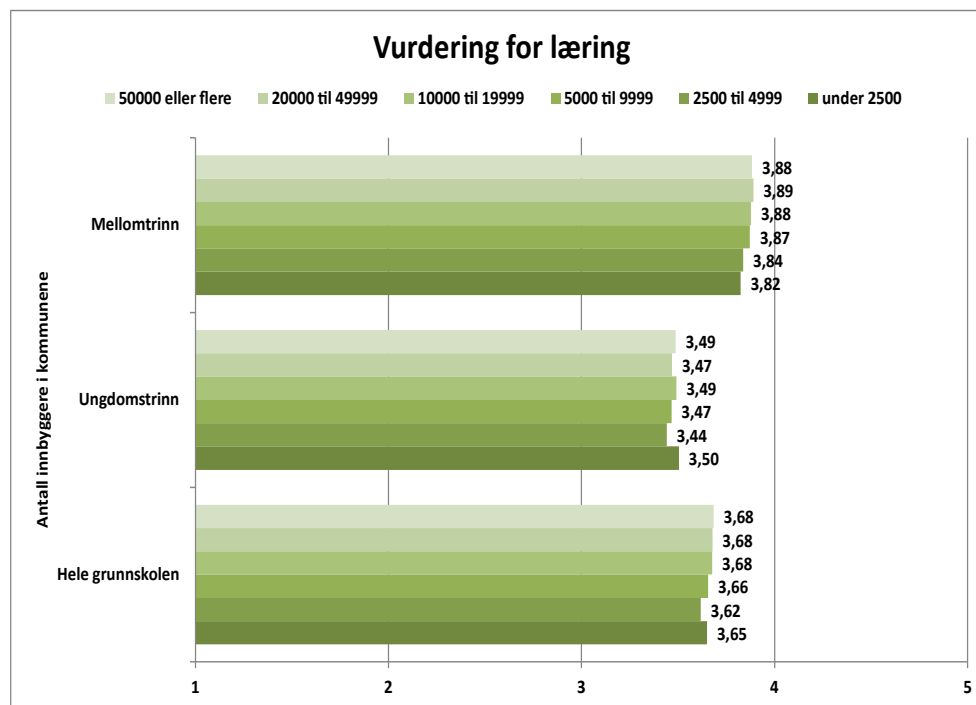


Cohens d/ES : forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi; *Hele grunnskolen*: d / ES = 0,25 / 0,13; Eta² = 0,00.
Mellomtrinn: d / ES = 0,04 / 0,02; Eta² = 0,00. *Ungdomstrinn*: d / ES = 0,00 / 0,00; Eta² = 0,00

Figur 10.7 Vurdering for læring på mellom- og ungdomstrinn fordelt på antall elever per undervisningsårsverk ved skolen (gjennomsnitt).

Figur 10.7 indikerer at det er ingen forskjell i rapportering på indeksen *Vurdering for læring* sett i lys av lærertetthet på skolen på mellomtrinnet og ungdomstrinnet. Vi får imidlertid et lite utslag når vi ser hele grunnskolen under ett, men dette funnet er et resultat av at det er mange flere elever på mellomtrinnet enn i ungdomstrinnet som er i skoler med lav lærertetthet. Det betyr at det er trinn som gir utslaget og ikke lærertettheten i seg selv.

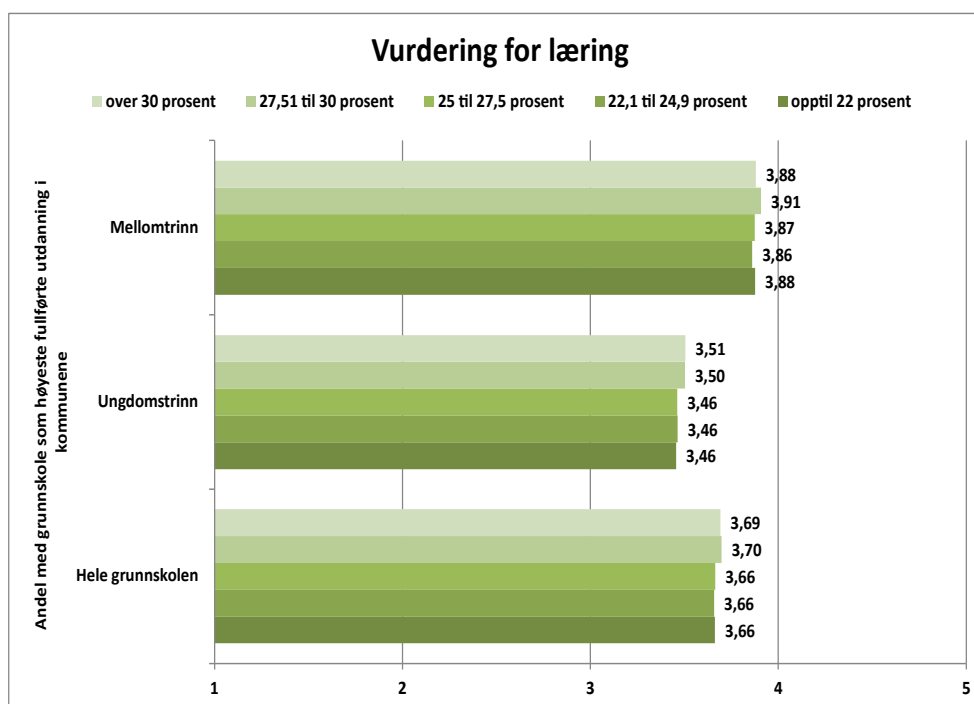
10.5 Kommunestørrelse og utdanningsnivå i kommunen



Cohens d/ES : forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi; Hele grunnskolen: $d / ES = 0,09 / 0,04$; $Eta^2 = 0,00$.
Mellomtrinn: $d / ES = 0,09 / 0,05$; $Eta^2 = 0,00$. Ungdomstrinn: $d / ES = 0,08 / 0,04$; $Eta^2 = 0,00$

Figur 10.8 Vurdering for læring på mellom- og ungdomstrinn fordelt på innbyggertall i kommunen (gjennomsnitt).

Figur 10.8 gir ingen indikasjon på at antall innbyggere har innvirkning på hvordan elevene skårer på *Vurdering for læring*.



Cohens d/ES : forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi; *Hele grunnskolen*: $d/ES = 0,05/0,02$; $Eta^2 = 0,00$.
Mellomtrinn: $d/ES = 0,06/0,03$; $Eta^2 = 0,00$. *Ungdomstrinn*: $d/ES = 0,07/0,03$; $Eta^2 = 0,00$

Figur 10.9 Vurdering for læring på mellom- og ungdomstrinn fordelt på andel med grunnskole som høyeste fullførte utdanning i kommunen (gjennomsnitt).

Figur 10.9 viser at det er ingen forskjeller av betydning i rapportering av *Vurdering for læring* mellom elever i kommuner med ulik andel innbyggere med grunnskole som høyeste fullførte utdanning.

10.6 Bakgrunnsvariablenes forklaringsverdi

Tabell 10.3 *Flernivåanalyse (ICC): Vurdering for læring på mellom- og ungdomstrinn. Kontrollert for ulike bakgrunnsvariabler.*

Varians forklart av nivået (ICC nullmodell)	Kommunenivå		Skolenivå		Elevnivå	
	B	Sig.	B	Sig.	B	Sig.
Kommunenivå (453 kommuner og bydeler)						
Utdanningsnivå	-0,001	0,163				
Folketall	0,000	0,038				
Skolenivå (2562 skoler)						
Andel minoritetsspråklige på skolen			0,003	0,000		
Antall elever på skolen			0,000	0,000		
Antall elever per årsverk			0,012	0,000		
Elevnivå (274 708 elever)						
Trinn					-0,117	0,000
Kjønn					-0,111	0,000

B = ustandardisert regresjonskoeffisient

Tabell 10.3 viser at det er svært lite av variansen i *Vurdering for læring* som kan tilskrives kommunenivå, men det er hele 10,8 prosent av variansen som kan forklares av skolerelaterte variabler, jf. ICC nullmodell i første rad. Det vil si at det er egenskaper ved skolen som er med å forklare hvordan elevene ved skolen svarer på spørsmålene om *Vurdering for læring*. Når vi ser på regresjonskoeffisientene på de skolerelaterte variablene andel minoritetsspråklige, elevtall og lærertetthet ser vi at det sannsynligvis ikke er disse skolerelaterte variablene som forklarer den variansen. Det er dermed andre skolerelaterte faktorer som bestemmer dette. Det kan eksempelvis være skolers arbeid med vurdering for læring, klasseledelse etc. Det som forklarer mest om hvordan elever svarer på spørsmålene om *Vurdering for læring* er klassetrinn og kjønn. Det vil si at jo høyere klassetrinn jo lavere er det sannsynlig at elevene skårer på indeksen og at jenter har større sannsynlighet til å skåre lavere enn gutter.

11. Læringskultur

Læringskultur er satt sammen av tre spørsmål som omhandler arbeidsforhold i klassen. Dette er arbeidsro, om en i klassen synes det er viktig å jobbe med skolearbeid og om lærere synes det er greit å gjøre feil fordi en kan lære av det. En faktoranalyse viser at de tre spørsmålene lader på samme faktor. Cronbachs alpha er noe svak, men kan aksepteres. Tabell 11.1 viser spørsmålene og svaralternativene som inngår i denne indeksen.

Tabell 11.1 Oversikt over spørsmål og svaralternativ som inngår i indeksen *Læringskultur* i Elevundersøkelsen 2020.

Læringskultur	
Spørsmål	Svaralternativ (1 – 5)
Q6849 Det er god arbeidsro i timene.	Helt uenig – Litt uenig – Verken uenig eller enig – Litt enig – Helt enig
Q6850 I klassen min synes vi det er viktig å jobbe godt med skolearbeidet	Helt uenig – Litt uenig – Verken uenig eller enig – Litt enig – Helt enig
Q6851 Mine lærere synes det er greit at vi elever gjør feil fordi vi kan lære av det.	Helt uenig – Litt uenig – Verken uenig eller enig – Litt enig – Helt enig

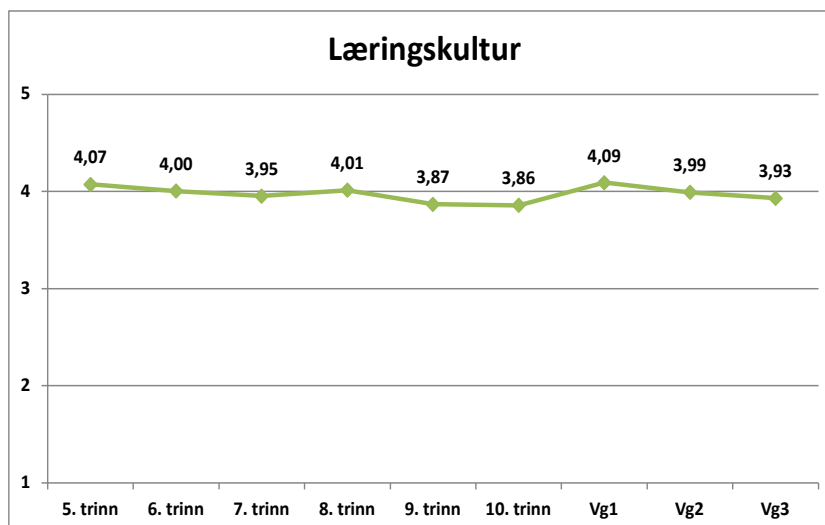
Tabell 11.2 Svarfordeling, gjennomsnitt, standardavvik og Cronbachs alpha for spørsmål som omhandler *Læringskultur* i klassen i Elevundersøkelsen 2020.

Læringskultur							
Cronbach's alpha: ,63	1	2	3	4	5	Gj.skåre	St.avvik
Q6849 Det er god arbeidsro i timene.	3,9	10,5	22,9	42,9	19,8	3,64	1,03
Q6850 I klassen min synes vi det er viktig å jobbe godt med skolearbeidet	2,1	6,6	23,3	42,5	25,5	3,83	0,96
Q6851 Mine lærere synes det er greit at vi elever gjør feil fordi vi kan lære av det.	1,1	2,0	8,6	27,6	60,7	4,45	0,82
Læringskultur						3,98	0,71

Svarfordelingen i Tabell 11.2 viser at det er relativ god spredning i elevenes svar på de to første spørsmålene. Gjennomsnittsverdien på indeksen *Læringskultur* viser at en overvekt av elevene legger seg litt over midten av skalaen. Dersom vi ser på enkeltspørsmålene ser vi at i underkant av 15 prosent er uenige i påstanden om at det er god arbeidsro i timene. Tilsvarende er 8,7 prosent uenige i at det er viktig i klassen å jobbe godt med skolearbeidet og 3,1 prosent er uenige at lærerne synes det er greit at elevene gjør feil fordi en kan lære av det.

I de neste underkapitlene vil indeksen *Læringskultur* sees i lys av ulike bakgrunnsfaktorer.

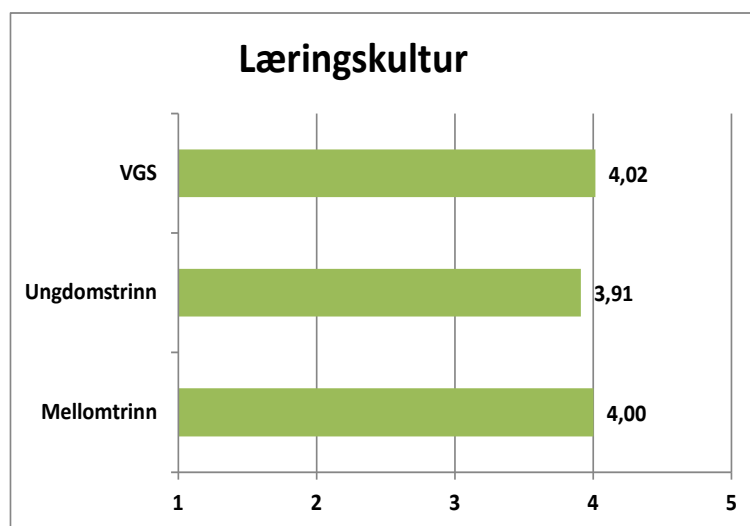
11.1 Trinn, skoleslag og utdanningsprogram



Forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi: $d / ES = 0,32 / 0,16$; $Eta^2 = 0,01$

Figur 11.1 Læringskultur fordelt på trinn (gjennomsnitt).

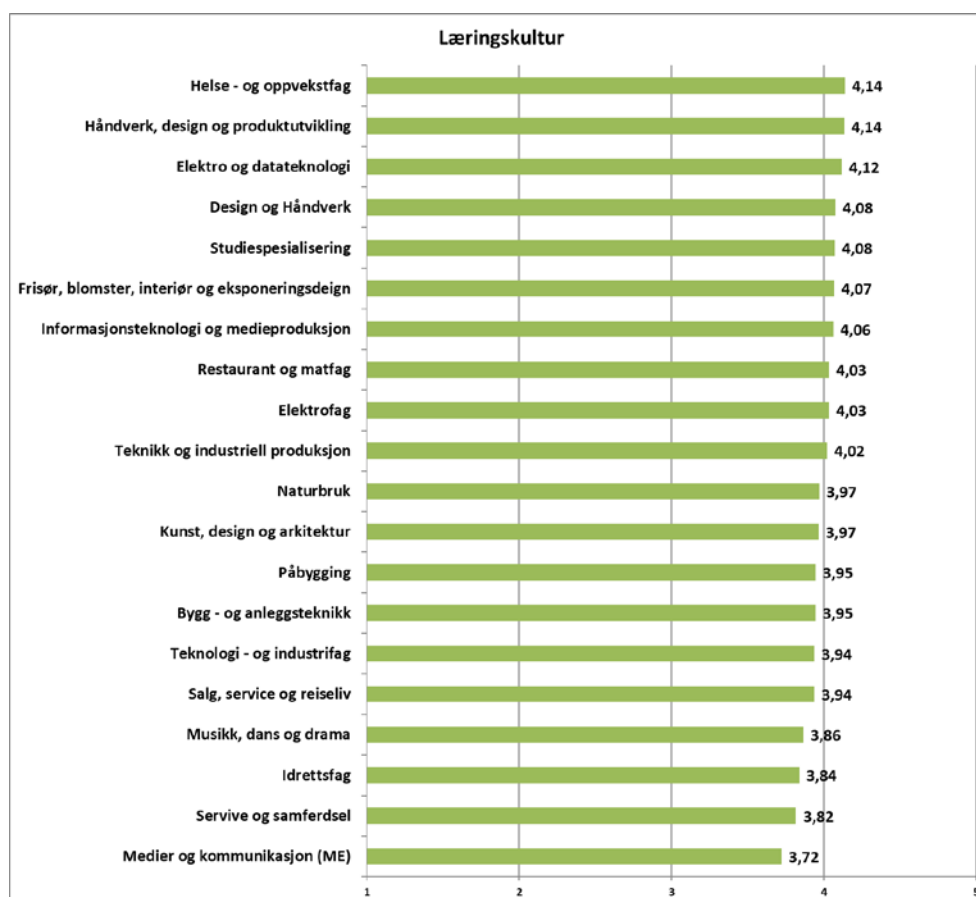
Figur 11.1 viser at elever på grunnskolen skårer lavere på indeksen *Læringskultur* med økende trinn. Særlig skårer elever på 9. og 10. trinn lavt. Elever på Vg1, skårer høyest og forskjellen mellom Vg1 og 10. trinn gir en Cohens d på 0,32 og en effektstørrelse på 0,16. Eta^2 viser at klassetrinn er med å forklare rundt 1 prosent av variansen i *Læringskultur*.



Forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi: $d / ES = 0,15 / 0,07$. $Eta^2 = 0,00$.

Figur 11.2 Læringskultur fordelt på skoleslag (gjennomsnitt).

Figur 11.2 viser at det er ingen forskjeller av betydning når det gjelder *Læringskultur* og skoleslag.

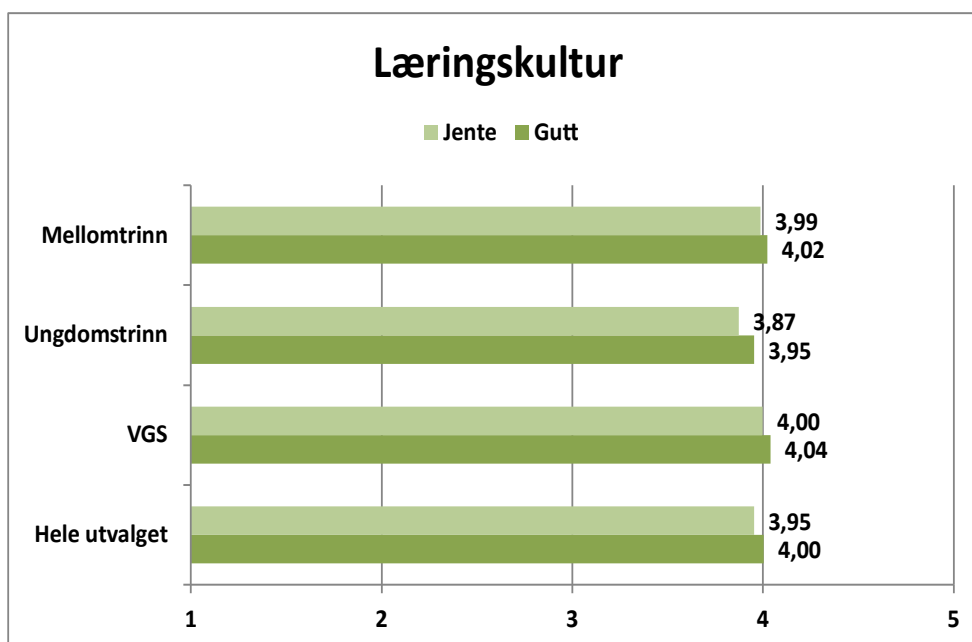


Forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi: $d / ES = 0,42 / 0,20$; $\eta^2 = 0,02$

Figur 11.3 Læringskultur fordelt på utdanningsprogram (VGS, gjennomsnitt).

Når det gjelder utdanningsprogram viser figur 11.3 at elever ved Helse- og oppvekstfag skårer høyest på Læringskultur, mens elever ved utdanningsprogrammet for Medier og kommunikasjon (ME) skårer lavest. Forskjellene mellom høyeste og laveste skåre er små.

11.2 Kjønn

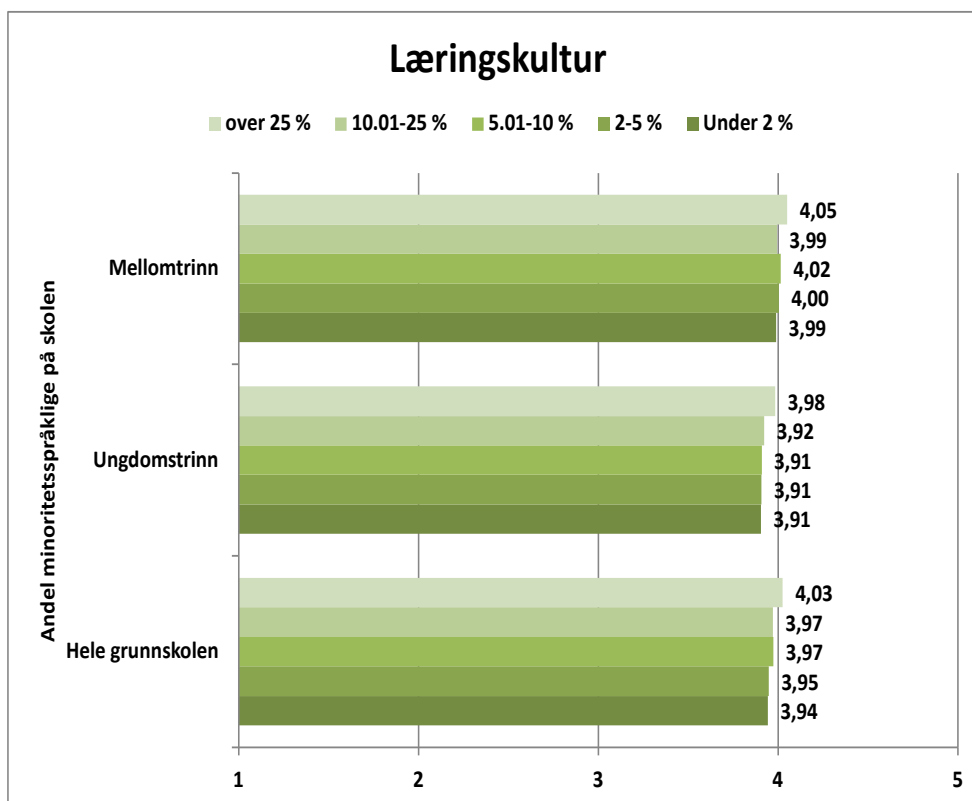


Forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi. *Hele utvalget*: $d / ES = 0,07 / 0,04$. *Mellomtrinn*: $d / ES = 0,05 / 0,03$. *Ungdomstrinn*: $d / ES = 0,11 / 0,06$. *Videregående*: $d / ES = 0,06 / 0,03$.

Figur 11.4 Læringskultur på mellom- og ungdomstrinn og i VGS fordelt på kjønn (gjennomsnitt).

Figur 11.4 viser ingen kjønnsforskjeller i elevers vurdering *Læringskultur*.

11.3 Andel minoritetsspråklige elever



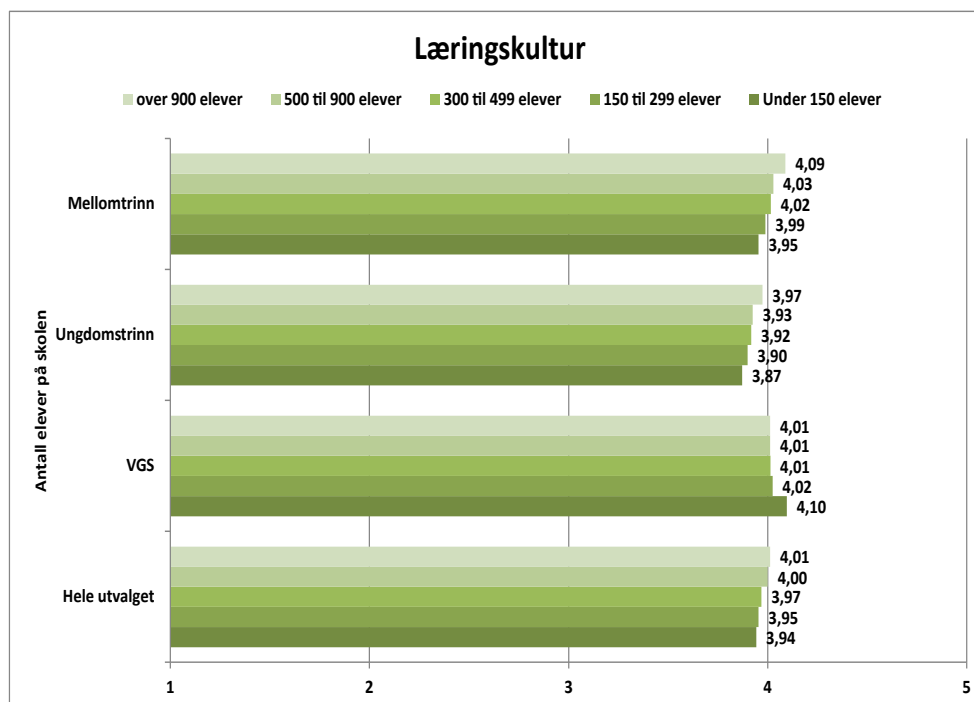
Cohens d/ES : forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi; Hele grunnskolen: d / ES = 0,12 / 0,06; Eta² = 0,00.

Mellomtrinn: d / ES = 0,09 / 0,04; Eta² = 0,00. Ungdomstrinn: d / ES = 0,10 / 0,05; Eta² = 0,00

Figur 11.5 Læringskultur på mellom- og ungdomstrinn fordelt på andel minoritetsspråklige elever (gjennomsnitt).

Figur 11.5 viser at det er ingen forskjell i *Læringskultur* mellom skoler med ulik andel minoritetsspråklige elever.

11.4 Skolestørrelse og lærertetthet

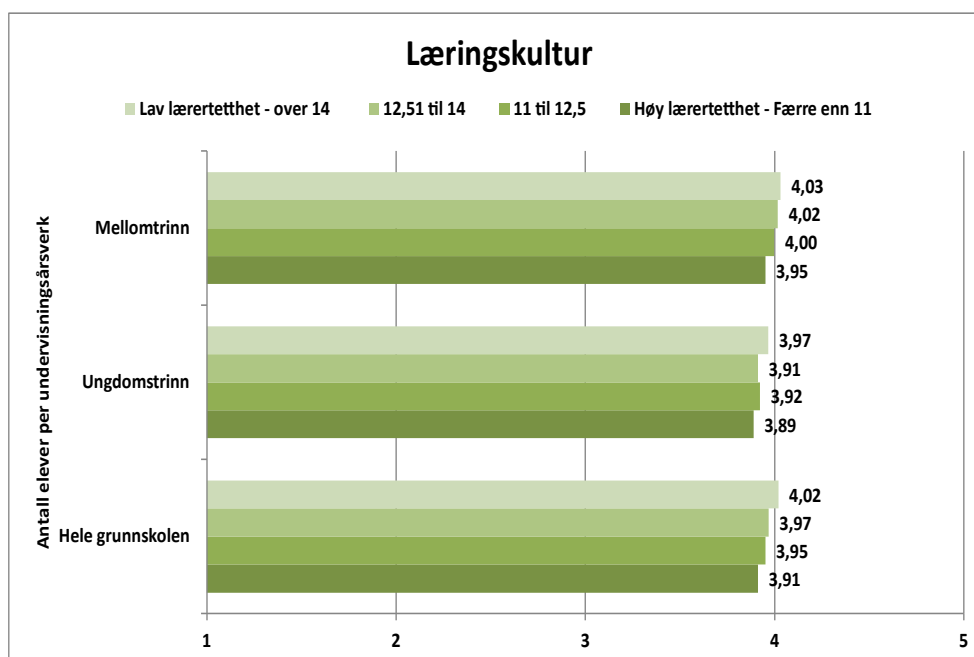


Cohens d/ES : forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi; *Hele utvalget*: $d / ES = 0,10 / 0,05$; $Eta^2 = 0,00$.

Mellomtrinn: $d / ES = 0,20 / 0,10$; $Eta^2 = 0,00$. *Ungdomstrinn*: $d / ES = 0,14 / 0,07$; $Eta^2 = 0,00$ *VGS*: $d / ES = 0,11 / 0,06$ $Eta^2 = 0,00$

Figur 11.6 Læringskultur på mellom- og ungdomstrinn og i VGS fordelt på antall elever ved skolen (gjennomsnitt).

Ut fra figur 11.6 kan vi lese at skolestørrelse målt i antall elever har ikke stor innvirkning på hvordan elevene ved skolen skårer på *Læringskultur*. Det er en liten tendens til at elever på de største skolene på mellomtrinn skårer høyere på *Læringskultur*. Vi må imidlertid understreke at det er kun fem skoler på mellomtrinn som har flere enn 900 elever som utgjør under en prosent av elevene på mellomtrinn. Derfor må en være forsiktig med å tilskrive forskjellen i figur 11.6 på mellomtrinnet til skolestørrelse.

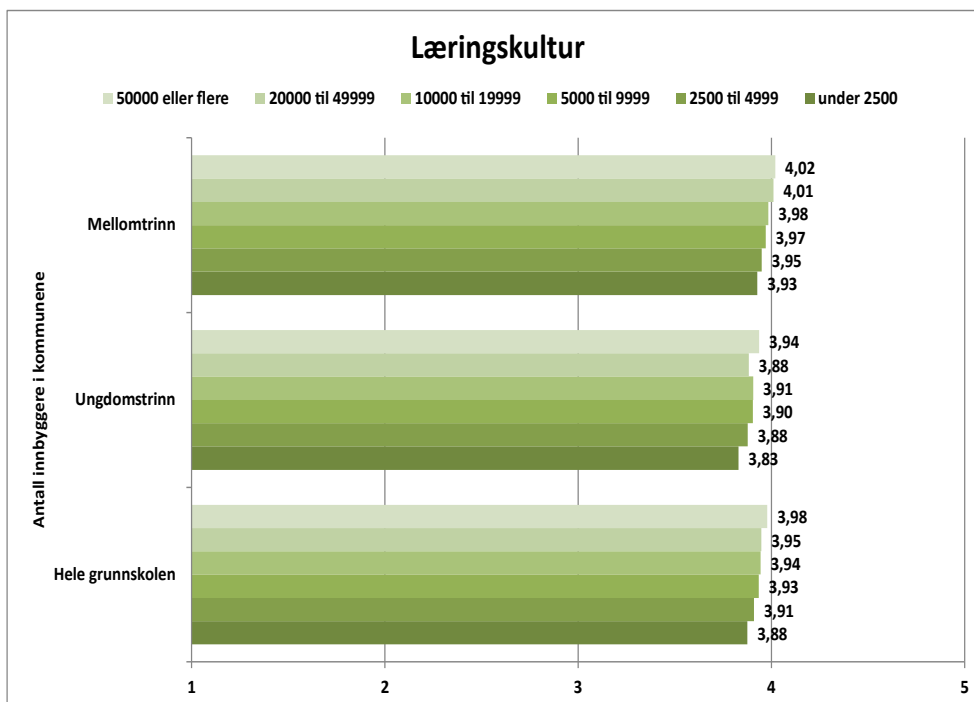


Cohens d/ES : forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi; *Hele grunnskolen*: d / ES = 0,16/ 0,08; Eta² = 0,00.
Mellomtrinn: d / ES = 0,12/ 0,06; Eta² = 0,00. *Ungdomstrinn*: d / ES = 0,11 / 0,05; Eta² = 0,00

Figur 11.7 Læringskultur på mellom- og ungdomstrinn fordelt på antall elever per undervisningsårsverk ved skolen (gjennomsnitt).

Figur 11.7 indikerer at det er ingen forskjell i rapportering på indeksen *Læringskultur* sett i lys av lærertetthet på skolen.

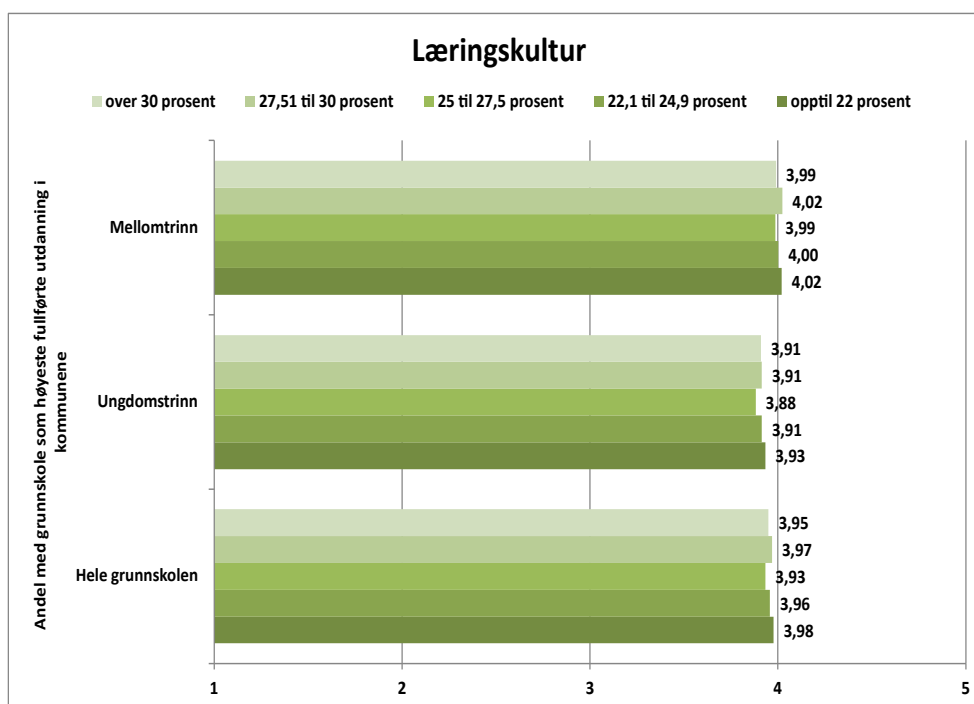
11.5 Kommunestørrelse og utdanningsnivå i kommunen



Cohens d/ES : forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi; *Hele grunnskolen*: $d/ES = 0,14 / 0,07$; $Eta^2 = 0,00$.
Mellomstrinn: $d/ES = 0,13 / 0,07$; $Eta^2 = 0,00$. *Ungdomstrinn*: $d/ES = 0,15 / 0,07$; $Eta^2 = 0,00$

Figur 11.8 Læringskultur på mellom- og ungdomstrinn fordelt på innbyggertall i kommunen (gjennomsnitt).

Figur 11.9 gir ingen indikasjon på at antall innbyggere hvordan elevene skårer på *Læringskultur* kan forklares av antall innbyggere i kommunen.



Cohens d/ES : forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi; *Hele grunnskolen*: d / ES = 0,06/ 0,03; Eta² = 0,00.
Mellomtrinn: d / ES = 0,04/ 0,02; Eta² = 0,00. *Ungdomstrinn*: d / ES = 0,07/ 0,04; Eta² = 0,00

Figur 11.9 Læringskultur på mellom- og ungdomstrinn fordelt på andel med grunnskole som høyeste fullførte utdanning i kommunen (gjennomsnitt).

Figur 11.9 viser at det er ingen forskjeller av betydning i hvordan elevene skårer på *Læringskultur* i kommuner med ulik andel innbyggere med grunnskole som høyeste fullførte utdanning.

11.6 Bakgrunnsvariablenes forklaringsverdi

Tabell 11.3 *Flernivåanalyse (ICC): Læringskultur på mellom- og ungdomstrinn. Kontrollert for ulike bakgrunnsvariabler.*

	Kommunenivå		Skolenivå		Elevnivå	
Varians forklart av nivået (ICC nullmodell)	.010		.078			
	B	Sig.	B	Sig.	B	Sig.
Kommunenivå (453 kommuner og bydeler)						
Utdanningsnivå	-0,002	0,048				
Folketall	0,000	0,974				
Skolenivå (2562 skoler)						
Andel minoritetsspråklige på skolen			0,001	0,091		
Antall elever på skolen			0,000	0,433		
Antall elever per årsverk			0,009	0,000		
Elevnivå (289 569 elever)						
Trinn					-0,045	0,000
Kjønn					-0,060	0,000

B = ustandardisert regresjonskoeffisient

Tabell 11.3 viser at kommunenivåvariabler har svært liten forklaringskraft når det gjelder hvordan elever svarer på spørsmålene som inngår i *Læringskultur*. Skolerelaterte variabler på sin side er med å forklare nær 8 prosent av variansen i *Læringskultur*. Imidlertid ser vi av regresjonskoeffisientene til variablene på skolenivå at det er ingen av disse som bidrar nevneverdig med tanke på *Læringskultur*. Kjønn og trinn bidrar signifikant, men regresjonskoeffisientene er lave.

12. Mestring

Mestring handler om i hvor stor grad eleven klarer skoleoppgavene på egenhånd både på skolen og hjemme, og er målt gjennom tre spørsmål. Tabell 12.1 viser spørsmålene og svaralternativene som inngår i denne indeksen.

Tabell 12.1 Oversikt over spørsmål og svaralternativ som inngår i indeksen *Mestring* i Elevundersøkelsen 2020.

Mestring	
Spørsmål	Svaralternativ (1 – 5)
Q6854 Tenk på når du får arbeidsoppgaver på skolen som du skal gjøre på egen hånd. Hvor ofte klarer du oppgavene alene?	Har ikke lekser – Ikke i noen fag – I svært få fag – I noen – I mange fag – I alle eller de fleste fag
Q6855 Tenk på når læreren går gjennom og forklarer nytt stoff på skolen. Hvor ofte forstår du det som læreren gjennomgår og forklarer?	Aldri – Sjelden – Noen ganger – Ofte – Alltid
Q6853 Får du lekser som du greier å gjøre på egen hånd?	Aldri – Sjelden – Noen ganger – Ofte – Alltid

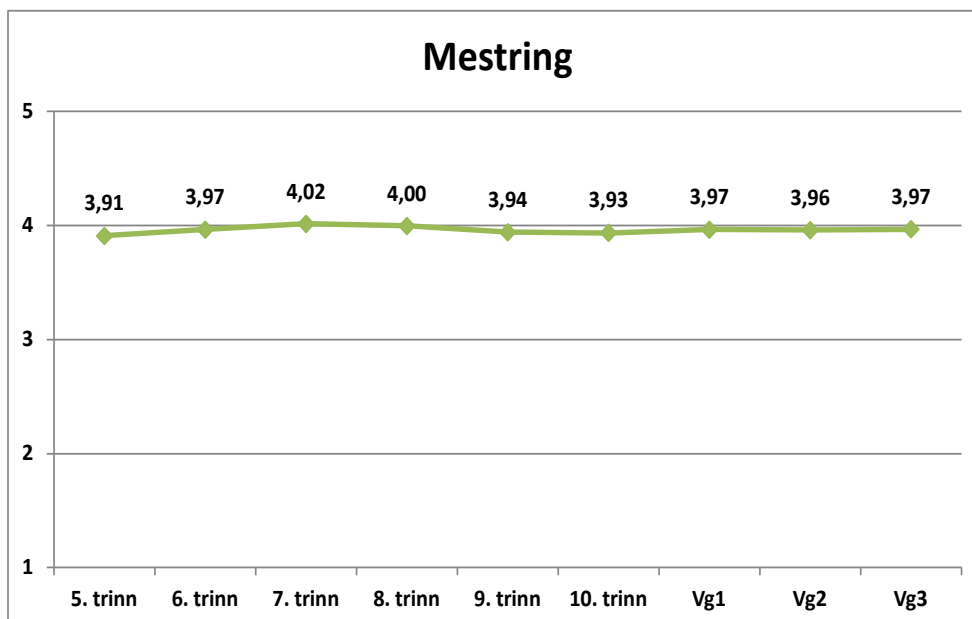
Tabell 12.2 Svarfordeling, gjennomsnitt, standardavvik og Cronbachs alpha for spørsmål som omhandler *Mestring* i Elevundersøkelsen 2020.

Mestring								
Cronbachs Alpha: ,73	1	2	3	4	5	Gj.snitt	St.avvik	
Q6854 Tenk på når du får arbeidsoppgaver på skolen som du skal gjøre på egen hånd. Hvor ofte klarer du oppgavene alene?	0,6	2,4	16,4	65,5	15,2	3,92	0,67	
Q6855 Tenk på når læreren går gjennom og forklarer nytt stoff på skolen. Hvor ofte forstår du det som læreren gjennomgår og forklarer?	0,8	3,9	22,0	60,1	13,2	3,81	0,74	
Q6853 Får du lekser som du greier å gjøre på egen hånd?	0,9	3,9	17,0	37,9	40,3	4,13	0,89	
Mestring						3,96	0,61	

En faktoranalyse av variablene i Tabell 12.2 viser at de tre spørsmålene lader på samme faktor. I tillegg er Cronbachs alpha tilfredsstillende. Sett under ett gir svarfordelingen i tabell 12.1 et inntrykk av de fleste elever oppgir at de opplever mestring noen ganger, ofte eller alltid. En liten del av elevene svarer sjelden eller aldri. Denne andelen er 4,8 prosent eller mindre.

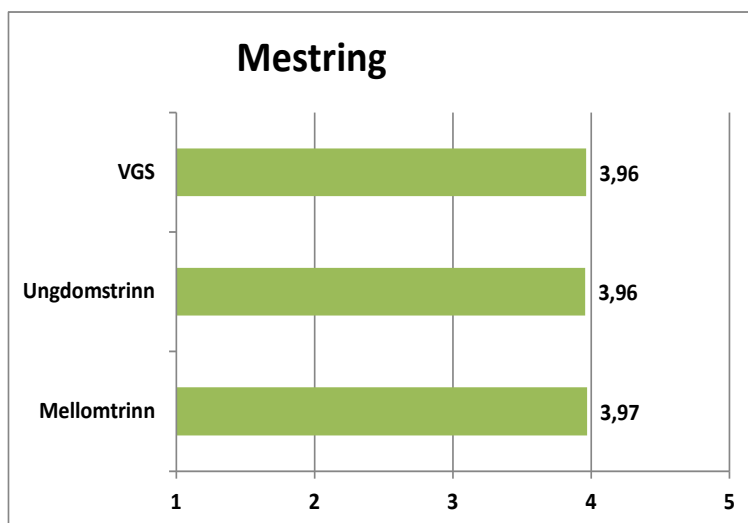
I de neste underkapitlene vil indeksen *Mestring* sees i lys av ulike bakgrunnsfaktorer.

12.1 Trinn, skoleslag og utdanningsprogram



Forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi: $d / ES = 0,18 / 0,09$ $Eta^2 = 0,00$

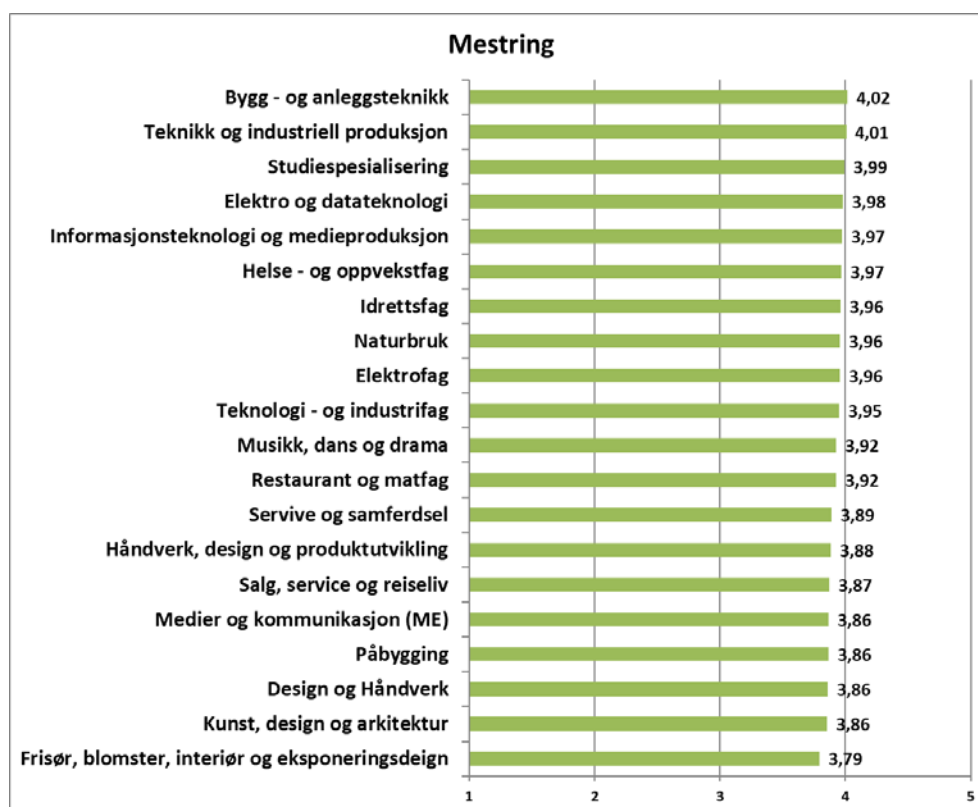
Figur 12.1 *Mestring fordelt på trinn (gjennomsnitt).*



Forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi: $d / ES = 0,02 / 0,01$. $Eta^2 = 0,00$.

Figur 12.2 *Mestring fordelt på skoleslag (gjennomsnitt).*

Figur 12.1 viser at det er liten variasjon i hvordan elevene på ulike trinn skårer på indeksen *Mestring*. Figur 12.2 viser små forskjeller i elevenes skårer på *Mestring* dersom vi ser på forskjeller mellom mellomtrinn, ungdomstrinn og VGS.

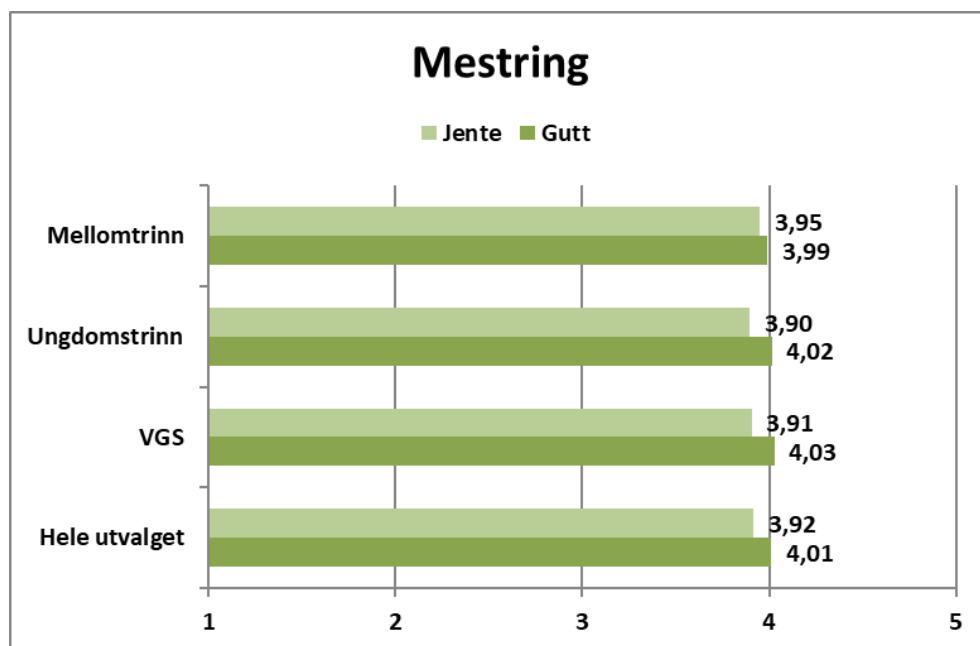


Forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi: $d / ES = 0,33 / 0,16$. $\text{Eta}^2 = 0,00$.

Figur 12.3 Mestring fordelt på utdanningsprogram (VGS, gjennomsnitt).

Når det gjelder forskjeller i *Mestring* fordelt på utdanningsprogram viser Figur 12.3 at elever på Bygg- og anleggsteknikk skårer høyest på indeksen *Mestring*. Elever på Design og håndverk og Påbygg skårer lavest. Forskjellen er signifikant, men Eta^2 viser at en prosent av variansen for elevenes svar på *Mestring* kan forklares med utdanningsprogram.

12.2 Kjønn

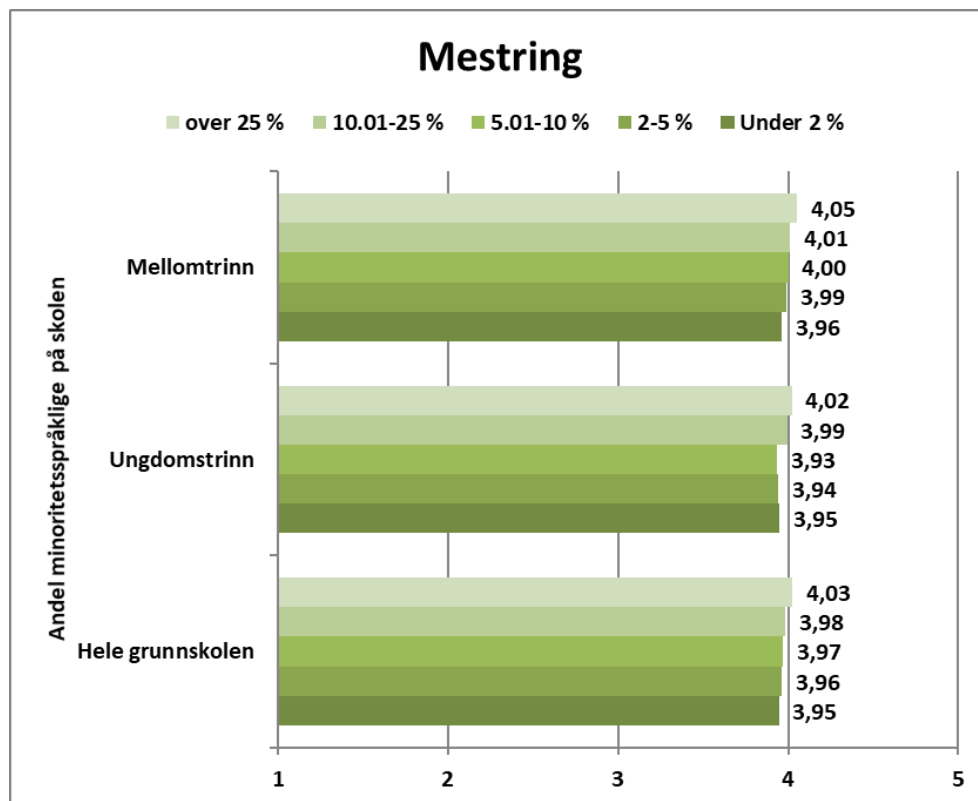


Forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi. *Hele utvalget*: $d / ES = 0,15 / 0,07$. *Mellomtrinn*: $d / ES = 0,07 / 0,03$. *Ungdomstrinn*: $d / ES = 0,19 / 0,09$. *Videregående*: $d / ES = 0,19 / 0,10$.

Figur 12.4 Mestring på mellom- og ungdomstrinn og i VGS fordelt på kjønn (gjennomsnitt).

Figur 12.4 viser ingen store kjønnsforskjeller i hvordan elevene har svart på spørsmålene om mestring.

12.3 Andel minoritetsspråklige elever

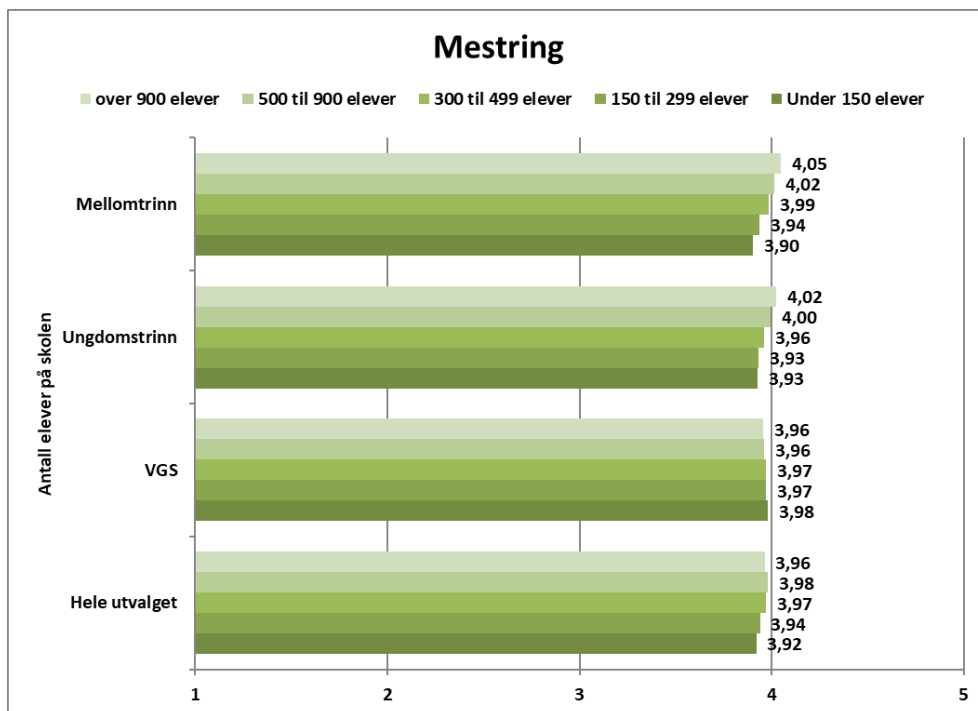


Cohens d/ES : forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi; *Hele grunnskolen*: $d / ES = 0,13 / 0,07$; $Eta^2 = 0,00$.
Mellomtrinn: $d / ES = 0,15 / 0,08$; $Eta^2 = 0,00$. *Ungdomstrinn*: $d / ES = 0,13 / 0,07$; $Eta^2 = 0,00$

Figur 12.5 Mestring på mellom- og ungdomstrinn fordelt på andel minoritetsspråklige elever (gjennomsnitt).

Figur 12.5 viser at det er ingen forskjell i *Mestring* mellom skoler med ulik andel minoritetsspråklige elever.

12.4 Skolestørrelse og lærertetthet

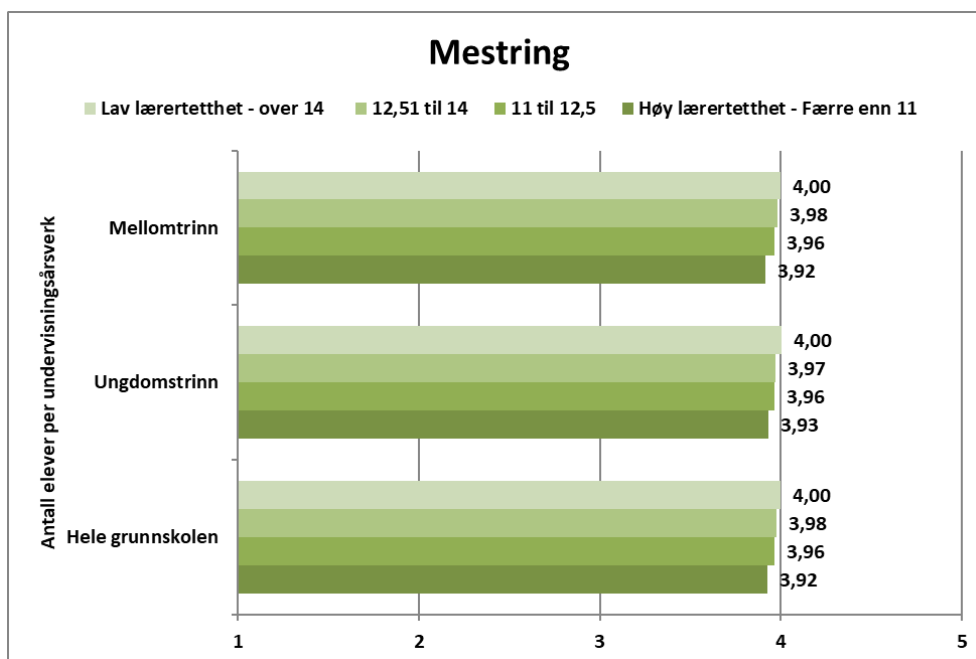


Cohens d/ES : forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi; *Hele utvalget*: $d/ES = 0,10/0,04$; $Eta^2 = 0,00$.

Mellomtrinn: $d/ES = 0,25/0,13$; $Eta^2 = 0,00$. *Ungdomstrinn*: $d/ES = 0,15/0,08$; $Eta^2 = 0,00$ *VGS*: $d/ES = 0,04/0,02$; $Eta^2 = 0,00$

Figur 12.6 Mestring på mellom- og ungdomstrinn og i VGS fordelt på antall elever ved skolen (gjennomsnitt).

Figur 12.6 viser at elever i de største skolene på mellom- og ungdomstrinn har en tendens til å skåre høyere på indeksen *Mestring* enn hva særlig elever i de minste skolene gjør. Cohens d verdiene er rett over 0,2 på mellomtrinn som viser at det har betydning. Imidlertid ser vi av Eta^2 at svært lite av variansen i *Mestring* kan tilskrives antall elever ved skolen.

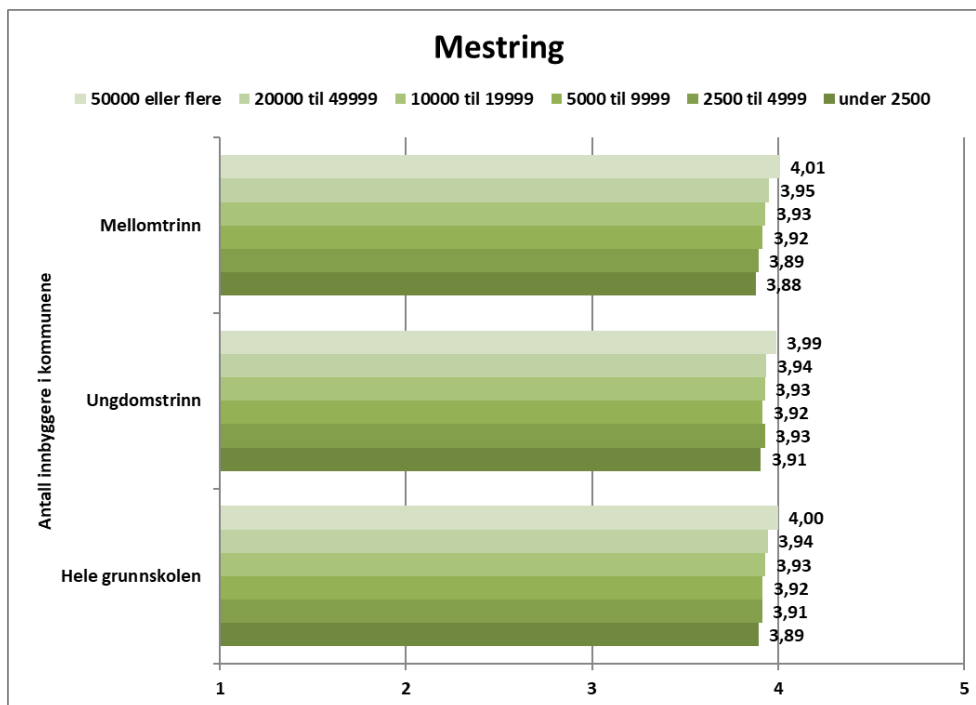


Cohens d/ES : forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi; Hele grunnskolen: $d / ES = 0,12 / 0,06$; $Eta^2 = 0,00$.
Mellomtrinn: $d / ES = 0,14 / 0,07$ $Eta^2 = 0,00$. Ungdomstrinn: $d / ES = 0,11 / 0,06$; $Eta^2 = 0,00$

Figur 12.7 Mestring på mellom- og ungdomstrinn fordelt på antall elever per undervisningsårsverk ved skolen (gjennomsnitt).

Figur 12.7 viser at det er liten forskjell mellom høyeste og laveste verdi sett i lys av hvor mange elever det er per undervisningsårsverk ved skolen. Forskjellene er ikke signifikante, noe som gjenspeiles i de svært lave eta^2 -verdiene.

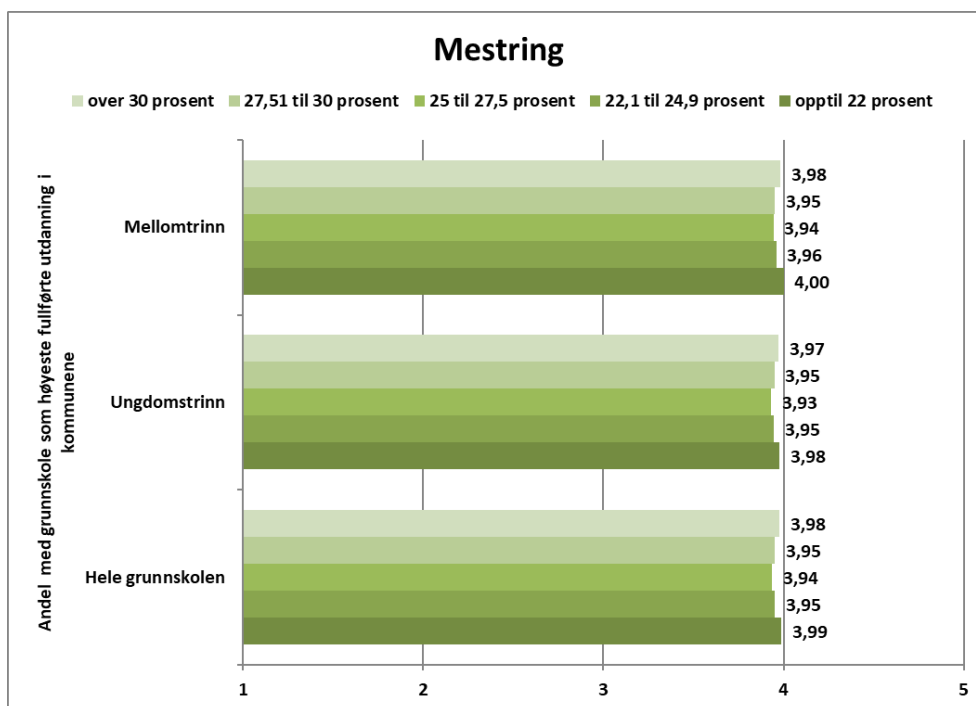
12.5 Kommunestørrelse og utdanningsnivå i kommunen



Cohens d/ES : forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi; *Hele grunnskolen*: $d/ES = 0,18 / 0,09$; $Eta^2 = 0,00$.
Mellomtrinn: $d/ES = 0,22 / 0,11$; $Eta^2 = 0,00$. *Ungdomstrinn*: $d/ES = 0,13 / 0,07$; $Eta^2 = 0,00$

Figur 12.8 *Mestring på mellom- og ungdomstrinn fordelt på innbyggertall i kommunen (gjennomsnitt).*

Figur 12.8 viser at elever på mellomtrinnet som går på skoler i kommuner med over 50000 innbyggere skårer signifikant høyere på indeksen *Mestring* enn elever som går på skoler i kommuner med under 2500 innbyggere. Dette skyldes sannsynligvis ikke innbyggertall alene, men heller forhold som eksempelvis at foreldrenes sosioøkonomiske bakgrunn og utdanningsnivå er høyere i store enn i små kommuner. Dette kan ha innvirkning på elevenes opplevelse av skolen og mestring. Dette er det ikke mulig å analysere med de foreliggende data og en slik tolkning er en hypotese og ikke en konklusjon.



Cohens d/ES : forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi; *Hele grunnskolen*: $d / ES = 0,09 / 0,04$; $Eta^2 = 0,00$.
Mellomtrinn: $d / ES = 0,10 / 0,05$; $Eta^2 = 0,00$. *Ungdomstrinn*: $d / ES = 0,07 / 0,04$; $Eta^2 = 0,00$

Figur 12.9 Mestring på mellom- og ungdomstrinn fordelt på andel med grunnskole som høyeste fullførte utdanning i kommunen (gjennomsnitt).

Figur 12.9 viser at det er ingen klar forskjell mellom elever som bor i kommuner med høyt utdanningsnivå (lav andel med kun grunnskole) og elever i kommuner med lavt utdanningsnivå. Samtidig er det en tendens at elever i kommuner med høyt utdanningsnivå skårer høyere på mestring enn elever som i kommuner med lavere utdanningsnivå, jf kommentar under figur 12.8. Eta^2 viser imidlertid at det er lite av variansen i opplevelse av mestring som forklares av utdanningsnivå i kommunen.

12.6 Bakgrunnsvariablenes forklaringsverdi

Tabell 12.3 *Flernivåanalyse (ICC): Mestring på mellom- og ungdomstrinn.
Kontrollert for ulike bakgrunnsvariabler.*

Varians forklart av nivået (ICC nullmodell)	Kommunenivå		Skolenivå		Elevnivå	
	B	Sig.	B	Sig.	B	Sig.
Kommunenivå (453 kommuner og bydeler)						
Utdanningsnivå	-0,002	0,001				
Folketall	0,000	0,000				
Skolenivå (2559 skoler)						
Andel minoritetsspråklige på skolen			0,001	0,000		
Antall elever på skolen			0,000	0,042		
Antall elever per årsverk			0,009	0,000		
Elevnivå (290 110 elever)						
Trinn					0,006	0,000
Kjønn					-0,080	0,000

B = ustandardisert regresjonskoeffisient

Tabell 12.3 viser at det svært lite av variansen i *Mestring* som forklares av variabler på kommune eller skolenivå. Heller ikke trinn eller kjønn bidrar nevneverdig. Det betyr at det er variabler som ikke er inkludert i modellen som avgjør hvordan elever svarer på indeksen *Mestring*.

13. Motivasjon

Motivasjon fokuserer på elevenes indre motivasjon, interesse og lærelyst for skolearbeidet. Motivasjon er målt gjennom tre ulike spørsmål. Tabell 13.1 viser spørsmålene og svaralternativene som inn går i indeksen. Tabell 13.2 viser at Cronbachs alpha er 0,78 og de tre spørsmålene har dermed en god indre konsistens.

Tabell 13.1 Oversikt over spørsmål og svaralternativ som inngår i indeksen Motivasjon i Elevundersøkelsen 2020.

Motivasjon	
Spørsmål	Svaralternativ (1 – 5)
Q6834 Er du interessert i å lære på skolen?	Ikke i noen fag – I svært få fag – I noen fag – I mange fag – I alle eller de fleste fag
Q6835 Hvor godt liker du skolearbeidet?	Ikke i det hele tatt – Ikke særlig godt – Nokså godt – Godt – Svært godt
Q6836 Jeg gleder meg til å gå på skolen	Helt uenig – Litt uenig – Verken uenig eller enig – Litt enig – Helt enig

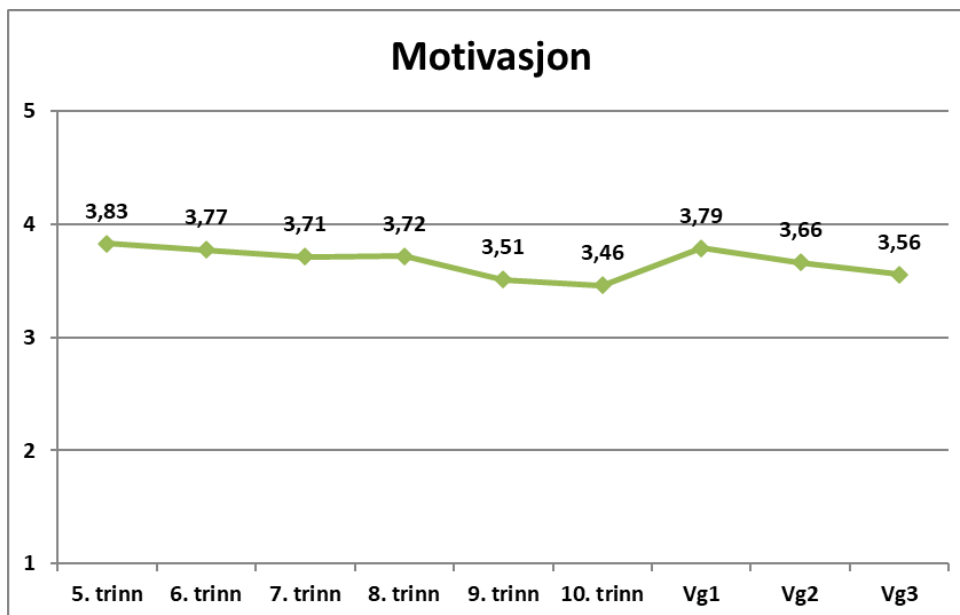
Tabell 13.2 Svarfordeling, gjennomsnitt, standardavvik og Cronbachs alpha for spørsmål som omhandler Motivasjon i Elevundersøkelsen 2020.

Motivasjon							
Cronbachs alpha: ,78	1	2	3	4	5	Gj.skåre	St.avvik
Q6834 Er du interessert i å lære på skolen?	1,1	4,8	24,5	39,8	29,8	3,92	0,91
Q6835 Hvor godt liker du skolearbeidet?	3,3	12,5	34,2	41,0	9,1	3,40	0,93
Q6836 Jeg gleder meg til å gå på skolen	5,0	9,0	22,9	39,3	23,9	3,68	1,08
Motivasjon						3,67	0,81

Tabell 13.2 viser svarfordelingen for spørsmålene i indeksen *Motivasjon*. Når det gjelder spørsmålet om interesse for å lære, krysser rundt 70 prosent av elevene av på at det er de i mange fag eller i alle eller de fleste fagene. Nærmere seks prosent svarer at de ikke noen fag eller i svært få fag er interessert i å lære på skolen. Når det gjelder spørsmålet om hvor godt eleven liker skolearbeidet ser vi at bare rundt 50 prosent svarer *godt* eller *svært godt*, mens 63,2 prosent av elevene oppgir at de litt enig eller helt enig i at de gleder seg til å gå på skolen.

I de neste underkapitlene vil indeksen *Motivasjon* sees i lys av ulike bakgrunnsfaktorer.

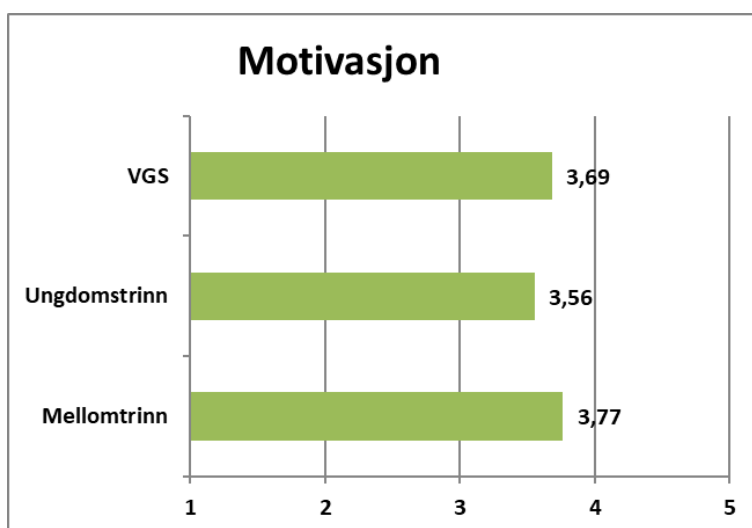
13.1 Trinn, skoleslag og utdanningsprogram



Forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi: $d / ES = 0,45 / 0,22$ $Eta^2 = 0,02$

Figur 13.1 *Motivasjon fordelt på trinn (gjennomsnitt).*

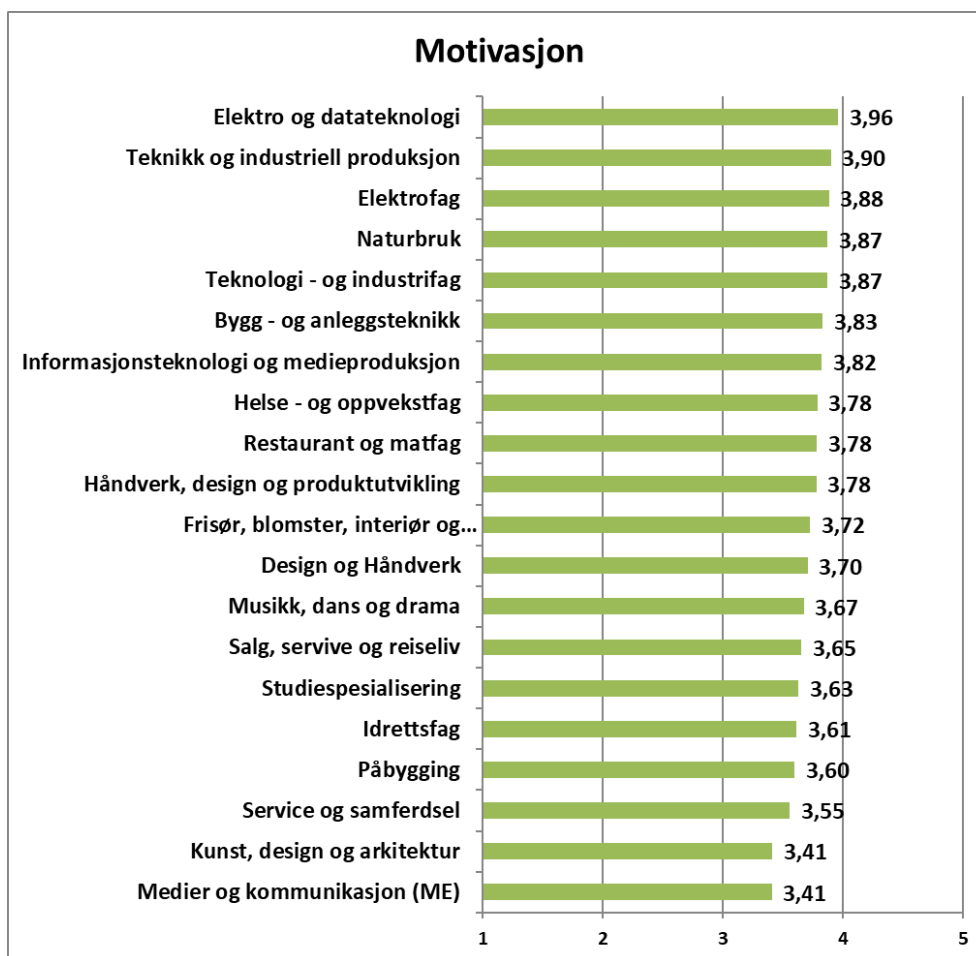
Figur 13.1 viser en klar sammenheng mellom motivasjon og trinn. Motivasjonen synker gradvis fra 5. til 10. trinn. Den øker litt ved overgangen til Vg1 men synker deretter gradvis til Vg3. Forskjellen i motivasjon mellom elever i 5.trinn og 10. trinn er moderat i følge Cohens d og standardisert effektstørrelse. Eta^2 viser at trinn kan forklare tre prosent av variansen i motivasjon hos elevene.



Forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi: $d / ES = 0,25 / 0,13$. $Eta^2 = 0,01$

Figur 13.2 *Motivasjon fordelt på skoleslag (gjennomsnitt).*

Figur 13.2 viser at elever på mellomtrinnet uttrykker en høyere *Motivasjon* enn hva elever i VGS og på ungdomstrinnet gjør.

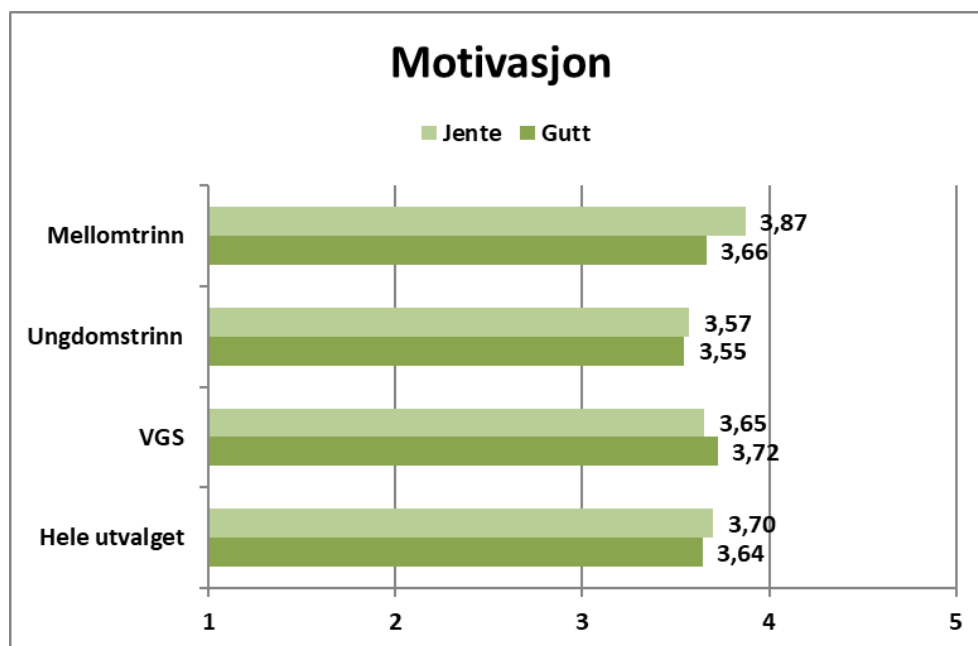


Forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi: $d / ES = 0,62 / 0,30$. $\text{Eta}^2 = 0,02$.

Figur 13.3 Motivasjon fordelt på utdanningsprogram (VGS, gjennomsnitt).

I følge figur 13.3 skårer elevene på Elektro og datateknologi høyest på *Motivasjon*, mens elever på utdanningsprogrammet for Medier og kommunikasjon (ME) og Kunst, design og arkitektur rapporterer laveste verdier. Forskjellen i *Motivasjon* mellom høyest og lavest skåre er moderat og signifikant. Eta^2 viser at rundt to prosent av variansen i motivasjon for elever i videregående skole kan skyldes hvilket utdanningsprogram eleven tilhører.

13.2 Kjønn

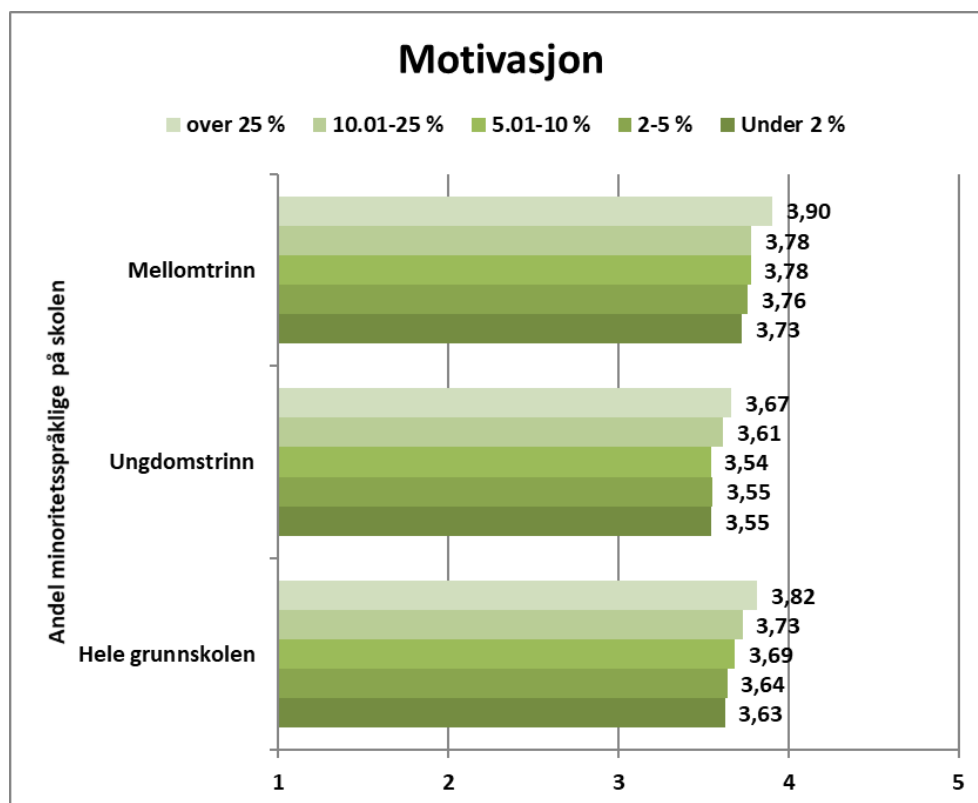


Forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi. *Hele utvalget*: $d / ES = 0,07 / 0,04$. *Mellomtrinn*: $d / ES = 0,26 / 0,13$. *Ungdomstrinn*: $d / ES = 0,03 / 0,02$. *Videregående*: $d / ES = 0,09 / 0,05$.

Figur 13.4 *Motivasjon på mellom- og ungdomstrinn og i VGS fordelt på kjønn (gjennomsnitt).*

Det er en klar forskjell i motivasjon blant jenter og gutter på mellomtrinnet. Figur 13.4 viser at jenter skårer høyere på *Motivasjon* enn gutter. Forskjellene er derimot ikke av betydning verken på ungdomstrinnet eller i videregående skole.

13.3 Andel minoritetsspråklige elever



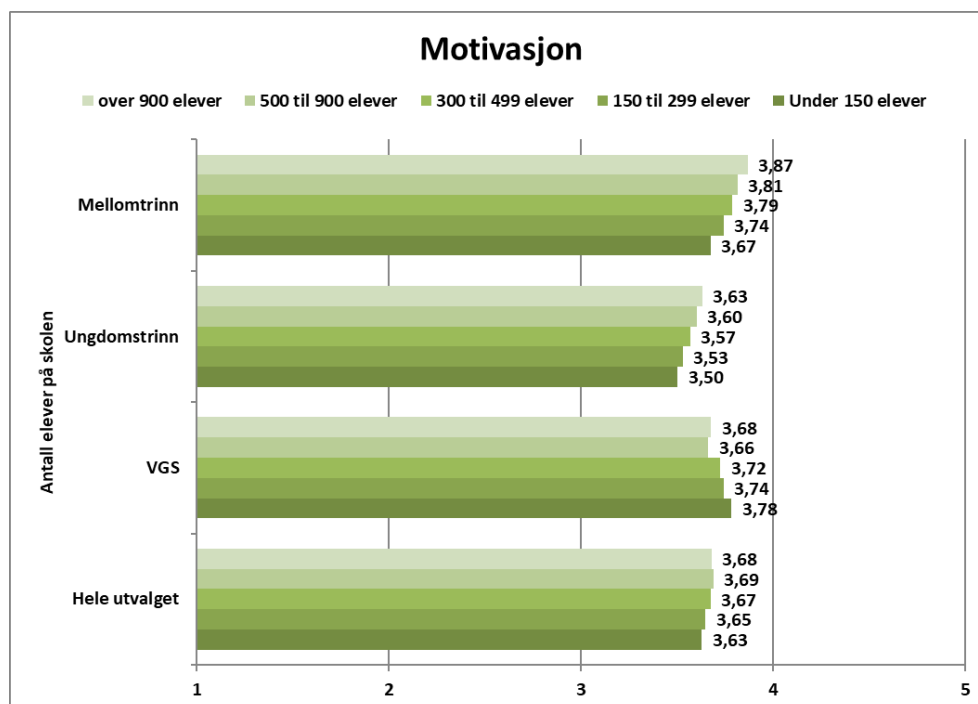
Cohens d/ES : forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi; Hele grunnskolen: $d / ES = 0,23 / 0,11$; $Eta^2 = 0,00$.

Mellomtrinn: $d / ES = 0,22 / 0,11$; $Eta^2 = 0,00$. Ungdomstrinn: $d / ES = 0,15 / 0,07$; $Eta^2 = 0,00$

Figur 13.5 Motivasjon på mellom- og ungdomstrinn fordelt på andel minoritetsspråklige elever (gjennomsnitt).

Figur 13.5 viser et mønster hvor motivasjonen øker med økende andel av minoritetsspråklige elever i skolen. Denne sammenhengen er signifikant både sett hele grunnskolen under ett og på mellomtrinnet, om enn svak. Dette funnet ligner funn fra andre undersøkelser som viser at en økende andel ikke-vestlige innvandrelever ved skolene har en positiv effekt på elevenes prestasjoner (Næss, 2011). Dette resultatet har nok flere forklaringer og det er sannsynlig at det er flere bakenforliggende faktorer som spiller inn.

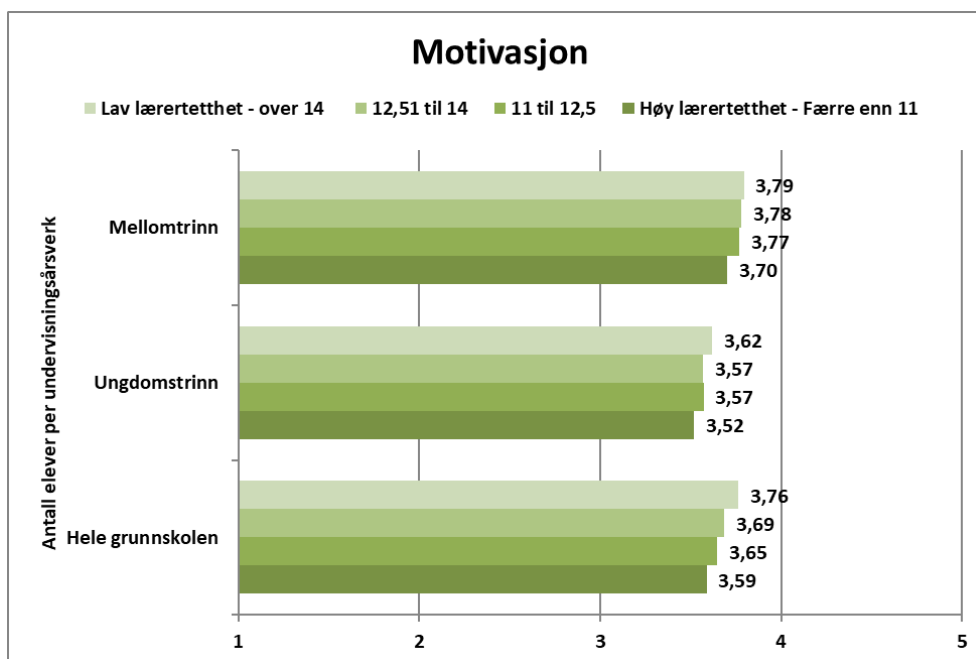
13.4 Skolestørrelse og lærertetthet



Cohens d/ES : forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi; *Hele utvalget*: $d / ES = 0,07 / 0,04$; $Eta^2 = 0,00$.
Mellomtrinn: $d / ES = 0,24 / 0,12$; $Eta^2 = 0,00$. *Ungdomstrinn*: $d / ES = 0,15 / 0,08$; $Eta^2 = 0,00$ *VGS*: $d / ES = 0,16 / 0,08$; $Eta^2 = 0,00$

Figur 13.6 Motivasjon på mellom- og ungdomstrinn og i VGS fordelt på antall elever ved skolen (gjennomsnitt).

Figur 13.6 viser at skolestørrelse målt i antall elever ved skolen har liten betydning for elevenes motivasjon. Riktignok er Cohens d -verdien 0,24 for elever på mellomtrinn, men Eta^2 viser at det er svært lite av variansen i motivasjon som kan tilskrives skolestørrelse målt i antall elever på skolen.

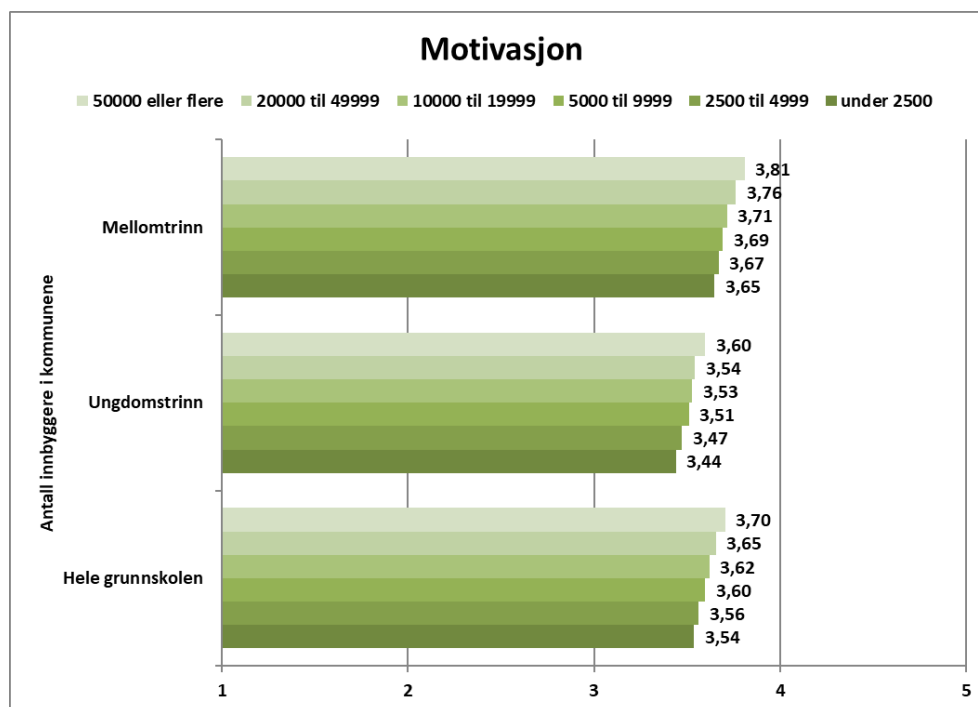


Cohens d/ES : forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi; *Hele grunnskolen*: $d / ES = 0,21 / 0,11$; $Eta^2 = 0,00$.
Mellomtrinn: $d / ES = 0,11 / 0,06$; $Eta^2 = 0,00$. *Ungdomstrinn*: $d / ES = 0,12 / 0,06$; $Eta^2 = 0,00$

Figur 13.7 *Motivasjon på mellom- og ungdomstrinn fordelt på antall elever per undervisningsårsverk ved skolen (gjennomsnitt).*

Når det gjelder lærertetthet, viser Figur 13.7 at elever i skoler med over 14 elever per undervisningsårsverk (lav lærertetthet) skårer noe høyere på indeksen *Motivasjon* enn elever på skoler med færre enn 11 elever per undervisningsårsverk (høy lærertetthet). Disse funnene er signifikante hele grunnskolen sett under ett jf. Cohens d og standardisert effektstørrelse, men Eta^2 viser at det er under en prosent av variansen i motivasjon som kan forklares av lærertetthet.

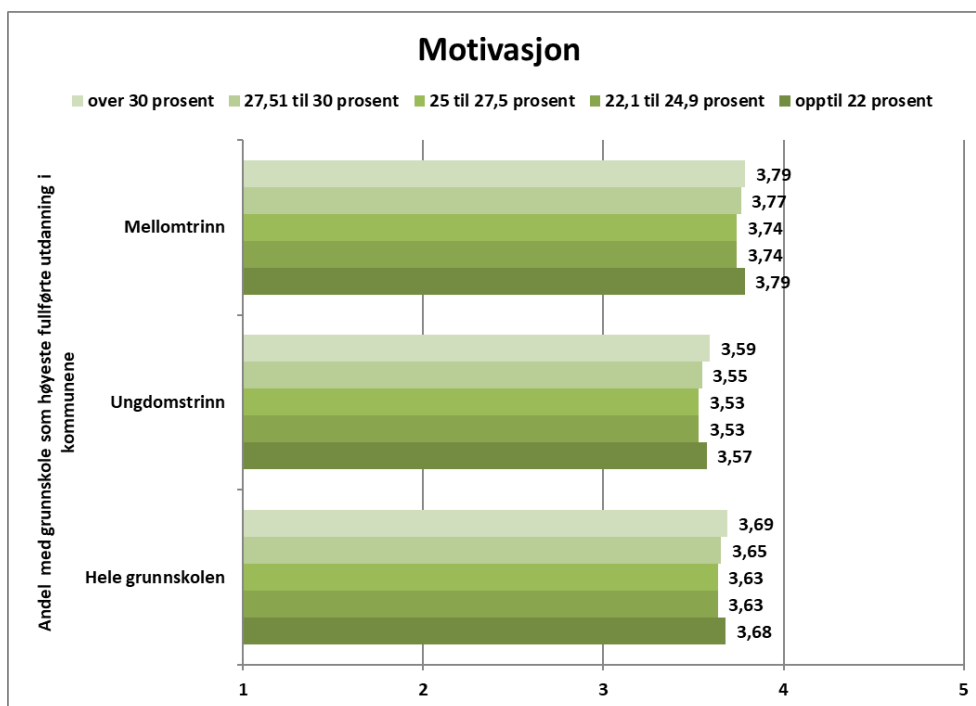
13.5 Kommunestørrelse og utdanningsnivå i kommunen



Cohens d/ES : forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi; *Hele grunnskolen*: $d/ES = 0,20 / 0,10$; $Eta^2 = 0,00$.
Mellomstrinn: $d/ES = 0,20 / 0,10$; $Eta^2 = 0,00$. *Ungdomstrinn*: $d/ES = 0,19 / 0,09$; $Eta^2 = 0,00$

Figur 13.8 Motivasjon på mellom- og ungdomstrinn fordelt på innbyggertall i kommunen (gjennomsnitt).

Figur 13.8 viser en svak sammenheng mellom kommunestørrelse målt i innbyggerantall og motivasjon. Det er en gradvis økning i motivasjon med økende innbyggerantall, men sammenhengen er svak.



Cohens d/ES : forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi; *Hele grunnskolen*: d / ES = 0,07/ 0,03; Eta² = 0,00.
Mellomtrinn: d / ES = 0,06/ 0,03; Eta² = 0,00. *Ungdomstrinn*: d / ES = 0,08/ 0,04; Eta² = 0,00

Figur 13.9 Motivasjon på mellom- og ungdomstrinn fordelt på andel med grunnskole som høyeste fullførte utdanning i kommunen (gjennomsnitt).

Figur 13.9 viser at det er ingen forskjeller av betydning i hvordan elevene skårer på *Motivasjon* i kommuner med ulik andel innbyggere med grunnskole som høyeste fullførte utdanning.

13.6 Bakgrunnsvariablenes forklaringsverdi

Tabell 13.3 *Flernivåanalyse (ICC): Motivasjon på mellom- og ungdomstrinn.
Kontrollert for ulike bakgrunnsvariabler.*

Varians forklart av nivået (ICC nullmodell)	Kommunenivå		Skolenivå		Elevnivå	
	B	Sig.	B	Sig.	B	Sig.
Kommunenivå (453 kommuner og bydeler)						
Utdanningsnivå	-0,002	0,011				
Folketall	0,000	0,005				
Skolenivå (2562 skoler)						
Andel minoritetsspråklige på skolen			0,003	0,000		
Antall elever på skolen			0,000	0,021		
Antall elever per årsverk			0,008	0,000		
Elevnivå (298 677 elever)						
Trinn					-0,079	0,000
Kjønn					0,118	0,000

B = ustandardisert regresjonskoeffisient

Tabell 13.3 viser at variabler på kommunenivå bidrar lite til å forklare motivasjon. Skolenivå kan forklare nærmere 6 prosent av variansen, men de tre skolenivåvariablene som er inkludert i denne modellen har ikke stor forklaringskraft. Når vi ser på regresjonskoeffisientene for trinn og kjønn så ser vi at de har størst innvirkning på motivasjon av de variablene som er inkludert i modellen. Kjønn har den største regresjonskoeffisienten (0,118) som indikerer at det å være jente har positiv innvirkning på hvordan en skårer på indeksen *Motivasjon*. Den negative regresjonskoeffisienten for trinn viser at motivasjonen synker med økende trinn.

14. Elevdemokrati og medvirkning

Det er to spørsmål som omhandler *Elevdemokrati* og to som omhandler *Medvirkning* i Elevundersøkelsen 2020. Disse vises i Tabell 14.1. En faktoranalyse av disse variablene viser at alle lader på samme faktor. Cronbachs alpha er 0,78 som viser at det sammenslåtte målet *Elevdemokrati og medvirkning* har en tilfredsstillende indre konsistens. Dette presenteres i Tabell 14.2.

Tabell 14.1 Oversikt over spørsmål og svaralternativ som inngår i indeksen Elevdemokrati og medvirkning i Elevundersøkelsen 2020.

Elevdemokrati og medvirkning	
Spørsmål	Svaralternativ (1 – 5)
Q6871 Er dere elever med på å foreslå hvordan dere skal arbeide med fagene?	Ikke i noen fag – I svært få fag – I noen fag – I mange fag – I alle eller de fleste fag
Q6872 Legger lærerne til rette for at dere elever kan delta i elevrådsarbeid og annet arbeid som tillitsvalgt?	Ikke i det hele tatt – I liten grad – I noen grad – I stor grad – I svært stor grad
Q6873 Hører skolen på elevenes forslag?	Aldri – Sjelden – Av og til – Ofte – Svært ofte eller alltid
Q6874 Er dere elever med på å lage regler for hvordan dere skal ha det i klassen/gruppa?	Aldri – Sjelden – Noen ganger – Ofte – Alltid

Tabell 14.2 Svarfordeling, gjennomsnitt, standardavvik og Cronbachs alpha for spørsmålet som omhandler Elevdemokrati og medvirkning i Elevundersøkelsen 2020.

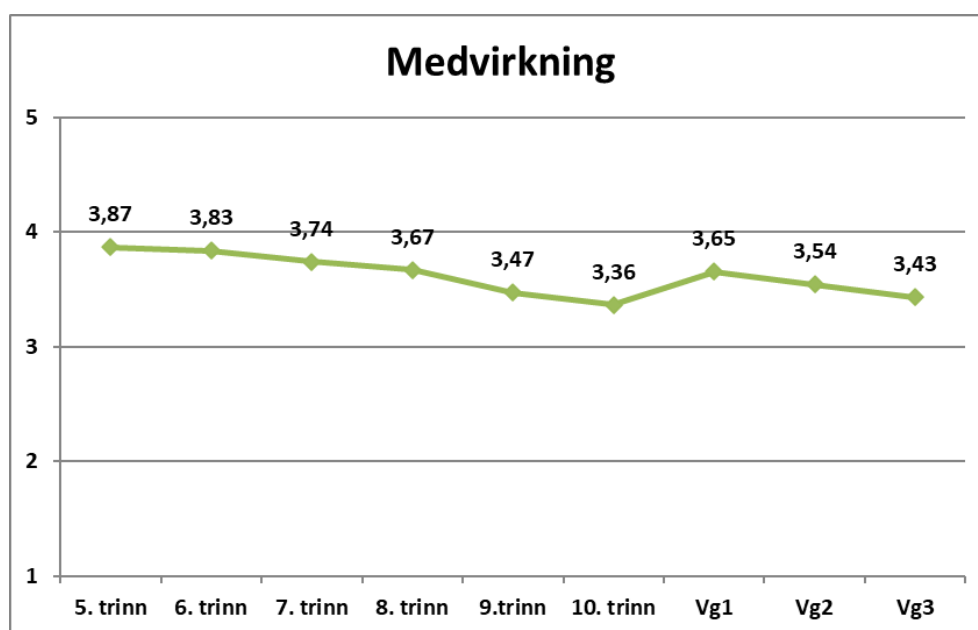
Elevdemokrati og medvirkning							
Cronbachs alpha: ,77	1	2	3	4	5	Gj.skåre	St.avvik
Q6871 Er dere elever med på å foreslå hvordan dere skal arbeide med fagene?	5,4	18,4	36,0	28,0	12,4	3,23	1,06
Q6872 Legger lærerne til rette for at dere elever kan delta i elevrådsarbeid og annet arbeid som tillitsvalgt?	1,7	5,4	22,4	39,1	31,2	3,93	0,95
Q6873 Hører skolen på elevenes forslag?	2,7	10,0	35,5	34,6	17,1	3,54	1,07
Q6874 Er dere elever med på å lage regler for hvordan dere skal ha det i klassen/gruppa?	3,63	8,9	22,7	35,9	28,8	3,77	1,07
Elevdemokrati og medvirkning						3,62	0,78

Jevnt over viser Tabell 14.2 at elevene skårer litt over midten på samtlige variabler som inngår i Elevdemokrati og medvirkning. Det er færrest som opplever at elevene er med på å foreslå hvordan en skal arbeide med fagene. Litt over 70 prosent mener at lærerne legger til rette for at elever kan delta i elevrådsarbeid og annet arbeid som tillitsvalgt, rundt 52 prosent mener skolen hører på elevenes forslag og i underkant av 65 prosent

oppgir at elevene ofte eller alltid er med på å lage regler for hvordan en skal ha det i klassen.

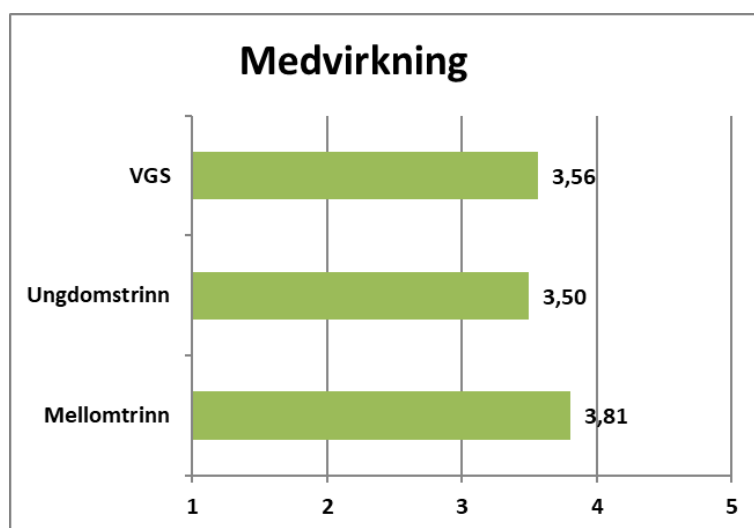
I de neste underkapitlene vil indeksen *Elevdemokrati og medvirkning* sees i lys av ulike bakgrunnsfaktorer.

14.1 Trinn, skoleslag og utdanningsprogram



Forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi: $d / ES = 0,66 / 0,31$ $Eta^2 = 0,04$

Figur 14.1 *Elevdemokrati og medvirkning fordelt på trinn (gjennomsnitt).*

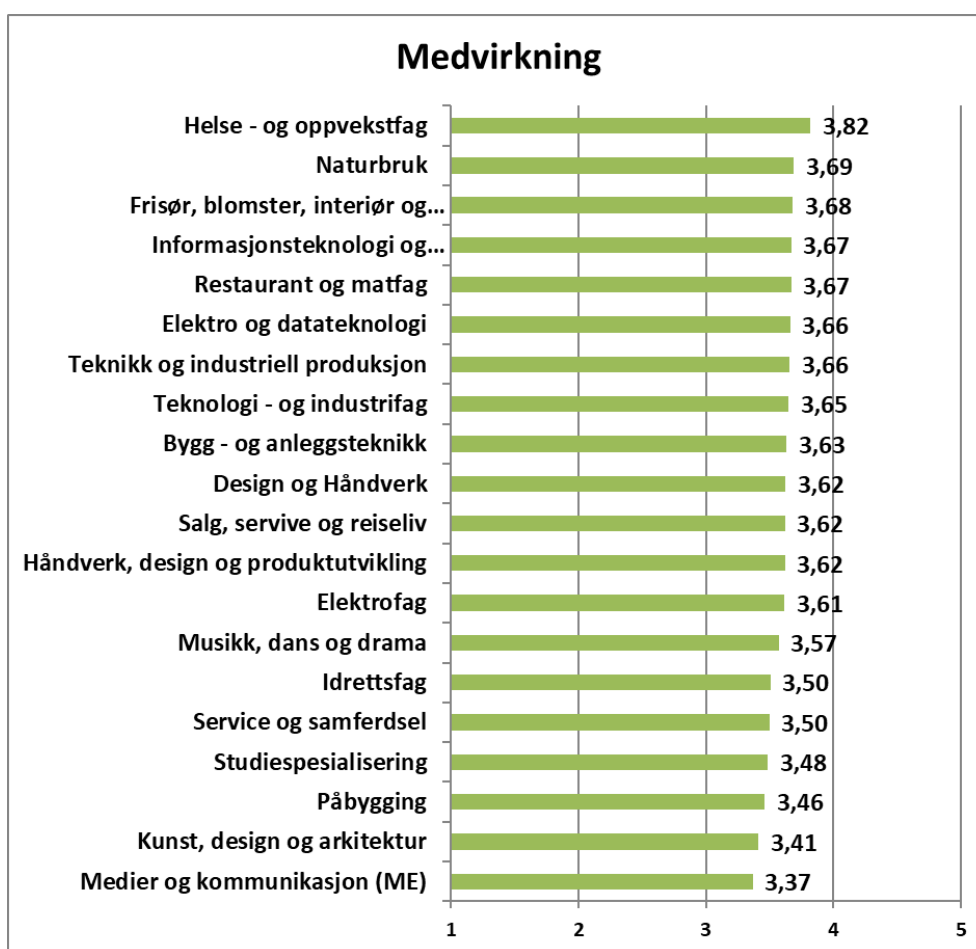


Forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi: $d / ES = 0,40 / 0,20$. $Eta^2 = 0,03$

Figur 14.2 *Elevdemokrati og medvirkning fordelt på skoleslag (gjennomsnitt).*

Figur 14.1 viser at hvordan elevene skårer på *Elevdemokrati og medvirkning* reduseres med økende klassetrinn. Forskjellene er signifikante og Cohens d og standardisert

effektstørrelse viser at trinn har en moderat effekt på *Elevdemokrati og medvirkning*. Eta^2 viser at 4 prosent av variansen i *Elevdemokrati og medvirkning* kan tilskrives trinn. Dette gjenspeiler seg i figur 14.2 som viser at elever på mellomtrinnet skårer høyere på indeksen enn elever på ungdomstrinn og VGS. Det er ikke forskjell mellom ungdomstrinn og VGS. Her kan det bemerkes at på spørsmålene omhandler subjektive oppfatninger om reelle forhold. Dette medfører at forventninger kan spille inn på hvordan elevene svarer. På mellomtrinnet kan elevene ha lavere forventninger om elevdemokratiet og medvirkning enn hva elevene i VGS har. Dette kan medføre at elever på mellomtrinnet skårer høyere på *Elevdemokrati og medvirkning* enn elever på ungdomstrinnet og i videregående skole. Det trenger ikke gjenspeile en reell forskjell i elevdemokrati og medvirkning.



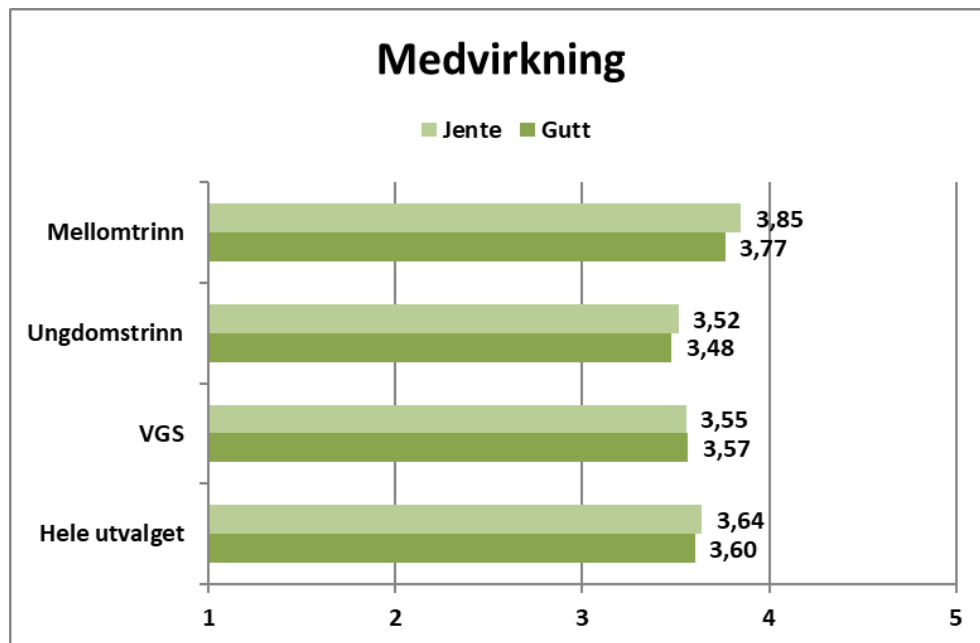
Forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi: $d / ES = 0,62 / 0,29$. $\text{Eta}^2 = 0,02$

Figur 14.3 *Elevdemokrati og medvirkning fordelt på utdanningsprogram (VGS, gjennomsnitt).*

Figur 14.3 viser at elever på Helse og oppvekstfag rapporterer høyere på indeksen *Elevdemokrati og medvirkning* enn elevene på Medier og kommunikasjon (ME). Forskjellen er ifølge Cohens d og standardisert effektstørrelse moderat. Eta^2 viser at

utdanningsprogram kan forklare 2 prosent av variansen i *Elevdemokrati og medvirkning* for elever i videregående skole.

14.2 Kjønn

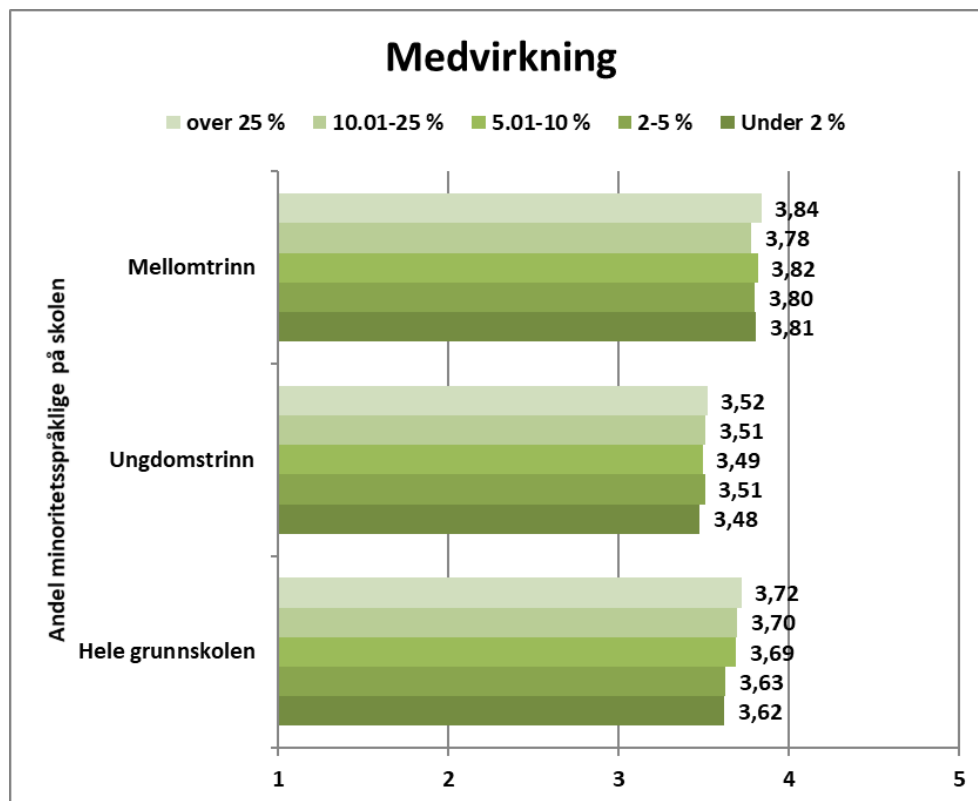


Forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi. *Hele utvalget*: $d / ES = 0,05 / 0,02$. *Mellomtrinn*: $d / ES = 0,11 / 0,06$. *Ungdomstrinn*: $d / ES = 0,05 / 0,02$. *Videregående*: $d / ES = 0,01 / 0,01$.

Figur 14.4 *Elevdemokrati og medvirkning på mellom- og ungdomstrinn og i VGS fordelt på kjønn (gjennomsnitt).*

Figur 14.4 indikerer at det er ingen forskjell i hvordan jenter og gutter skårer på indeksen *Elevdemokrati og medvirkning*.

14.3 Andel minoritetsspråklige elever



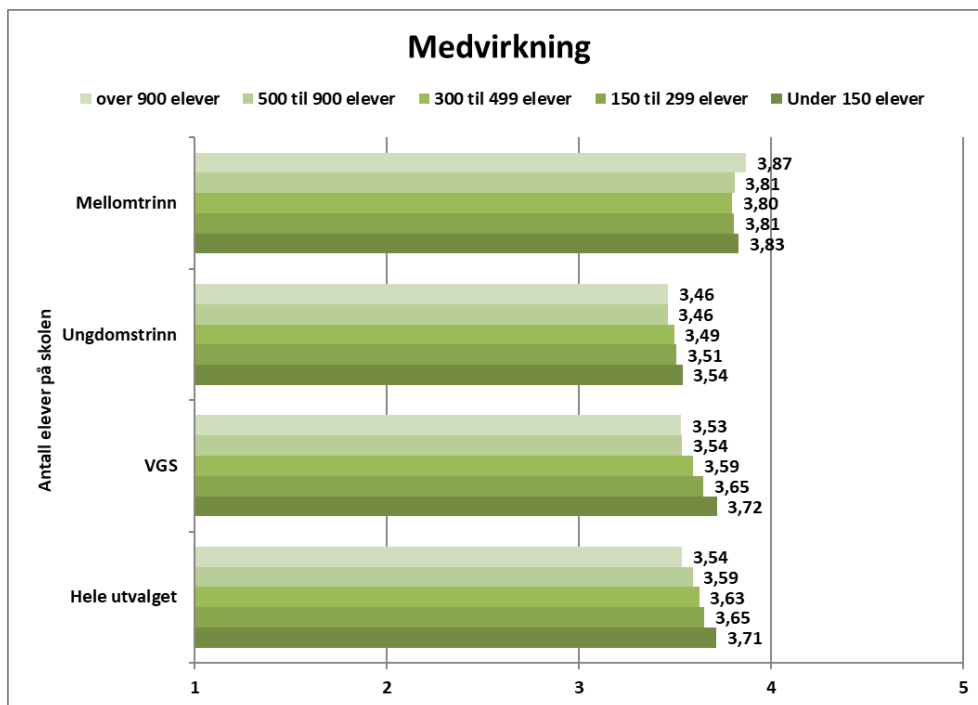
Cohens d/ES : forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi; *Hele grunnskolen*: d / ES = 0,12 / 0,06; Eta² = 0,00.

Mellomtrinn: d / ES = 0,08 / 0,04; Eta² = 0,00. *Ungdomstrinn*: d / ES = 0,06 / 0,03; Eta² = 0,00

Figur 14.5 Elevdemokrati og medvirkning på mellom- og ungdomstrinn fordelt på andel minoritetsspråklige elever (gjennomsnitt).

Figur 14.5 viser at det er ingen store forskjeller i hvordan elevene har skåret på *Elevdemokrati og medvirkning* sett i forhold til andelen med minoritetsspråklige elever på skolen.

14.4 Skolestørrelse og lærertetthet

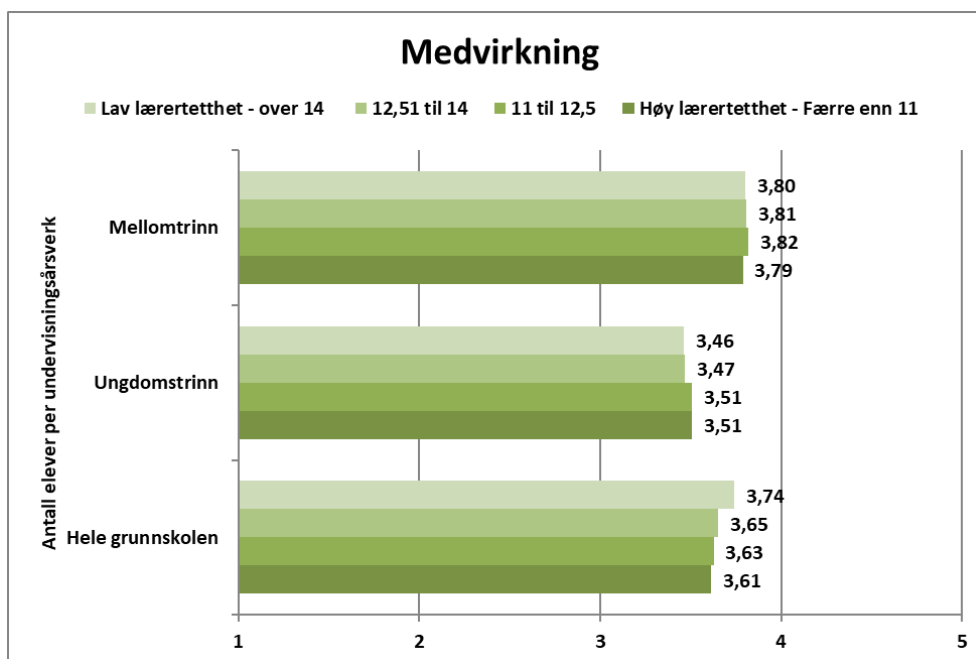


Cohens d/ES : forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi; *Hele utvalget*: d / ES = 0,23/ 0,11; Eta² = 0,00.

Mellomtrinn: d / ES = 0,10/ 0,05; Eta² = 0,00. *Ungdomstrinn*: d / ES = 0,10/ 0,05; Eta² = 0,00 *VGS*: d / ES = 0,24 / 0,12; Eta² = 0,00

Figur 14.6 Elevdemokrati og medvirkning på mellom- og ungdomstrinn fordelt på antall elever ved skolen (gjennomsnitt).

Figur 14.6 viser ingen forskjeller i svargivning på indeksen *Elevdemokrati og medvirkning* for elever i små eller store skoler målt etter antall elever ved skolen. Det er et lite utslag i VGS og et litt større utslag om vi ser hele utvalget under ett. Imidlertid skyldes utslaget når vi ser hele utvalget under ett mest sannsynlig at det er flest videregående elever i de største skolene. Utslaget gjenspeiler alder (trinn) og ikke skolestørrelse.

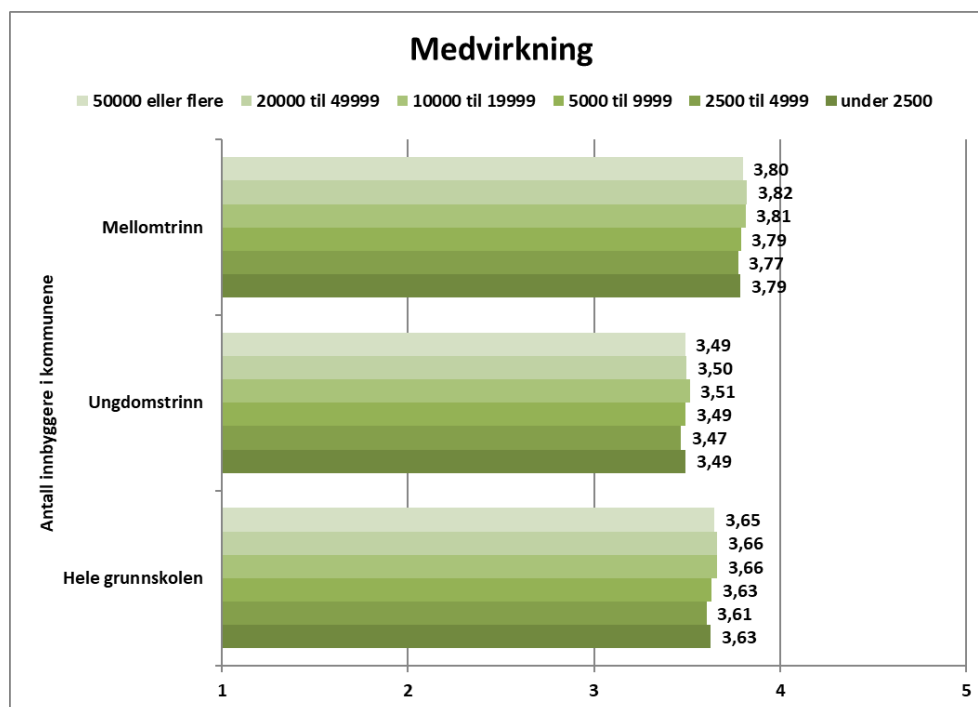


Cohens d/ES : forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi; *Hele grunnskolen*: d / ES = 0,17/ 0,08; Eta² = 0,00.
Mellomtrinn: d / ES = 0,04/ 0,02; Eta² = 0,00. *Ungdomstrinn*: d / ES = 0,06/ 0,03; Eta² = 0,00

Figur 14.7 Elevdemokrati og medvirkning på mellom- og ungdomstrinn fordelt på antall elever per undervisningsårsverk ved skolen (gjennomsnitt).

Når det gjelder *Elevdemokrati og medvirkning* sett i lys av lærertetthet, viser Figur 14.7 at ulik lærertetthet ikke har innvirkning på elevenes svargivning.

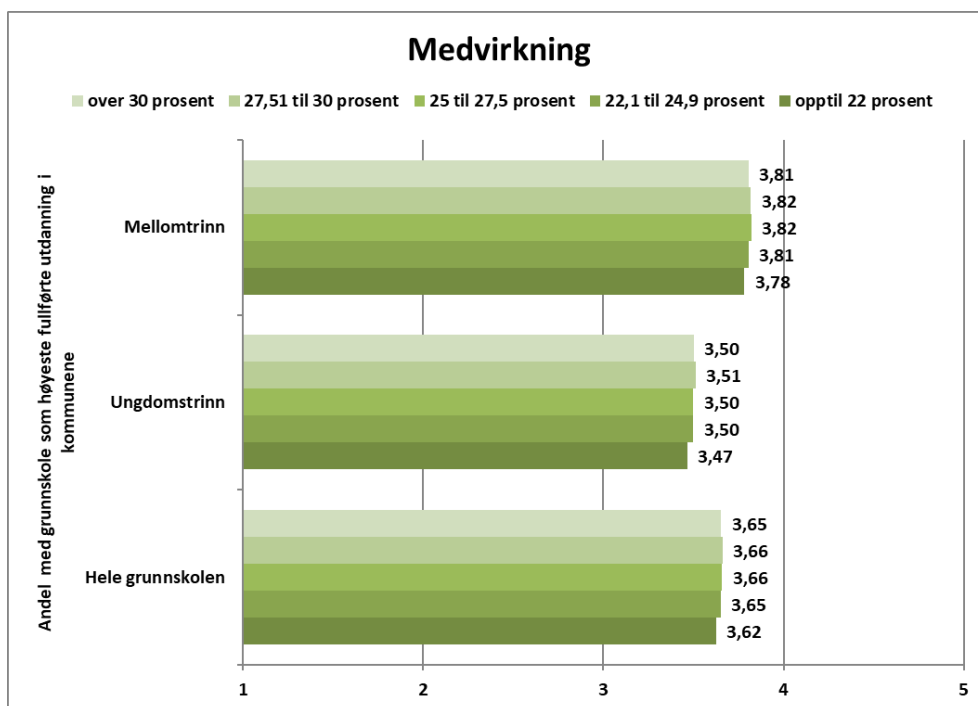
14.5 Kommunestørrelse og utdanningsnivå i kommunen



Cohens d/ES : forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi; *Hele grunnskolen*: d / ES = 0,07/ 0,04; Eta² = 0,00.
Mellomtrinn: d / ES = 0,07/ 0,03; Eta² = 0,00. *Ungdomstrinn*: d / ES = 0,06/ 0,03; Eta² = 0,00

Figur 14.8 Elevdemokrati og medvirkning på mellom- og ungdomstrinn fordelt på innbyggertall i kommunen (gjennomsnitt).

Figur 14.9 viser at antall innbyggere i kommunen ikke har betydning for elevenes skårer på *Elevdemokrati og medvirkning*.



Cohens d/ES : forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi; *Hele grunnskolen*: d / ES = 0,05/ 0,02; Eta² = 0,00.
Mellomtrinn: d / ES = 0,05/ 0,03; Eta² = 0,00. *Ungdomstrinn*: d / ES = 0,06/ 0,03; Eta² = 0,00

Figur 14.9 Elevdemokrati og medvirkning på mellom- og ungdomstrinn fordelt på andel med grunnskole som høyeste fullførte utdanning i kommunen (gjennomsnitt).

Figur 14.9 viser at det er ingen forskjeller av betydning i hvordan elevene skårer på *Elevdemokrati og medvirkning* i kommuner med ulik andel innbyggere med grunnskole som høyeste fullførte utdanning.

14.6 Bakgrunnsvariablenes forklaringsverdi

Tabell 14.3 *Flernivåanalyse (ICC): Elevdemokrati og medvirkning på mellom- og ungdomstrinn. Kontrollert for ulike bakgrunnsvariabler.*

Varians forklart av nivået (ICC nullmodell)	Kommunenivå		Skolenivå		Elevnivå	
	B	Sig.	B	Sig.	B	Sig.
	.01		.10			
Kommunenivå (453 kommuner og bydeler)						
Utdanningsnivå	-0,001	0,122				
Folketall	0,000	0,075				
Skolenivå (2561 skoler)						
Andel minoritetsspråklige på skolen			0,001	0,026		
Antall elever på skolen			0,000	0,000		
Antall elever per årsverk			0,009	0,000		
Elevnivå (285 555 elever)						
Trinn					-0,104	0,000
Kjønn					0,061	0,000

B = ustandardisert regresjonskoeffisient

Tabell 14.3 viser at variabler på kommunenivå har ingen innvirkning på hvordan elever svarer på denne indeksen. Skolenivåvariabler kan derimot forklare rundt 10 prosent av variansen i *Elevdemokrati og medvirkning*. Regresjonskoeffisientene på skolenivåvariablene som er inkludert i denne modellen viser imidlertid at det er ikke disse tre variablene som bidrar med å forklare variansen på skolenivå. Når det gjelder trinn og kjønn, har begge signifikant innvirkning på indeksen, men det er bare trinn som har en regresjonskoeffisient av en viss størrelse. En regresjonskoeffisient på -0,10 viser at hvordan elevene skårer på *Elevdemokrati og medvirkning* reduseres med økende klassetrinn.

15. Felles regler

Denne tematiske bolken handler om hvordan elever opplever skolens reglement, og hvor samkjørte de voksne på skolen er i forhold til reaksjoner på brudd på ordens- og oppførselsreglementet. Tabell 15.1 viser spørsmålene og svaralternativene som inngår i denne indeksen.

Tabell 15.1 Oversikt over spørsmål og svaralternativ som inngår i indeksen Felles regler i Elevundersøkelsen 2020.

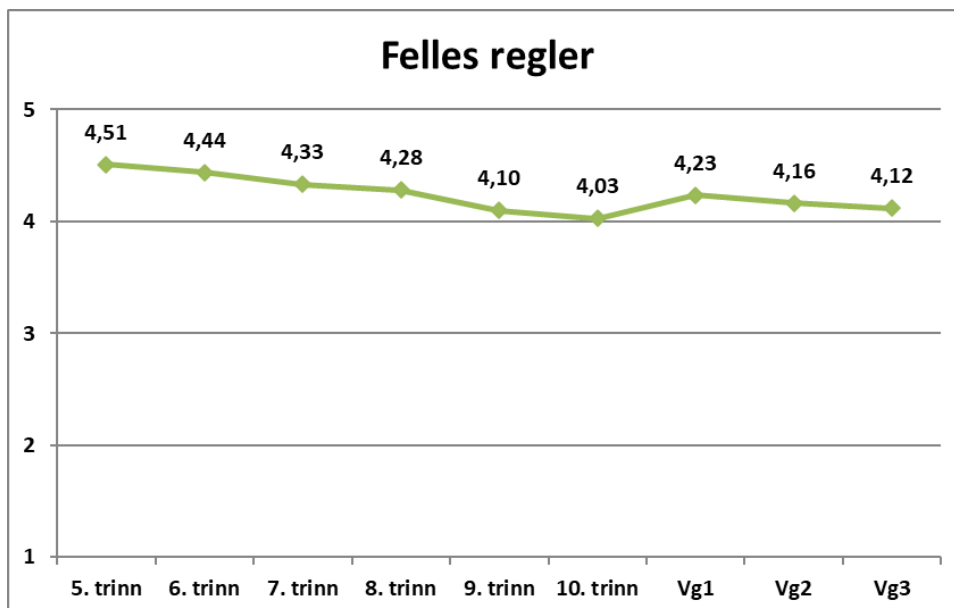
Felles regler	
Spørsmål	Svaralternativ
Q6875 Vet du hvilke regler som gjelder for hvordan dere skal ha det på skolen?	Aldri – Sjelden – Noen ganger – Ofte – Alltid
Q6876 De voksne sørger for at vi følger reglene for hvordan vi skal ha det på skolen	Aldri – Sjelden – Noen ganger – Ofte – Alltid
Q6877 De voksne på denne skolen reagerer på samme måte hvis elevene bryter reglene.	Aldri – Sjelden – Noen ganger – Ofte – Alltid

Tabell 15.2 Svarfordeling, gjennomsnitt, standardavvik og Cronbachs alpha for spørsmål som omhandler Felles regler i Elevundersøkelsen 2020.

Felles regler							
Cronbachs alpha: ,76	1	2	3	4	5	Gj.skåre	St.avvik
Q6875 Vet du hvilke regler som gjelder for hvordan dere skal ha det på skolen?	0,9	1,3	6,4	35,8	55,5	4,44	0,75
Q6876 De voksne sørger for at vi følger reglene for hvordan vi skal ha det på skolen	0,9	2,0	10,0	37,6	49,6	4,33	0,80
Q6877 De voksne på denne skolen reagerer på samme måte hvis elevene bryter reglene.	2,9	6,3	18,6	36,7	35,5	3,96	1,02
Felles regler						4,24	0,71

En faktoranalyse av variablene i Tabell 15.2 viser at de lader på samme faktor og Cronbachs alpha er tilfredsstillende. Rett over 91 prosent av elevene oppgir at de ofte eller alltid vet hvilke regler som gjelder for hvordan en skal ha det på skolen; mens rett over 87 prosent mener at de voksne på skolen ofte eller alltid sørger for at elevene følger reglene. Det er rundt 72 prosent som oppgir at de voksne på skolen alltid eller ofte reagerer på samme måte hvis elevene bryter reglene. Disse tre spørsmålene utgjør indeksen *Felles regler*. I de neste underkapitlene vil indeksen *Felles regler* sees i lys av ulike bakgrunnsfaktorer.

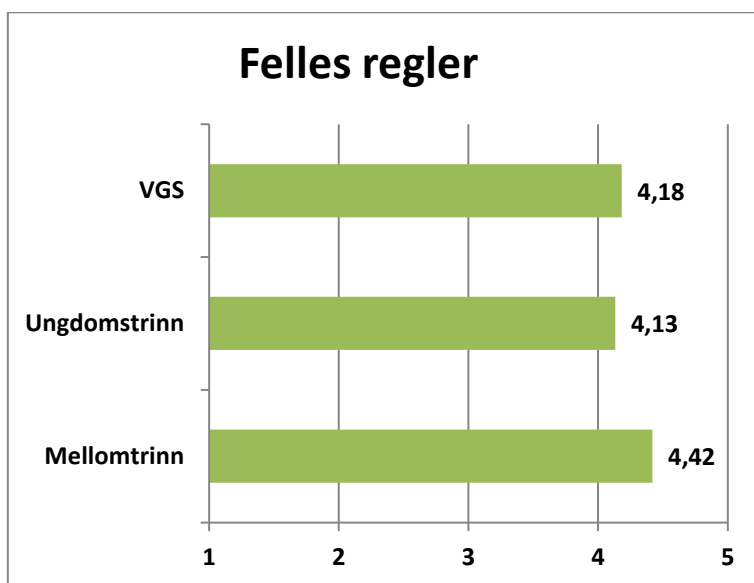
15.1 Trinn, skoleslag og utdanningsprogram



Forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi: $d / ES = 0,72 / 0,34$. $\text{Eta}^2 = 0,04$

Figur 15.1 Felles regler fordelt på trinn (gjennomsnitt).

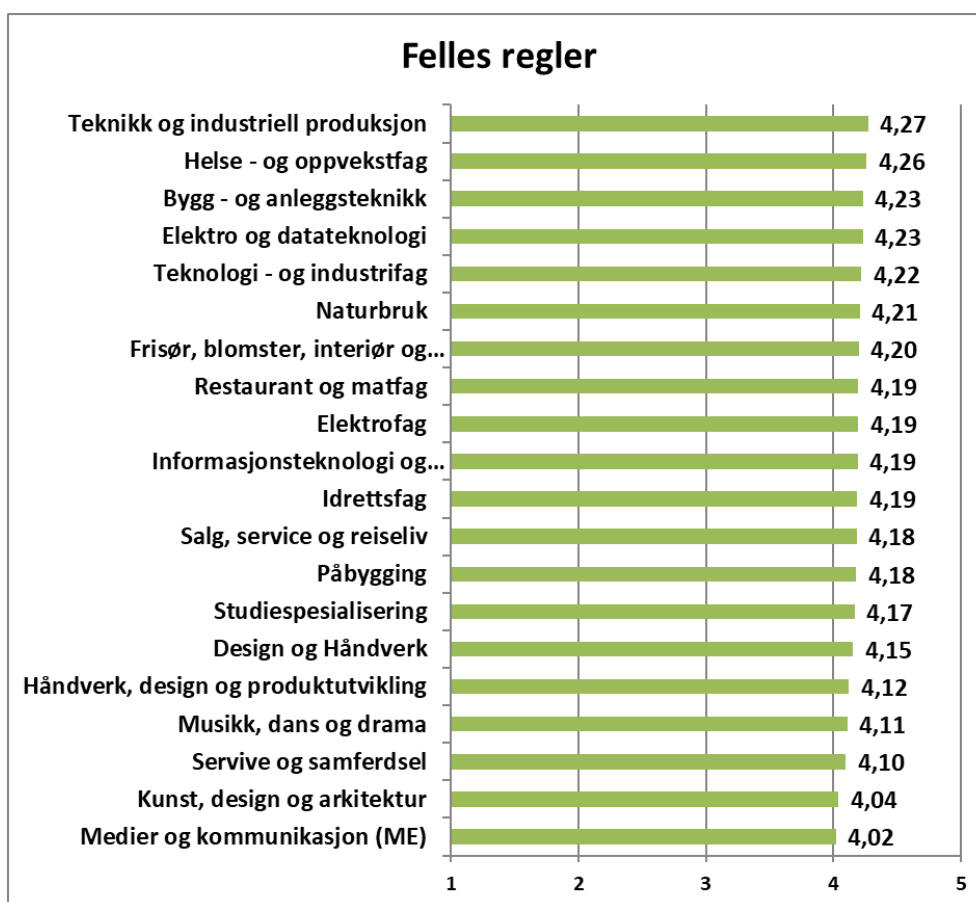
Figur 15.1 viser at oppfattelsen av *Felles regler* reduseres klart med økende klassetrinn. Forskjellen mellom 5. trinn og 10. trinn gir en Cohens d på 0,72 og en effektstørrelse på 0,35. Dette indikerer en moderat forskjell.



Forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi: $d / ES = 0,42 / 0,21$. $\text{Eta}^2 = 0,03$

Figur 15.2 Fellers regler fordelt på skoleslag (gjennomsnitt).

I tråd med figur 15.1 viser figur 15.2 at elever på mellomtrinnet skårer høyere på indeksen *Felles regler* enn elever på ungdomstrinn og i videregående skole. Forskjellen mellom mellomtrinn og ungdomstrinn er moderat med en Cohens d på 0,42.

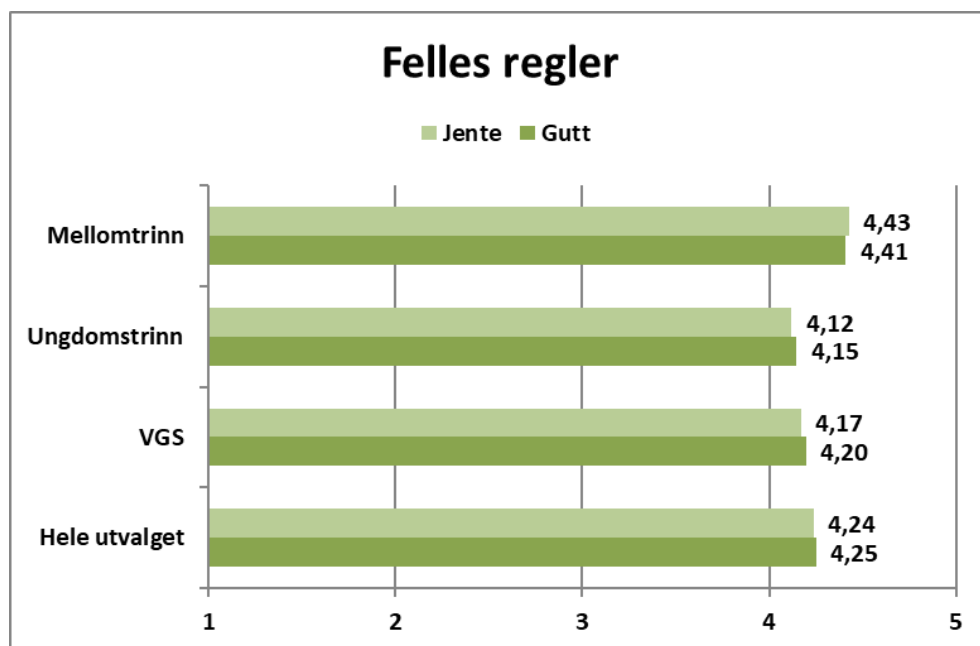


Forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi: $d / ES = 0,32 / 0,16$. $\eta^2 = 0,00$

Figur 15.3 Felles regler fordelt på utdanningsprogram (VGS, gjennomsnitt).

Når det gjelder utdanningsprogram viser figur 15.3 at elever på Teknikk og industriell produksjon skårer høyest på *Felles regler*, mens elever på Medier og kommunikasjon (ME) skårer lavest. Denne forskjellen er svak, men av betydning.

15.2 Kjønn

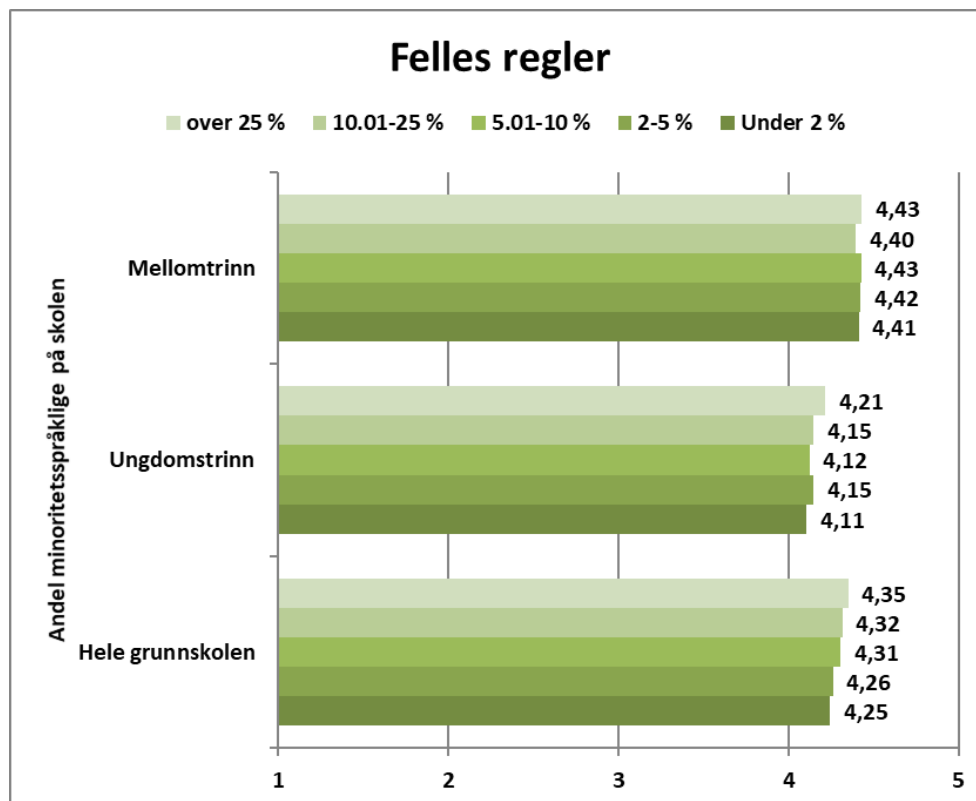


Forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi. *Hele utvalget*: d / ES = 0,02/0,01. *Mellomtrinn*: d / ES = 0,03 / 0,01. *Ungdomstrinn*: d / ES = 0,03/ 0,02. *Videregående*: d / ES = 0,04 /0,02.

Figur 15.4 Felles regler på mellom- og ungdomstrinn og i VGS fordelt på kjønn (gjennomsnitt).

Figur 15.4 viser ingen kjønnsforskjeller i elevers vurdering av *Felles regler*.

15.3 Andel minoritetsspråklige elever

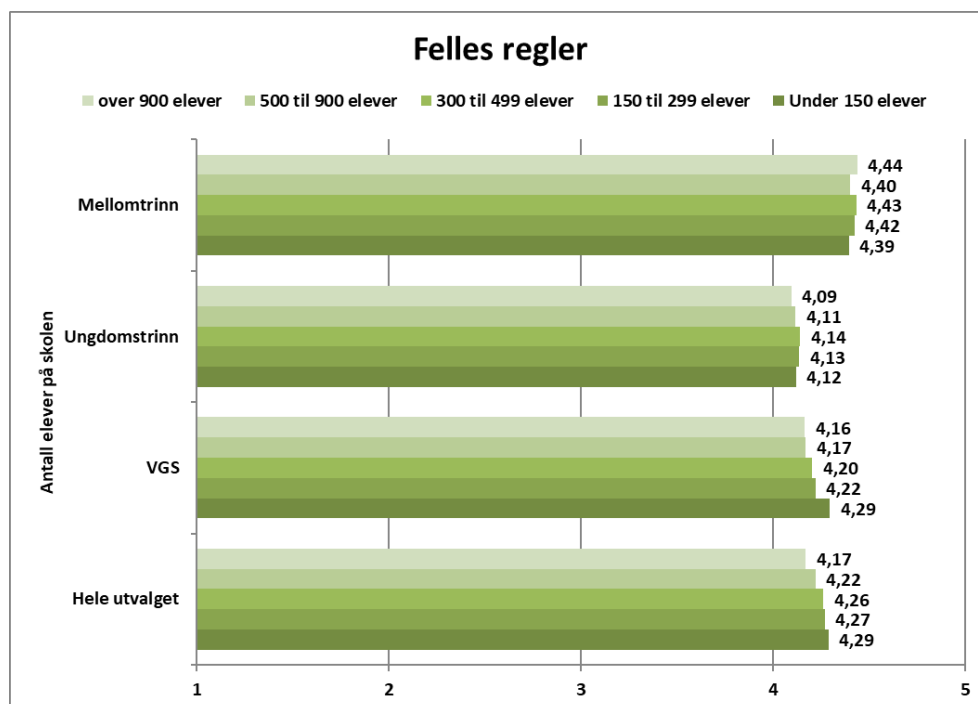


Cohens d/ES : forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi; Hele grunnskolen: $d / ES = 0,15 / 0,08$; $Eta^2 = 0,00$.
Mellomtrinn: $d / ES = 0,05 / 0,03$; $Eta^2 = 0,00$. Ungdomstrinn: $d / ES = 0,14 / 0,07$; $Eta^2 = 0,00$

Figur 15.5 Felles regler på mellom- og ungdomstrinn fordelt på andel minoritetsspråklige elever (gjennomsnitt).

Figur 15.5 viser at det er ingen forskjell i *Felles regler* mellom skoler med ulik andel minoritetsspråklige elever.

15.4 Skolestørrelse og lærertetthet

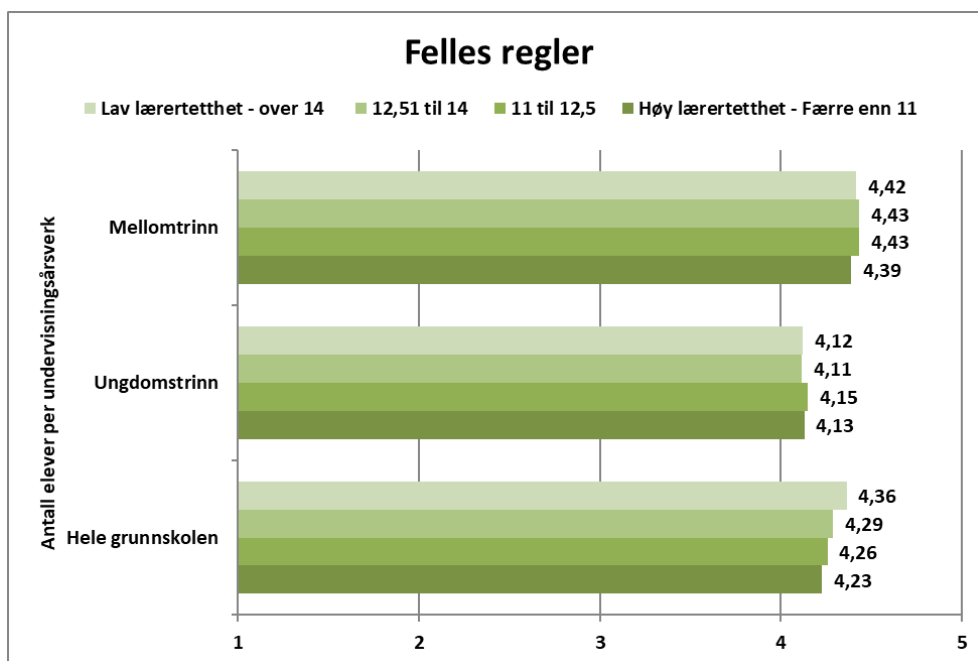


Cohens d/ES : forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi; *Hele utvalget*: $d / ES = 0,16 / 0,08$; $Eta^2 = 0,00$.

Mellomtrinn: $d / ES = 0,07 / 0,04$; $Eta^2 = 0,00$. *Ungdomstrinn*: $d / ES = 0,06 / 0,03$; $Eta^2 = 0,00$ *VGS*: $d / ES = 0,18 / 0,09$; $Eta^2 = 0,00$

Figur 15.6 Felles regler på mellom- og ungdomstrinn og i VGS fordelt på antall elever ved skolen (gjennomsnitt).

Ut fra figur 15.6 kan vi lese at skolestørrelse målt i antall elever har ikke innvirkning på hvordan elevene ved skolen vurderer *Felles regler*. Vi ser et utslag på hele utvalget under ett, men det skyldes nok alderstrinn og ikke skolestørrelse i og med at det ikke er forskjeller internt på de ulike skoleslagene.

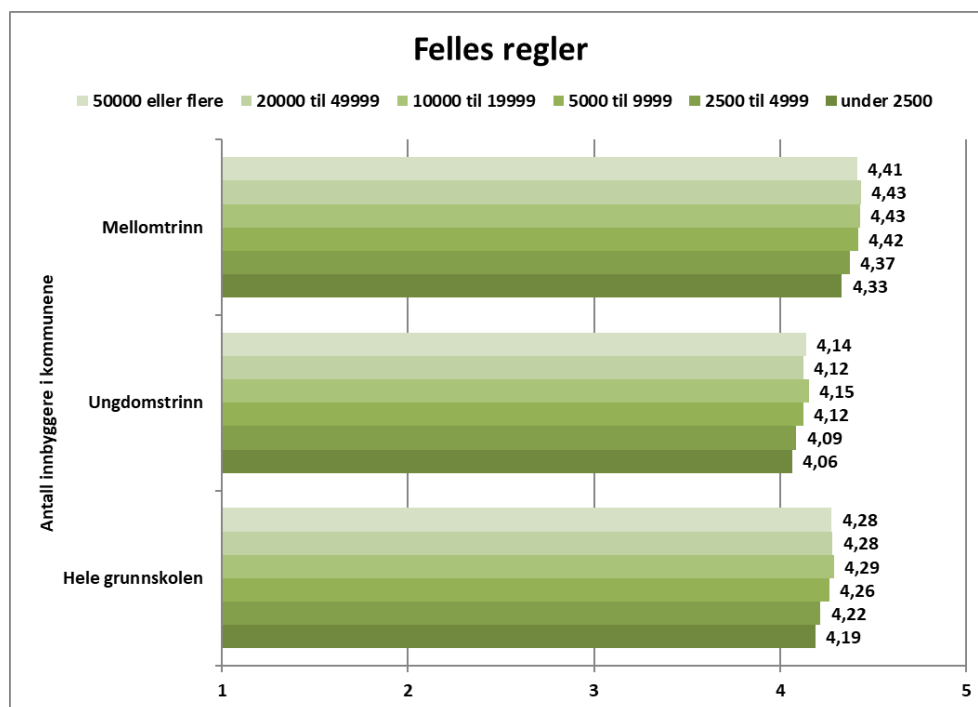


Cohens d/ES : forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi; Hele grunnskolen: d / ES = 0,20/ 0,10; Eta² = 0,00.
Mellomtrinn: d / ES = 0,07/ 0,04; Eta² = 0,00. Ungdomstrinn: d / ES = 0,05/ 0,02; Eta² = 0,00

Figur 15.7 Felles regler på mellom- og ungdomstrinn fordelt på antall elever per undervisningsårsverk ved skolen (gjennomsnitt).

Figur 15.7 indikerer at det er ingen forskjell i rapportering på indeksen *Felles regler* sett i lys av lærertetthet på skolen. Det er et utslag når vi ser hele grunnskolen under ett, men dette utslaget skyldes forskjeller mellom ungdomstrinn og mellomtrinn og ikke lærertetthet.

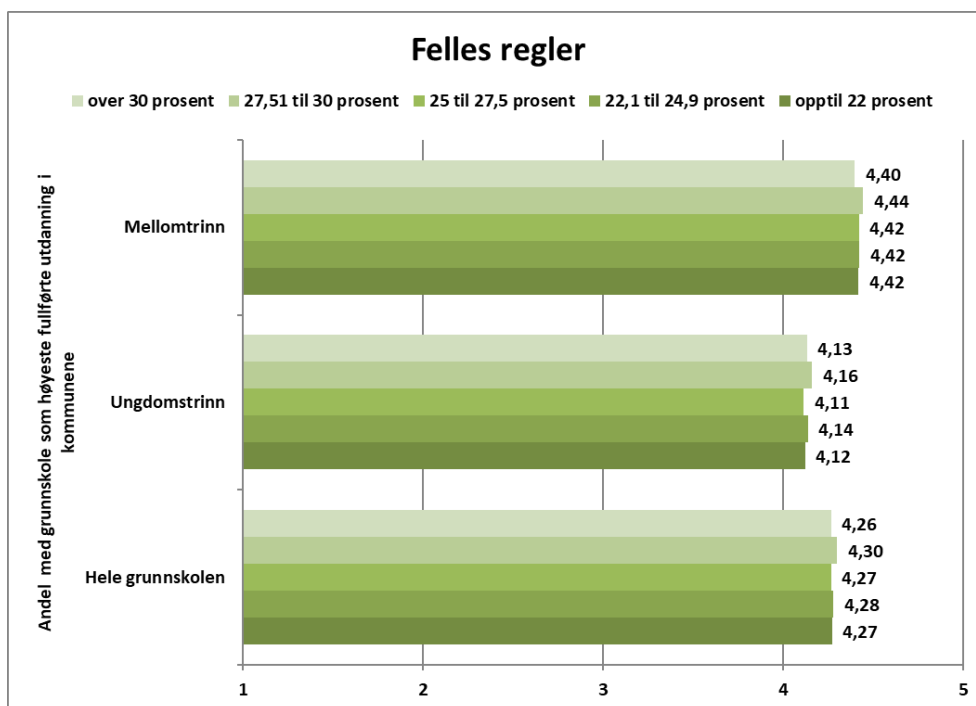
15.5 Kommunestørrelse og utdanningsnivå i kommunen



Cohens d/ES : forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi; *Hele grunnskolen*: $d/ES = 0,14 / 0,07$; $Eta^2 = 0,00$.
Mellomtrinn: $d/ES = 0,17 / 0,08$; $Eta^2 = 0,00$. *Ungdomstrinn*: $d/ES = 0,12 / 0,06$; $Eta^2 = 0,00$

Figur 15.8 Felles regler på mellom- og ungdomstrinn fordelt på innbyggertall i kommunen (gjennomsnitt).

Figur 15.8 viser at antall innbyggere i kommunen ikke har betydning for elevenes skårer på *Felles regler*.



Cohens d/ES : forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi; *Hele grunnskolen*: d / ES = 0,05/ 0,02; Eta² = 0,00.
Mellomtrinn: d / ES = 0,08/ 0,04; Eta² = 0,00. *Ungdomstrinn*: d / ES = 0,06/ 0,03; Eta² = 0,00

Figur 15.9 Felles regler på mellom- og ungdomstrinn fordelt på andel med grunnskole som høyeste fullførte utdanning i kommunen (gjennomsnitt).

Figur 15.9 viser at det er ingen forskjeller av betydning i hvordan elevene skårer på *Felles regler* i kommuner med ulik andel innbyggere med grunnskole som høyeste fullførte utdanning.

15.6 Bakgrunnsvariablenes forklaringsverdi

Tabell 15.3 *Flernivåanalyse (ICC): Felles regler på mellom- og ungdomstrinn. Kontrollert for ulike bakgrunnsvariabler.*

Varians forklart av nivået (ICC nullmodell)	Kommunenivå		Skolenivå		Elevnivå	
	B	Sig.	B	Sig.	B	Sig.
Kommunenivå (455 kommuner og bydeler)						
Utdanningsnivå	-0,000	0,635				
Folketall	0,000	0,000				
Skolenivå (2567 skoler)						
Andel minoritetsspråklige på skolen			0,001	0,002		
Antall elever på skolen			0,000	0,419		
Antall elever per årsverk			0,009	0,000		
Elevnivå (294 247 elever)						
Trinn					-0,102	0,000
Kjønn					-0,004	0,111

B = ustandardisert regresjonskoeffisient

Tabell 15.3 viser at det er ingen av variablene på skole- eller kommunenivå som bidrar nevneverdig til å forklare variansen til indeksen Felles regler. Vi ser imidlertid at det er skolenivåvariabler som kan forklare rundt 7 prosent av variansen til indeksen. Når det gjelder trinn og kjønn ser vi at de er signifikante, men det er bare trinn som kan sies å ha en betydningsfull innvirkning med en regresjonskoeffisient på -0,102. Det vil si at opplevelsen av felles regler reduseres med økende trinn.

16. Mobbing på skolen

I Utdanningsdirektoratets statistikkbank presenteres *Mobbing på skolen* som er andelen elever som svarer at de blir mobbet av medelever, mobbet digitalt (på skolen) og/eller mobbet av voksne på skolen 2-3 ganger i måneden eller oftere. Denne andelen skiller seg fra de øvrige indeksene som viser gjennomsnittsverdier, hvor *Mobbing på skolen* viser den prosentvise andelen som rapporterer at de er mobbet. Dersom elevene har krysset av for at de er mobbet av andre elever på skolen, er digitalt mobbet av andre elever på skolen eller er mobbet av voksne to til tre ganger i måneden eller mer, blir de kategorisert som mobbet på skolen.

Tabell 16.1 Oversikt over spørsmål og svaralternativ som inngår i indeksen mobbing på skolen i Elevundersøkelsen 2020

Mobbing på skolen	
Spørsmål	Svaralternativ
Q11811 Er du blitt mobbet av andre elever på skolen de siste månedene?	
Q11816 Er du blitt mobbet digitalt (mobil, iPad, PC) de siste månedene?*	Flere ganger i uken– Omtrent 1 gang i uken - 2 eller 3 ganger i måneden - En sjelden gang - Ikke i det hele tatt
Q11824 Er du blitt mobbet av voksne på skolen de siste månedene?	

*blir bare inkludert dersom en er mobbet digitalt av medelever eller andre elever på skolen

Tabell 16.2 Svarfordeling, snitt, standardavvik for spørsmålet som omhandler Mobbing i Elevundersøkelsen 2020.

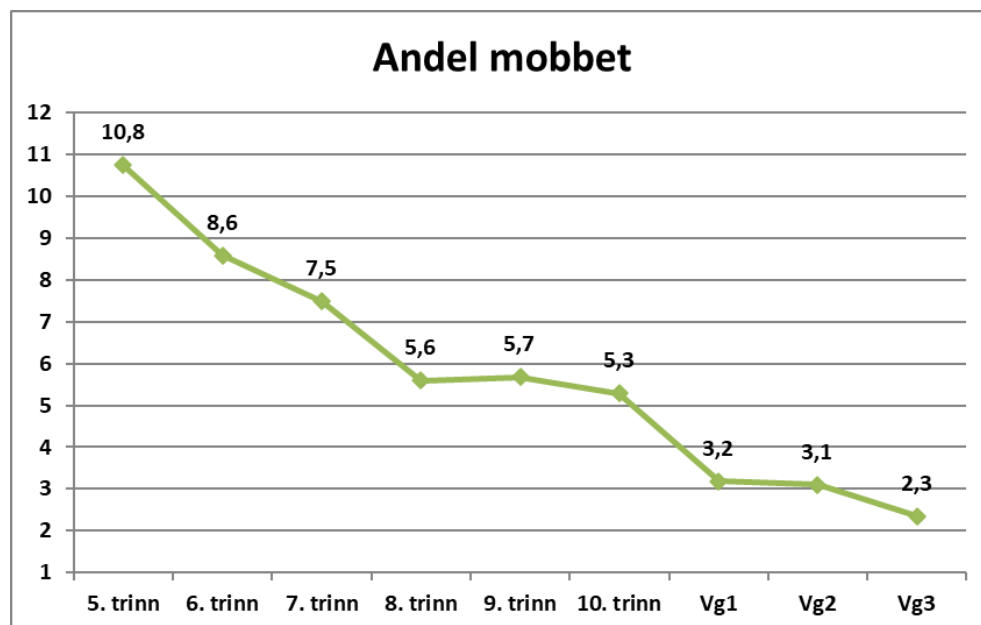
	Mobbing					Gj.skåre	St.avvik
	1	2	3	4	5		
Q11811 Er du blitt mobbet av andre elever på skolen de siste månedene?	83,4	12,1	1,9	1,2	1,4	1,25	0,68
Q11816 Er du blitt mobbet digitalt (mobil, iPad, PC) de siste månedene?*	89,6	8,2	1,2	0,5	0,5	1,14	0,48
Q11824 Er du blitt mobbet av voksne på skolen de siste månedene?	93,9	4,9	0,6	0,2	0,4	1,08	0,38
Mobbing på skolen Andel som oppgir at de er mobbet 2 til 3 ganger i måneden eller mer av enten medelever, voksne eller digitalt av elever på skolen					5,8		

Variablene er snudd og useriøse svar er tatt ut.

Tabell 16.2 viser svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for mobbespørsmålene. Andelen som oppgir at de er mobbet to til tre ganger i måneden eller mer er 6,1 prosent. Merk at denne andelen er elever som oppgir at de er mobbet av andre elever på skolen, er digitalt mobbet av andre elever på skolen eller er mobbet av voksne på skolen to til tre ganger i måneden eller mer.

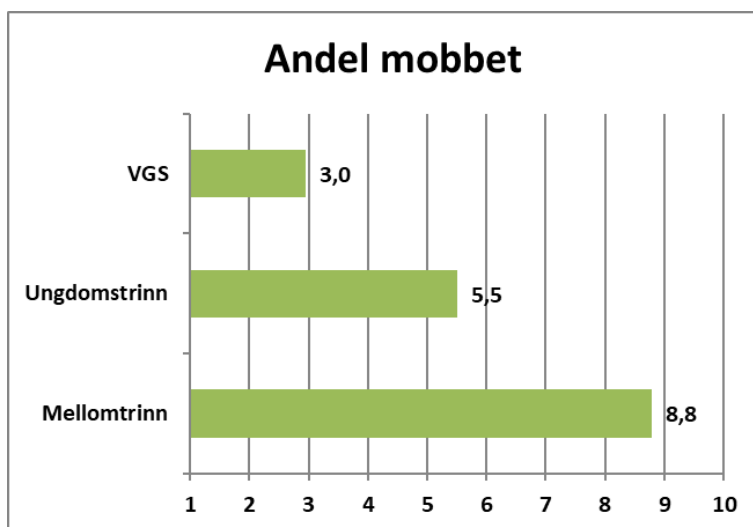
I de neste underkapitlene vil andelen som er mobbet sees i lys av ulike bakgrunnsfaktorer. Merk at vi nå ser på prosentvis andel og ikke gjennomsnittsverdier slik som foregående kapitler. Derfor regnes heller ikke Cohens d eller effektstørrelse.

16.1 Trinn, skoleslag og utdanningsprogram



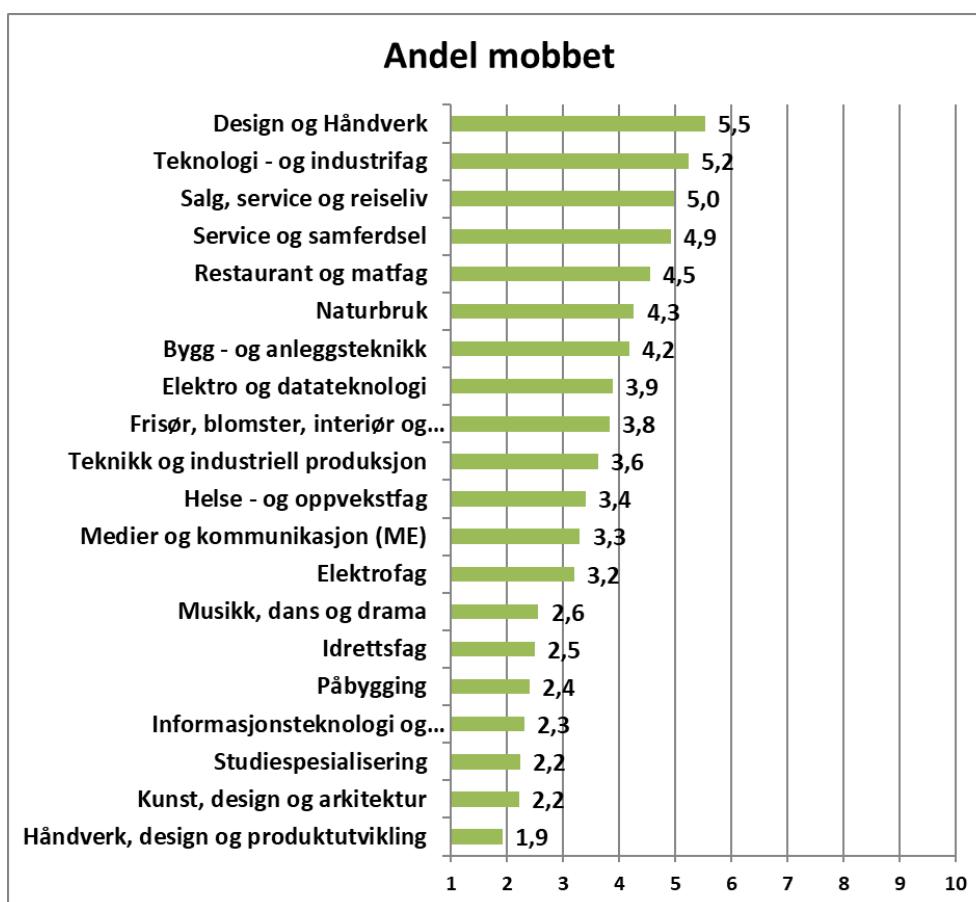
Figur 16.1 Andel mobbet fordelt på trinn.

Figur 16.1 viser en sammenheng mellom andelen som er mobbet og klassetrinn. Andelen som er mobbet reduseres med økende klassetrinn, men med en økning i 9. og 10. trinn hvorpå den igjen reduseres.



Figur 16.2 Andel mobbet fordelt på skoleslag (andel).

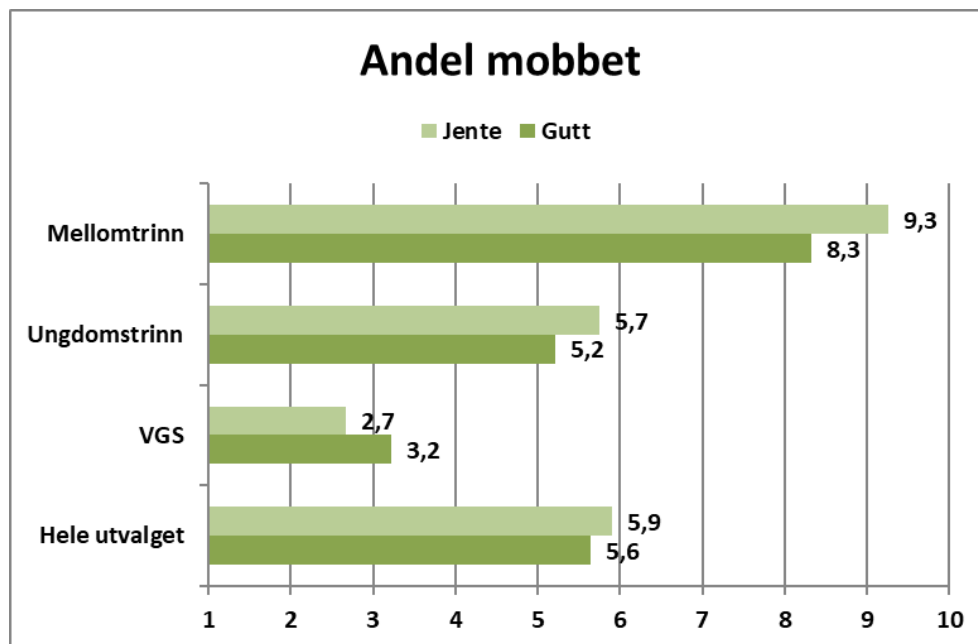
I tråd med forrige figur viser Figur 16.2 at det er høyest andel mobbet på mellomtrinnet, deretter på ungdomstrinnet, mens det er klart færre i VGS.



Figur 16.3 Andel mobbet fordelt på utdanningsprogram (VGS, gjennomsnitt).

Figur 16.3 viser at det er høyest andel som oppgir at de er mobbet på utdanningsprogrammet Design og håndverk (6,7 prosent). Færrest er det på Håndverk, design og produktutvikling (1,9 prosent). Dette er et paradoks at det er gammel og ny ordning av Design og Håndverk som har henholdsvis størst og lavest andel mobbete. Dette kan skyldes at det er bare er 156 elever i ny ordning (Håndverk, design og produktutvikling).

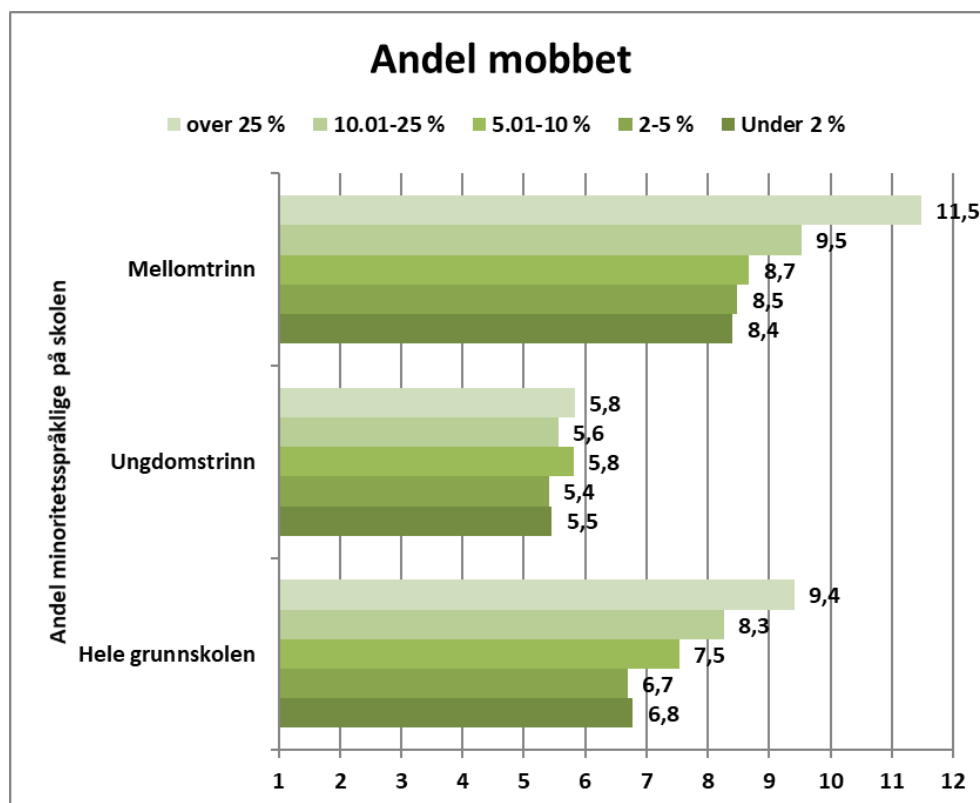
16.2 Kjønn



Figur 16.4 Andel mobbet på mellom- og ungdomstrinn og i VGS fordelt på kjønn.

Figur 16.4 viser at det er små kjønnsforskjeller i rapportering av mobbing. På mellomtrinnet og ungdomstrinnet er det flest jenter som oppgir at de blir mobbet, mens det på VGS er flest gutter som oppgir at de blir mobbet. Totalt sett er det en litt større andel jenter som opplever at de blir mobbet.

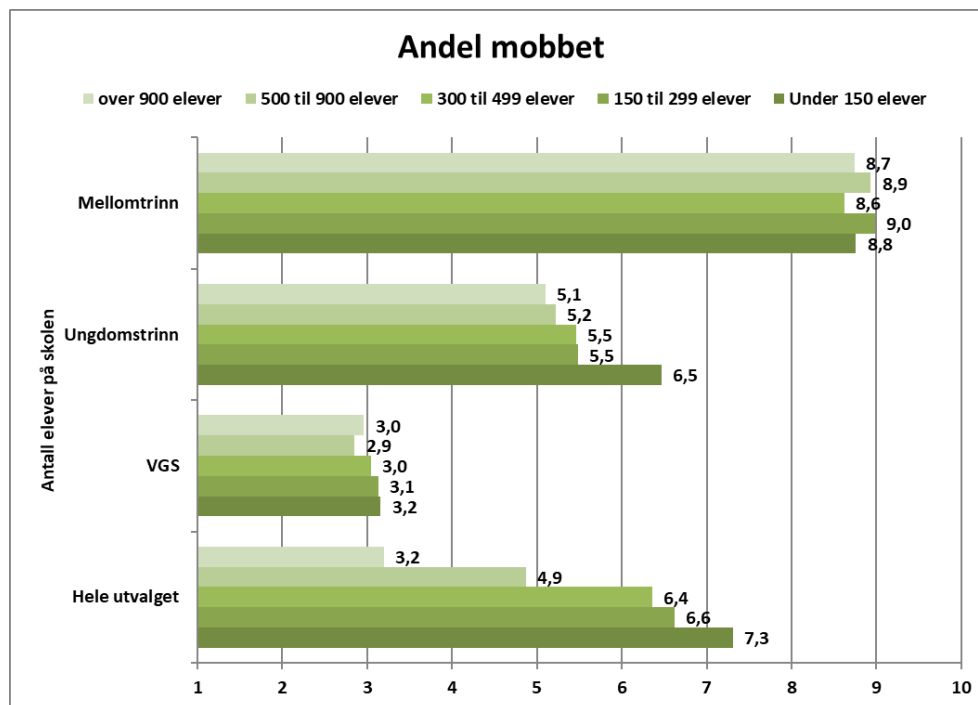
16.3 Andel minoritetsspråklige elever



Figur 16.5 Andel mobbet på mellom- og ungdomstrinn fordelt på andel minoritetsspråklige elever (gjennomsnitt).

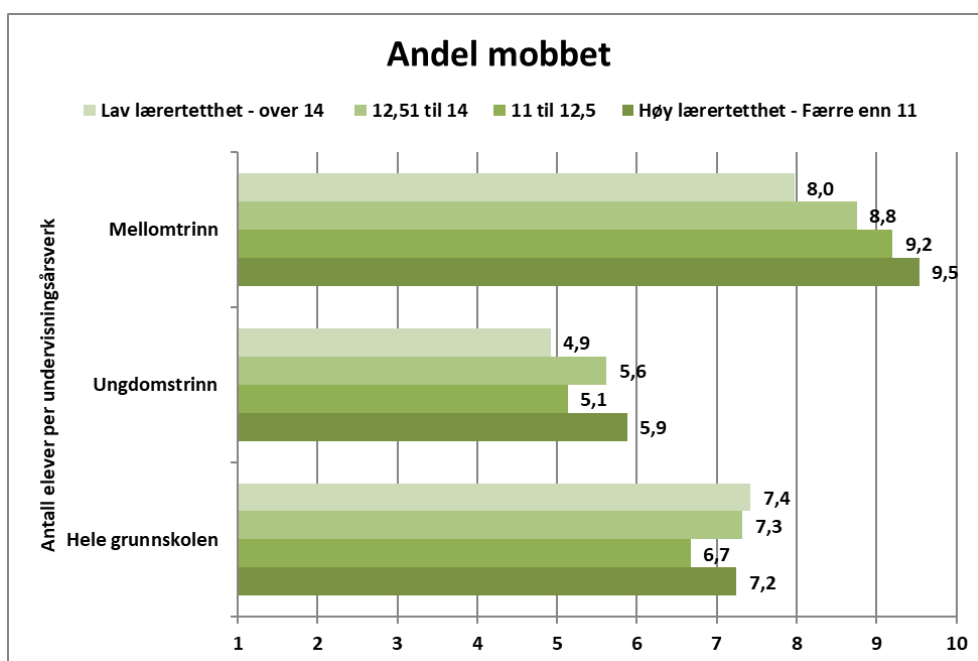
Figur 16.5 indikerer at det på mellomtrinnet er en klart høyere andel på rundt 11,5 prosent i skoler med høyest andel minoritetsspråklige elever som oppgir at de er mobbet. Denne forskjellen er ikke framtreddende på ungdomstrinnet.

16.4 Skolestørrelse og lærertetthet



Figur 16.6 Andel mobbet på mellom- og ungdomstrinn og i VGS fordelt på antall elever ved skolen.

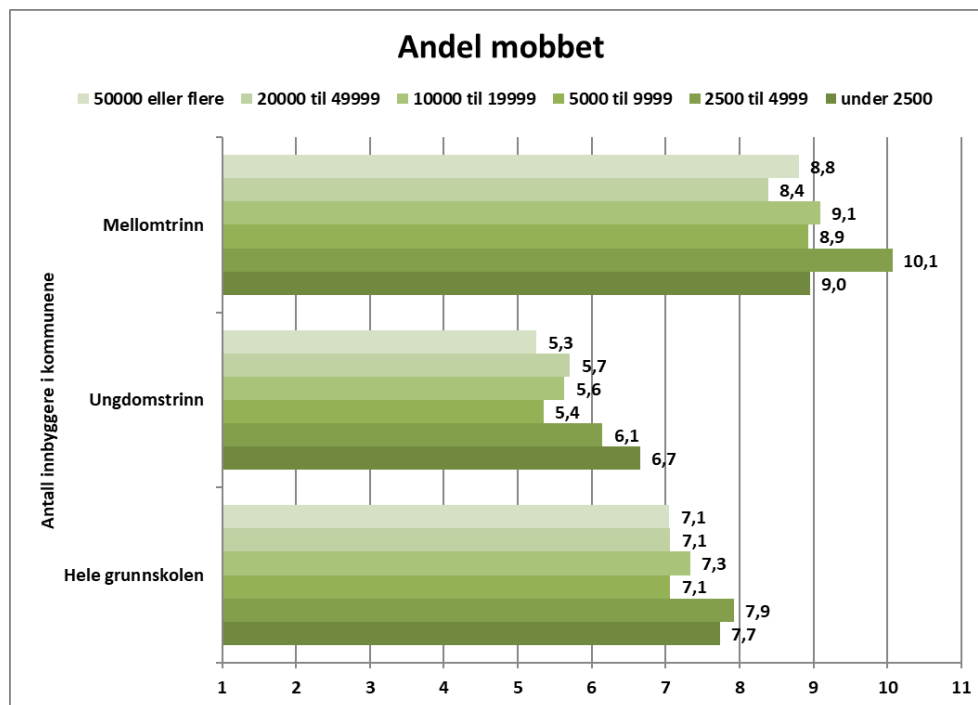
Figur 16.6 viser at det er ingen klar sammenheng mellom antall elever på skolen og omfanget av mobbing, men det er relativt flest elever på de minste skolene som rapportere at de er mobbet på ungdomstrinn. Den tilsynelatende klare sammenhengen sett hele utvalget under ett gjenspeiler bare at de eldste elevene går i de største skolene og er et resultat av trinn (alder) og ikke skolestørrelse.



Figur 16.7 Andel mobbet på mellom- og ungdomstrinn fordelt på antall elever per undervisningsårsverk ved skolen (gjennomsnitt).

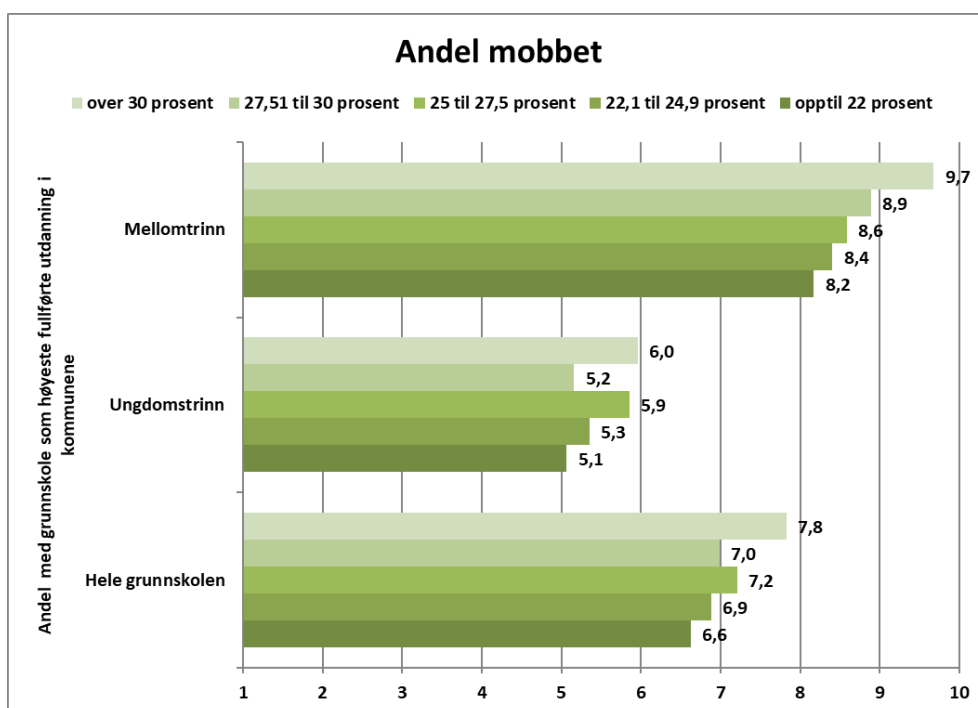
Når det gjelder lærertetthet, viser Figur 16.7 at det er små forskjeller med tanke på mobbing i skoler med ulik lærertetthet. Vi ser imidlertid en tendens til at elever med lav lærertetthet rapporterer mindre mobbing enn elever i skoler med høyere lærertetthet særlig på mellomtrinnet.

16.5 Kommunestørrelse og utdanningsnivå i kommunen



Figur 16.8 Andel mobbet på mellom- og ungdomstrinn fordelt på innbyggertall i kommunen (gjennomsnitt).

Figur 16.8 indikerer at andelen mobbet er størst i de minste kommunene, men forskjellene er små.



Figur 16.9 Andel mobbet på mellom- og ungdomstrinn fordelt på andel med grunnskole som høyeste fullførte utdanning i kommunen (gjennomsnitt).

Figur 16.9 viser et mønster som indikerer at elever i kommuner med lavt utdanningsnivå (stor andel med grunnskole som høyeste fullførte utdanning) rapporterer i større grad at de er mobbet. Dette er i særlig grad framtreddende på mellomtrinnet.

16.6 Bakgrunnsvariablenes forklaringsverdi

Tabell 16.3 *Flernivåanalyse (ICC): Mobbing på skolen på mellom- og ungdomstrinn. Kontrollert for ulike bakgrunnsvariabler.*

Varians forklart av nivået (ICC nullmodell)	Kommunenivå		Skolenivå		Elevnivå	
	B	Sig.	B	Sig.	B	Sig.
Kommunenivå (453 kommuner og bydeler)						
Utdanningsnivå	0,003	0,001				
Folketall	0,000	0,779				
Skolenivå (2562 skoler)						
Andel minoritetsspråklige på skolen			0,001	0,000		
Antall elever på skolen			0,000	0,636		
Antall elever per årsverk			-0,002	0,000		
Elevnivå (229 9234 elever)						
Trinn					-0,011	0,000
Kjønn					0,007	0,000

B = ustandardisert regresjonskoeffisient

Tabell 16.3 viser det er lite av variansen i mobbing på skolen som forklares av variabler på kommune og skolenivå. Regresjonskoeffisientene er veldig lave, like fullt ser vi at utdanningsnivå i kommunen har en viss innvirkning på rapportering av mobbing. Det vil si at jo lavere utdanningsnivå (større andel med grunnskole som høyeste fullførte utdanning) jo flere rapporterer om mobbing. Vi ser også på skolenivå at særlig lærertetthet har innvirkning på rapportert mobbing. Jo lavere lærertetthet, jo færre rapporterer om mobbing. Denne tilsynelatende selvmotsigelsen kan skyldes i at i skoler med utfordringer i læringsmiljøet kan en ha satt inn flere lærere, slik at sammenhengen er kanskje motsatt; at skoler med mye mobbing setter inn flere lærere. I tillegg er det slik at det er høyere lærertetthet i skoler på mellomtrinn, hvor det også er større andel som rapporterer om mobbing. Trinn har en svak negativ effekt, mens kjønn har positiv effekt på mobbing. Det betyr at jenter i gjennomsnitt rapporterer mer om mobbing, når en har kontrollert for de øvrige variablene i modellen. Merk at det er kjørt lineær flernivåregresjon på en dikotom variabel (Mobbet=1, ikke mobbet= 0), hvor det ofte anbefales/kreves logistisk regresjon. Hellevik (2009) argumenterer for at en ofte kan bruke lineær regresjon på dikotome variabler fordi forskjellen i resultatene i praksis ikke er store og at lineær regresjon er enklere å fortolke og formidle. Derfor presenterer vi kun en lineær regresjon.

17. Utdanning og yrkesveiledning (9. og 10. trinn)

Elevene blir i Elevundersøkelsen stilt spørsmål om hvorvidt de har fått et godt grunnlag for videre valg av utdanning og yrke på ungdomskolen. Spørsmålene blir stilt til elevene på 9. og 10. Trinn. Tabell 17.1 viser spørsmålet og svaralternativene.

Tabell 17.1 *Oversikt over spørsmål og svaralternativ som inngår i indeksen Utdanning og yrkesveiledning i Elevundersøkelsen 2020.*

Utdanning og yrkesveiledning	
Spørsmål	Svaralternativ (1 – 5)
Q6923 Jeg har fått et godt grunnlag for videre valg av utdanning og yrke, så langt på ungdomsskolen	Ikke i det hele tatt – I liten grad – I noen grad – I stor grad – I svært stor grad

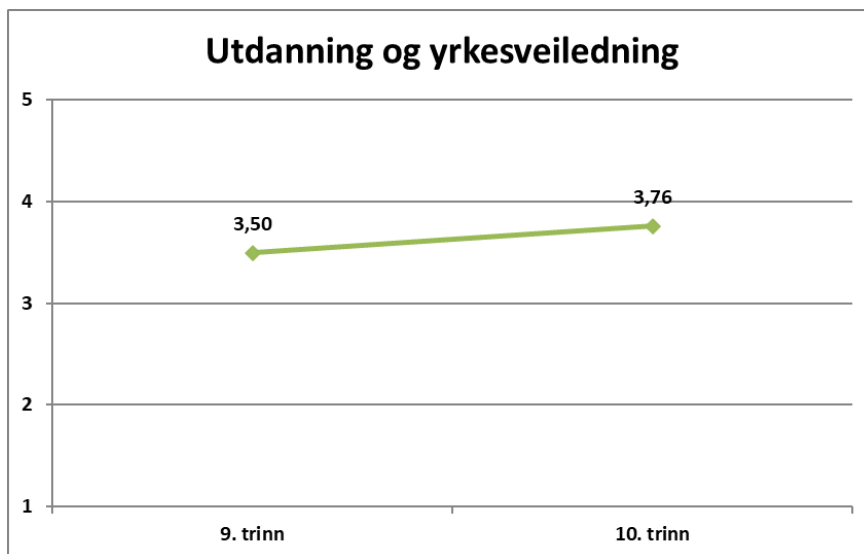
Tabell 17.2 *Svarfordeling, snitt og standardavvik for spørsmål som omhandler Utdanning og yrkesveiledning i Elevundersøkelsen 2020.*

	Utdanning og yrkesveiledning					Gj.skåre	St.avvik
	1	2	3	4	5		
Q6923 Jeg har fått et godt grunnlag for videre valg av utdanning og yrke, så langt på ungdomsskolen.	4,8	9,1	25,6	38,7	21,7	3,63	1,07

Tabell 17.2 viser at rett over 60 prosent av elevene på disse to trinnene oppgir at de i stor eller i svært stor grad så langt på ungdomskolen har fått et godt grunnlag for videre valg av utdanning og yrke.

I de neste underkapitlene vil *Utdanning og yrkesveiledning* sees i lys av ulike bakgrunnsfaktorer.

17.1 Trinn

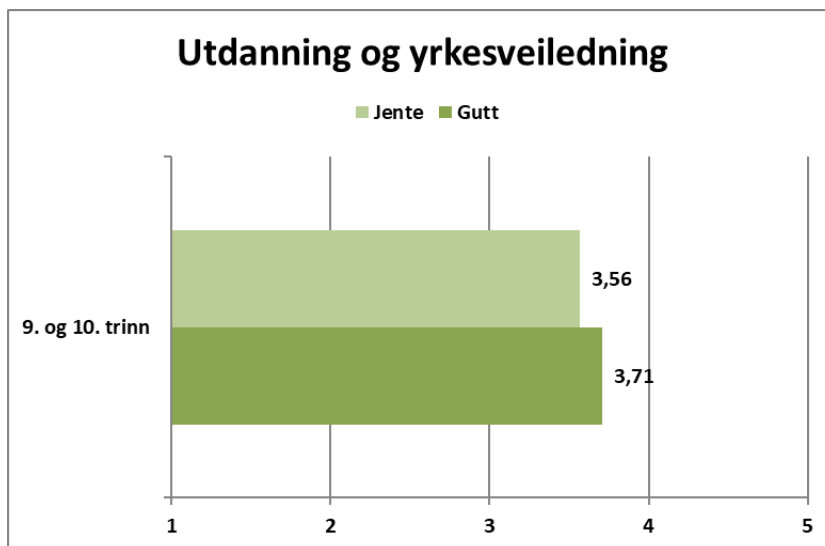


Forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi: $d / ES = 0,25 / 0,12$.

Figur 17.1 Utdanning og yrkesveiledning fordelt på trinn (gjennomsnitt).

Figur 17.1 viser at elever på 10.trinn oppgir i høyere grad at de så langt på ungdomsskolen har fått et godt grunnlag for videre valg av utdanning og yrke, enn elever på 9.trinn.

17.2 Kjønn

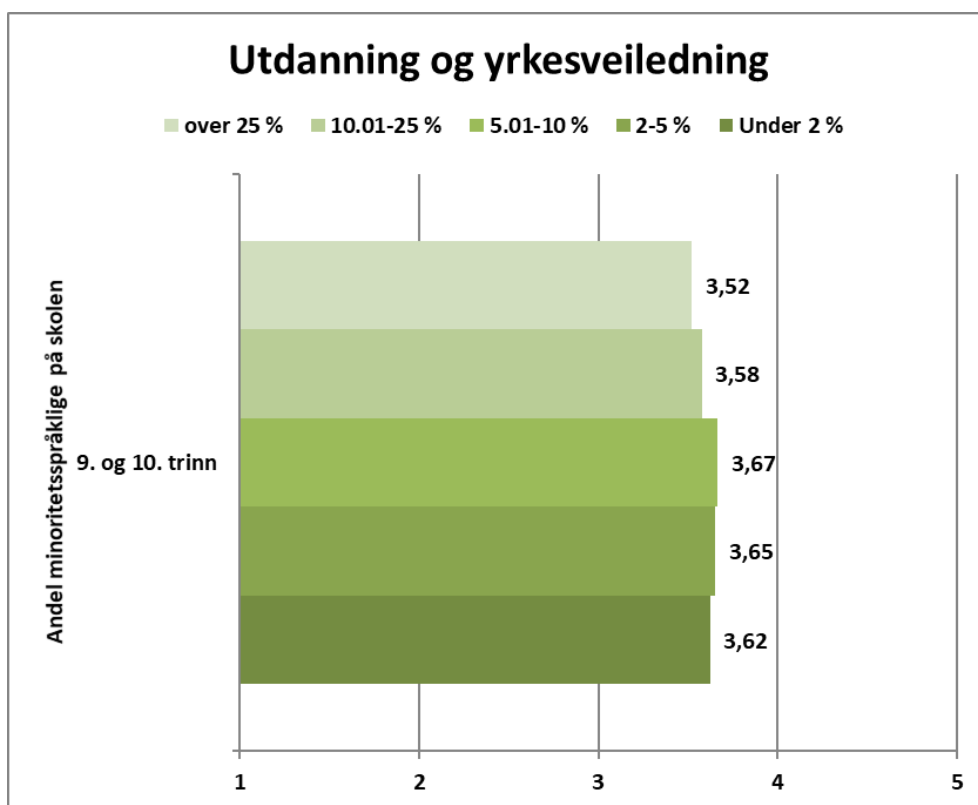


Forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi: $d / ES = 0,13 / 0,07$.

Figur 17.2 *Utdanning og yrkesveiledning ungdomstrinn fordelt på kjønn (gjennomsnitt).*

Figur 17.2 indikerer at forskjellen mellom gutter og jenters opplevelse av *Utdanning og yrkesveiledning* ikke er stor nok til å si at kjønn har betydning.

17.3 Andel minoritetsspråklige elever

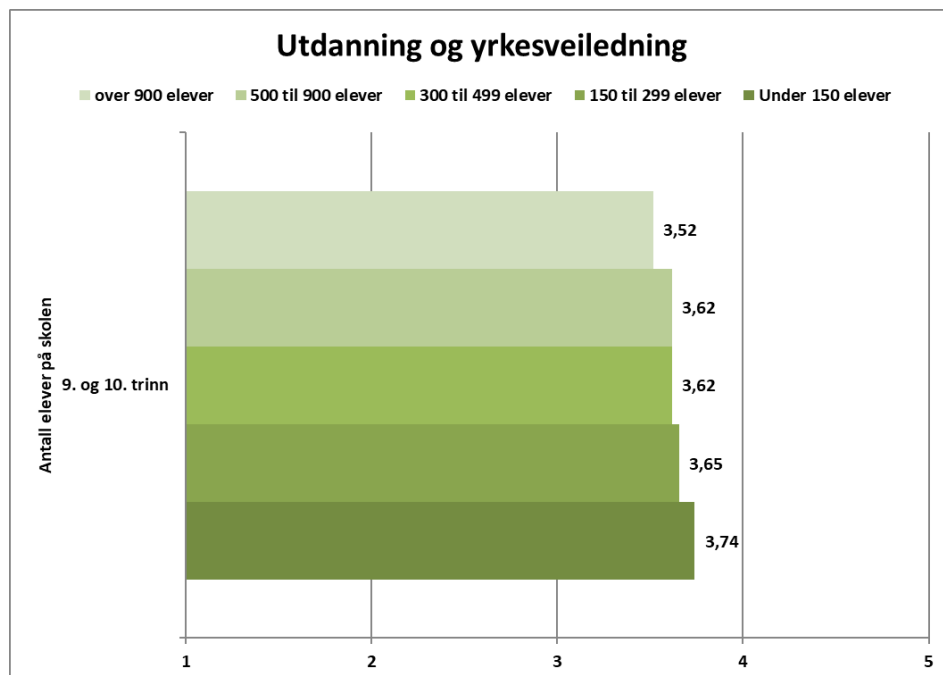


Forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi: $d / ES = 0,13/0,07$. $\text{Eta}^2=0,00$

Figur 17.3 *Utdanning og yrkesveiledning på ungdomstrinn fordelt på andel minoritetsspråklige elever (gjennomsnitt).*

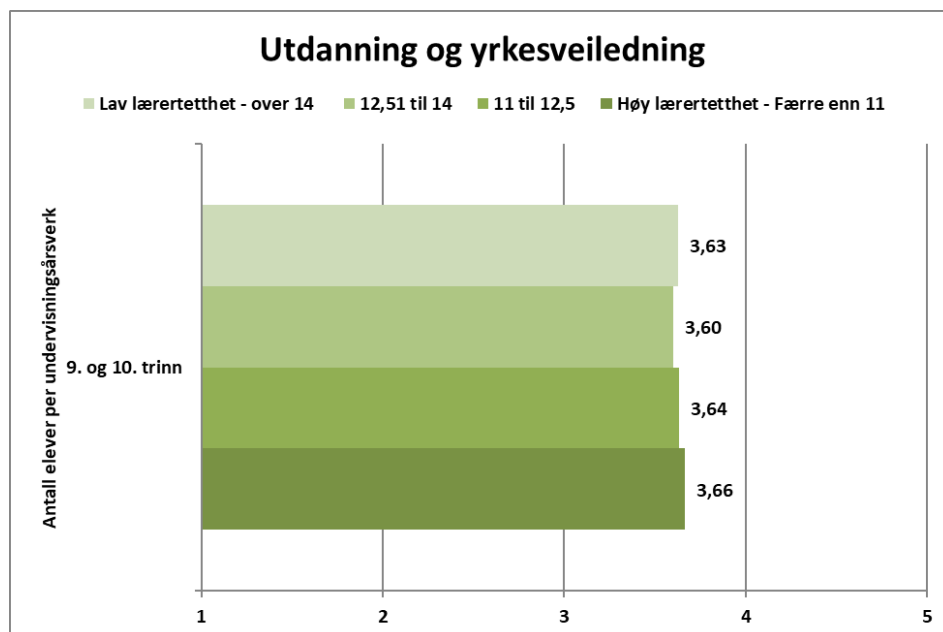
Figur 17.3 viser at det er ingen forskjell i *Utdanning og yrkesveiledning* mellom skoler med ulik andel minoritetsspråklige elever.

17.4 Skolestørrelse og lærertetthet



Forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi: $d / ES = 0,21/0,10$. $Eta^2=0,00$

Figur 17.4 Utdanning og yrkesveiledning på ungdomstrinn fordelt på antall elever ved skolen (gjennomsnitt).



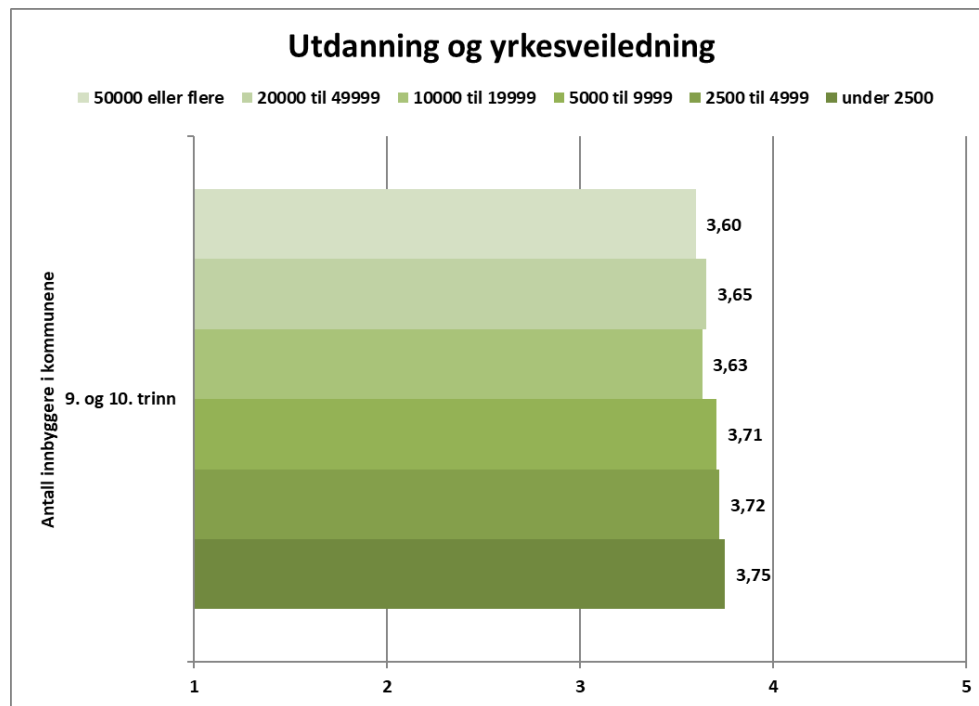
Forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi: $d / ES = 0,06/0,03$. $Eta^2=0,00$

Figur 17.5 Utdanning og yrkesveiledning på ungdomstrinn fordelt på antall elever per undervisningsårsverk ved skolen (gjennomsnitt).

Ut fra figur 17.4 ser vi at det er en liten forskjell i Utdanning og yrkesveiledning blant elever i store og små skoler målt i antall elever ved skolen. Når det gjelder lærertetthet

målt i antall elever per årsverk, har det ingen innvirkning på elevenes svargivning på indeksen *Utdanning og yrkesveiledning* ifølge tabell 17.5.

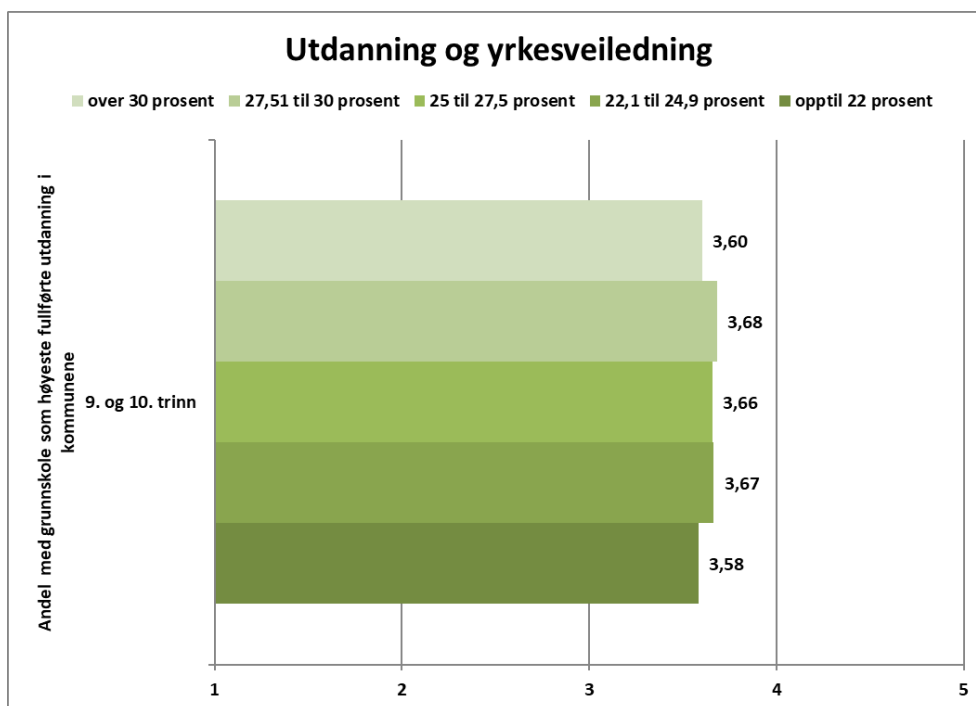
17.5 Kommunestørrelse og utdanningsnivå i kommunen



Forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi: $d / ES = 0,14/0,07$. $\text{Eta}^2=0,00$

Figur 17.6 Utdanning og yrkesveiledning på ungdomstrinn fordelt på innbyggertall i kommunen (gjennomsnitt).

Kommunestørrelse ser ikke ut til å ha innvirkning på hvordan elevene svarer på indeksen *Utdanning og yrkesveiledning* jf. tabell 17.6.



Forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi: $d / ES = 0,09/0,05$. $\text{Eta}^2=0,00$

Figur 17.7 Felles regler på mellom- og ungdomstrinn fordelt på andel med grunnskole som høyeste fullførte utdanning i kommunen (gjennomsnitt).

Figur 17.7 viser at det er ingen forskjeller av betydning i hvordan elevene skårer på *Utdanning og yrkesveiledning* i kommuner med ulik andel innbyggere med grunnskole som høyeste fullførte utdanning.

17.6 Bakgrunnsvariablenes forklaringsverdi

Tabell 17.3 *Flernivåanalyse (ICC): Utdanning og yrkesveiledning på mellom- og ungdomstrinn. Kontrollert for ulike bakgrunnsvariabler.*

Varians forklart av nivået (ICC nullmodell)	Kommunenivå		Skolenivå		Elevnivå	
	B	Sig.	B	Sig.	B	Sig.
Kommunenivå (452 kommuner og bydeler)						
Utdanningsnivå	-0,002	0,050				
Folketall	0,000	0,000				
Skolenivå (1123 skoler)						
Andel minoritetsspråklige på skolen			0,002	0,158		
Antall elever på skolen			0,000	0,025		
Antall elever per årsverk			0,000	0,995		
Elevnivå (99709 elever)						
Trinn					0,259	0,000
Kjønn					-0,139	0,000

B = ustandardisert regresjonskoeffisient

Figur 17.3 viser at det er ingen av bakgrunnsvariablene i modellen på kommune eller skolenivå som i noen særlig grad påvirker den avhengige variabelen *Utdanning og yrkesveiledning*. Klassestrinn og kjønn har litt betydning, i den forstand at 10. trinnelever gjennomsnittlig svarer mer positivt og jenter gjennomsnittlig mer negativt, kontrollert for de andre bakgrunnsvariablene.

18. Utdanning og yrkesrådgivning (Vg1)

Elevene på Vg1 fikk spørsmål om hvor fornøyd de er med den rådgivingen de fikk om valg av utdanning og yrke på ungdomsskolen. Tabell 18.1 viser spørsmålet og svaralternativene.

Tabell 18.1 *Oversikt over spørsmål og svaralternativ som inngår i indeksen Utdanning og yrkesrådgivning i Elevundersøkelsen 2020.*

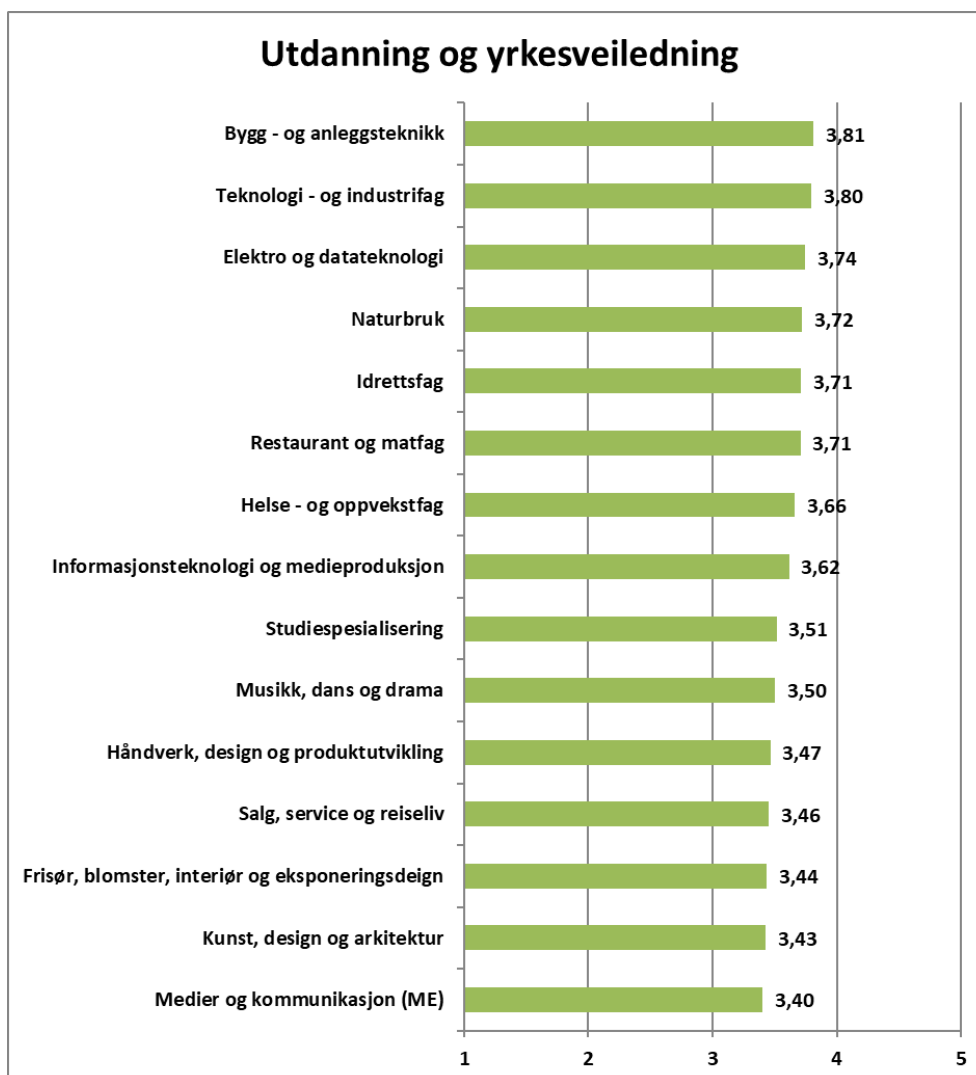
Utdanning og yrkesrådgivning	
Spørsmål	Svaralternativ
Q6925 Hvor fornøyd er du med den rådgivingen du fikk om valg av utdanning og yrke på ungdomsskolen?	Ikke særlig fornøyd – Litt fornøyd – Ganske fornøyd – Fornøyd – Svært fornøyd

Tabell 18.2 *Svarfordeling, gjennomsnitt, standardavvik for spørsmål som omhandler utdanning og yrkesrådgivning i Elevundersøkelsen 2020.*

Utdanning og yrkesrådgivning								
	1	2	3	4	5	Gj.skåre	St.avvik	
Q6925 Hvor fornøyd er du med den rådgivingen du fikk om valg av utdanning og yrke på ungdomsskolen?	10,1	11,2	16,6	31,8	30,2	3,61	1,29	

Svarfordelingen presenteres i Tabell 18.2 som viser at nærmere 60 prosent var fornøyd eller svært fornøyd, mens rundt 24 prosent var bare litt fornøyd eller ikke særlig fornøyd. I de neste underkapitlene skal vises eventuelle forskjeller i utdannings- og yrkesrådgivning med tanke på utdanningsprogram, kjønn og skolestørrelse. Dette er de eneste bakgrunnsvariabler vi har for elever i videregående skoler.

18.1 Utdanningsprogram

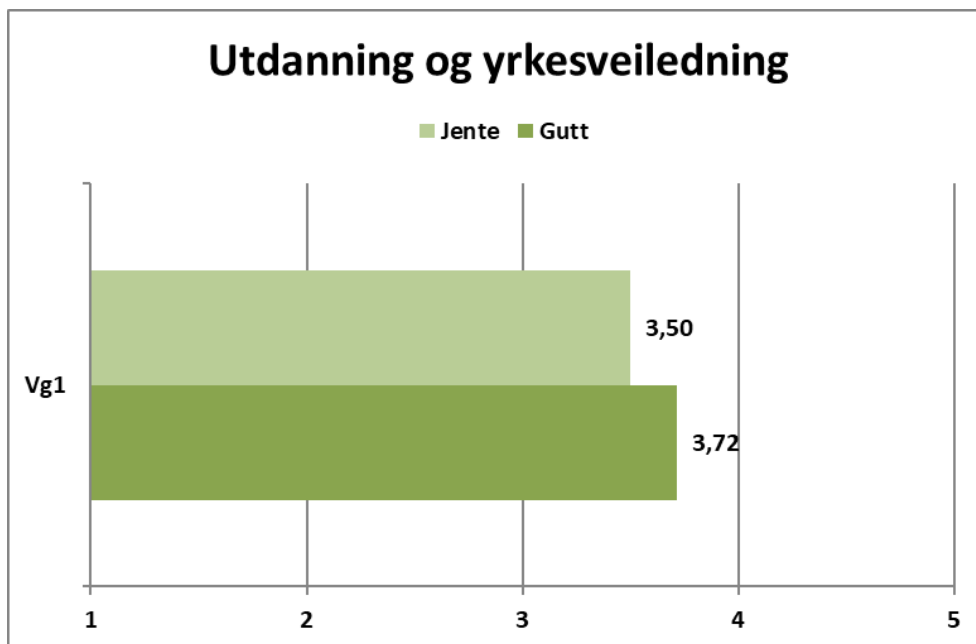


Forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi: $d / ES = 0,31/0,15$. $\text{Eta}^2=0,01$

Figur 18.1 Utdanning og yrkesrådgivning i VGS fordelt på antall elever ved skolen (gjennomsnitt).

Figur 18.1 viser at elever på Bygg- og anleggsteknikk er mest fornøyd med *Utdanning og yrkesrådgivning* de fikk på ungdomsskolen, mens elever på Medier og kommunikasjon er minst fornøyd. Det er verdt å merke seg at forskjellen mellom utdanningsprogrammene som skårer høyest og lavest er signifikant, men Eta^2 viser at det er svært lite av variansen som kan forklares av utdanningsprogram. Merk også at det er fem utdanningsprogram som ikke har elever i Vg1 og som dermed ikke har svart på dette spørsmålet. Det er Design og håndverk, Elektrofag, Service og samferdsel, Teknikk og industriell produksjon og Påbygging,

18.2 Kjønn

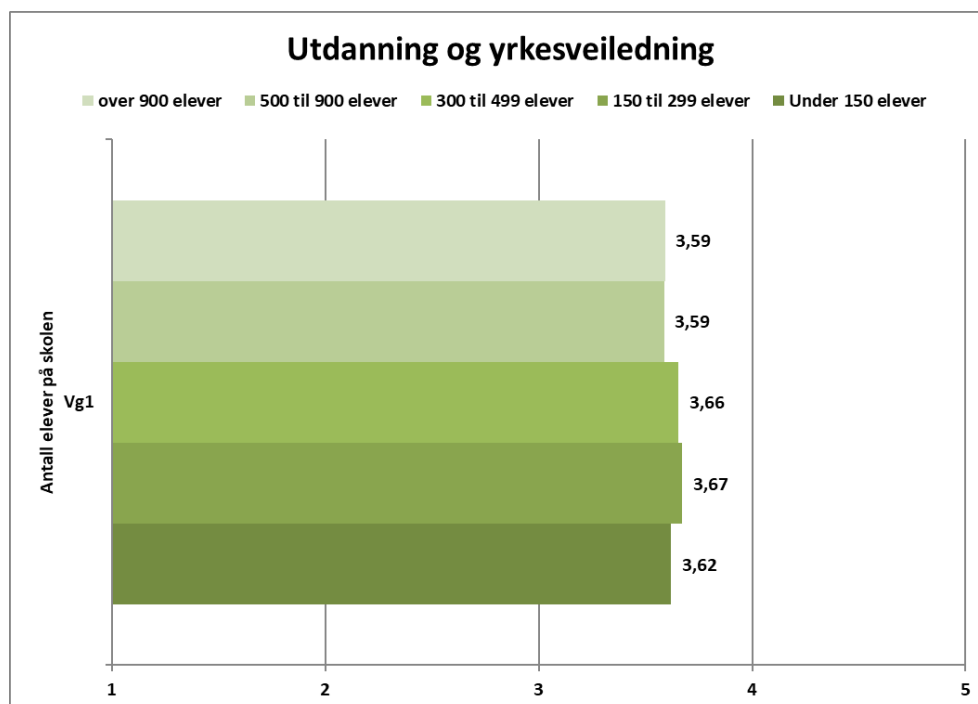


Forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi: $d / ES = 0,17/0,08$.

Figur 18.2 Utdanning og yrkesrådgivning i VGS fordelt på kjønn (gjennomsnitt).

Figur 18.2 viser at gutter er litt mer fornøyd med utdannings- og yrkesrådgivningen de fikk på ungdomsskolen enn jenter, men forskjellen er svak og ikke av signifikant betydning.

18.3 Skolestørrelse



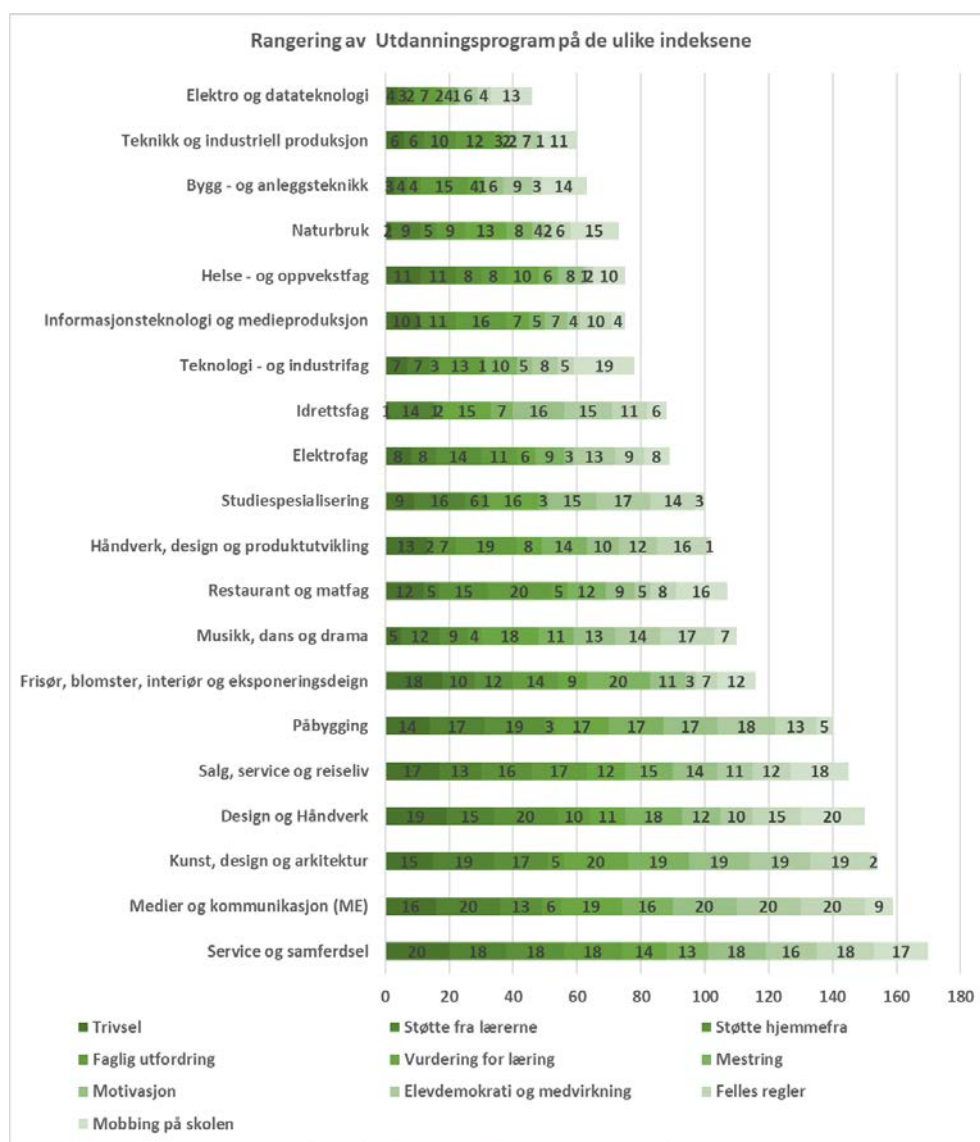
Forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi: $d / ES = 0,07/0,03$. $\text{Eta}^2=0,00$.

Figur 18.3 Utdanning og yrkesrådgivning i VGS fordelt på antall elever ved skolen (gjennomsnitt).

Figur 18.3 viser ingen forskjell i hvor fornøyd elevene er med utdannings- og yrkesrådgivningen de fikk på ungdomsskolen, sett i lys av skolestørrelse.

19. Sammenhenger i svar mellom ulike utdanningsprogram

I gjennomgangen av resultatene for de ulike indeksene i Elevundersøkelsen 2020 kommer det frem at det ofte er de samme utdanningsprogrammene i videregående skoler som skårer høyt eller lavt. For å undersøke dette nærmere er det i figur 19.1 gitt en oversikt over hvordan de ulike utdanningsprogrammene har rangert seg i forhold til de øvrige utdanningsprogrammene på de ulike indeksene i Elevundersøkelsen. Hvert utdanningsprogram blir dermed rangert fra 1 («best») til 20 («dårligst»).



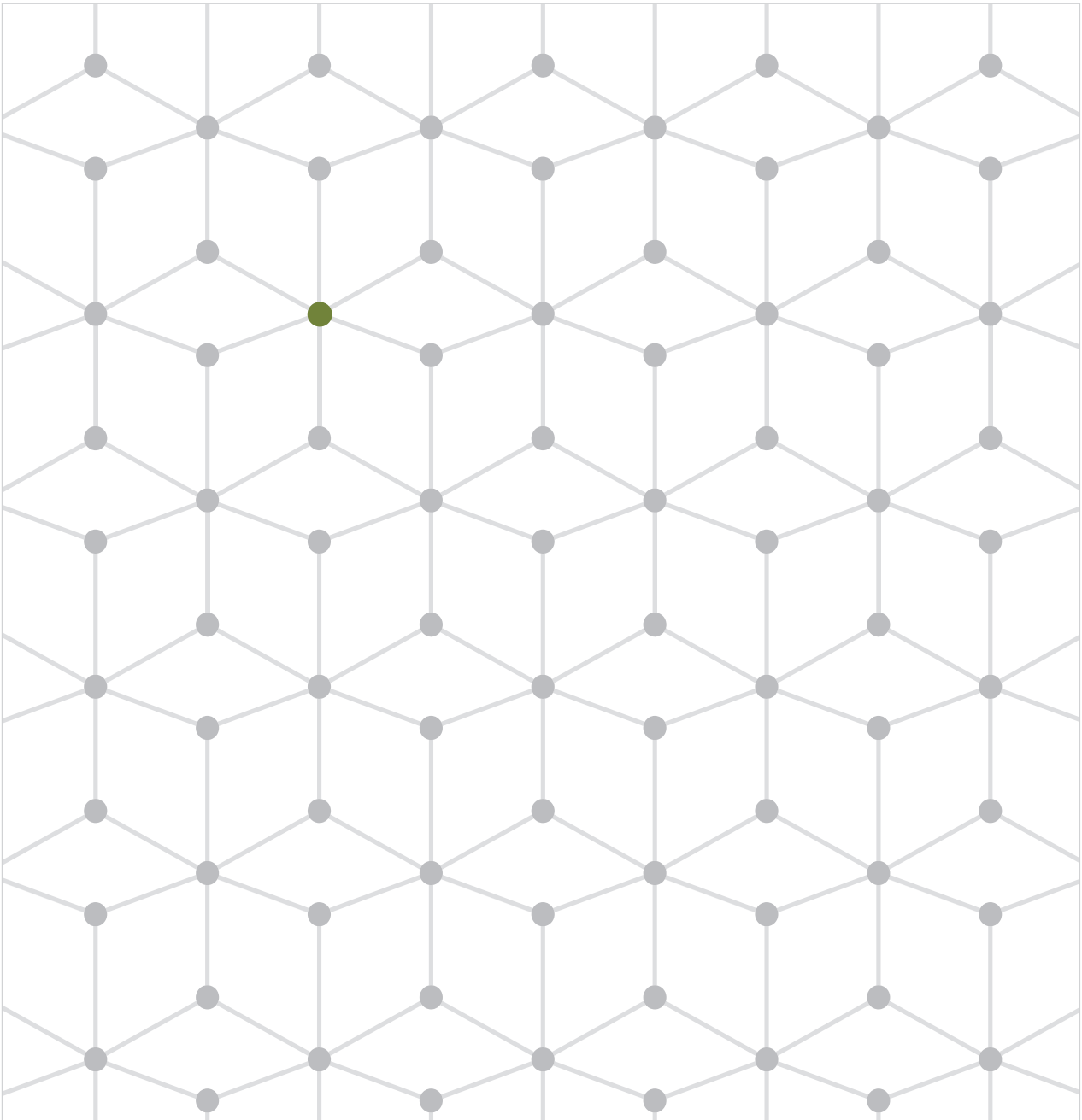
Figur 19.1 Oversikt over utdanningsprogrammenes rangering på de ulike tema i Elevundersøkelsen 2020.

Figur 1 viser at det er Elektro og datateknologi som samlet sett oftest rangerer seg høyest på de ulike indeksene. Det vil si at elever på dette utdanningsprogrammet skårer best samlet sett på de ulike læringsmiljøindeksene i Elevundersøkelsen 2020.

Deretter kommer Teknikk og industriell produksjon og Bygg og anleggsteknikk. På den andre delen av skalaen finner vi elever ved Service og samferdsel, hvor vi ser at de rangerer seg lavt på nærmest samtlige læringsmiljøindeksene i Elevundersøkelsen 2020. Den beste plasseringen er på «trettende plass» på indeksen *Mestring*. Merk at Utdanning og yrkesveiledning er ikke inkludert i figuren i og med at bare 15 av 20 utdanningsprogram har besvart spørsmålene relatert til den indeksen og at verdien for mobbing er snudd. Det vil si at det er utdanningsprogrammet hvor det rapporteres om lavest andel mobbing som får verdien 1 og høyest andel mobbing får verdien 20.

Det kan være flere mulige forklaringer på hvorfor resultatet blir slik det blir i figur 19.1. Det vi kan legge merke til er at det er de utdanningsprogrammene med lang tradisjon og relativt tett knyttet til yrkesliv som skårer bra på læringsmiljøindeksene. Det vil si Elektro og datateknologi/Elektrofag, Teknikk- og industriell produksjon/Teknologi og industrifag, Bygg- og anleggsteknikk. Dette er fag som Aamodt mfl (2016) omtaler som tett koblet yrkesfag og kjennetegnes av tett kobling mellom utdanning i skole og fag i arbeidslivet, både når det gjelder innhold i utdanning og overgangen til arbeidslivet, og hvor det normale er at yrkesfaglærerne selv har sin bakgrunn i det aktuelle yrket. Aamodt mfl (2016) omtaler utdanningsprogram der det tradisjonelt ikke er en like klar kobling mellom utdanning og yrke som løst koblede yrkes fag og hvor faglærere ikke har sin bakgrunn fag faget, men heller fra høyskoler og universitet. Disse utdanningsprogrammene omfatter helse- og oppvekstfag, naturbruk, service og samferdsel og design og håndverk. Studieforbredende utdanningsprogram må også sies å være løst tilkoblet arbeidslivet. Dersom vi ser figur 19.1 i lyse og løst koblede utdanningsprogram ser vi at det er en overvekt av tett koblede utdanningsprogram som skårer bra på læringsmiljøindeksene i Elevundersøkelsen, mens løst koblede utdanningsprogram skårer jevnt over lavere. Dette kan bety at elever i utdanningsprogram som oppleves som mer relevant med tanke på hva en skal lære i yrkeslivet jevnt over skårer høyere på læringsmiljøindeksene i Elevundersøkelsen.

FORELDREUNDERSØKELSEN



20. Foreldreundersøkelsen

Foreldreundersøkelsen er frivillig for skolene å gjennomføre. I Foreldreundersøkelsen får foreldre og foresatte til elever fra 1. trinn til og med Vg1 si sin mening om elevenes læring og trivsel. De kan også si noe om opplevelsen av samarbeidet mellom hjem og skole. Skolene står fritt til å velge ut hvor mange bolker med spørsmål de vil inkludere i Foreldreundersøkelsen, men med et maksimalt antall på 10 bolker.

I dette kapittelet vil vi enkelt beskrive resultatene på de ulike områdene. For de områdene hvor det er flere enn 10 000 foreldresvar vil vi se på hvordan svarene fordeler seg på trinn, skolestørrelse (antall elever) og kommunestørrelse (antall innbyggere i kommunen).

Tabell 20.1 *Frekvensfordeling for bakgrunnsvariabler i Foreldreundersøkelsen høsten 2020*

	Antall foreldre	Prosent
Klassetrinn		
1. trinn	6105	8,4
2. trinn	7125	9,8
3. trinn	8182	11,2
4. trinn	7254	9,9
5. trinn	6336	8,7
6. trinn	9519	13,0
7. trinn	6454	8,9
8. trinn	7078	9,7
9. trinn	8769	12,0
10. trinn	6124	8,4
Antall elever på skolen		
under 150 elever	11503	15,9
150 - 299 elever	21115	29,1
300 til 499 elever	33374	46,0
500 til 900 elever	5826	10,5
over 900 elever	0	0,0
Antall innbyggere i kommunen		
Under 2500	1389	1,9
2500 til 4999	2353	3,2
5000 til 9999	9668	13,3
10000 til 19999	15013	20,7
20000-50000	14579	20,1
Over 50000	29530	40,7

Det er til sammen 72946 foreldre som har svart på Foreldreundersøkelsen 2020 (høst). Tabell 20.1 viser at hvordan foreldrene fordeler seg på de ulike bakgrunnsvariablene.

Det er vanskelig å si noe om representativiteten og dermed hvorvidt foreldrene i denne undersøkelsen gjenspeiler opplevelsen til alle foreldre som har barn i grunnskolen. I og med at det er frivillig for skolene å gjennomføre Foreldreundersøkelsen i skolen er det utvalget selektert gjennom at det er trolig at det er skoler eller kommuner som er mest interessert i foreldrenes opplevelser som gjennomfører undersøkelsen. Det kan derfor være at heller ikke foreldrene er representative. Vi bør derfor være forsiktige med å si at resultatene gjelder for alle foreldre.

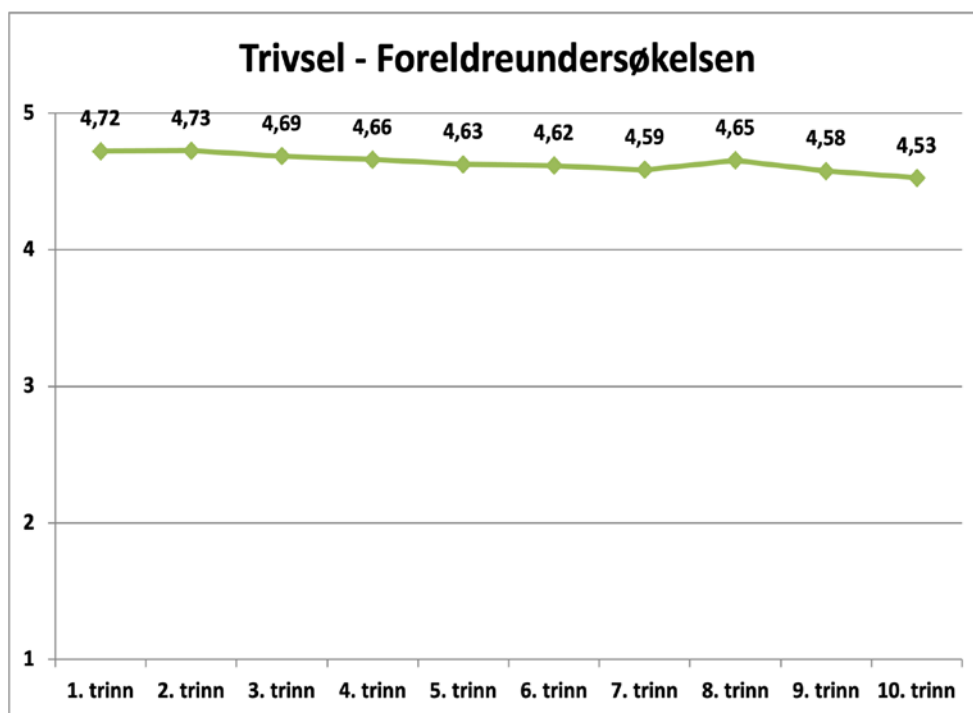
20.1 Trivsel

I Foreldreundersøkelsen er det to spørsmål som omhandler trivsel. Det første er tilsvarende det som elevene får spørsmål om i indeksen *Trivsel* i Elevundersøkelsen.

Tabell 20.2 Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål under overskriften *Trivsel* i Foreldreundersøkelsen 2020.

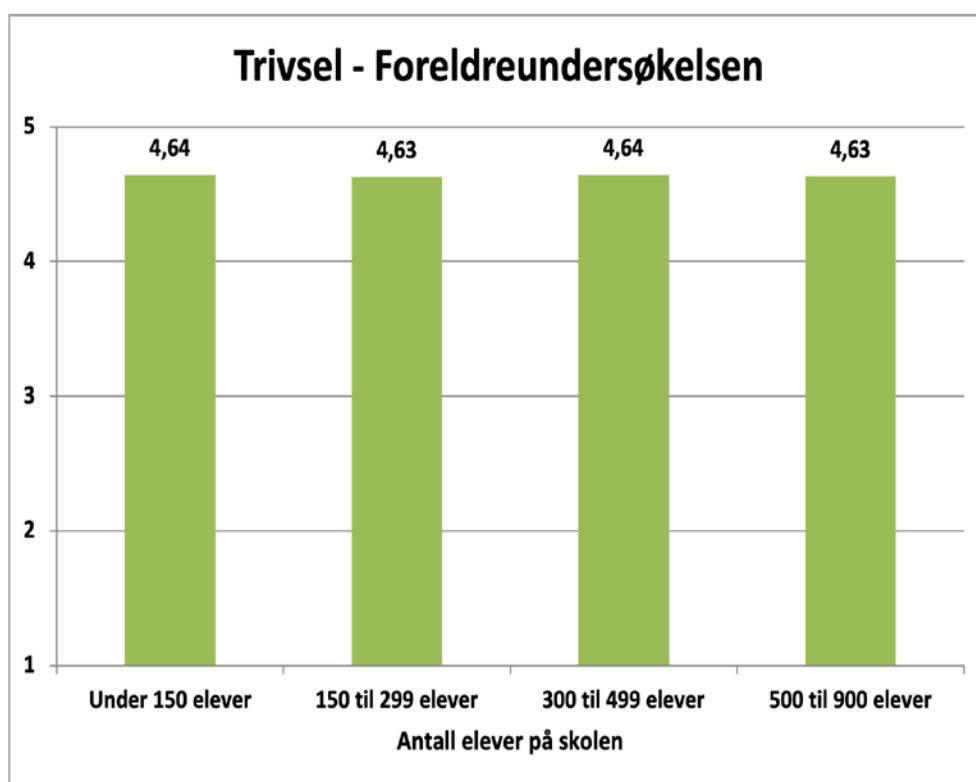
Trivsel									
Cronbachs alpha: ,68		Helt uenig	Litt uenig	Verken enig eller uenig	Litt enig	Helt enig	Total/ Gj.skåre	St.avvik	Vet ikke
Q10840	n	865	2766	1862	14213	49086	68792		105
Barnet mitt trives på skolen	%	1,3	4,0	2,7	20,7	71,4	4,57	0,83	
Q10841	N	375	1514	1146	9481	55836	68352		361
Barnet mitt har medelever å være sammen med i friminuttene	%	0,5	2,2	1,7	13,9	81,7	4,74	0,65	
Trivsel							4,64	0,69	

Tabell 20.2 viser at rundt 92 prosent av foreldrene er litt enig eller helt enig i at deres barn trives på skolen, mens 5,3 prosent er helt uenig eller litt uenig i dette utsagnet. Rett over 95 prosent er helt eller litt enig at barnet deres har medelever å være sammen med i friminuttene. Tabellen viser altså at det betyr at det er liten spredning i svarene på skalaen.



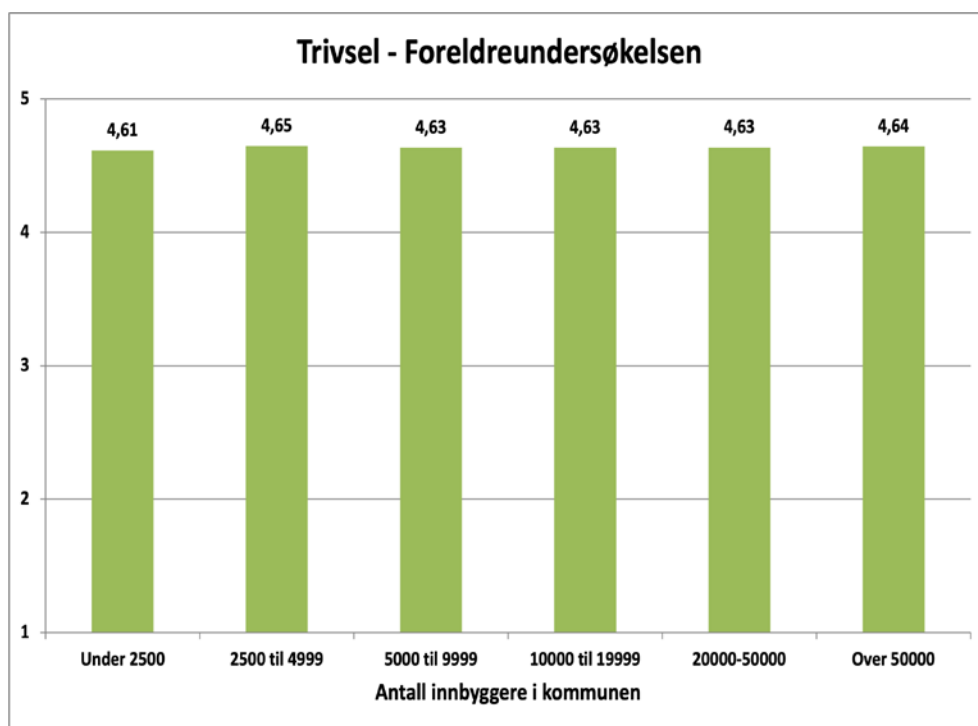
Figur 20.1 Foreldres rapportering om barnets trivsel fordelt på klassetrinn (gjennomsnitt).

Figur 20.1 viser at det er små forskjeller i hvordan foreldrene rapporterer om trivsel på de ulike trinnene. Foreldre med barn på 1. trinn rapporterer om høyest trivsel, mens foreldre med barn på 10. trinn rapporterer om lavest. Forskjellen er dog liten og jevnt over rapporterer foreldrene gjennomsnittlig om svært høy trivsel.



Figur 20.2 Foreldres rapportering om trivsel fordelt på skolestørrelse (gjennomsnitt).

Figur 20.2 viser at det er ingen forskjell i hvordan foreldre med barn på skoler med ulik størrelse målt i antall elever rapporterer om barnets trivsel. Figur 20.3 viser at heller ikke kommunestørrelse har innvirkning på hvordan foreldre rapporterer om barnets trivsel.



Figur 20.3 Foreldres rapportering om trivsel fordelt på antall innbyggere i kommunen (gjennomsnitt).

20.2 Motivasjon

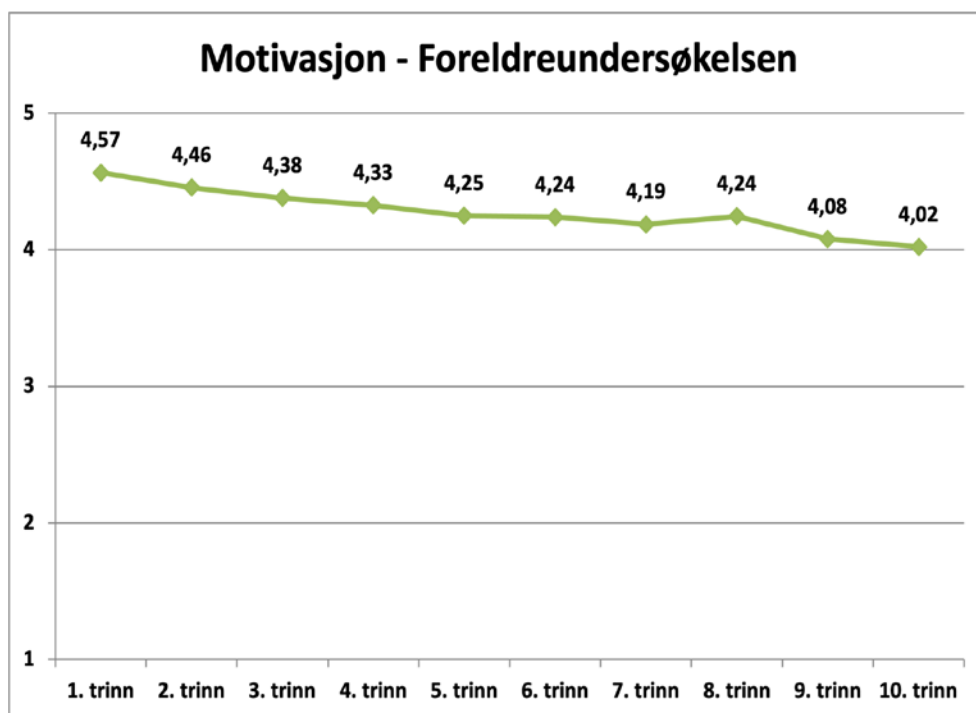
Motivasjon måles i Foreldreundersøkelsen gjennom bruk av tre spørsmål om barnets læringsinteresse, om det liker skolearbeidet og om det gleder seg til å gå på skolen. Disse tre spørsmålene utgjør sammen indeksen Motivasjon i Foreldreundersøkelsen.

Tabell 20.3 Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål under overskriften *Motivasjon* i Foreldreundersøkelsen 2020.

		Motivasjon					Total/ Gj.skåre	St.avvik	Vet ikke
		Helt uenig	Litt uenig	Verken enig eller uenig	Litt enig	Helt enig			
Q10842 Barnet mitt er interessert i å lære på skolen	n	465	1816	2310	14536	39620	58747		106
	%	0,8	3,1	3,9	24,7	67,4	4,55	0,78	
Q10843 Barnet mitt liker skolearbeidet	n	1858	5337	5250	24575	21722	58742		98
	%	3,2	9,1	8,9	41,8	37,0	4,00	1,05	
Q10844 Barnet mitt gleder seg til å gå på skolen	n	1319	3588	4991	18548	30350	58796		77
	%	2,2	6,1	8,5	31,6	51,6	4,24	0,99	
Motivasjon Cronbachs alpha: ,80							4,27	0,80	

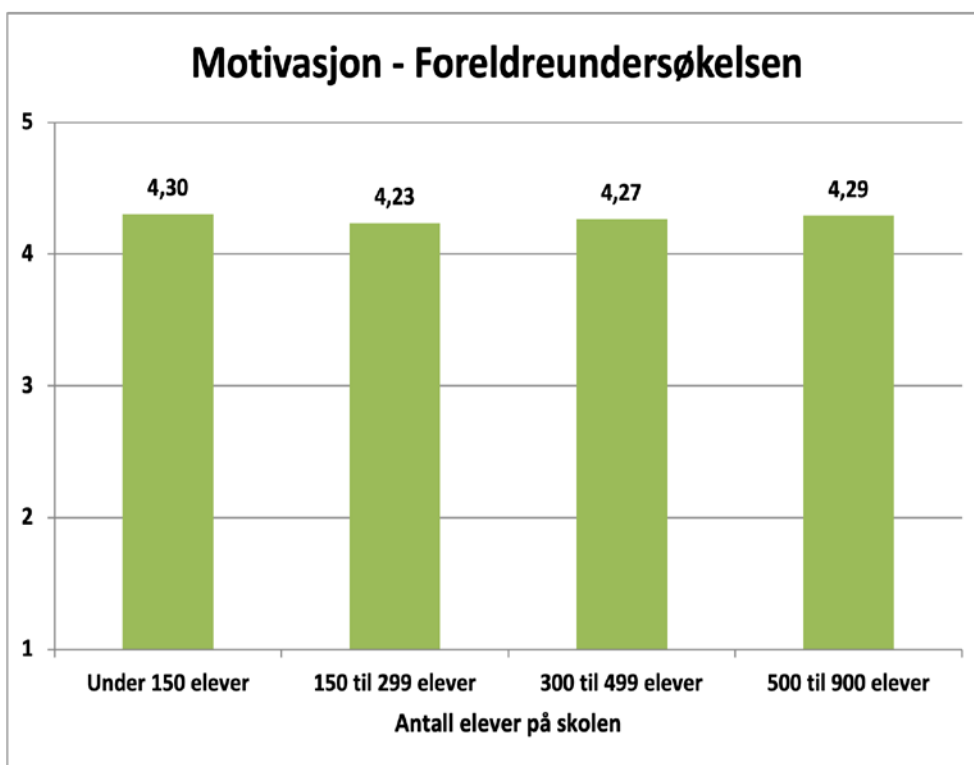
Tabell 20.3 viser utslagene for spørsmålene om motivasjon i Foreldreundersøkelsen. For spørsmål om barnet er interessert i lære på skolen svarer 92,1 prosent av foreldrene seg litt enig eller helt enig. En stor andel av foreldrene vurderer det dithen at barnet deres liker skolearbeidet, og nær 79 prosent svarer seg enten litt enig eller helt enig i dette. Et nokså likt bilde viser seg på spørsmål om barnet gleder seg til å gå på skolen, og hvor nær 83 prosent svarer litt enig eller helt enig på spørsmålet.

Disse tre spørsmålene «speiler» indeksen *Motivasjon* i Elevundersøkelsen. En faktoranalyse viser at de tre spørsmålene lader på en faktor og Cronbachs alpha viser en tilfredsstillende indre konsistens. Få foreldre har krysset av for vet ikke for de tre motivasjonsspørsmålene. Jevnt over skårer foreldrene høyt på skalaen, og det vil si at de i all hovedsak er enige i påstandene i tabell 20.3.

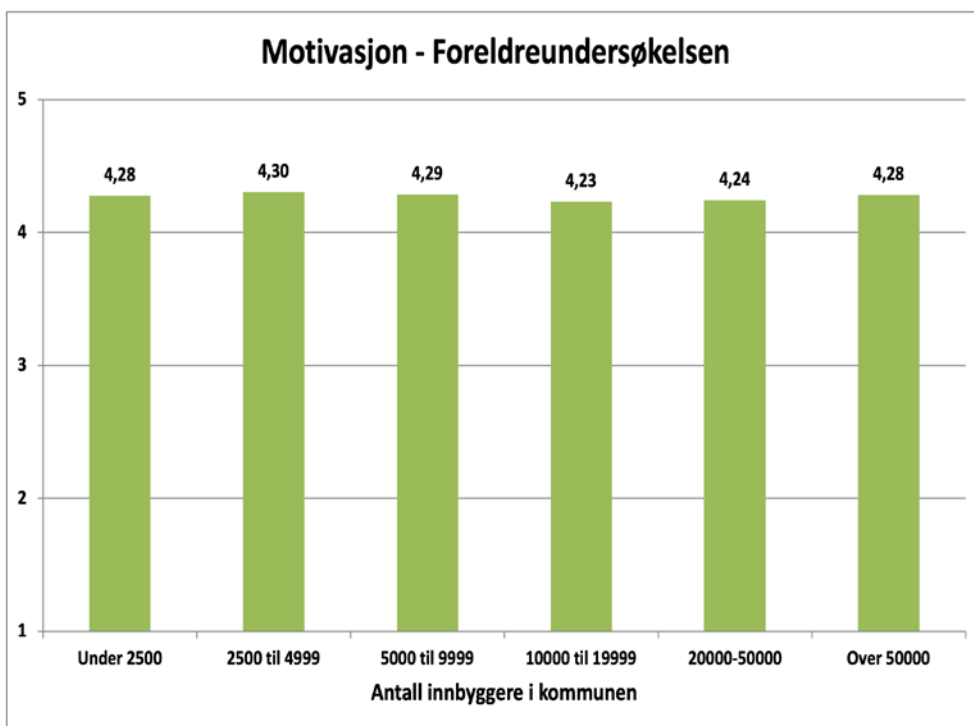


Figur 20.4 Foreldres rapportering om barnas motivasjon fordelt på klassetrinn (gjennomsnitt).

Ser vi på foreldrenes rapportering av barnas motivasjon fordelt på klassetrinn viser Figur 20.4 en svak fallende kurve. Selv om forskjellene mellom skoletrinnene er små, viser foreldrenes svar en opplevelse av at motivasjonen er svakt avtakende fra første til tiende klassetrinn. Figur 20.5 viser at det ikke er nevneverdige forskjeller på foreldres rapporterte motivasjon for barna fordelt på skolestørrelse. Det kommer også fram av Figur 20.6 at det ikke er forskjeller i foreldres rapporterte motivasjon for barna fordelt på kommunestørrelse.



Figur 20.5 Foreldres rapportering om barnas motivasjon fordelt på skolestørrelse (gjennomsnitt).



Figur 20.6 Foreldres rapportering om barnas motivasjon fordelt på kommunestørrelse (gjennomsnitt).

20.3 Hjem - skole

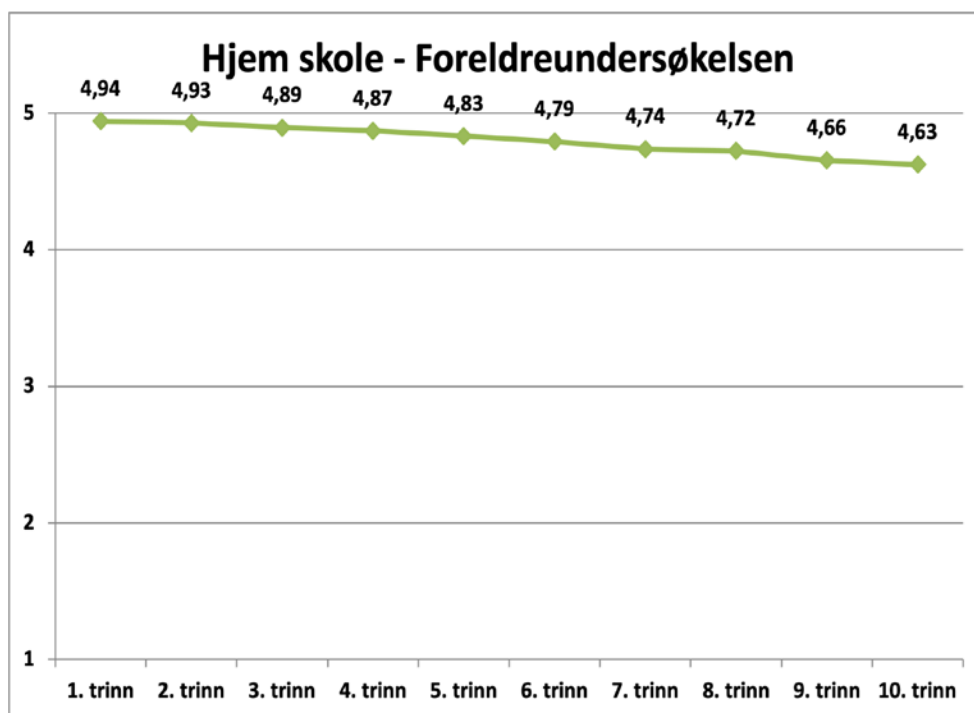
Foreldrene er også bedt om å vurdere samarbeidet mellom skole og hjem i Foreldreundersøkelsen. Her er det brukt tre ulike spørsmål som måler hvordan foreldrene følger opp barnet sitt i skolesammenheng som kan samles i en indeks. I tillegg er det stilt spørsmål om foreldre får veiledning fra skolen om oppfølging av barnets skolearbeid.

Tabell 20.4 Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål under overskriften Hjem - skole i Foreldreundersøkelsen 2020.

		Hjem skole							
		Helt uenig	Litt uenig	Verken enig eller uenig	Litt enig	Helt enig	Total/ Gj.skåre	St.avvik	
Q10847	Jeg viser interesse for det barnet mitt gjør på skolen	n 34	78	440	7722	43967	52241		
		% 0,1	0,2	0,8	14,8	84,2	4,83	0,42	
Q10848	Barnet mitt får hjelp til leksene hjemme	n 287	719	1909	10051	38336	51302		
		% 0,6	1,4	3,7	19,6	74,7	4,66	0,67	
Q10849	Jeg oppmuntrer barnet mitt i skolearbeidet	n 28	44	425	4848	46847	52192		
		% 0,0	0,1	0,8	9,3	89,8	4,89	0,36	
Støtte hjemmefra							4,80	0,37	
Cronbachs alpha: ,58									
Q10852	Jeg får veiledning av skolen om hvordan jeg kan hjelpe barnet mitt med skolearbeidet	n 3883	5095	13401	14520	15143	52042		
		% 7,5	9,8	25,8	27,9	29,1	3,61	1,21	

Tabell 20.4 viser svarfordeling for spørsmål som inngår under overskriften Hjem - skole i Foreldreundersøkelsen. Nesten alle foreldrene sier seg enig eller litt enig i at de viser interesse for det barnet deres gjør på skolen. Det fleste foreldrene hjelper også barnet sitt med leksene i hjemmet, og 94,3 prosent er enige eller litt enige i dette spørsmålet. Nært alle foreldrene svarer også at de er enige eller litt enige i at de oppmuntrer barna i skolearbeidet.

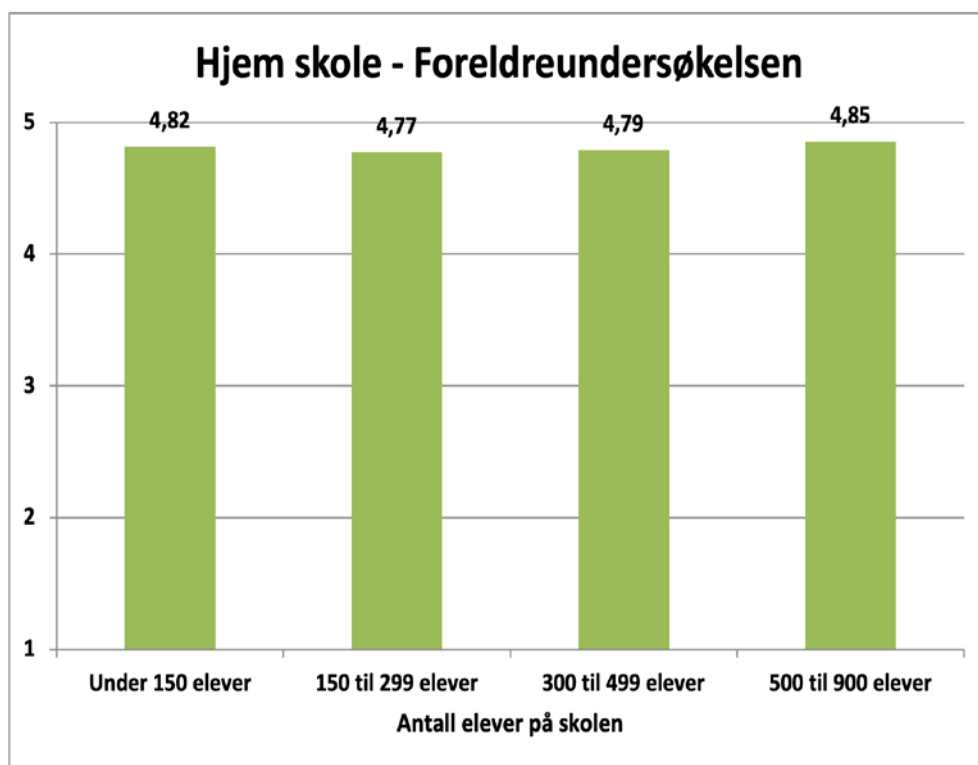
Når det gjelder spørsmålene om foreldrene mottar veiledning av skolen om hvordan de kan hjelpe barnet i skolearbeidet, er det mer spredning i hvordan foreldrene svarer. Går vi til den positive delen av besvarelsene svarer 57 prosent at de enten er enige eller litt enige i at de får veiledning av skolen om deres oppfølging av barnets skolearbeid.



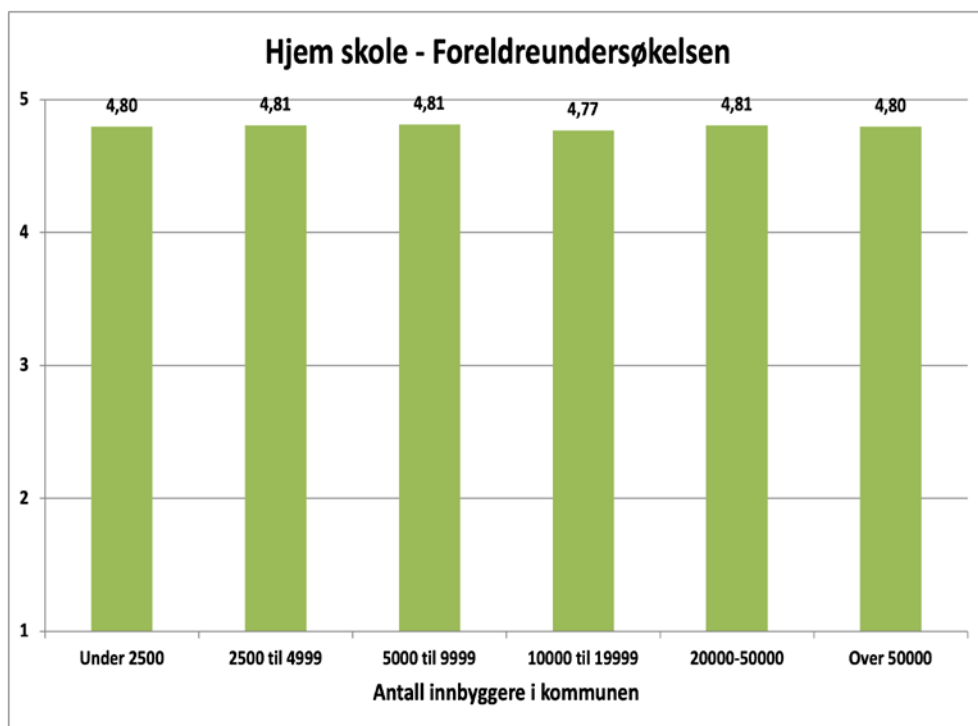
Figur 20.7 Foreldres rapportering om samarbeidet Hjem – skole fordelt på klassetrinn (gjennomsnitt).

Som Figur 20.7 viser er foreldrenes rapportering på Hjem-skole-samarbeidet svakt fallende gjennom skoleløpet. Det er ikke grunn til å si at forskjellene er store, men en sammenligning mellom svarene fra foreldre med barn i 1. trinn og 10. trinn viser at samarbeidet oppleves som mer positivt tidlig i grunnskoleløpet enn mot slutten.

Figur 20.8 og Figur 20.9 viser at det ikke er grunn til å si at foreldre opplever samarbeidet Hjem – skole som forskjellig, avhengig av skolestørrelse eller kommunestørrelse.



Figur 20.8 Foreldres rapportering om samarbeidet Hjem - skole fordelt på skolestørrelse (gjennomsnitt).



Figur 20.9 Foreldres rapportering om samarbeidet Hjem – skole fordelt på kommunestørrelse (gjennomsnitt).

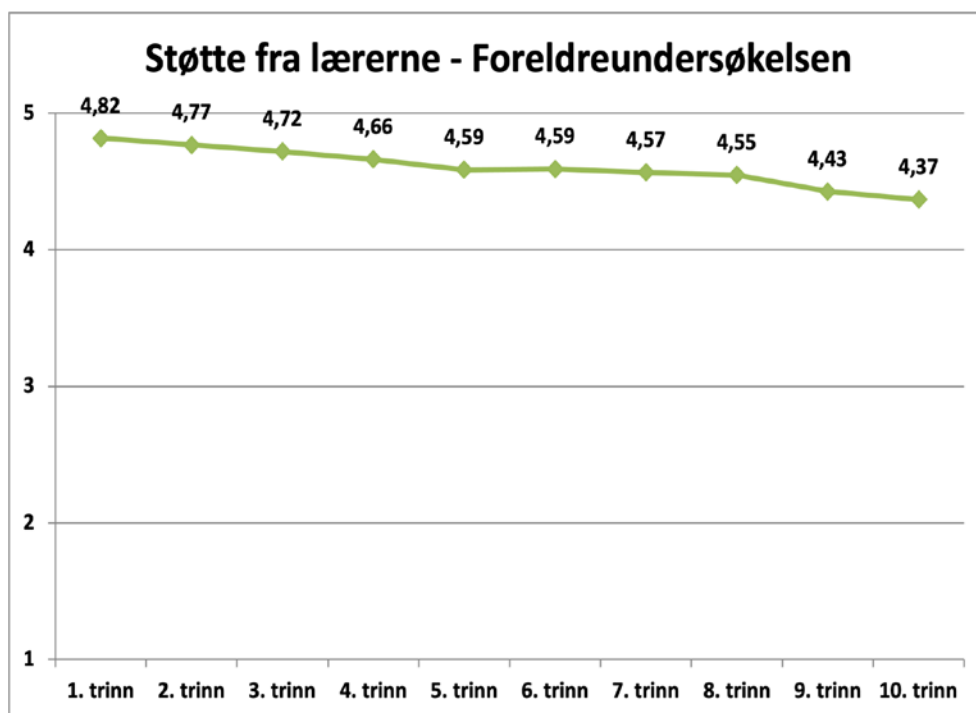
20.4 Støtte fra lærerne

Foreldrene er også bedt om å vurdere hvordan de opplever at lærerne er støttende overfor deres barn. Dette gjøres gjennom tre spørsmål om opplevelse av lærernes forventninger til barna, om barna behandles respektfullt av lærerne og om inntrykket er at lærerne hjelper barna til å forstå det som skal læres.

Tabell 20.5 Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål under overskriften støtte fra lærerne i Foreldreundersøkelsen 2020.

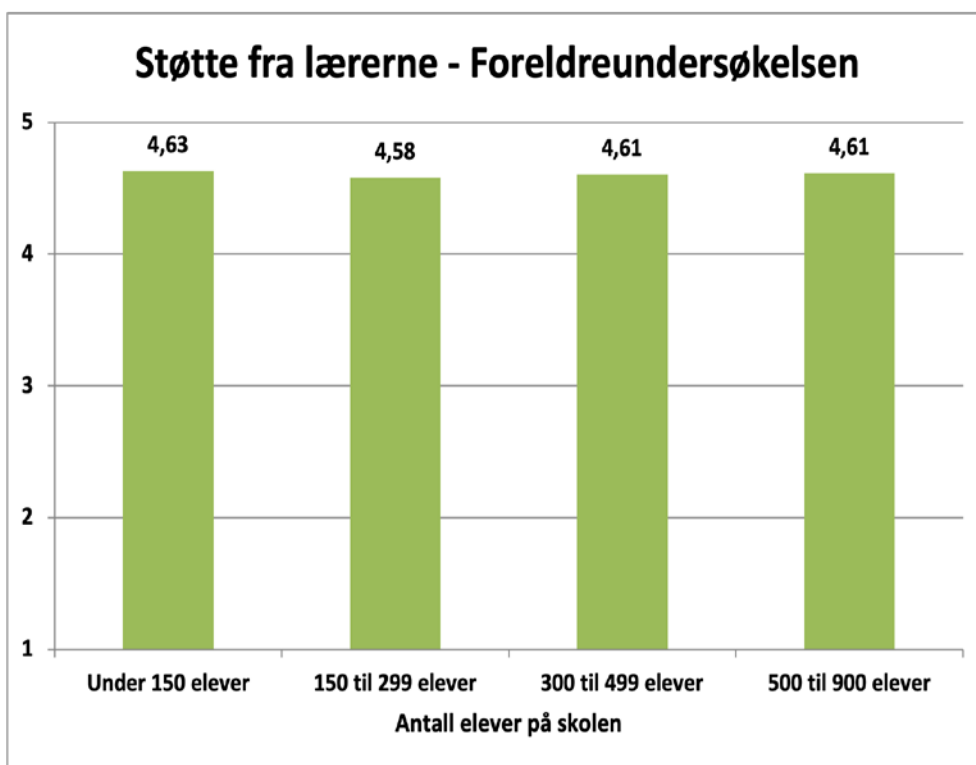
Støtte fra lærerne									
		Helt uenig	Litt uenig	Verken enig eller uenig	Litt enig	Helt enig	Total/ Gj.skåre	St. avvik	Vet ikke
Q10855 Jeg har inntrykk av at lærerne har positive forventninger til mitt barns læring og utvikling	n	474	1386	3353	11607	45814	62634		758
	%	0,8	2,2	5,6	18,5	73,2	4,61	0,75	
Q10856 Jeg har inntrykk av at lærerne behandler barnet mitt med respekt	n	337	1477	2072	9234	49706	62826		583
	%	0,5	2,4	3,3	14,7	79,1	4,69	0,72	
Q10858 Jeg har inntrykk av at lærerne hjelper barnet mitt slik at han/hun forstår det som skal læres	n	600	2546	3316	15356	40591	62409		1000
	%	1,0	4,1	5,3	24,6	65,0	4,49	0,85	
Støtte fra lærerne									
Cronbachs alpha:							4,60	0,66	
,84									

Tabell 20.5 viser svarfordeling for spørsmål/påstander som inngår under overskriften *Støtte fra lærerne*. Her svarer nær tre av fire (73,2 prosent) av foreldrene at de er helt enige i at de har et inntrykk av at lærerne har positive forventninger til deres barns læring og utvikling. I tillegg er 18,5 prosent litt enige i dette spørsmålet. En stor andel svarer også at de har inntrykk av at lærerne behandler barnet deres med respekt. Hele 93,8 prosent svarer helt enig eller litt enig på dette spørsmålet. Ni av ti foreldre (89,6 prosent) svarer enten helt enig eller litt enig på at inntrykket deres er at lærerne hjelper barnet deres slik at det forstår hva som skal læres.



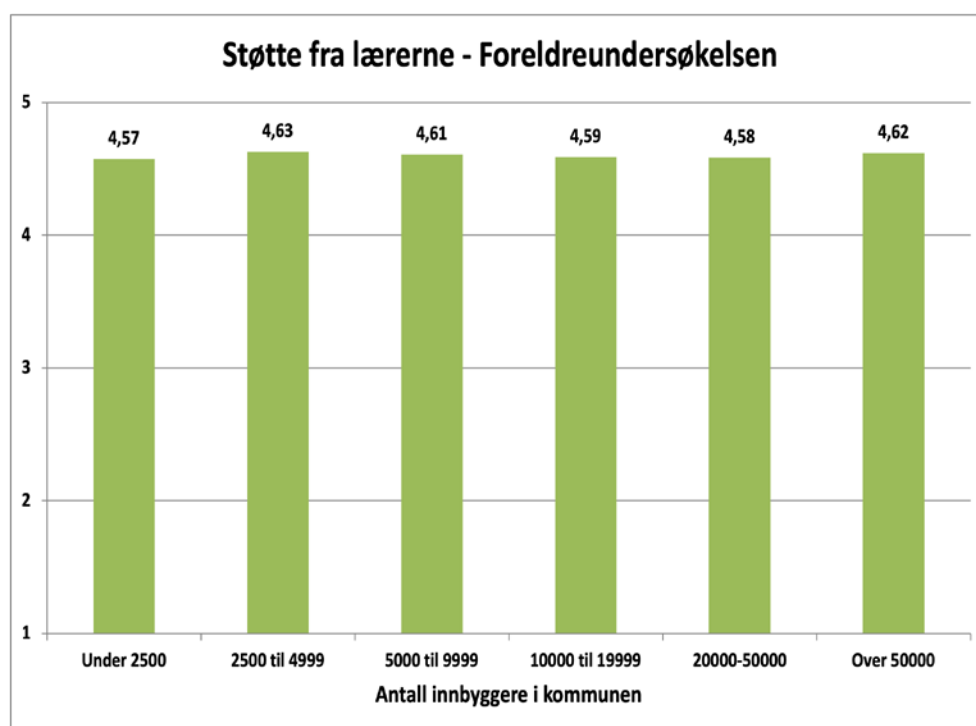
Figur 20.10 Foreldres rapportering om støtte fra lærerne fordelt på klassetrinn (gjennomsnitt).

Ser vi nærmere på hvordan foreldrenes oppfatning av lærerstøtten i skolen er fordelt på klassetrinn, så viser Figur 20.10 at det er små forskjeller mellom foreldrenes svar for de ulike klassetrinnene. Tendensen er en svakt fallende rapportering fra første til tiende klassetrinn, uten at det er grunn til å si at forskjellene er store.



Figur 20.11 Foreldres rapportering om støtte fra lærerne fordelt på skolestørrelse (gjennomsnitt).

Som Figur 20.11 og Figur 20.12 viser er det heller ikke nevneverdige forskjeller i foreldrenes vurdering av støtte fra lærerne som gis til deres barn, sett opp mot skolestørrelsen barnet går på eller størrelsen på kommunen skolen ligger i.



Figur 20.12 Foreldres rapportering om støtte fra lærerne fordelt på kommunestørrelse (gjennomsnitt).

20.5 Vurdering for læring

Foreldrene ble også stilt en rekke spørsmål om hvordan de vurderer læringen i skolen for sine barn.

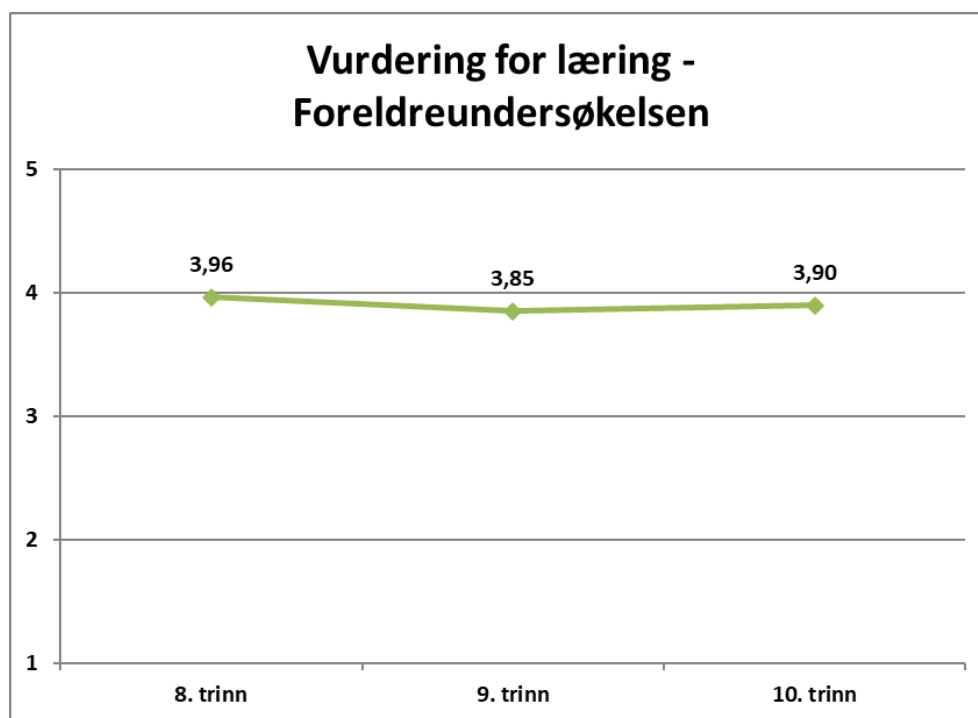
Tabell 20.6 Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål under overskriften Vurdering for Læring i Foreldreundersøkelsen 2020.

		Vurdering for læring					Total/ Gj.skåre	St. avvik	Vet ikke
		Helt uenig	Litt uenig	Verken enig eller uenig	Litt enig	Helt enig			
Q10872	Jeg har inntrykk av at barnet mitt forstår hva som er målene i de ulike fagene	N 290	1092	4806	8530	9862	24580		1943
		% 1,2	4,4	19,6	34,7	40,1	4,08	0,93	
Q10873	Jeg har inntrykk av at barnet mitt vet hva det legges vekt på, når skolearbeidet hans/hennes vurderes	N 366	1214	5021	8549	8730	23880		2614
		% 1,5	5,1	21,0	35,8	36,6	4,01	0,96	
Q10874	Jeg har inntrykk av at barnet mitt vet hva som kreves for å oppnå de ulike karakterene ved halvårsvurdering i fag	N 231	673	2302	3503	3588	10297		804
		% 2,2	6,5	22,4	34,0	34,9	3,93	1,01	
Q10875	Jeg har inntrykk av at barnet mitt får tilbakemeldinger om hva som er bra med arbeidet han/hun gjør	N 140	675	3717	7729	12615	24876		1671
		% 0,6	2,7	14,9	31,1	50,7	4,29	0,86	
Q10877	Jeg har inntrykk av at barnet mitt får tilbakemeldinger om hva han/hun bør gjøre for å bli bedre i fagene	N 258	1077	4627	7463	10398	23823		2699
		% 1,1	4,5	19,4	31,3	43,7	4,12	0,95	
Q10878	Jeg har inntrykk av at barnet mitt får være med på å foreslå hva det skal legges vekt på, når skolearbeidet skal vurderes	n 1107	1770	3450	4572	4777	15676		10751
		% 7,1	11,3	22,0	29,2	30,5	3,65	1,22	
Q10879	Jeg har inntrykk av at barnet mitt får være med på å vurdere sitt eget skolearbeid	N 798	1586	4233	4914	5217	16748		9670
		% 4,8	9,5	25,3	29,3	31,2	3,73	1,22	
Q10880	Jeg har inntrykk av at barnet mitt får hjelp av lærerne til å tenke gjennom hvordan han/hun utvikler seg i faget	N 468	1219	4551	6588	8164	20990		5494
		% 2,23	5,8	21,7	31,4	38,9	3,99	1,02	
Vurdering for læring							3,90	0,84	
Cronbachs alpha: ,94									

Tabell 20.6 viser hvordan foreldrene har svart på spørsmålene som omhandler vurdering for læring. Disse påstandene speiler spørsmålene i Elevundersøkelsen som inngår i

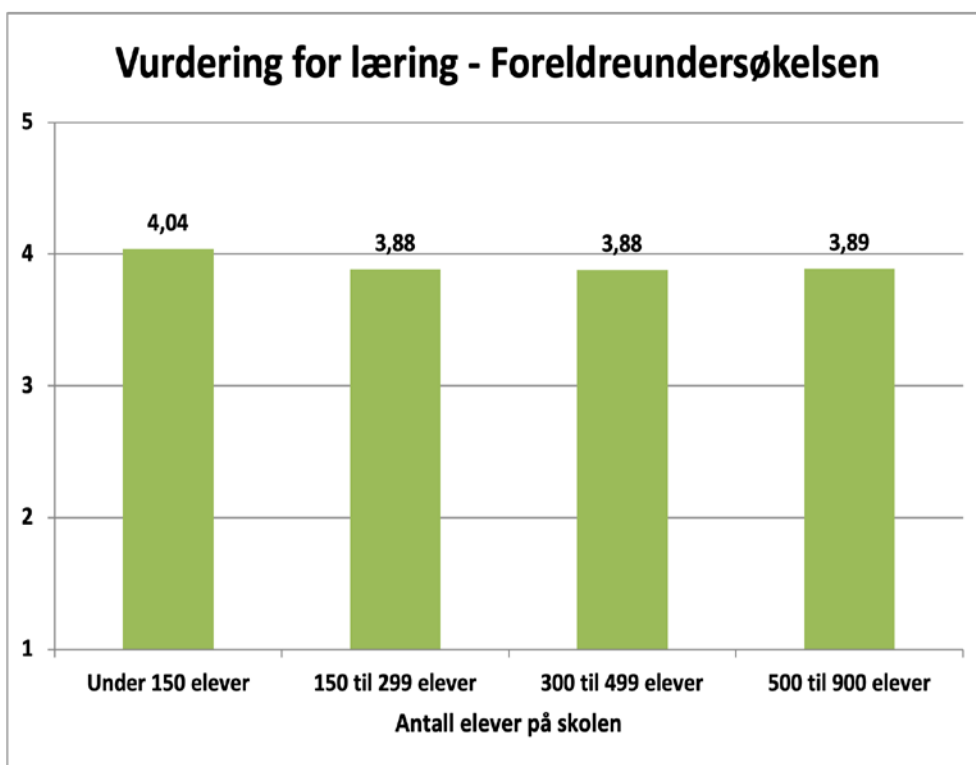
indeksen *Vurdering for læring*. Foreldrene legger seg jevnt over høyt på skalaen, imidlertid, ser vi at opptil 40 prosent av foreldrene svarer vet ikke på spørsmålene. Dette kan tyde på at dette er forhold som foreldre ikke har innsikt i, i og med at spørsmålene/påstandene omhandler barnets oppfatninger av situasjoner i klasserommet

Tabell 20.6 viser at om lag tre av fire foreldre er helt enige eller litt enige i spørsmålene som handler om barnets forståelse av læringsmål, hva som vurderes, hva som kreves ved halvårlig karaktervurdering, tilbakemelding om innsatsen på skolen og tilbakemelding om hva barnet kan gjøre for å bli bedre i fagene. Litt færre, rundt tre av fem (om lag 60 prosent) av foreldrene sier seg helt enig eller litt enig i spørsmål om deltakelse rundt læring og vurdering. Det er 70,3 prosent av foreldrene som er helt eller litt enige i at barnet deres får hjelp av lærerne til å tenke igjennom hvordan barnet utvikler seg i faget.



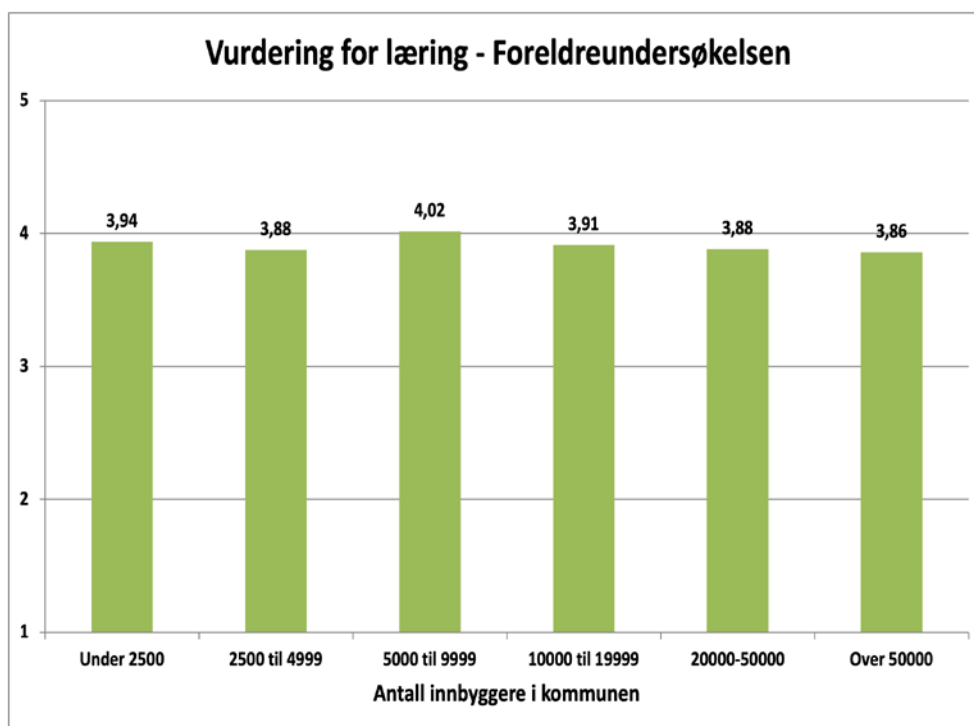
Figur 20.13 Foreldres rapportering om Vurdering for læring fordelt på klassetrinn (gjennomsnitt).

Som Figur 20.13 viser får vi kun fram en graf for 7. til 10. klassetrinn for indeksen Vurdering for læring, noe som skyldes at spørsmålet *Q10874 Jeg har inntrykk av at barnet mitt vet hva som kreves for å oppnå de ulike karakterene ved halvårsvurdering i fag* kun er stilt til foreldre med barn i ungdomskoletrinnene. Som vi ser av figuren er foreldrenes opplevelse av barnas involvering i indekset Vurdering for læring svakt fallende for ungdomskoletrinnene. Forskjellene anses å være små mellom de ulike trinnene.



Figur 20.14 Foreldres rapportering av Vurdering for læring fordelt på skolestørrelse (gjennomsnitt).

Det er heller ikke grunnlag for å si at det er forskjeller i foreldrenes svar på Vurdering for læring. Basert på Figur 20.14 kommer det ikke fram vesentlige forskjeller rundt Vurdering for læring fordelt på skolestørrelse, og Figur 20.15 viser heller ingen særlige forskjeller når dette sees opp mot kommunens størrelse.



Figur 20.15 Foreldres rapportering om Vurdering for læring fordelt på kommunestørrelse (gjennomsnitt).

20.6 Trygt miljø

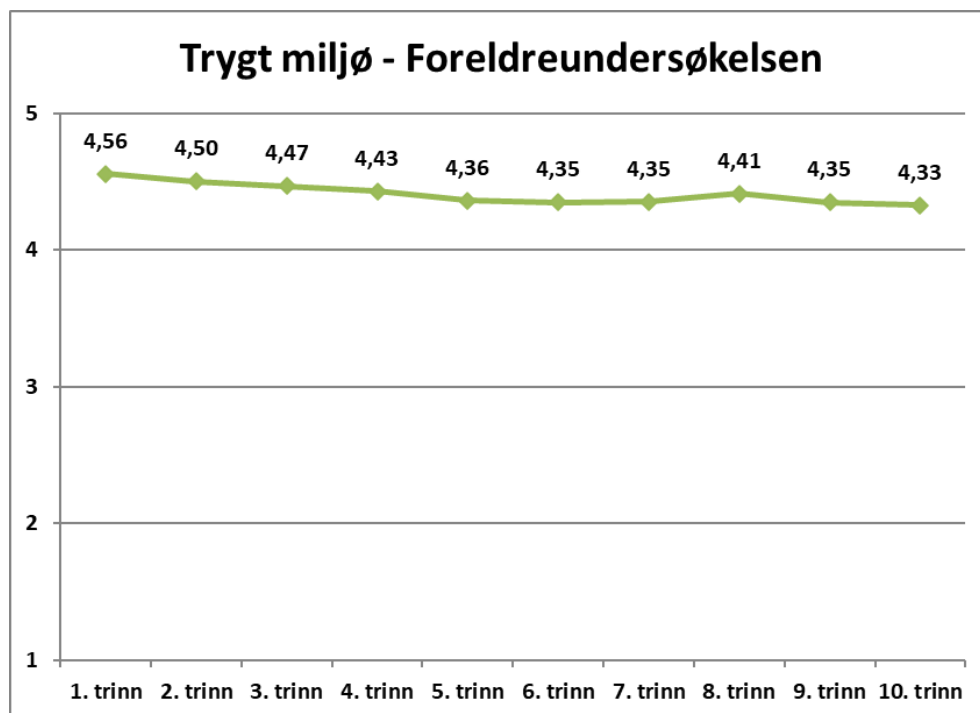
Tabell 20.7 Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål som omhandler Trygt miljø i Foreldreundersøkelsen 2020.

		Trygt miljø					Total/ Gj.skåre	St. avvik	Vet ikke
		Helt uenig	Litt uenig	Verken enig eller uenig	Litt enig	Helt enig			
Q10888 Jeg har inntrykk av at de ansatte på skolen har klare forventninger til hvordan elevene skal oppføre seg mot hverandre	n	629	2041	2701	13610	46612	65593	852	
	%	1,0	3,1	4,1	20,8	71,1	4,58	0,79	
Q10889 Jeg har inntrykk av at de ansatte på skolen reagerer når noen sier eller gjør noe ubehagelig mot en elev	N	1188	4077	4968	17765	34599	62597	3784	
	%	1,9	6,5	7,9	28,4	55,3	4,29	0,99	
Q10890 Jeg har inntrykk av at barnet mitt kan gjøre feil, uten å bli gjort narr av i klassen	N	1238	3800	6908	16065	31085	59096	7225	
	%	2,1	6,4	11,7	27,2	52,6	4,22	1,02	
Q10891 Jeg har inntrykk av at barnet mitt har noen voksne på skolen å prate med hvis han/hun har behov for det	n	611	1916	4271	15348	41265	63411	2992	
	%	1,0	3,0	6,7	24,2	65,1	4,49	0,83	
Trygt miljø									
Cronbachs alpha:							4,41	0,72	
,80									
Q10892 Er du fornøyd med skolehelsetjenesten?*	n	1944	2778	5933	22521	14673	47849	18355	
	%	4,1	5,8	12,4	47,1	30,7	3,94	1,01	

*Skala: 1 Ikke særlig fornøyd - 2 Litt fornøyd - 3 Ganske fornøyd - 4 Fornøyd - 5 Svært fornøyd

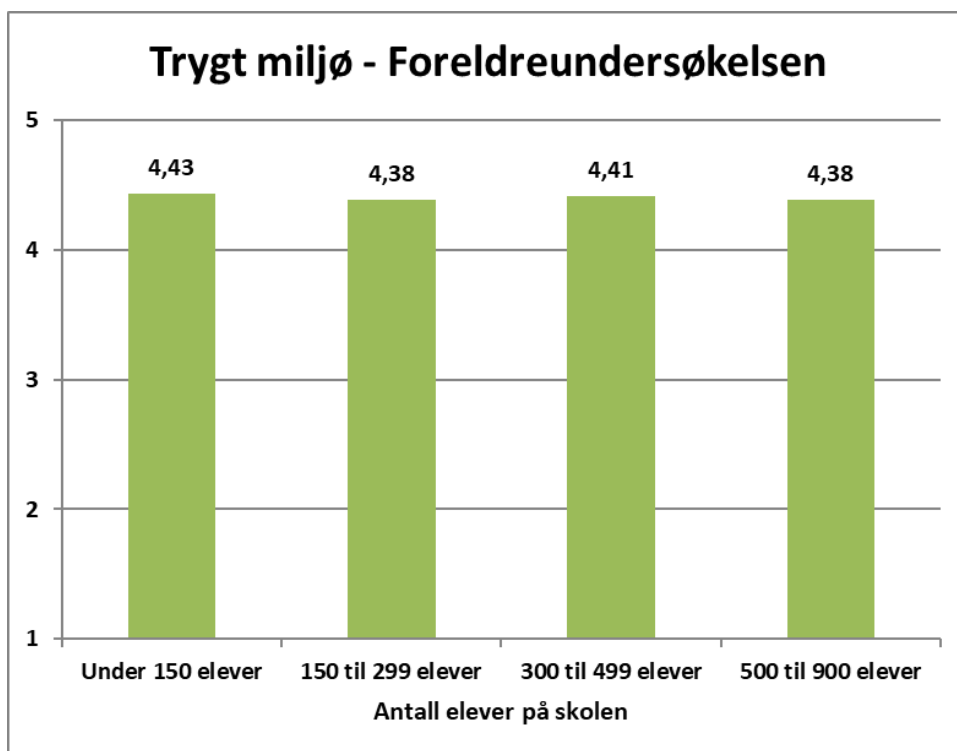
Påstandene som omhandler Trygt miljø har ingen tilsvarende indeks i Elevundersøkelsen presentert i Utdanningsdirektoratet statistikkbank, men er obligatoriske spørsmål i Elevundersøkelsen. Det er fire påstander i tabell 20.7, samt et spørsmål om en er fornøyd med skolehelsetjenesten. Tabellen viser at mellom 80 til 92 prosent av foreldrene er enige, litt eller helt, med påstandene om trygt miljø på skolen. På enkeltspørsmålene svarer 91,9 prosent av foreldrene at de enten er helt enig eller litt enig i at inntrykket deres er at de ansatte på skolen har klare forventninger til hvordan elevene skal forholde seg til hverandre. Litt over 83 prosent oppgir at de er helt eller litt enig i at inntrykket deres er at ansatte på skolen reagerer når noen sier eller gjør noe ubehagelig mot en elev. Det er nær 80 prosent av foreldrene som er helt enige eller litt enige i at barnet deres

kan gjøre feil på skolen uten å bli gjort narr av i klassen. Ni av ti foreldre er helt eller litt enige i at barnet deres har en voksen på skolen å prate med dersom barnet har behov for det. Imidlertid er det på det meste nærmere 10 prosent av foreldrene som har svart vet ikke på spørsmålene. For øvrig ser vi at rundt 78 prosent av foreldrene er fornøyd eller svært fornøyd med skolehelsetjenesten, mens om lag en av fire har svart vet ikke.

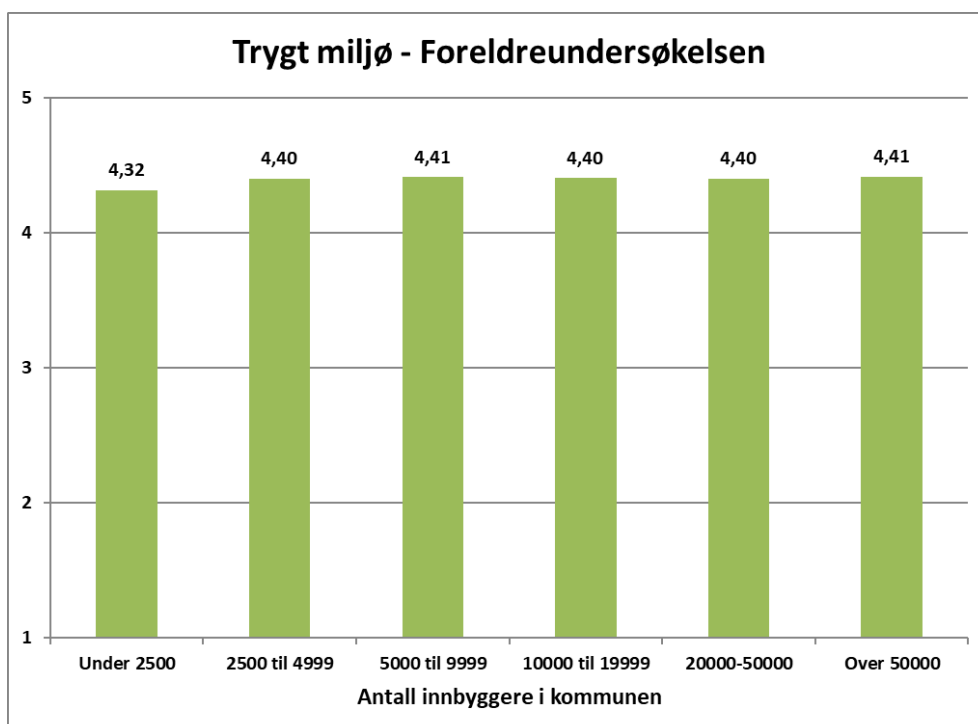


Figur 20.16 Foreldres rapportering av Trygt miljø fordelt på klassetrinn (gjennomsnitt).

Det er kun små forskjeller i foreldrenes vurdering av Trygt miljø. Av Figur 20.16 ser vi at foreldrenes rapportering på indeksen Trygt miljø holder seg relativt jevnt fordelt på de ulike klassetrinnene. Det samme kan sies om hvordan Trygt miljø rapporteres av foreldrene fordelt på skolestørrelse og kommunestørrelse (jfr. Figur 20.17 og Figur 20.18). Forskjellene i foreldrenes svar fordelt på skolestørrelse og kommuner med ulik befolkningsstørrelse er minimale.



Figur 20.17 Foreldres rapportering av Trygt miljø fordelt på skolestørrelse (gjennomsnitt).



Figur 20.18 Foreldres rapportering av Trygt miljø fordelt på kommunestørrelse (gjennomsnitt).

20.7 Krenkelser

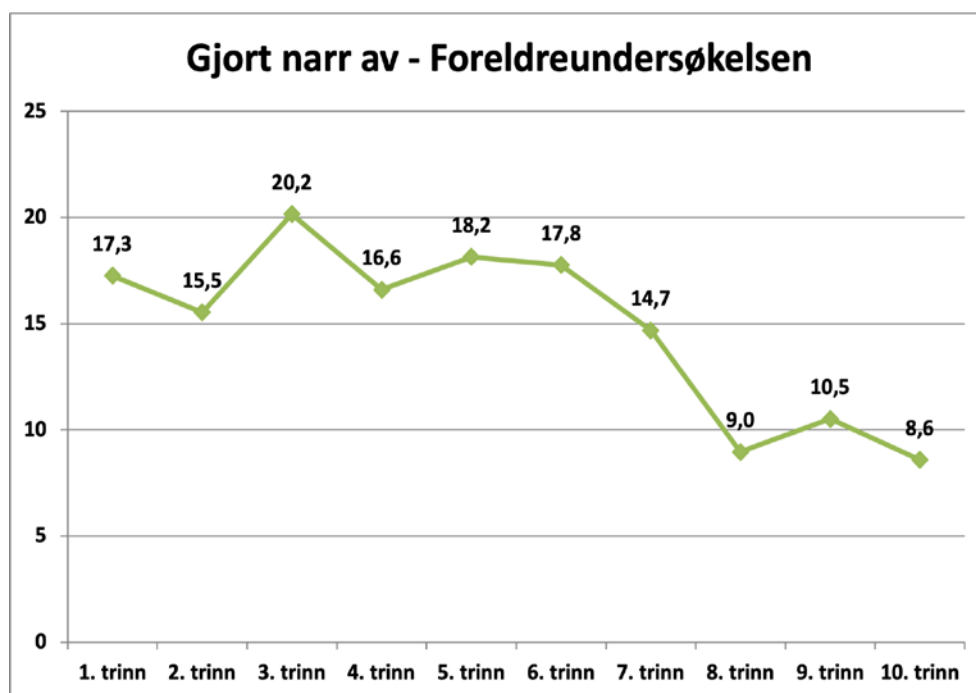
20.7.1 Gjort narr av

Tabell 20.8 Svarfordeling og andel om spørsmålet som omhandler å bli gjort narr av i Foreldreundersøkelsen 2020.

Noen gjorde narr av eller ertet han/henne, slik at han/hun ble lei seg									
		Flere ganger i uken	Omtrent 1 gang i uken	2 eller 3 ganger i måneden	En sjelden gang	Ikke i det hele tatt	Total	Andel*	Vet ikke
Q10893 Hvor ofte har dette hendt barnet ditt på skolen i dette skoleåret: Noen gjorde narr av eller ertet han/henne, slik at han/hun ble lei seg	n	338	342	931	4857	4180	11902		1254
								15,1	
	%	3,2	3,2	8,7	45,6	39,3	100		
		Ikke i det hele tatt	I liten grad	I noen grad	I stor grad	I svært stor grad	Total		Vet ikke
Q10894 Vet skolen hva som hendte?	N	43	190	594	444	206	1477		131
	%	2,9	12,9	40,2	30,1	13,9	100		
Q10895 Fulgte skolen opp dette?	N	95	267	549	338	121	1370		232
	%	6,9	19,5	40,1	24,7	8,8	100,0		
Q10895 Ble dette gjort på en god måte?	N	92	176	454	403	118	1243		360
	%	7,4	14,2	36,5	32,4	9,5	100,0		

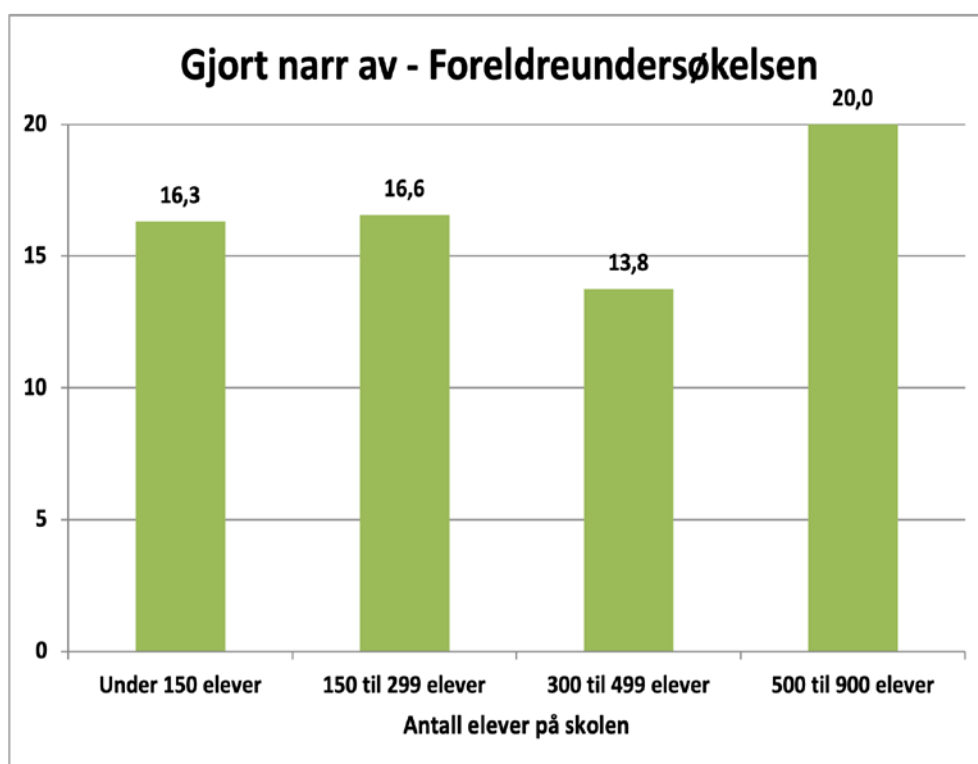
*Andel 2 til 3 ganger i måneden eller mer.

Tabell 20.8 viser at 15,1 prosent av foreldrene oppgir at deres barn har blitt gjort narr av eller blitt ertet slik at barnet ble lei seg to til tre ganger i måneden eller mer. På dette spørsmålet er det 1254 foreldre som har svart at de ikke vet, noe som tilsvarer nær ni prosent av foreldrene som har svart på spørsmålet. Videre viser tabellen at av de 15,1 prosentene som oppgir at barnet har blitt gjort narr av, svarer 44 prosent at skolen i stor eller svært stor grad visste om det; 33,5 prosent oppgir at skolen fulgte opp dette i stor eller svært stor grad og 41,9 prosent oppgir at dette i stor eller svært stor grad ble gjort på en god måte



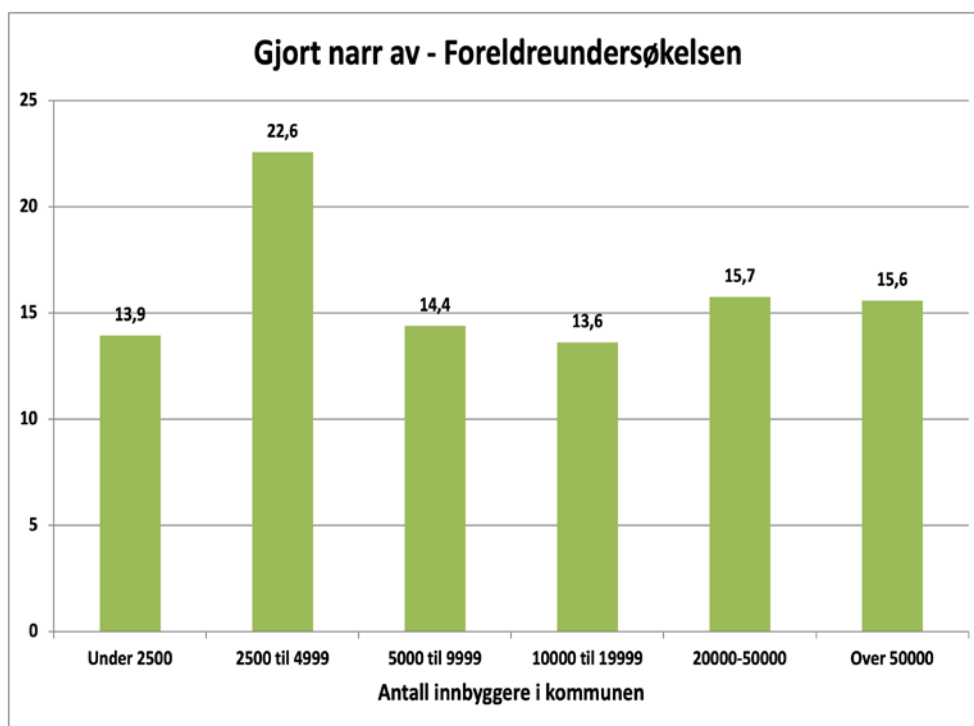
Figur 20.19 Foreldres rapportering av Gjort narr av fordelt på klassetrinn (gjennomsnitt).

Som vi ser av Figur 20.19 så framkommer det forskjeller i foreldres rapportering av om barnet deres har blitt gjort narr av eller blitt ertet. Det rapporteres mer av erting/blitt gjort narr av mellom 1. til 6. trinn, enn for 7. til 10. trinn.



Figur 20.20 Foreldres rapportering av Gjort narr av fordelt på skolestørrelse (gjennomsnitt).

Figur 20.20 viser at det er en litt større andel av foreldrene som rapporterer om at barnet har blitt gjort narr av i de største skolene. Forskjellene er imidlertid ikke store.



Figur 20.21 Foreldres rapportering av Gjort narr av fordelt på kommunestørrelse (gjennomsnitt).

Det kommer fram av Figur 20.21 at det er litt forskjell i hvor stor andel av foreldrene som rapporterer om at barnet er gjort narr av. Det er særlig foreldre i kommuner med 2500 til 4999 innbyggere hvor det er størst andel som rapporterer om at barnet har blitt gjort narr av.

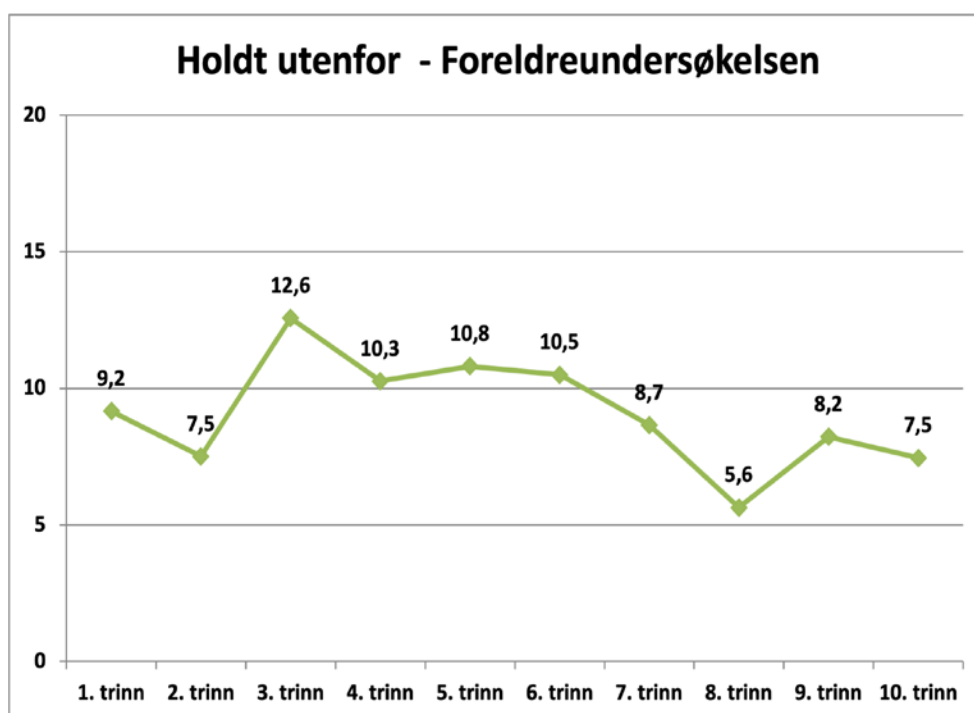
20.7.2 Holdt utenfor

Tabell 20.9 Svarfordeling og andel om spørsmålet som omhandler å bli holdt utenfor av i Foreldreundersøkelsen 2020.

		Han/hun ble holdt utenfor					Total	Andel*	Vet ikke
		Flere ganger i uken	Omtrent 1 gang i uken	2 eller 3 ganger i måneden	En sjelden gang	Ikke i det hele tatt			
Q10897	Hvor ofte har dette hendt barnet ditt på skolen i dette skoleåret:								
	Han/hun ble holdt utenfor								
	N	220	200	505	3506	5631	10062		1839
	%	2,2	2,0	5,0	34,8	56,0	100,0	9,2	
		Ikke i det hele tatt	I liten grad	I noen grad	I stor grad	I svært stor grad	Total		Vet ikke
Q10898	Vet skolen hva som hendte?	n	37	151	330	194	72	784	136
		%	4,7	19,3	42,1	24,7	9,2	100,0	
Q10899	Fulgte skolen opp dette?	n	67	162	308	145	38	720	200
		%	9,3	22,5	42,8	20,1	5,3	100,0	
Q10900	Ble dette gjort på en god måte?	n	70	120	263	162	41	656	259
		%	10,7	18,3	40,1	24,7	6,3	100,0	

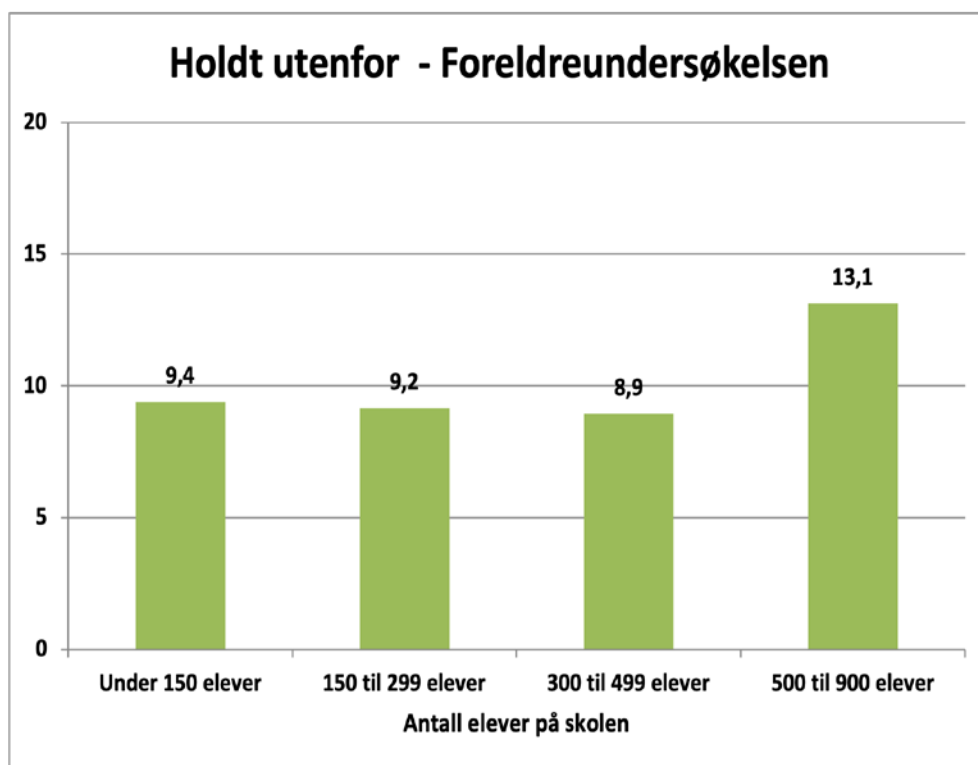
* Andel 2 til 3 ganger i måneden eller mer:

Tabell 20.9 viser at 9,2 prosent av foreldrene oppgir at deres barn har blitt holdt utenfor på skolen to til tre ganger i måneden eller mer. Nærmere 15,5 prosent av foreldrene har svart at de ikke vet. Videre viser tabellen at av de 9,2 prosentene som oppgir at barnet har blitt holdt utenfor, svarer nærmere 34 prosent at skolen i stor eller svært stor grad visste om det; 25,4 prosent oppgir at skolen fulgte opp dette i stor eller svært stor grad og 31 prosent oppgir at dette i stor eller svært stor grad ble gjort på en god måte.



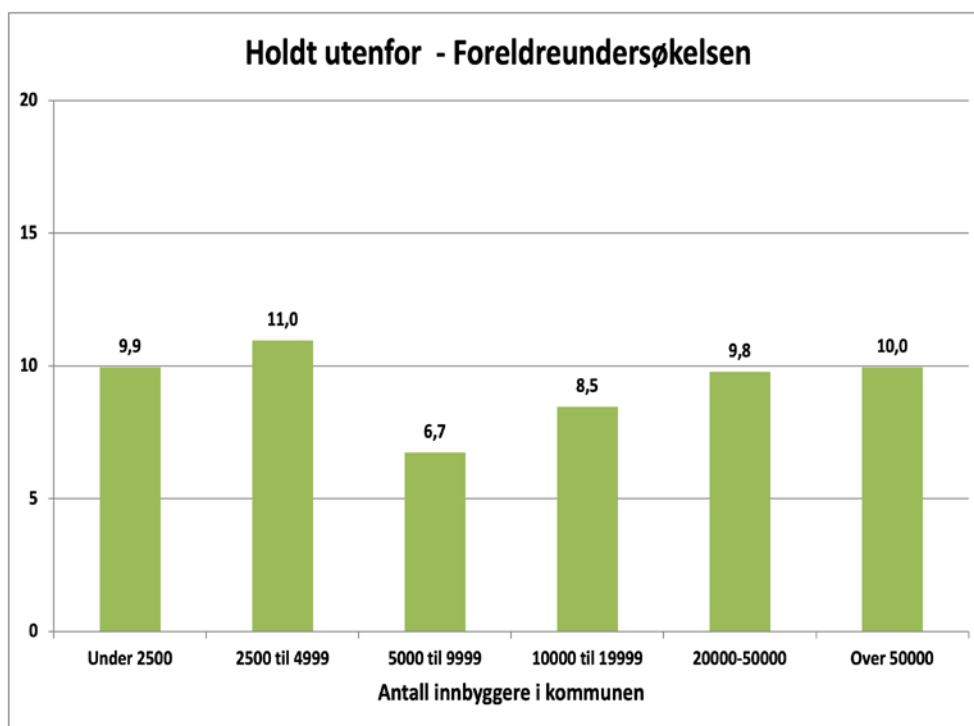
Figur 20.22 Foreldres rapportering av Holdt utenfor fordelt på klassetrinn (gjennomsnitt).

Vi ser av Figur 20.22 at foreldres rapportering av at barn blir holdt utenfor på skolen er noe økende fra 1. trinn til 4. trinn og andelen er relativt stabil ut barneskolen. Fra 8. trinn er det en lavere andel foreldrene som rapporterer i avtagende grad at barn holdes utenfor, spesielt gjelder dette for foreldre med barn i 8. klassetrinn.



Figur 20.23 Foreldres rapportering av Holdt utenfor fordelt på skolestørrelse (gjennomsnitt).

Ut av Figur 20.23 kan vi lese at det er små forskjeller i foreldres rapportering på Holdt utenfor, fordelt på skolestørrelse. Foreldre på store skoler med mellom 500 til 900 elever rapporterer i litt høyere grad at barn holdes utenfor, enn på skoler som er mindre og med færre elever.



Figur 20.24 Foreldres rapportering av Holdt utenfor fordelt på kommunestørrelse (gjennomsnitt).

Av Figur 20.24 ser vi også at det er relativt små forskjeller i foreldres rapportering av Holdt utenfor fordelt på kommunestørrelse. Andelen som svarer at barnet deres blir holdt utenfor i skolen er høyest i de minste og største kommunene. Foreldre som bor i kommuner i mellomskiktet rapporterer noe lavere forekomst av at barn holdes utenfor på skolen. Forskjellene er imidlertid små.

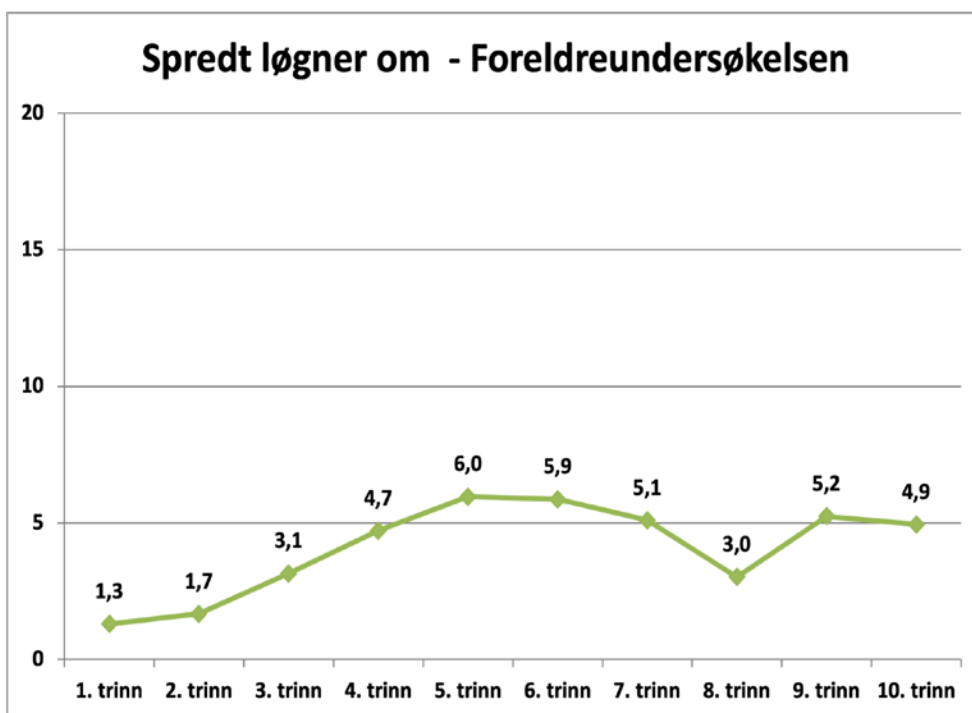
20.7.3 Spredt løgner om

Tabell 20.10 Svarfordeling og andel om spørsmålet som omhandler å bli spredt løgner om av i Foreldreundersøkelsen 2020.

Noen spredte løgner om han/henne									
		Flere ganger i uken	Omtrent 1 gang i uken	2 eller 3 ganger i måneden	En sjelden gang	Ikke i det hele tatt	Total	Andel*	Vet ikke
Q10901	Hvor ofte har dette hendt barnet ditt på skolen i dette skoleåret: Noen spredte løgner om han/henne	N	66	78	230	2071	6434	8879	3008
								4,2	
		%	0,7	0,9	2,6	23,3	72,4	100,0	
			Ikke i det hele tatt	I liten grad	I noen grad	I stor grad	I svært stor grad	Total	Vet ikke
Q10902	Vet skolen hva som hendte?	N	29	74	125	63	36	327	44
		%	8,9	22,6	38,2	19,2	11,0	100,0	
Q10903	Fulgte skolen opp dette?	n	58	70	114	43	17	302	69
		%	19,2	23,2	37,7	14,2	5,6	100,0	
Q10904	Ble dette gjort på en god måte?	n	51	56	104	51	18	280	90
		%	18,2	20,0	37,1	18,2	6,4	100,0	

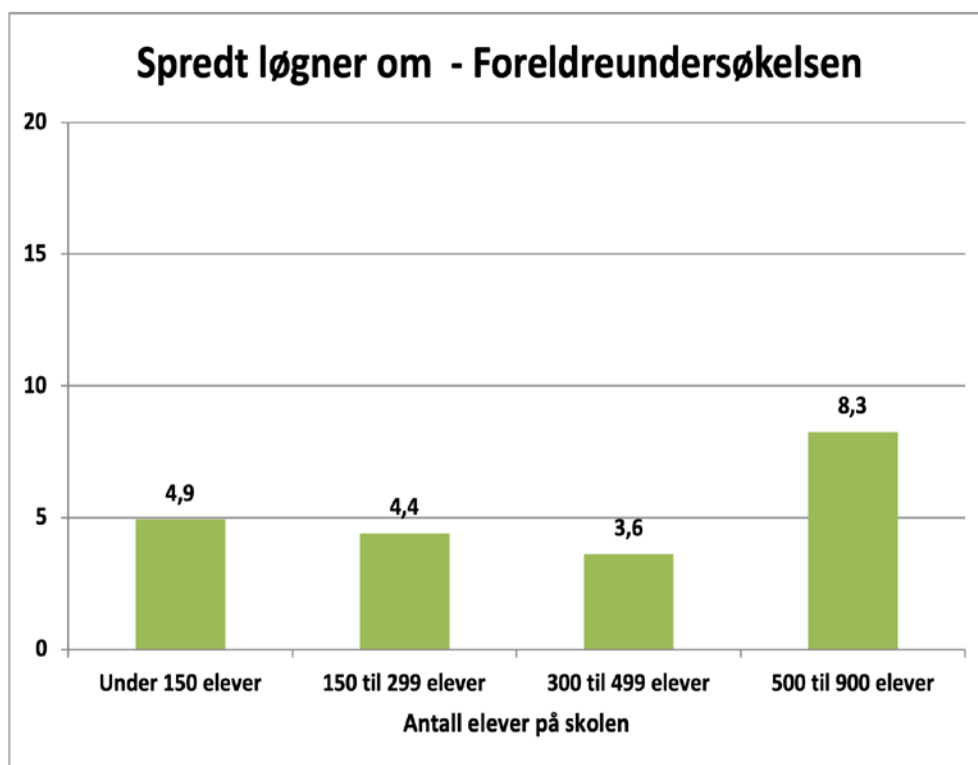
* Andel 2 til 3 ganger i måneden eller mer:

Tabell 20.10 viser at 4,2 prosent av foreldrene oppgir at noen har spredt løgner om deres barn to til tre ganger i måneden eller mer. Rundt 25 prosent foreldre har svart at de ikke vet. Videre viser tabellen at av de 4,2 prosentene som oppgir at barnet har blitt spredt løgner om, svarer 30,2 prosent at skolen i stor eller svært stor grad visste om det; 19,8 prosent oppgir at skolen fulgte opp dette i stor eller svært stor grad og 24,6 prosent oppgir at dette i stor eller svært stor grad ble gjort på en god måte.



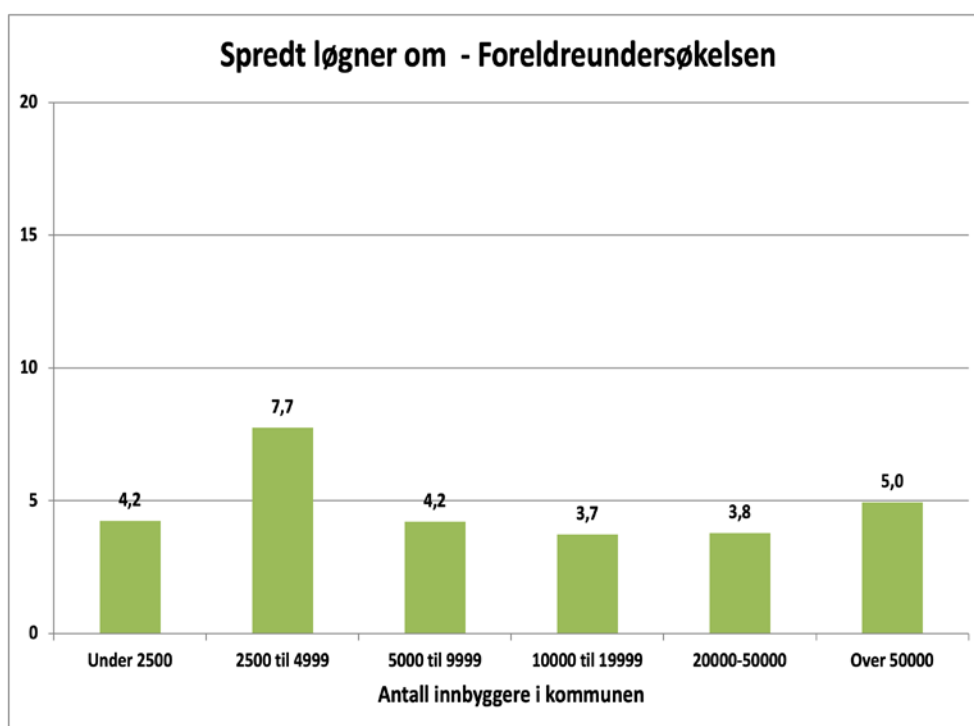
Figur 20.25 Foreldres rapportering av Spredt løgner om fordelt på klassetrinn (gjennomsnitt).

Figur 20.25 viser at en økende tendens til at foreldre oppgir at barna deres er utsatt for spredt løgn fra 1. til 7. klassetrinn. På 8.trinn avtar det noe, mens det deretter øker igjen. Forskjellene er relative små mellom klassetrinnene.



Figur 20.26 Foreldres rapportering av Spredt løgner om fordelt på skolestørrelse (gjennomsnitt).

Figur 20.26 viser at det er størst andel foreldre som rapporterer om at det er spredt løgner om barna deres i de største skolene, ellers er det små forskjeller. Av Figur 20.27 ser vi at det ikke er store forskjeller mellom foreldre i kommuner med ulik størrelse i hvor stor andel som rapporterer om at det har blitt spredt løgner om barnet deres, men det er flest foreldre som rapporterer om slik ryktespredning i kommuner med 2500 til 4999 innbyggere.



Figur 20.27 Foreldres rapportering av Spredt løgner om fordelt på kommunestørrelse (gjennomsnitt).

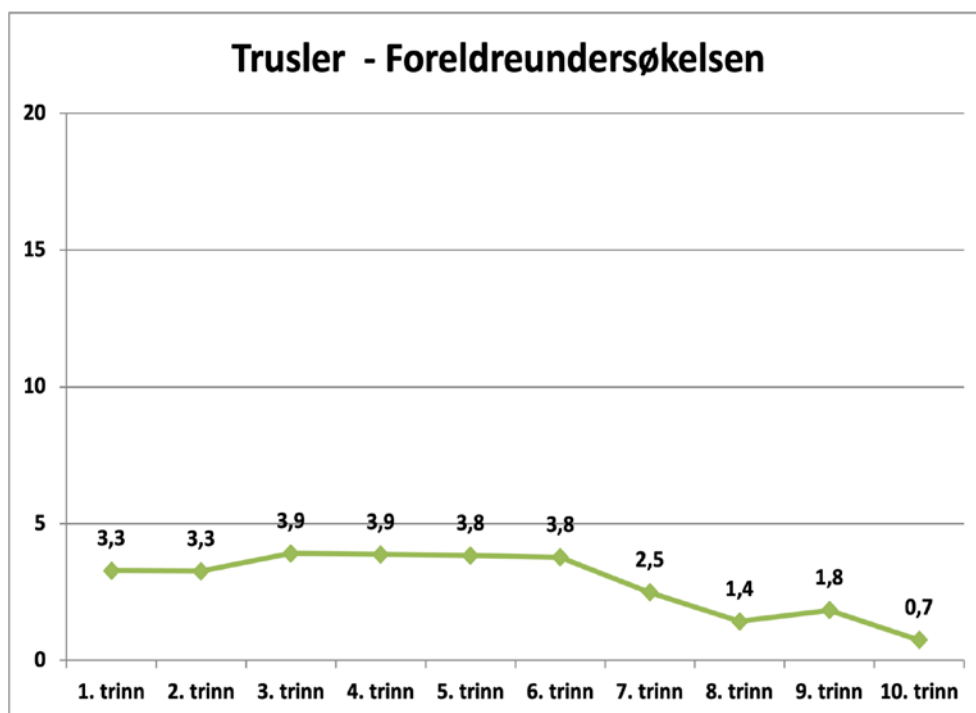
20.7.4 Trusler

Tabell 20.11 Svarfordeling og andel om spørsmålet som omhandler å bli truet i Foreldreundersøkelsen 2020.

		Noen truet han/henne					Total	Andel*	Vet ikke
		Flere ganger i uken	Omtrent 1 gang i uken	2 eller 3 ganger i måneden	En sjelden gang	Ikke i det hele tatt			
Q10905	Hvor ofte har dette hendt barnet ditt på skolen i dette skoleåret: Noen truet han/henne	N 54	60	178	1482	8274	10048	2,9	1838
		% 0,5	0,6	1,8	15,8	82,3	100,0		
		Ikke i det hele tatt	I liten grad	I noen grad	I stor grad	I svært stor grad	Total		Vet ikke
Q10906	Vet skolen hva som hendte?	N 8	45	89	72	44	258		31
		% 3,1	17,4	34,5	27,9	17,1	100,0		
Q10907	Fulgte skolen opp dette?	n 30	59	98	33	18	238		51
		% 12,6	24,8	41,2	13,9	7,6	100,0		
Q10908	Ble dette gjort på en god måte?	n 35	45	89	35	20	224		63
		% 15,6	20,1	39,7	15,6	8,9	100,0		

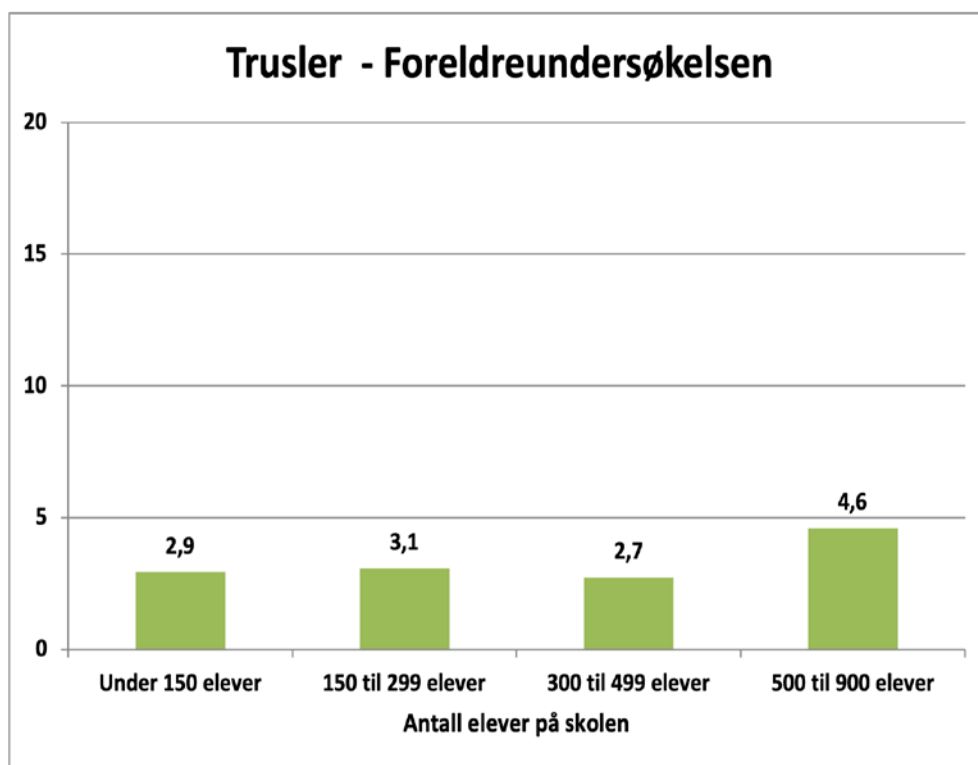
* Andel 2 til 3 ganger i måneden eller mer:

Tabell 20.11 viser at 2,9 prosent av foreldrene oppgir at noen har truet deres barn på skolen to til tre ganger i måneden eller mer i løpet av skoleåret. Nær 15 prosent av foreldrene har svart at de ikke vet. Videre viser tabellen at av de 2,9 prosentene som oppgir at barnet har mottatt trusler, svarer 45 prosent av foreldrene at skolen i stor eller svært stor grad visste om det; 21,5 prosent oppgir at skolen fulgte opp dette i stor eller svært stor grad og 24,5 prosent oppgir at dette i stor eller svært stor grad ble gjort på en god måte.



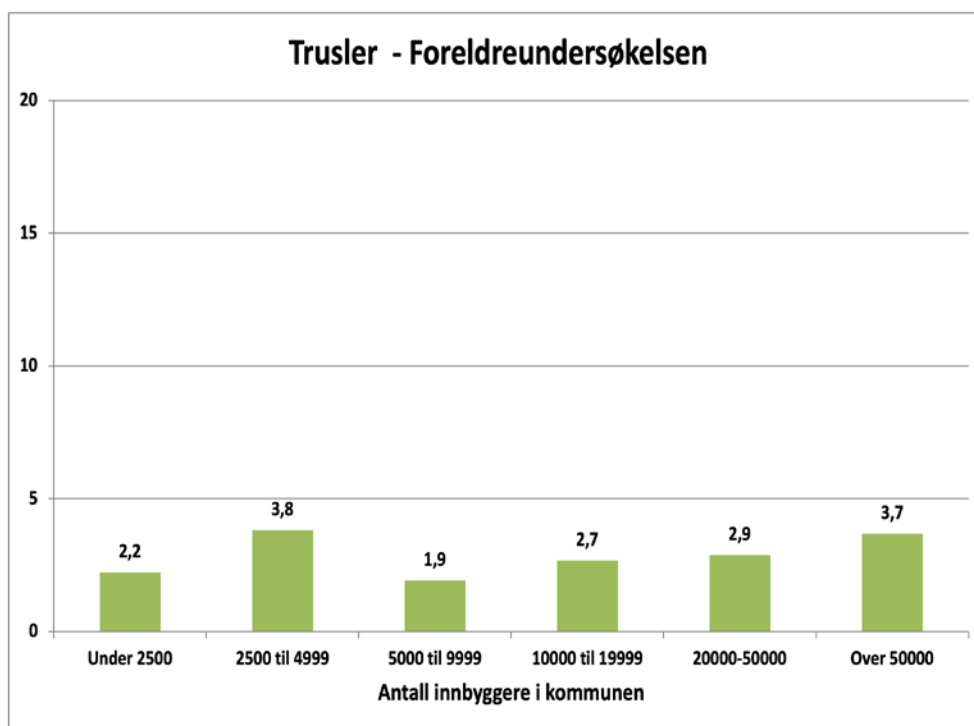
Figur 20.28 Foreldres rapportering av Trusler fordelt på klassetrinn (gjennomsnitt).

Andelen foreldre som rapporterer at barnet deres er utsatt for trusler i skolen er høyest i 3.-6.trinn, mens det er avtagende deretter.



Figur 20.29 Foreldres rapportering av Trusler fordelt på skolestørrelse (gjennomsnitt).

Av Figur 20.29 og Figur 20.30 ser vi at forskjellene er små i hvordan foreldre rapporterer trusler mot barna sine, når vi sammenligner svarene fordelt på skolestørrelse og kommunestørrelse. Imidlertid ser vi at det er i de største skolene og i kommuner med 2500 til 4999 innbyggere hvor en størst andel foreldre rapportere om trusler. Forskjellene er imidlertid relativt små.



Figur 20.30 Foreldres rapportering av Trusler fordelt på kommunestørrelse (gjennomsnitt).

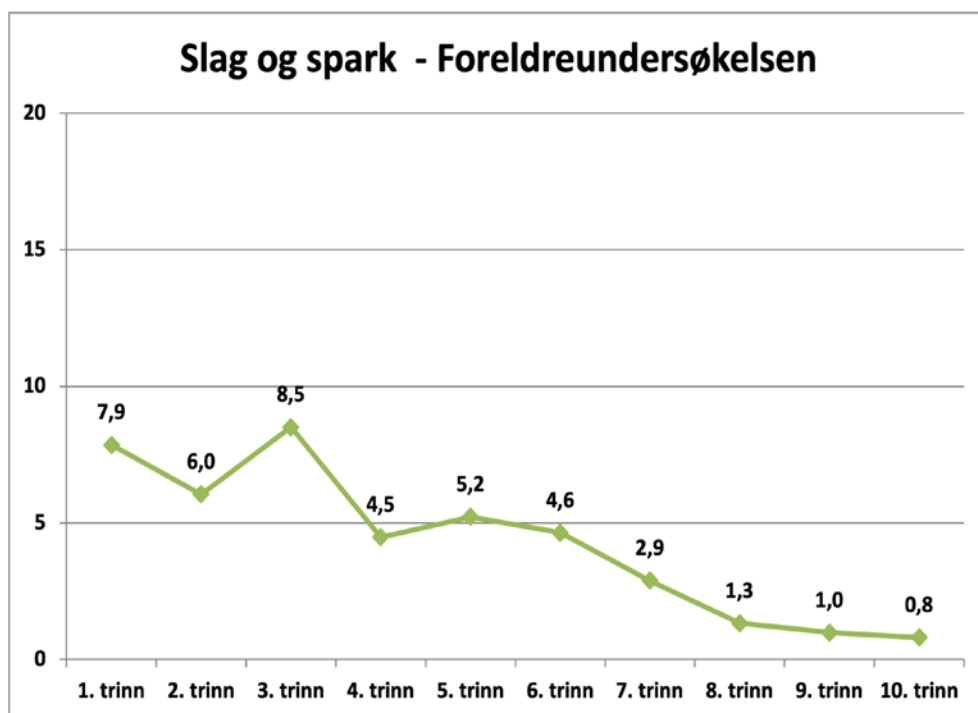
20.7.5 Slag og spark

Tabell 20.12 Svarfordeling og andel om spørsmålet som omhandler å bli slått, sparket eller holdt fast i Foreldreundersøkelsen 2020.

Noen slo, dyttet, sparket eller holdt han/henne fast så han/hun ble redd									
		Flere ganger i uken	Omtrent 1 gang i uken	2 eller 3 ganger i måneden	En sjelden gang	Ikke i det hele tatt	Total	Andel*	Vet ikke
Q10909 Hvor ofte har dette hendt barnet ditt på skolen i dette skoleåret: Noen slo, dyttet, sparket eller holdt han/henne fast så han/hun ble redd	N	83	94	289	2099	8212	10777		1120
								4,3	
	%	0,8	0,9	2,7	19,5	76,2	100,0		
		Ikke i det hele tatt	I liten grad	I noen grad	I stor grad	I svært stor grad	Total		Vet ikke
Q10910 Vet skolen hva som hendte?	N	13	48	143	144	69	417		48
	%	3,1	11,5	34,3	34,5	16,5	100,0		
Q10911 Fulgte skolen opp dette?	n	32	86	146	78	32	374		87
	%	8,6	23,0	39,0	20,9	8,6	100,0		
Q10912 Ble dette gjort på en god måte?	n	52	55	128	79	30	344		117
	%	15,1	16,0	37,2	23,0	8,7	100,0		

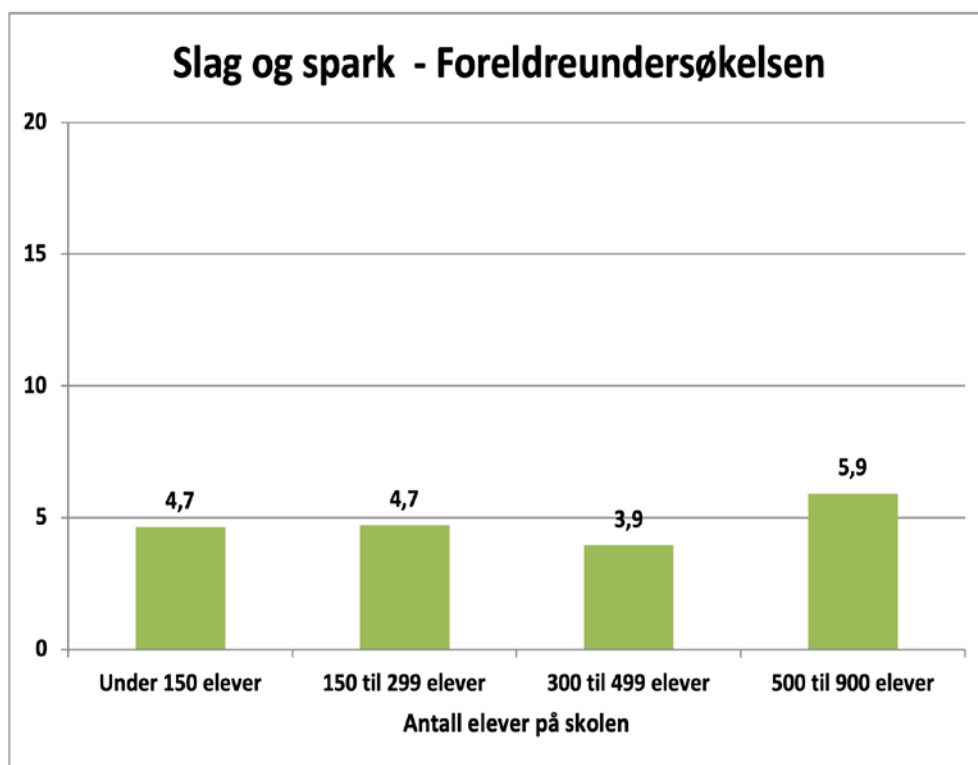
* Andel 2 til 3 ganger i måneden eller mer:

Tabell 20.12 viser at 4,3 prosent av foreldrene oppgir at noen har slått, dyttet, sparket eller holdt han/henne fast så han/hun ble redd på skolen to til tre ganger i måneden eller mer. Rundt 9 prosent av foreldrene har svart at de ikke vet. Videre viser tabellen at av de 4,3 prosentene som oppgir at barnet har blitt slått, dyttet, sparket eller holdt fast, svarer 51 prosent at skolen i stor eller svært stor grad visste om det; 29,5 prosent oppgir at skolen fulgte opp dette i stor eller svært stor grad og 31,7 prosent oppgir at dette i stor eller svært stor grad ble gjort på en god måte.



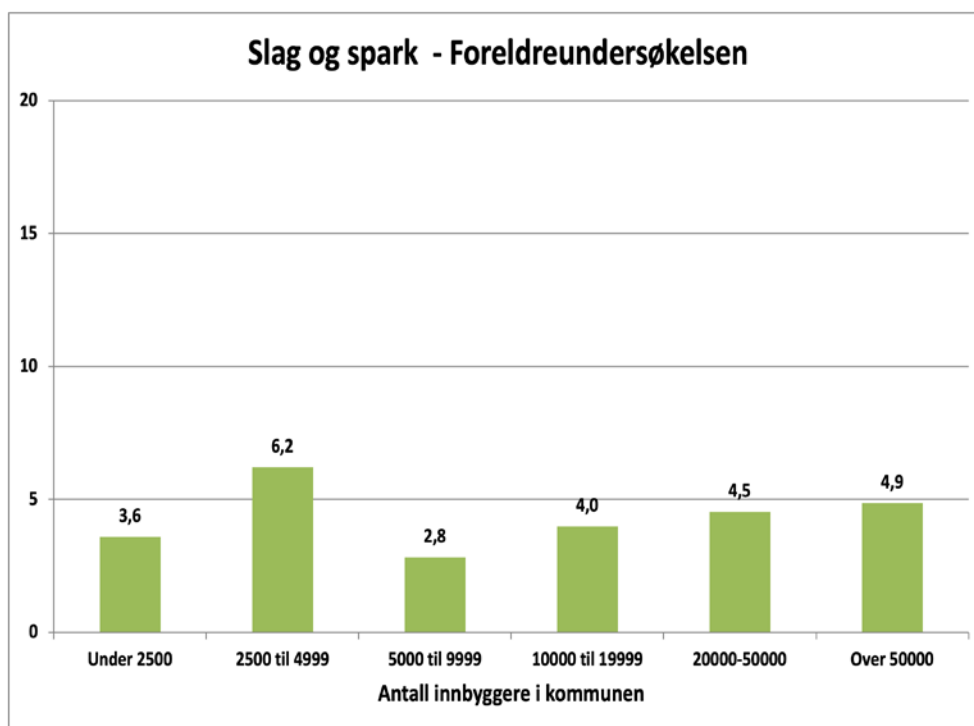
Figur 20.31 Foreldres rapportering av Slag og spark fordelt på klassetrinn (gjennomsnitt).

Det kommer fram av Figur 20.31 at foreldrenes rapportering av slag og spark mot barnet deres er høyest for 3. klassetrinn, før det avtar.



Figur 20.32 Foreldres rapportering av Slag og spark fordelt på skolestørrelse (gjennomsnitt).

Av Figur 20.32 og Figur 20.33 ser vi at det er små forskjeller i rapportering av slag og spark blant foreldre med barn i skoler og kommuner med ulik størrelse.



Figur 20.33 Foreldres rapportering av Slag og spark fordelt på kommunestørrelse (gjennomsnitt).

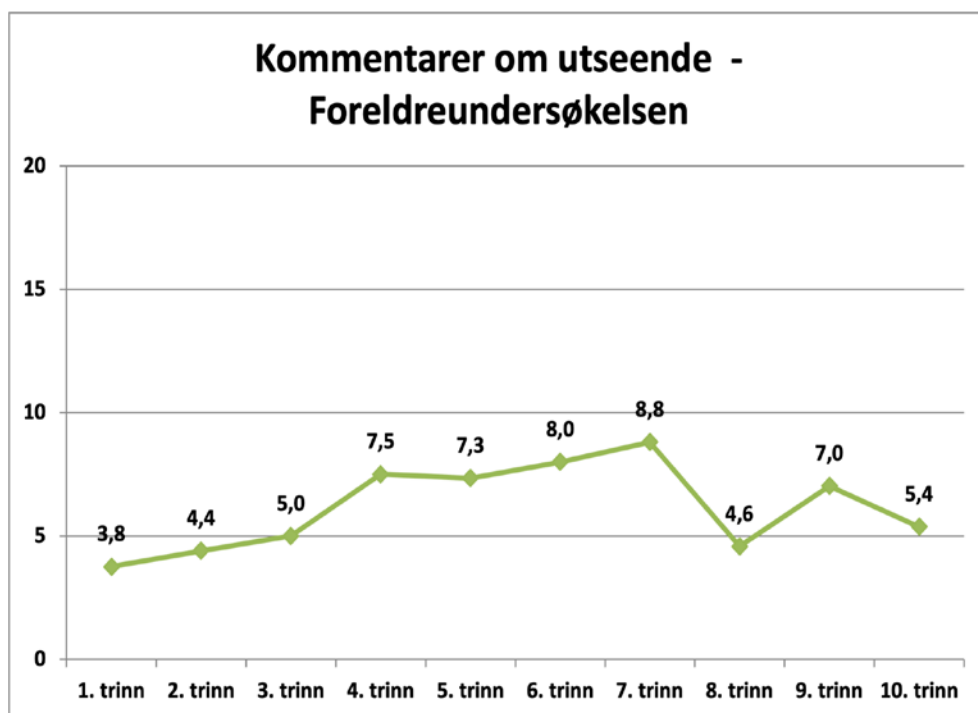
20.7.6 Kommentarer om utseende

Tabell 20.13 Svarfordeling og andel om spørsmålet som omhandler kommentarer om utseende i Foreldreundersøkelsen 2020.

Noen har kommentert utseende									
		Flere ganger i uken	Omtrent 1 gang i uken	2 eller 3 ganger i måneden	En sjelden gang	Ikke i det hele tatt	Total	Andel*	Vet ikke
Q10913	Hvor ofte har dette hendt barnet ditt på skolen i dette skoleåret: Noen kommenterte utseendet hans/hennes negativt på en måte han/hun ikke likte	n	108	117	370	2740	6082	9417	2477
		%	1,2	1,2	3,9	29,1	64,6	100,0	
								6,3	
		Ikke i det hele tatt	I liten grad	I noen grad	I stor grad	I svært stor grad	Total		Vet ikke
Q10914	Vet skolen hva som hendte?	N	42	89	184	113	49	477	116
		%	8,81	18,7	38,6	23,7	10,3	100,0	
Q10915	Fulgte skolen opp dette?	n	74	95	164	73	26	423	163
		%	17,1	22,0	38,0	16,9	6,0	100,0	
Q10916	Ble dette gjort på en god måte?	n	76	83	146	78	28	411	118
		%	18,5	20,2	35,5	19,0	6,8	100,0	

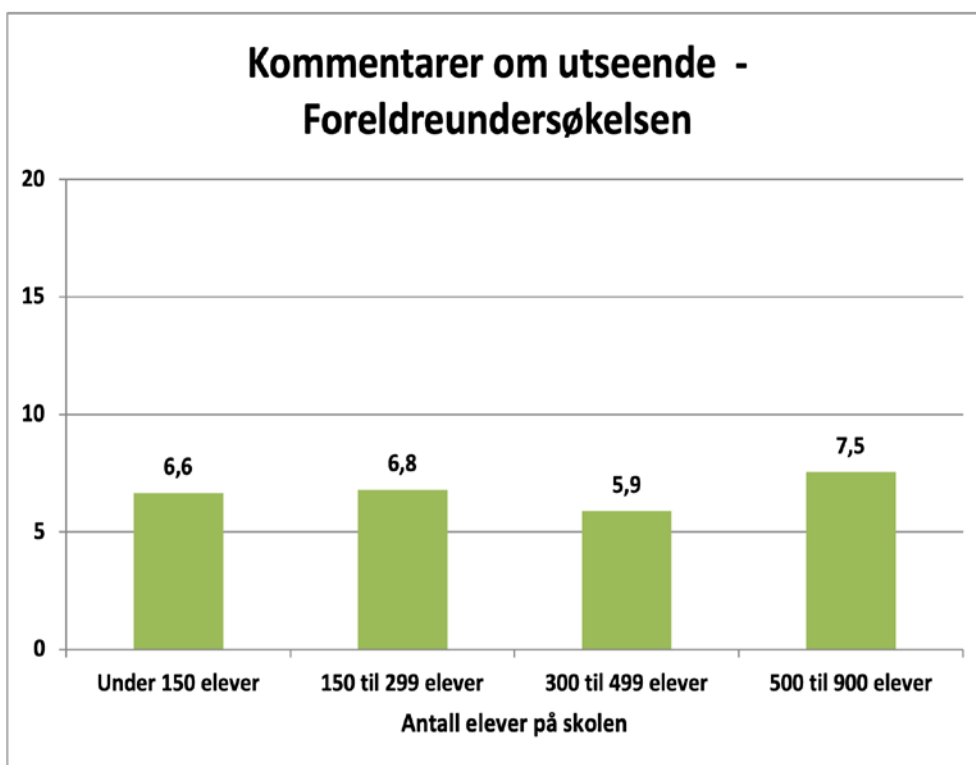
* Andel 2 til 3 ganger i måneden eller mer:

Tabell 20.13 viser at 6,3 prosent av foreldrene oppgir at noen to til tre ganger i måneden eller mer har kommentert utseende til barnet deres på en negativ måte, og som barnet ikke likte. Rundt 21 prosent av foreldrene har på dette spørsmålet svart at de ikke vet. Videre viser tabellen at av de 6,2 prosentene som oppgir at barnet har fått kommentarer om utseende, svarer nær 34 prosent at skolen i stor eller svært stor grad visste om det; 22,9 prosent oppgir at skolen fulgte opp dette i stor eller svært stor grad, og 25,8 prosent oppgir at dette i stor eller svært stor grad ble gjort på en god måte.



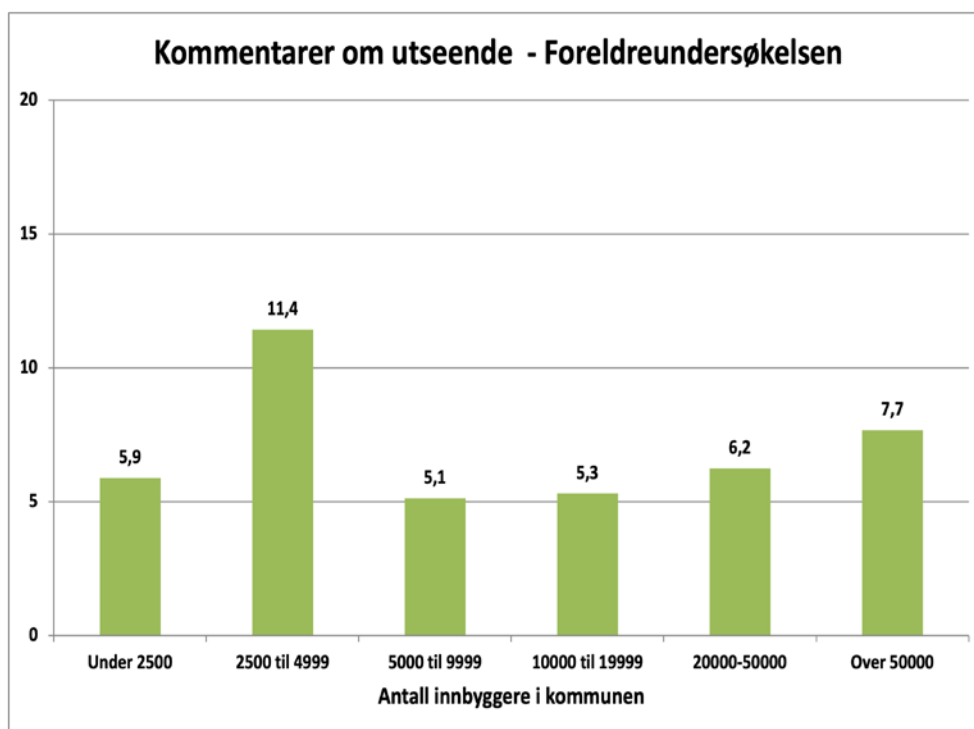
Figur 20.34 Foreldres rapportering av Kommentarer om utseende fordelt på klasstrinn (gjennomsnitt).

Som det framkommer av Figur 20.34 er det en økende tendens til at foreldre rapporterer at barnet deres har fått kommentarer om utseende fram til 7. trinn. Da snur det og avtar noe ut ungdomsskoletrinnene, med unntak av i 9. trinn. Forskjellene kan ikke sies å være store.



Figur 20.35 Foreldres rapportering av Kommentarer om utseende fordelt på skolestørrelse (gjennomsnitt).

Av Figur 20.35 ser vi at forskjellene i hva foreldre rapporterer om kommentarer barn har fått på utseende er relativt små når skoler med ulik størrelse sammenlignes. Det samme kan sies med utgangspunkt i Figur 20.36, forskjellene i hva foreldrene rapporterer om at barn har fått kommentarer om utseende er marginale når man sammenligner kategorier av kommuner med ulik størrelse, men med unntak av at det er størst andel med foreldre i kommuner med 2500-4999 innbyggere som rapporterer om dette.



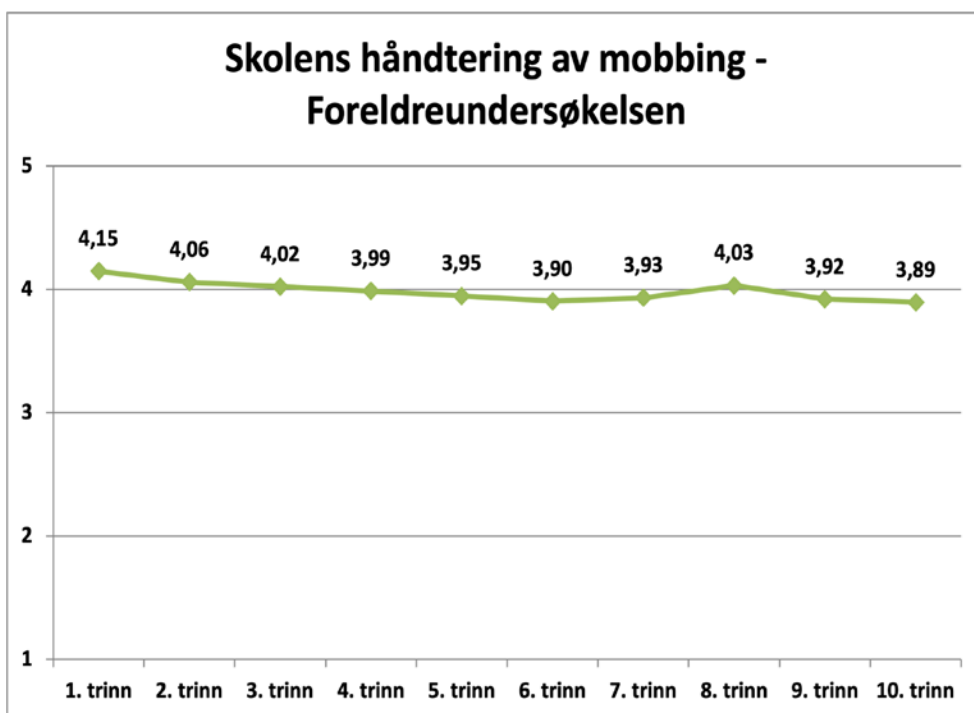
Figur 20.36 Foreldres rapportering av Kommentarer om utseende fordelt på kommunestørrelse (gjennomsnitt).

20.8 Skolens håndtering av mobbing

Tabell 20.14 Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmålet som omhandler skolens håndtering av mobbing i Foreldreundersøkelsen 2020.

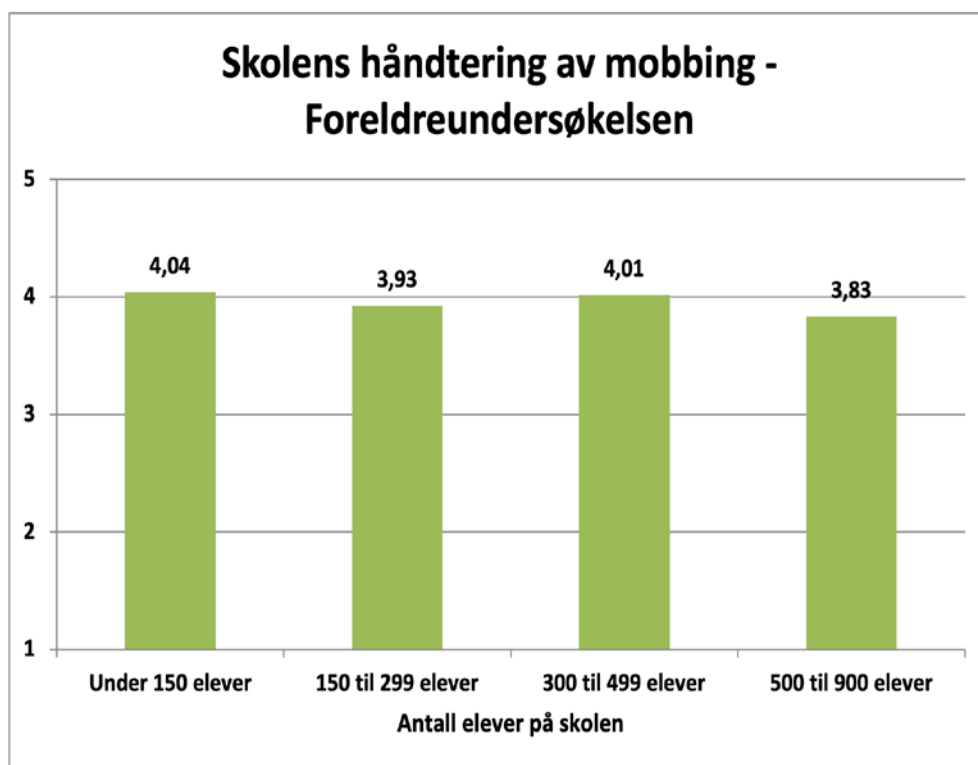
		Håndtering av mobbing							
		Helt uenig	Litt uenig	Verken enig eller uenig	Litt enig	Helt enig	Total/ Gj.skåre	St. avvik	Vet ikke
Q10918 Skolen håndterer mobbing av elever på en god måte	N	1437	3056	7103	11414	16674	39684		12824
	%	3,6	7,7	17,9	28,7	42,0	3,98	1,11	

Tabell 20.14 viser at rundt 71 prosent av foreldrene oppgir at de opplever at skolen håndterer mobbing på en god måte. Det er 11,3 prosent som svarer at de er litt eller helt uenig i dette. Rundt 24 prosent av foreldrene har krysset av for vet ikke.



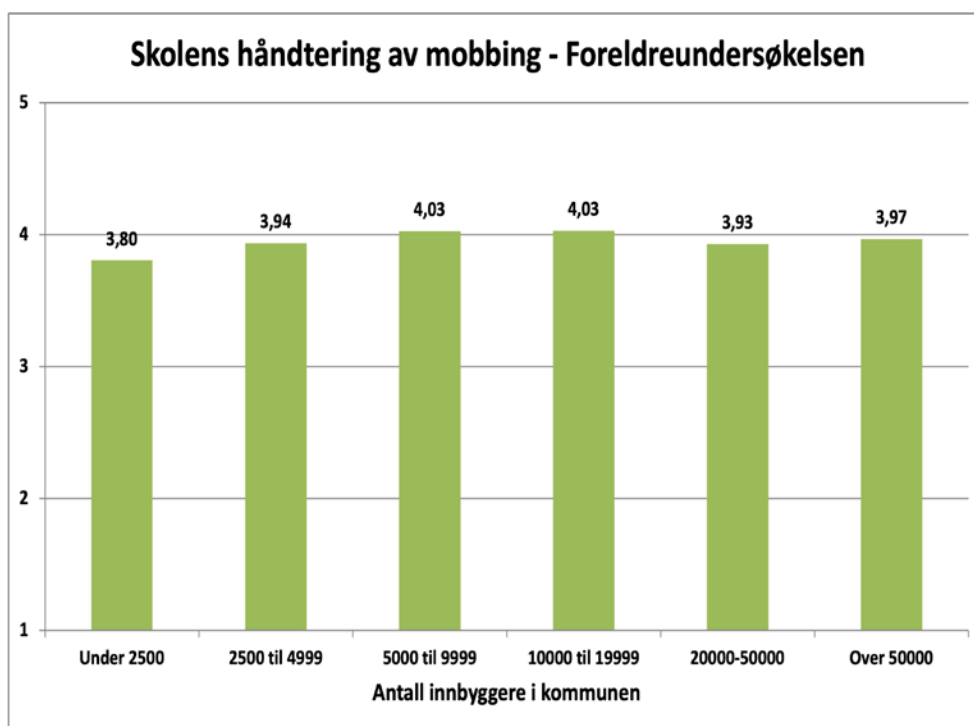
Figur 20.37 Foreldres rapportering av Skolens håndtering av mobbing fordelt på klassetrinn (gjennomsnitt).

Det er minimale forskjeller i hvordan foreldre rapporterer på skolens håndtering av mobbing, når foreldres svar fordeles på ulike klassetrinn og sammenlignes. Dette kommer fram av Figur 20.37.



Figur 20.38 Foreldres rapportering av Skolens håndtering av mobbing fordelt på skolestørrelse (gjennomsnitt).

Ser vi på Figur 20.38 og foreldres svar på hvordan de rapporterer på skolens håndtering av mobbing, så er forskjellene små. Som Figur 20.39 viser er det heller ikke nevneverdige forskjeller i hvordan foreldre rapporterer på skolens håndtering av mobbing, når man fordeler svarene på kommunestørrelse.



Figur 20.39 Foreldres rapportering av Skolens håndtering av mobbing fordelt på kommunestørrelse (gjennomsnitt).

20.9 Grunnleggende ferdigheter i regning

Tabell 20.15 Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål som omhandler grunnleggende ferdigheter i regning i Foreldreundersøkelsen 2020.

		Grunnleggende ferdigheter i regning							
		Helt uenig	Litt uenig	Verken enig eller uenig	Litt enig	Helt enig	Total/ Gj.skåre	St. avvik	Vet ikke
Q10921	Jeg har inntrykk av at barnet mitt bruker regning i flere fag enn i matematikk	N	37	216	759	607	282	1901	517
		%	2,0	11,4	39,9	31,9	14,8	3,46	0,94
Q10923	Jeg har inntrykk av at barnet mitt bruker regning for å undersøke ting han/hun lurer på	n	63	280	842	626	275	2086	322
		%	3,0	13,4	40,4	30,0	13,2	3,34	0,97
Grunnleggende ferdigheter i regning							3,44	0,89	
Cronbachs alpha: ,85									

Påstandene i tabell 20.15 som omhandler grunnleggende ferdigheter i regning er frivillige tilleggsspørsmål i Elevundersøkelsen. Litt under halvparten av foreldrene er

litt eller helt enig i påstandene.. Det er imidlertid en relativ høy andel foreldre som svare vet ikke. Det vil si fra rundt 21 og 14 prosent av foreldrene. Dette tyder på at det kan være vanskelig for foreldrene å svare på spørsmålene.

20.10 Grunnleggende ferdigheter i lesing

Tabell 20.16 Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål som omhandler grunnleggende ferdigheter i lesing i Foreldreundersøkelsen 2020.

Grunnleggende ferdigheter i lesing									
		Helt uenig	Litt uenig	Verken enig eller uenig	Litt enig	Helt enig	Total/ Gj.skåre	St. avvik	Vet ikke
Q10926 Jeg har inntrykk av at barnet mitt lærer hvordan han/hun kan arbeide med en tekst for å forstå den	N	74	372	1944	3440	1820	7650		769
	%	1,0	4,9	25,4	45,0	23,8	3,86	0,87	
Q10927 Jeg har inntrykk av at barnet mitt lærer hvordan han/hun kan arbeide med nye ord og begreper for å forstå dem	n	76	345	2058	3318	1796	7596		823
	%	1,0	4,5	27,1	43,7	23,6	3,84	0,87	
Grunnleggende ferdigheter i lesing							3,86	0,83	
Cronbachs alpha: ,90									

Tabell 20.16 viser at det er en stor gruppe av foreldrene som har inntrykk av at barnas læring i grunnleggende ferdigheter i lesing er god. Rundt 69 prosent sier seg litt enig eller helt enig i at de har et inntrykk av at barnet lærer hvordan det skal arbeide med en tekst for å forstå den. Tilsvarende andel (67,3 prosent) har inntrykk av at barnet lærer hvordan det kan arbeide med nye ord og begreper for å forstå dem. Rundt 9 prosent av foreldrene som har svart vet ikke på disse to spørsmålene.

20.11 Grunnleggende ferdigheter i skriving

Tabell 20.17 Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål som omhandler grunnleggende ferdigheter i skriving i Foreldreundersøkelsen 2020.

		Grunnleggende ferdigheter i skriving					Total/ Gj.skåre	St. avvik	Vet ikke
		Helt uenig	Litt uenig	Verken enig eller uenig	Litt enig	Helt enig			
Q10929	Jeg har inntrykk av at lærerne viser barnet mitt hvordan han/hun kan skrive gode tekster	N	104	457	1972	2859	1497	6889	1495
		%	1,5	6,6	28,6	41,5	21,7	3,75	0,92

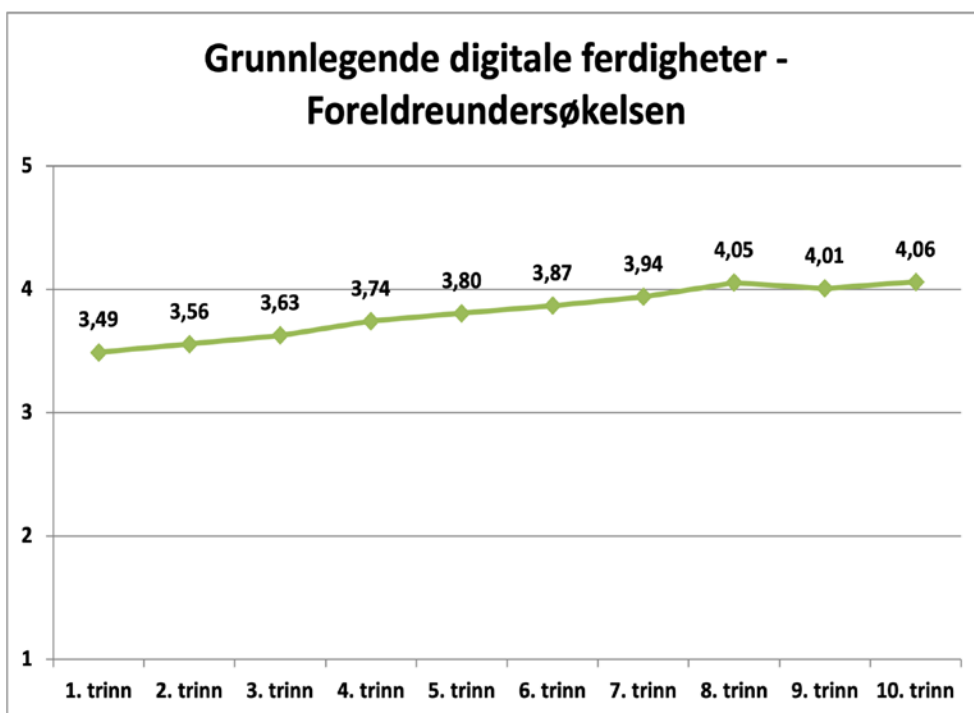
Tabell 20.17 viser svar på påstanden om grunnleggende ferdigheter i skriving. To av tre foreldre (63,2 prosent) svarer litt enig eller helt enig på at de har inntrykk av at lærerne viser barnet hvordan det kan skrive god tekst. En liten andel på 8,1 prosent er helt eller litt uenig i dette. Det er rundt 18 prosent av foreldrene som har svart vet ikke på denne påstandene.

20.12 Grunnleggende digitale ferdigheter

Tabell 20.18 Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål som omhandler grunnleggende digitale ferdigheter i Foreldreundersøkelsen 2020.

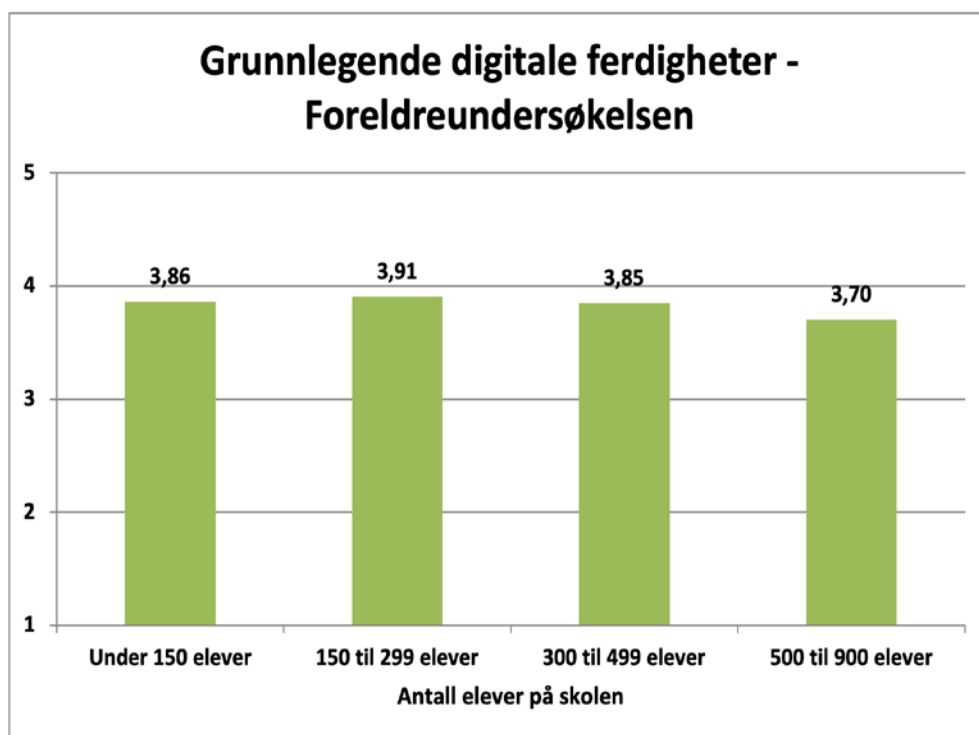
		Grunnleggende digitale ferdigheter								
		Helt uenig	Litt uenig	Verken enig eller uenig	Litt enig	Helt enig	Total/ Gj.skåre	St. avvik	Vet ikke	
Q10930	Jeg har inntrykk av at barnet mitt lærer å være kritisk til informasjon han/hun finner på Internett	N	374	1106	5214	6312	2674	15680		2778
		%	2,4	7,1	33,3	40,3	17,1	3,63	0,93	
Q10931	Jeg har inntrykk av at barnet mitt lærer å tenke over hvordan han/hun bruker informasjon fra Internett	n	334	1128	5429	6366	2573	15830		2637
		%	2,1	7,1	34,3	40,2	16,3	3,61	0,91	
Q10932	Jeg har inntrykk av at barnet mitt bruker digitale verktøy for å lære (digitale verktøy er for eksempel datamaskin, nettbrett og interaktiv tavle)	n	117	433	2472	7018	8245	18285		221
		%	0,6	2,3	13,5	38,4	45,1	4,25	0,82	
Grunnleggende digitale ferdigheter							3,85	0,74		
Cronbachs alpha: ,81										

Ser vi på svarfordelingen i tabell 20.18 så rapporteres det nokså likt på de to første påstandene om barnet lærer kritisk bruk av informasjon på internett, og om det lærer å anvende digital informasjon. Rundt 57 prosent av foreldrene svarer enten litt enig eller helt enig på disse to spørsmålene. En andel på 14-15 prosent har svart vet ikke. På spørsmål om foreldrene har inntrykk av at barnet bruker digitale verktøy (som datamaskin, nettbrett eller digital tavle) for å lære, er andelen foreldre som er litt enig eller helt enig nær 84 prosent. På dette spørsmålet er andelen som svarer vet ikke lav (1,2 prosent).

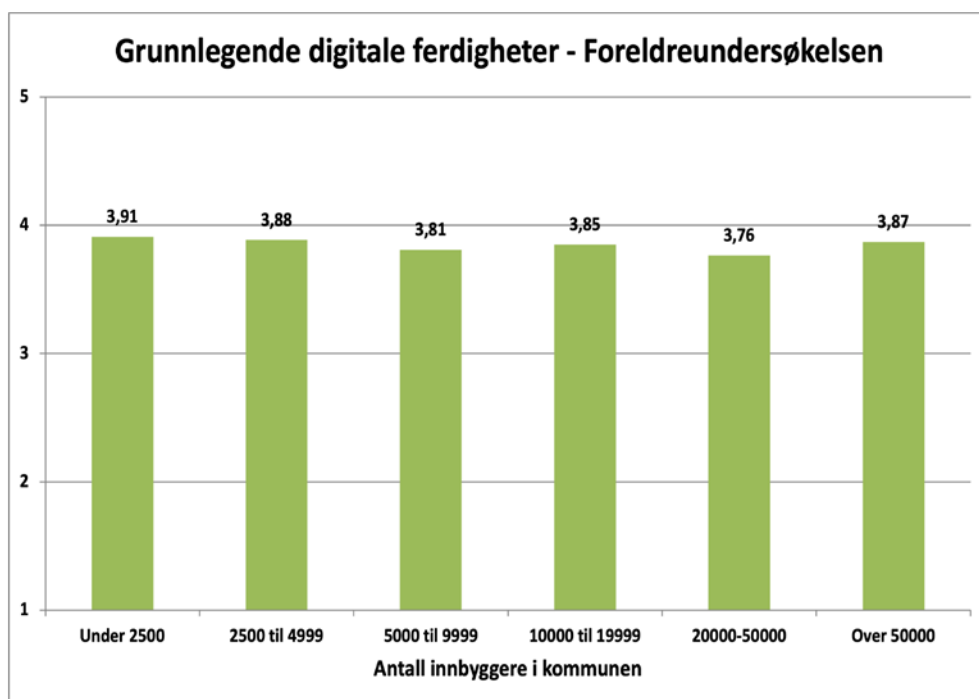


Figur 20.40 Foreldres rapportering av grunnleggende digitale ferdigheter fordelt på klassetrinn (gjennomsnitt).

Figur 20.40 viser at det er en jevn økning etter klassetrinn i hvordan foreldrene rapporterer om digitale ferdigheter. Figur 20.41 og 20.42 viser at det ikke er noe forskjell i foreldres rapportering om dette sett på bakgrunn av skolens eller kommunens størrelse.



Figur 20.41 Foreldres rapportering av grunnleggende digitale ferdigheter fordelt på skolestørrelse (gjennomsnitt).



Figur 20.42 Foreldres rapportering av grunnleggende digitale ferdigheter fordelt på kommunestørrelse (gjennomsnitt).

20.13 Grunnleggende muntlige ferdigheter

Tabell 20.19 Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål som omhandler grunnleggende muntlige ferdigheter i Foreldreundersøkelsen 2020.

		Grunnleggende muntlige ferdigheter							
		Helt uenig	Litt uenig	Verken enig eller uenig	Litt enig	Helt enig	Total/ Gj.skåre	St. avvik	Vet ikke
Q10933	Jeg har inntrykk av at barnet mitt lærer å uttrykke seg muntlig på flere måter (for eksempel ved å gi tilbakemeldinger, delta i rollespill og holde presentasjoner)	N 8	43	148	198	134	531		79
		% 1,51	8,1	27,9	37,3	25,2	3,77	0,97	
Q10934	Jeg har inntrykk av at barnet mitt lærer å bruke argumenter i en diskusjon	n 12	56	138	165	102	473		137
		% 2,5	11,8	29,2	34,9	21,6	3,61	1,03	
Q10936	Jeg har inntrykk av at barnet mitt øver på å bruke fagbegreper i samtaler	n 34	87	179	111	65	95		133
		% 7,1	18,3	37,6	23,3	13,7	3,18	1,10	
Grunnleggende muntlige ferdigheter							3,57	0,91	
Cronbachs alpha: ,87									

Det er tre spørsmål som måler grunnleggende muntlige ferdigheter. Ser vi på svarfordelingene viser tabell 20.19 at det er rundt 63 prosent av foreldrene som sier seg litt enig eller helt enig i at barnet lærer å uttrykke seg muntlig på en eller flere måter i skolen. På spørsmålet om foreldrene har inntrykk av at barnet lærer å bruke argumenter i en diskusjon svarer nær 57 prosent seg enten litt eller helt enig. På det siste spørsmålet om inntrykket er at barnet øver på å bruke fagbegreper i samtaler svarer rundt 37 prosent av foreldrene seg litt eller helt enig. Hele 58 prosent svarte vet ikke på dette spørsmålet, mens for de øvrige to spørsmålene er det 12 og 22 prosent av foreldrene som har svart vet ikke på disse spørsmålene.

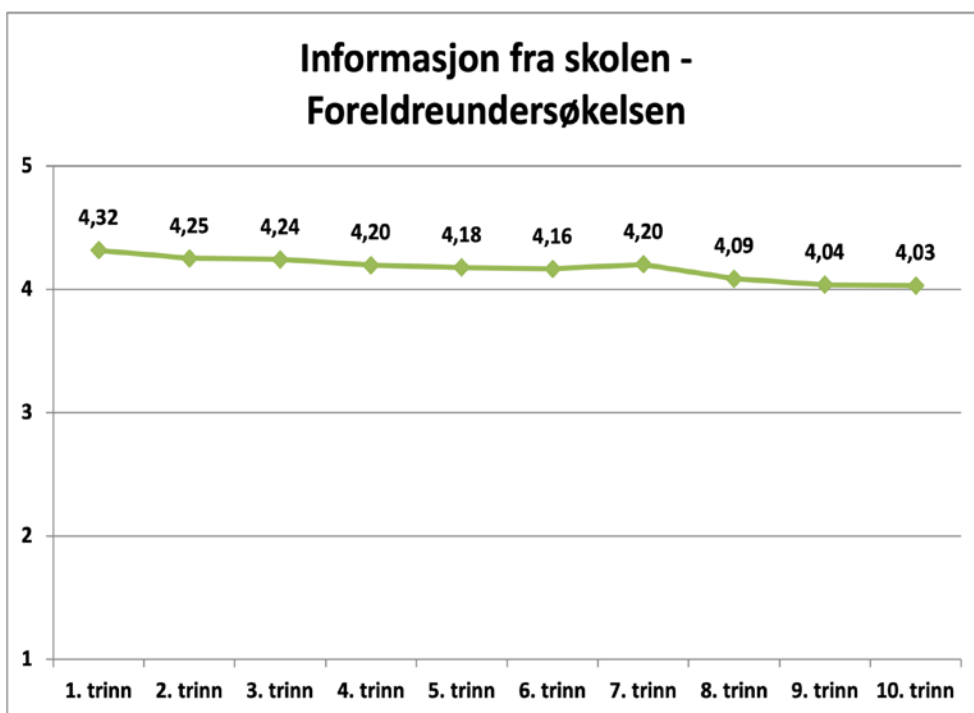
20.14 Informasjon fra skolen

Tabell 20.20 Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål som omhandler Informasjon fra skolen i Foreldreundersøkelsen 2020.

		Informasjon fra skolen							
		Helt uenig	Litt uenig	Verken enig eller uenig	Litt enig	Helt enig	Total/ Gj.skåre	St. avvik	Vet ikke
Q10938	Jeg er fornøyd med innholdet på foreldremøtene	N 395	1673	4843	12028	16965	35904		1698
		% 1,1	4,7	13,5	33,5	47,3	4,21	0,92	
Q10939	Jeg er fornøyd med skolens informasjon om den faglige utviklingen til barnet mitt	n 1006	1820	1651	11205	19299	36981		707
		% 2,7	7,6	7,2	30,3	52,2	4,22	1,05	
Q10940	Jeg er fornøyd med skolens informasjon om den sosiale utviklingen til barnet mitt	n 1056	2710	3605	11427	17961	36759		901
		% 2,9	7,4	9,8	31,1	48,9	4,16	1,06	
Q10941	Jeg finner den informasjonen jeg trenger på skolens hjemmeside eller på skolens digitale læringsplattform	n 1249	2863	5008	11632	14089	34089		2743
		% 3,6	8,2	14,4	33,4	40,4	3,99	1,10	
Informasjon fra skolen							4,16	0,80	
Cronbachs alpha: ,79									
Q10937	Jeg får invitasjon til foreldremøter (merk annen skala) *	N 372	6316	25278	1823	1627	35416		2068
		% 1,1	17,8	71,4	5,2	4,6	2,94	0,67	

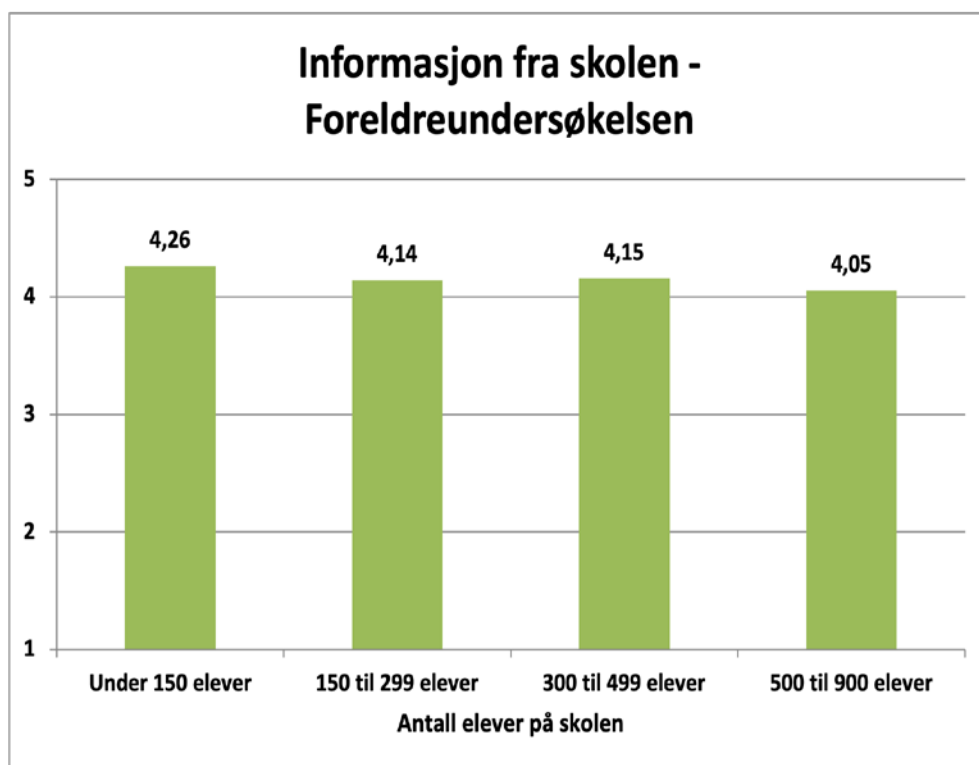
*Skala: 1 Aldri - 2 Én gang per skoleår - 3 To ganger per skoleår - 4 Tre ganger per skoleår - 5 Flere enn tre ganger per skoleår

Tabell 20.20 viser at en stor andel av foreldrene gir uttrykk for at de er fornøyd med innholdet i foreldremøtetene. Til sammen svarer nærmere 81 prosent at den enten er litt enige eller helt enig i dette. Litt flere, 82,5 prosent svarer at de er litt enige eller helt enige i at de er fornøyd med skolens informasjon om den faglige utviklingen til barnet. Det er 80 prosent av foreldrene som er litt eller helt enig i at de er fornøyd med skolens informasjon om den sosiale utviklingen til barnet deres. Litt færre, 73,8 prosent, svarer at de er litt eller helt enig i at de finner den informasjon de trenger på skolens hjemmeside eller på skolens digitale læringsplattform. Sju av ti foreldre (71,4 prosent) svarer at de får invitasjon til foreldremøter to ganger per skoleår.



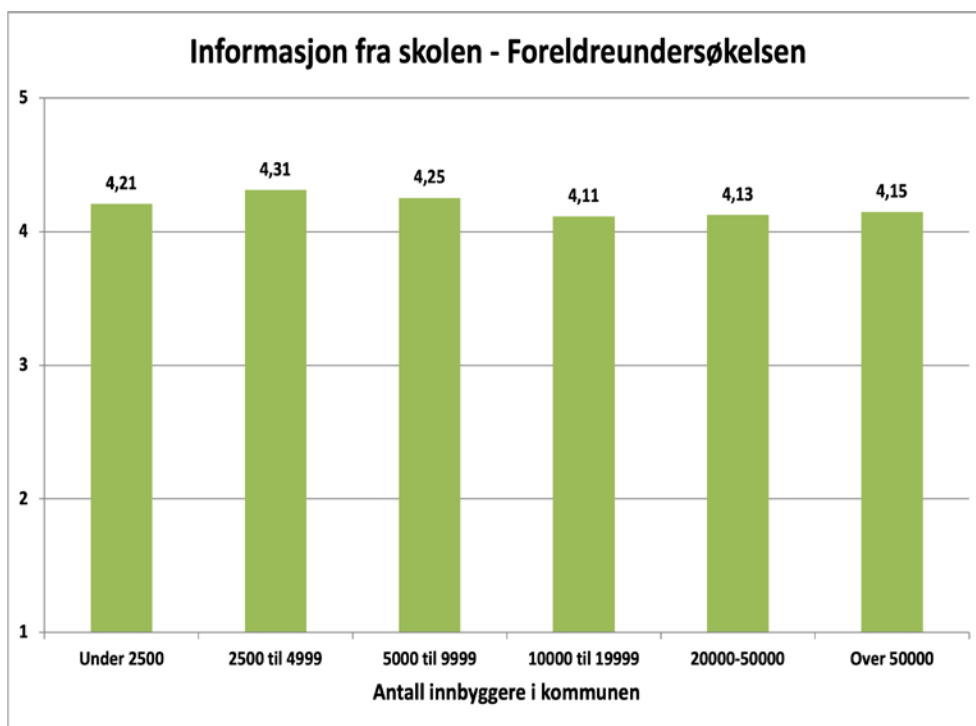
Figur 20.43 Foreldres rapportering av Informasjon fra skolen fordelt på klassetrinn (gjennomsnitt).

Når det sammenlignes mellom ulike klassetrinn kommer det fram av Figur 20.43 at det er små forskjeller mellom klassetrinnene på hvordan foreldrene opplever at informasjonen fra skolen er.



Figur 20.44 Foreldres rapportering av Informasjon fra skolen fordelt på skolestørrelse (gjennomsnitt).

I Figur 20.44 vises det også at forskjellene i hvordan foreldrene rapporterer på informasjonen de får fra skolen også oppleves som relativt lik når foreldre fra ulike skolestørrelser sammenlignes.



Figur 20.45 Foreldres rapportering av Informasjon fra skolen fordelt på kommunestørrelse (gjennomsnitt).

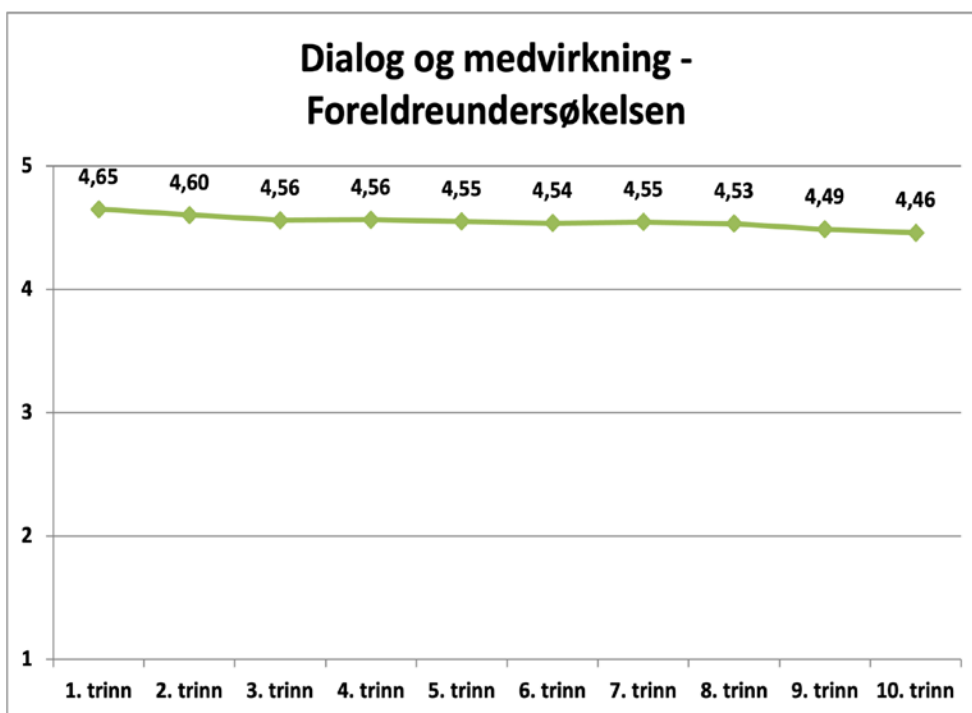
Når foreldres rapportering av informasjon fra skolen fordeles på hva foreldre fra kommuner med ulik størrelse har svart, kommer det fram slik Figur 20.45 viser at det så å si ikke er forskjeller mellom de ulike kommunekategoriene.

20.15 Dialog og medvirkning

Tabell 20.21 Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål som omhandler Dialog og medvirkning i Foreldreundersøkelsen 2020.

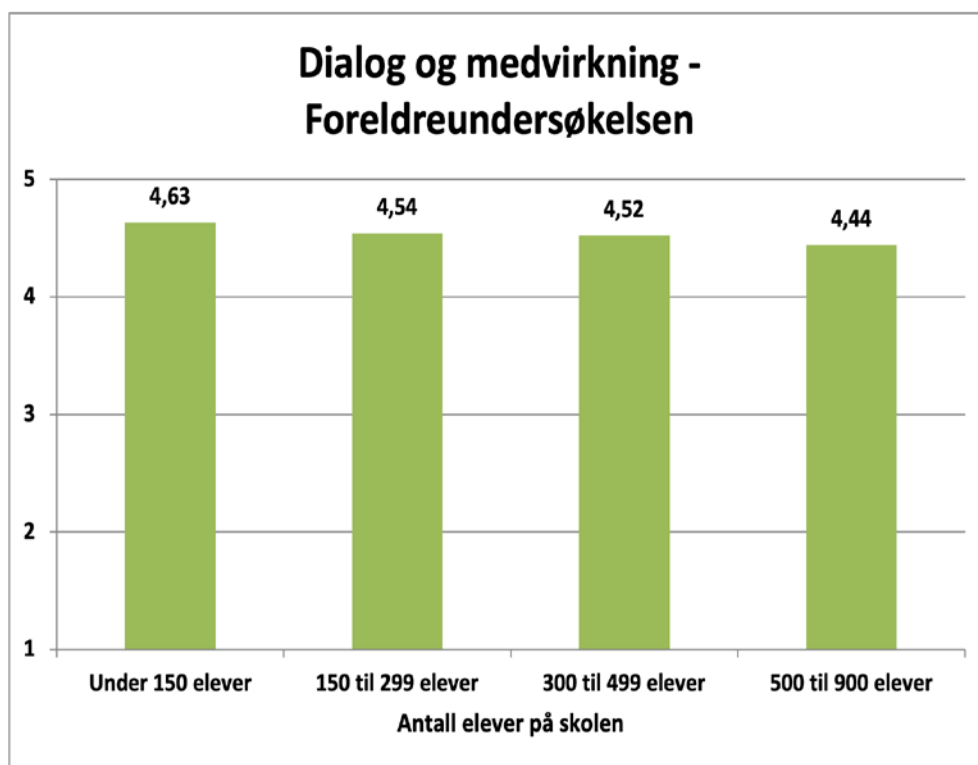
		Dialog og medvirkning					Total/ Gj.skåre	St. avvik	Vet ikke
		Helt uenig	Litt uenig	Verken enig eller uenig	Litt enig	Helt enig			
Q10942	N	712	2172	2695	11100	25918	42597		192
Kommunikasjonen mellom hjem og skole er god	%	1,7	5,10	6,3	26,1	60,8	4,39	0,93	
Q10944	n	579	1488	4802	9965	22700	39534		3120
Lærerne følger opp mine synspunkter om mitt barns læring og utvikling	%	1,5	3,8	12,2	25,2	57,4	4,33	0,93	
Q10945	n	228	616	1729	5639	33432	41644		1087
Jeg blir tatt imot på en god måte når jeg kontakter skolen	%	0,5	1,5	4,2	13,5	80,3	4,71	0,66	
Q10946	N	204	420	2195	4374	29360	36553		6163
Jeg kan raskt få til et møte med kontaktlæreren hvis jeg har behov for det	%	0,6	1,1	6,0	12,0	80,3	4,70	0,68	
Q10947	N	388	595	4225	4535	18980	28723		13805
Jeg kan raskt få til et møte med skolens ledelse hvis jeg har behov for det	%	1,3	2,1	14,7	15,8	66,1	4,43	0,91	
Dialog og medvirkning							4,54	0,65	
Cronbachs alpha: ,85									

Gjennomsnittsverdiene i tabell 20.21 er svært høye, noe som tyder på at de aller fleste er enige i påstandene om dialog og medvirkning. På disse spørsmålene ligger det en andel på 82 til 94 prosent som svarer seg enten helt enig eller litt enig i påstandene om hvordan dialogen med skolen er, og opplevelsen av hvordan de opplever å få medvirkning og involvering fra skolens side.



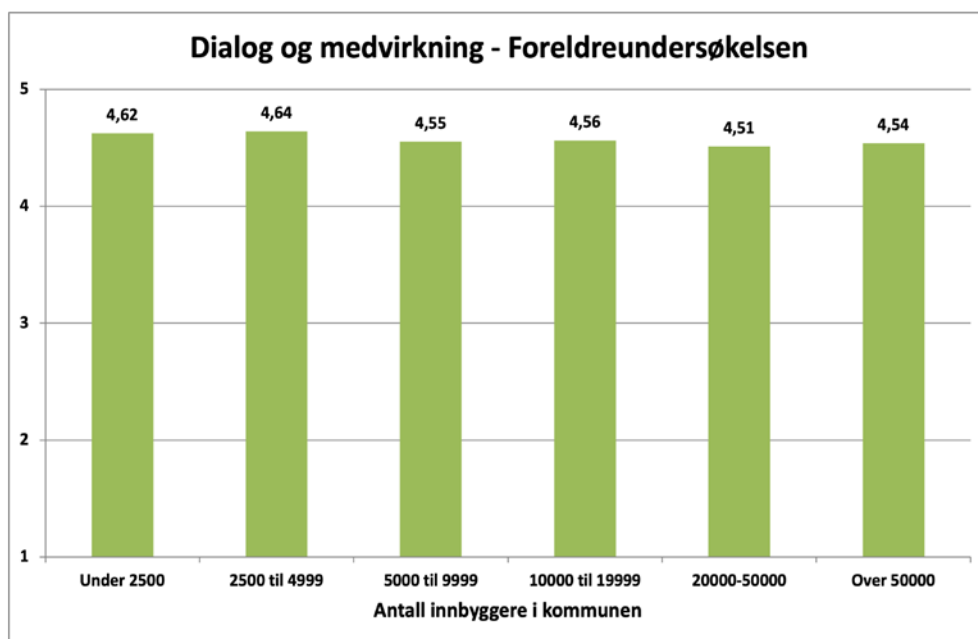
Figur 20.46 Foreldres rapportering av Dialog og medvirkning fordelt på klassetrinn (gjennomsnitt).

Fordelt på ulike klassetrinn viser Figur 20.46 at det er små forskjeller i hvordan foreldre rapporterer på spørsmålene om Dialog og medvirkning.



Figur 20.47 Foreldres rapportering av Dialog og medvirkning fordelt på skolestørrelse (gjennomsnitt).

Av Figur 20.47 kan vi se at det er relativt små forskjeller i hvordan foreldre rapporterer på spørsmål om Dialog og medvirkning når skoler av ulik størrelse sammenlignes. Forskjellene i foreldrene svar fordelt mellom ulike skolestørrelser er marginalt små.



Figur 20.48 Foreldres rapportering av Dialog og medvirkning fordelt på kommunestørrelse (gjennomsnitt).

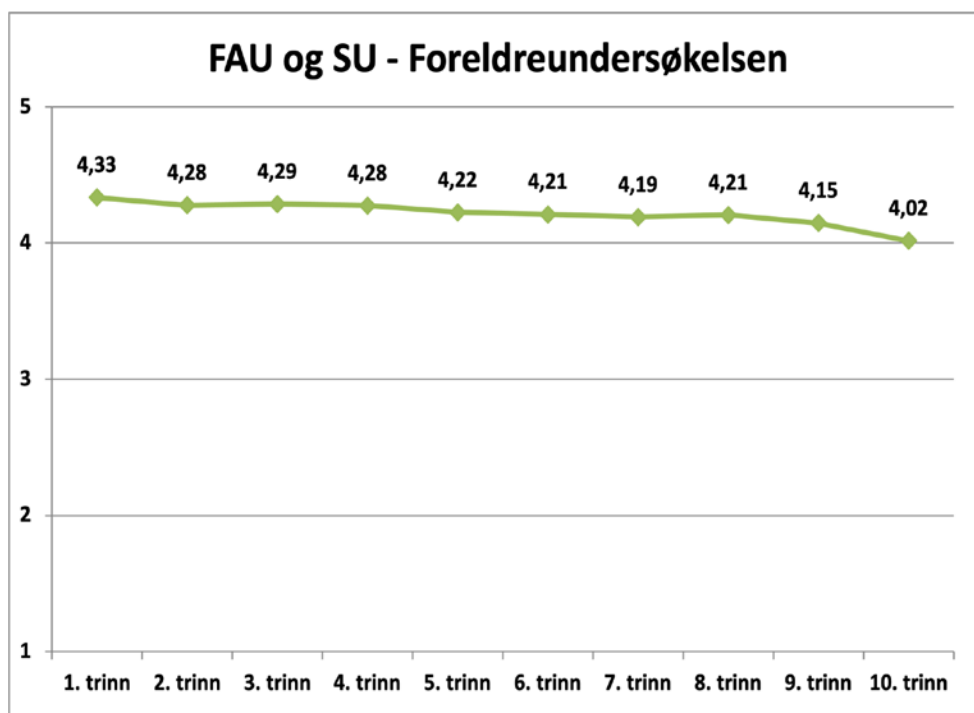
Når foreldrenes svar på dialog og medvirkning fordeles på kommuner med ulik størrelse, viser Figur 20.48 at det ikke er forskjell i hva foreldrene svarer avhengig av kommunestørrelsen.

20.16 FAU og SU

Tabell 20.22 Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål under overskriften FAU og SU i Foreldreundersøkelsen 2020.

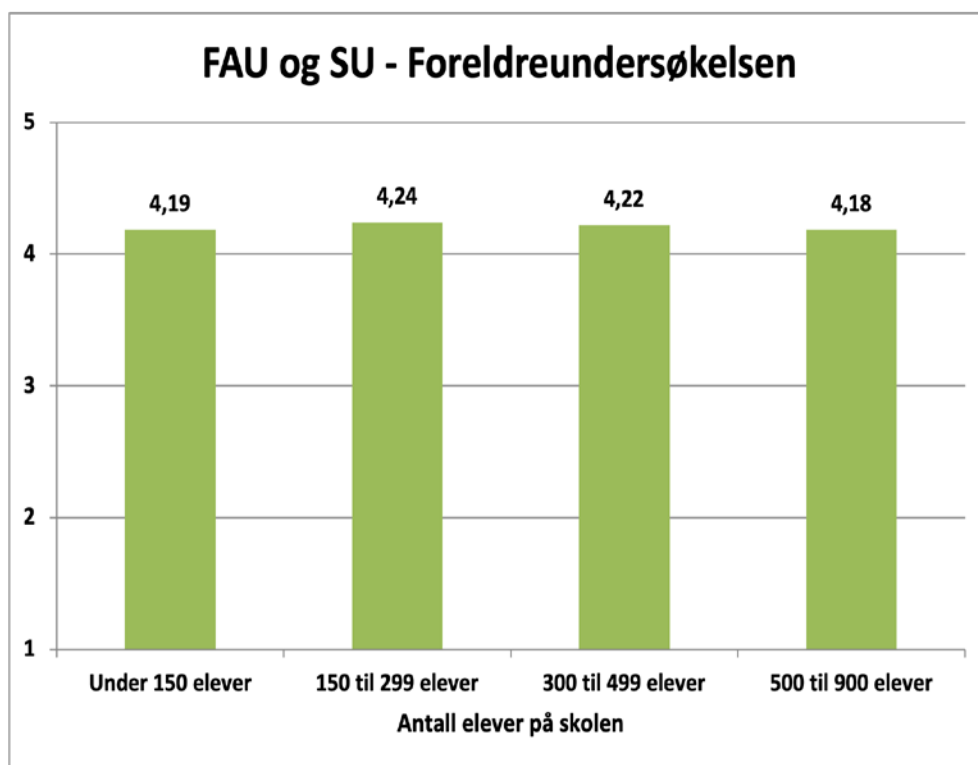
		FAU og SU							
		Helt uenig	Litt uenig	Verken enig eller uenig	Litt enig	Helt enig	Total/ Gj.skåre	St.avvik	Vet ikke
Q10948 FAU fremmer fellesinteressene til foreldrene på en god måte	N	173	393	2919	4217	7764	15466		3368
	%	1,1	2,5	18,9	27,3	50,2	4,23	0,92	
Q10949 FAU bidrar til at elever og foreldre tar aktivt del i arbeidet for å skape et godt skolemiljø	n	230	514	2943	4594	7427	15708		3112
	%	1,5	3,3	18,7	29,3	47,3	4,18	0,94	
Q10950 SU/Driftsstyre arbeider for å skape et godt skolemiljø	n	120	235	3180	3090	5638	12263		6528
	%	1,0	1,9	25,9	25,2	46,0	4,13	0,93	
FAU og SU							4,21	0,83	
Cronbachs alpha: ,90									
Q10951 Jeg tar aktivt del i foreldrearbeidet for å skape et godt skolemiljø	n	547	1209	4303	6253	5945	18257		535
	%	3,0	6,6	23,6	34,3	32,6	3,87	1,04	
Q10952 Jeg tar aktivt del i foreldrearbeidet for å skape et godt klassemiljø	n	465	963	3940	6362	6453	18183		478
	%	2,6	5,3	21,7	35,0	35,5	3,95	1,00	
Foreldreengasjement							3,91	0,97	
Cronbachs alpha: ,90									

Påstandene i tabell 20.22 omhandler to ulike forhold. De tre første lader omhandler Forelderådets arbeidsutvalg (FAU) og Samarbeidsutvalget (SU), mens de to siste omhandler foreldreengasjement. Det er en høy andel foreldre som svarer vet ikke på påstandene om FAU og SU. Dette kan tyde på at foreldre er lite informert om arbeidet til FAU og SU. De som har svart er i all hovedsak enige om at FAU fremmer fellesinteressene til foreldrene på en god måte; at FAU bidrar til at elever og foreldre tar aktivt del i arbeidet for å skape et godt skolemiljø og at SU/Driftsstyre arbeider for å skape et godt skolemiljø. Foreldrene mener også at de har et høyt foreldreengasjement.



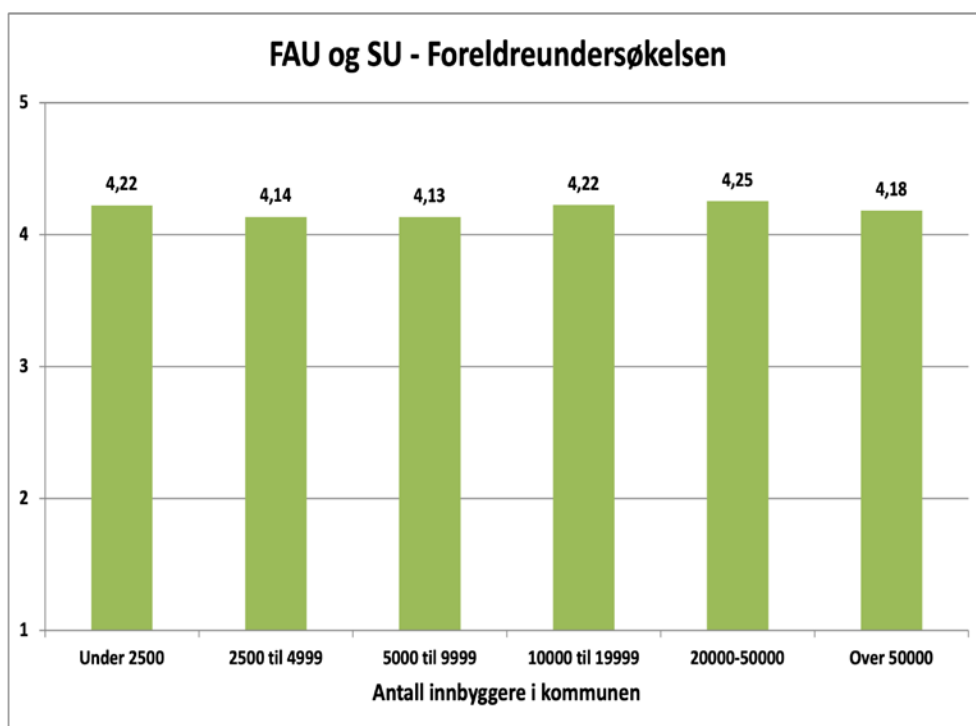
Figur 20.49 Foreldres rapportering av FAU og SU fordelt på klassetrinn (gjennomsnitt).

Det kommer fram av Figur 20.49 at det er en svak nedgang i hvordan foreldrene rapporterer om FAU og SU med økende klassetrinn. Forskjellene er imidlertid små.



Figur 20.50 Foreldres rapportering av FAU og SU fordelt på skolestørrelse (gjennomsnitt).

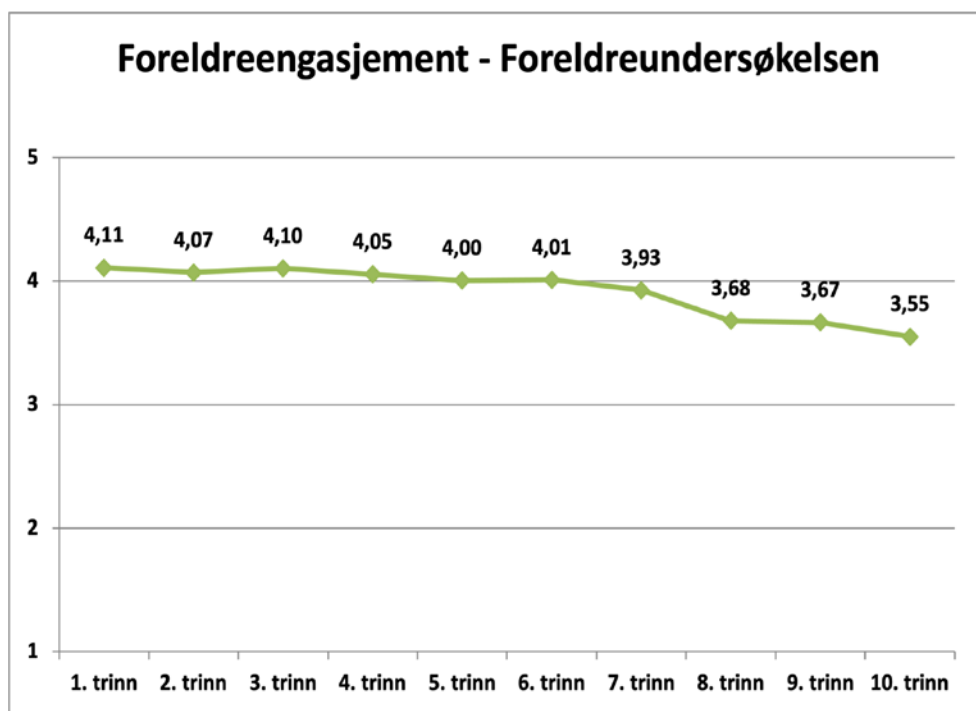
Det er heller ikke nevneverdige forskjeller når foreldrenes rapportering av FAU og SU fordeles på skolestørrelse. Dette kommer fram av Figur 20.50.



Figur 20.51 Foreldres rapportering av FAU og SU fordelt på kommunestørrelse (gjennomsnitt).

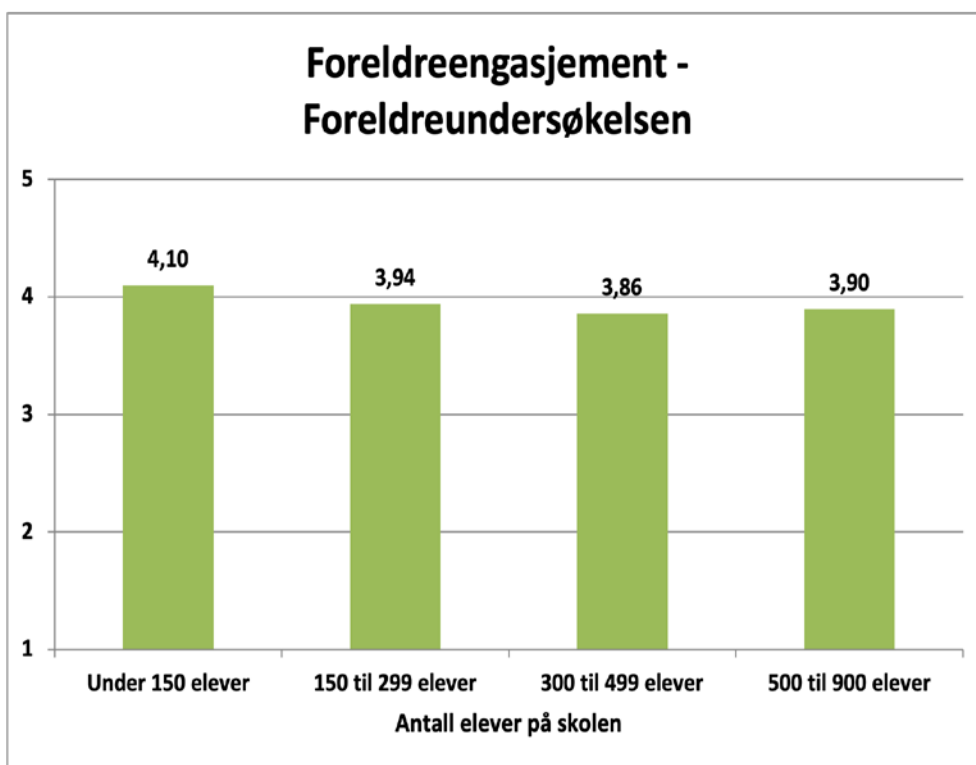
Som det kommer fram av Figur 20.51 er det ingen forskjeller i hvordan foreldre svarer på spørsmål om FAU og SU når man ser svarene fordelt på kommunestørrelse.

De neste figurene vil ta for seg indeksen foreldreengasjement fra Tabell 20.22. Indeksen måler om foreldre tar en aktiv del i foreldrearbeidet for å skape et godt skolemiljø eller et godt klassemiljø.



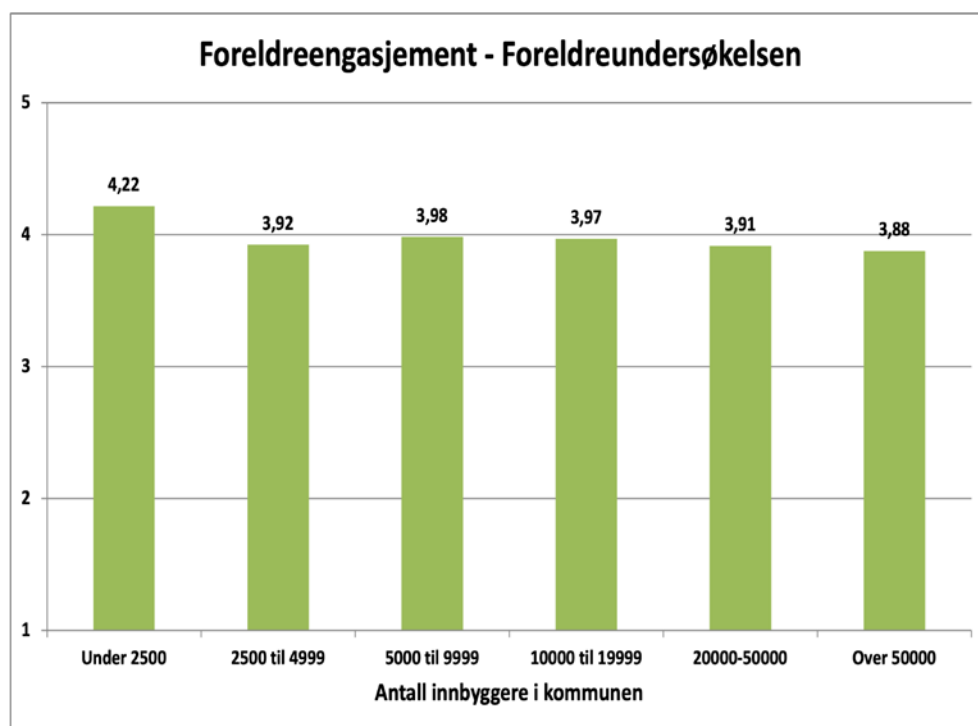
Figur 20.52 Foreldres rapportering av Foreldreengasjement fordelt på klassetrinn (gjennomsnitt).

Det er små forskjeller i foreldrenes rapportering av Foreldreengasjement fordelt på klassetrinn. Av Figur 20.52 ser vi at foreldreengasjementet ligger stabilt gjennom barneskoletrinnene, og med en noe lavere skår for ungdomsskoletrinnene.



Figur 20.53 Foreldres rapportering av Foreldreengasjement fordelt på skolestørrelse (gjennomsnitt).

Foreldrenes rapportering av Foreldreengasjement fordelt på skolestørrelse kommer fram av Figur 20.53. Her ser vi at det ikke er særlige forskjeller i hva foreldrene rapporterer på skoler med ulik størrelse.



Figur 20.54 Foreldres rapportering av Foreldreengasjement fordelt på kommunestørrelse (gjennomsnitt).

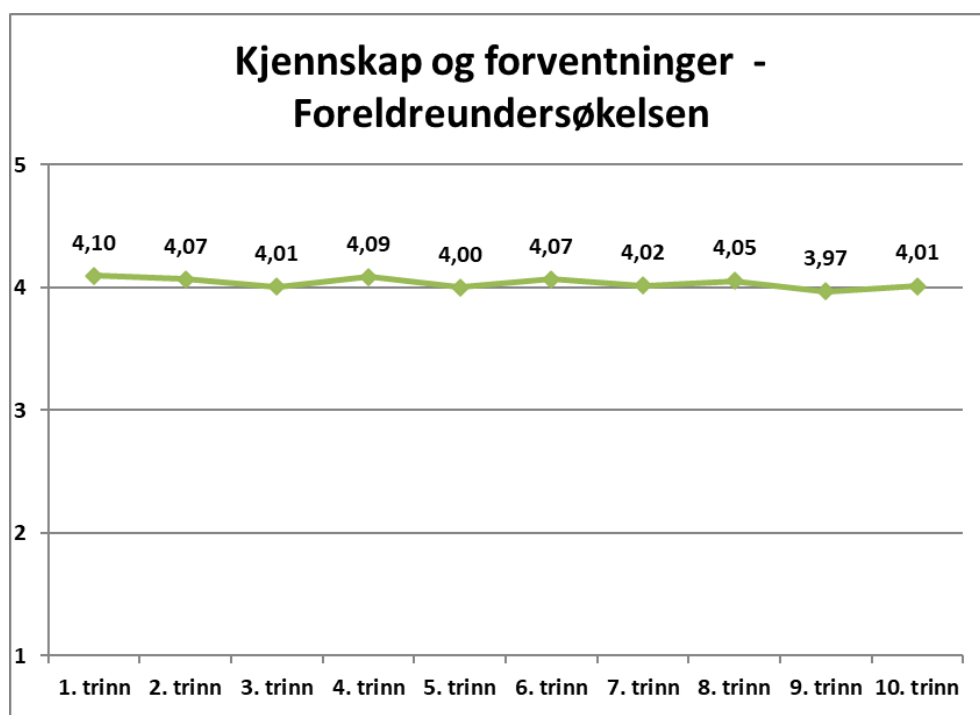
Jevnt over viser Figur 20.54 at det er små forskjeller i hva foreldre rapporterer om sitt foreldreengasjement når svar fra kommuner med ulik innbyggerstørrelse sammenlignes. Foreldre fra de minste kommunene rapporterer om litt større foreldreengasjement.

20.17 Kjennskap og forventninger

Tabell 20.23 Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål som omhandler Kjennskap og forventninger i Foreldreundersøkelsen 2020.

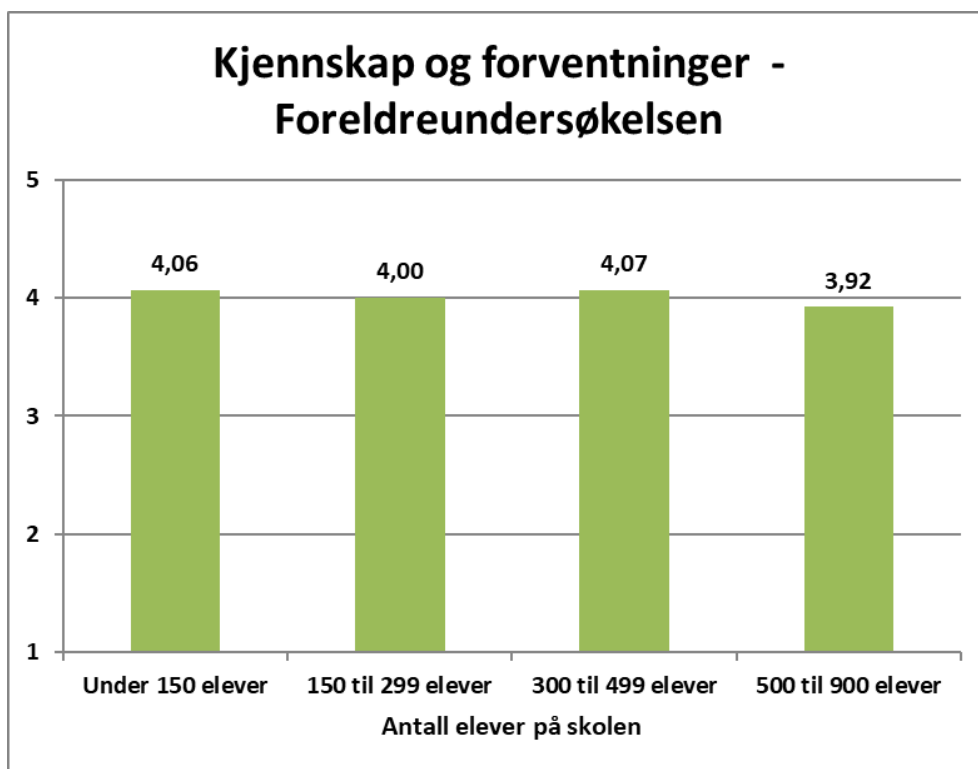
		Kjennskap og forventninger								
		Helt uenig	Litt uenig	Verken enig eller uenig	Litt enig	Helt enig	Total/ Gj.skåre	St. avvik	Vet ikke	
Q10954	Skolen har gjort meg kjent med mine rettigheter og plikter som forelder ut fra lovverket for skolen	N	464	643	1801	3258	4711	10877	682	
		%	4,3	5,9	16,6	29,9	43,3	4,02	1,10	
Q10955	Skolen har gjort meg kjent med hva tilpasset opplæring vil si for barnet mitt	n	805	942	2158	3025	3661	10591	963	
		%	7,6	8,9	20,4	28,6	34,6	3,74	1,23	
Q10956	Skolen har gjort meg kjent med hvordan jeg kan fremme klager, og forklart saksgangen i klagesaker	n	1393	986	2520	2333	2986	10218	1313	
		%	13,6	9,6	24,7	22,8	29,2	3,44	1,36	
Q10957	Jeg er kjent med hvilke forventninger skolen har til meg når det gjelder samarbeid med skolen	n	228	407	1175	3329	6077	11216	350	
		%	2,0	3,6	10,5	29,7	54,2	4,30	0,94	
Q10958	Som forelder kan jeg gi tilbakemelding til lærerne og skolen uten frykt for at det skal gå ut over mitt barn	n	141	293	739	1917	7933	11023	538	
		%	1,3	2,7	6,7	17,4	72,0	4,56	0,83	
Kjennskap og forventninger							4,03	0,86		
Cronbachs alpha: ,84										

Svarfordelingen i tabell 20.23 viser at foreldrene i all hovedsak er enige i at skolen har gjort dem kjent med rettigheter og plikter. De er ikke like enige i at skolen har gjort dem kjent med hva tilpasset opplæring vil si og hvordan en klager og saksgangen i klagesaker. Like fullt er over halvparten enige i disse to påstandene. De aller fleste foreldrene er enige i at de er kjent med forventningene til dem i samarbeidet med skolen og at de kan komme med tilbakemeldinger uten at en frykter for at det skal gå ut over deres barn.



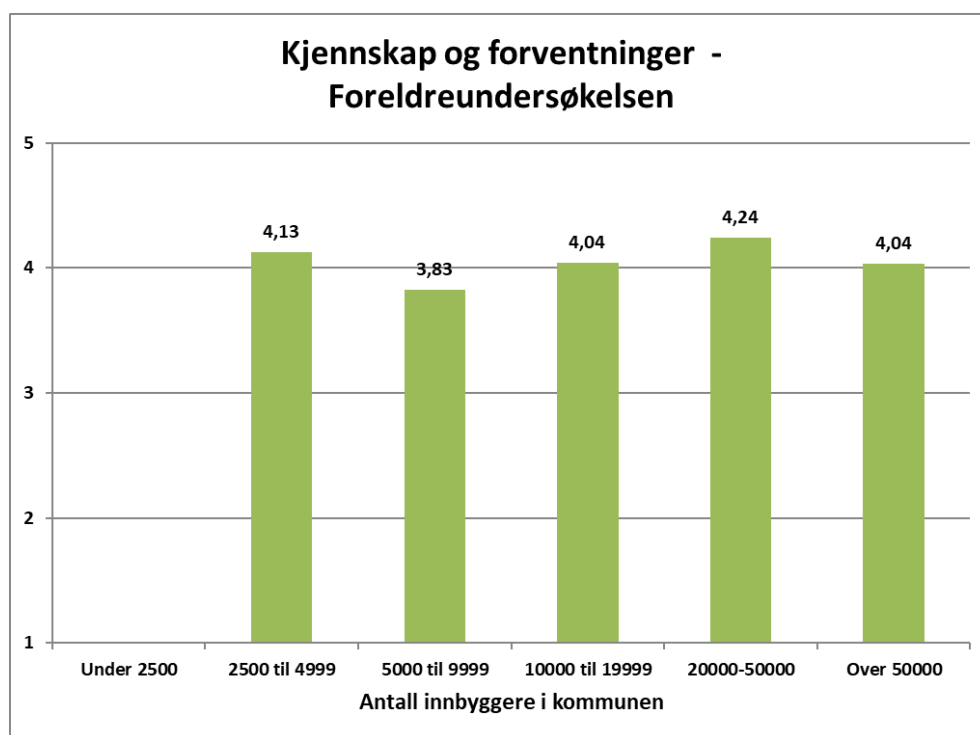
Figur 20.55 Foreldres rapportering av kjennskap og forventninger fordelt på klassetrinn (gjennomsnitt).

Ser vi på hvordan foreldrenes rapportering av kjennskap og forventninger fordeler seg på klassetrinn, viser Figur 20.55 at det ikke er forskjeller i hvordan foreldrene svarer mellom klassetrinnene.



Figur 20.56 Foreldres rapportering av kjennskap og forventninger fordelt på skolestørrelse (gjennomsnitt).

Det er heller ikke grunnlag for å si at det er forskjeller i foreldrenes svar på Kjennskap og forventninger på bakgrunn av skole- og kommunestørrelse. Basert på Figur 20.56 kommer det ikke fram vesentlige forskjeller rundt Kjennskap og forventninger fordelt på skolestørrelse, og Figur 20.57 viser heller ingen særlige forskjeller når dette sees opp mot kommunens størrelse. Merk at det er ingen foreldre i de minste kommunen som har svart på disse spørsmålene.



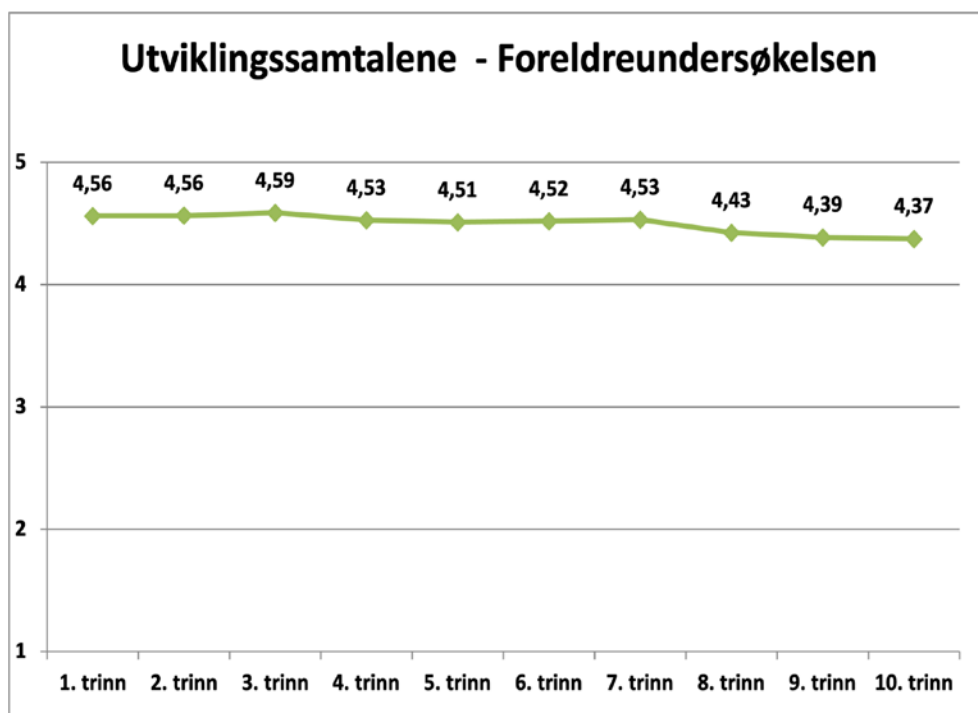
Figur 20.57 Foreldres rapportering om kjennskap og forventninger fordelt på kommunestørrelse (gjennomsnitt).

20.18 Utviklingssamtalene

Tabell 20.24 Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål som omhandler Utviklingssamtalene i Foreldreundersøkelsen 2020.

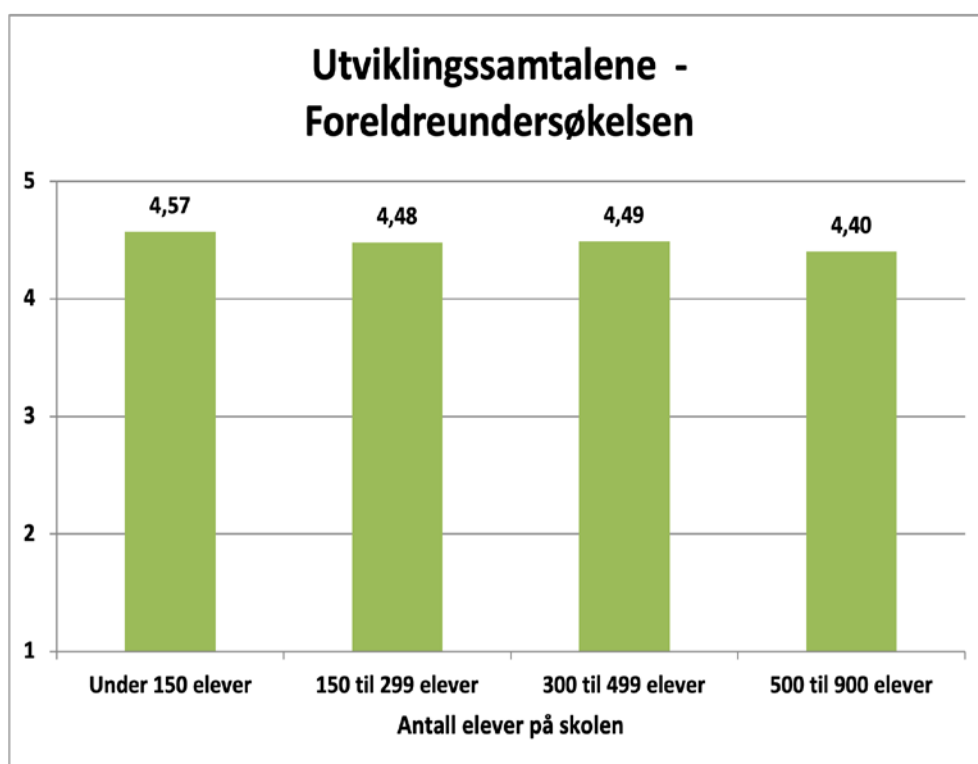
		Utviklingssamtalene								
		Helt uenig	Litt uenig	Verken enig eller uenig	Litt enig	Helt enig	Total/ Gj.skåre	St. avvik	Vet ikke	
Q10959 Jeg er informert om hva som kan tas opp på utviklingssamtalene om barnet mitt	N	655	1170	2394	6538	18274	29031		1112	
	%	2,3	4,0	8,3	22,5	62,9	4,40	0,96		
Q10961 Jeg og barnet mitt blir enige med kontaktlæreren om hvordan barnet mitt skal følges opp, når det gjelder læring og utvikling	n	495	1012	2488	7067	17869	28931		1171	
	%	1,7	3,5	8,6	24,4	61,8	4,41	0,91		
Q10962 Lærerne følger opp avtaler og beslutninger fra utviklingssamtalene	n	338	899	2611	6630	16419	26897		3211	
	%	1,3	3,3	9,7	24,6	61,0	4,41	0,89		
Q10963 Jeg følger opp avtaler og beslutninger fra utviklingssamtalene	n	36	135	1716	7479	19800	29166		927	
	%	0,1	0,5	5,9	25,6	67,9	4,61	0,63		
Utviklingssamtalene							4,49	0,65		
Cronbachs alpha: ,81										
Q10964 Jeg ønsker flere eller lengre utviklingssamtaler med kontaktlæreren	N	4048	2864	9325	6424	5816	28477		1458	
	%	14,2	10,1	32,7	22,6	10,4	3,25	1,28		

Det er svært høye gjennomsnittsverdier for de fire første påstandene i tabell 20.24. Mellom 85 til nærmere 94 prosent er enig eller helt enig i disse påstandene.. For den siste påstanden som omhandler at en ønsker flere eller lengre utviklingssamtaler ser vi at foreldrene sprer seg mye mer på skalaen.



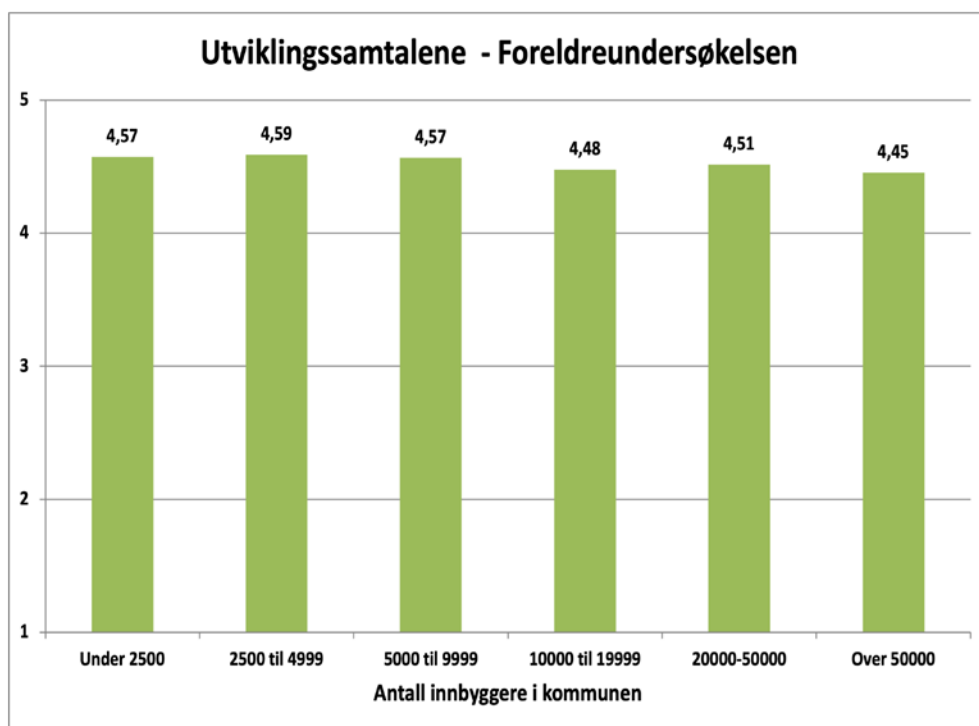
Figur 20.58 Foreldres rapportering av Utviklingssamtalene fordelt på klassetrinn (gjennomsnitt).

Ser vi på hvordan foreldrenes rapportering av Utviklingssamtale fordeler seg på klassetrinn, viser Figur 20.58 at det ikke er forskjeller i hvordan foreldrene svarer mellom klassetrinnene.



Figur 20.59 Foreldres rapportering av Utviklingssamtalene fordelt på skolestørrelse (gjennomsnitt).

Figur 20.59 viser at det ikke er nevneverdige forskjeller i foreldrenes besvarelser når man sammenligner besvarelsene på skoler av ulik størrelse.



Figur 20.60 Foreldres rapportering av Utviklingssamtalene fordelt på kommunestørrelse (gjennomsnitt).

Det er heller ikke forskjeller i hvordan foreldrene svarer om Utviklingssamtale når besvarelser fra foreldrene bosatt i kommuner av ulik størrelse sammenlignes. Dette kommer fram av Figur 20.60.

20.19 Fysisk miljø og materiell

Tabell 20.25 Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål som omhandler Fysisk miljø og materiell i Foreldreundersøkelsen 2020.

		Fysisk miljø og materiell								
		Helt uenig	Litt uenig	Verken enig eller uenig	Litt enig	Helt enig	Total/ Gj.skåre	St. avvik	Vet ikke	
Q10966	Barnet mitt har en trygg skolevei	N 303	453	189	823	1766	3534		14	
		% 8,6	12,8	5,3	23,3	50,0	3,93	1,35		
Q10967	Skolen tilbyr en hensiktsmessig skoleskyss med tanke på trygghet og reisetid	n 182	171	594	326	1069	2342		1167	
		% 7,8	7,3	25,4	13,9	45,6	3,82	1,29		
Q10968	Skolen har gode sosiale rammer rundt matpausene	n 75	249	461	717	1119	2621		922	
		% 2,7	9,5	17,6	27,4	42,7	3,97	1,11		
Q10969	Skolen har gode fysiske og hygieniske rammer rundt matpausene	n 24	72	415	574	1363	2448		1096	
		% 1,0	2,9	16,9	23,4	55,7	4,30	0,92		
Q10970	Standarden på skolebygningen er god	n 528	630	398	820	1043	3419		125	
		% 15,4	18,4	11,6	24,0	30,5	3,36	1,46		
Q10972	Standarden på skolens utearealer er god	n 385	521	284	1069	1250	3509		44	
		% 11,0	14,8	8,1	30,5	35,6	3,65	1,38		
Q10973	Jeg er tilfreds med tilgangen på lærebøker og utstyr som barnet mitt har på skolen	n 158	376	374	1019	1506	3433		155	
		% 4,6	10,9	10,9	29,7	43,9	3,97	1,18		
Q10974	Jeg er tilfreds med kvaliteten på lærebøker og utstyr som barnet mitt har på skolen	n 162	393	377	1067	1421	3420		124	
		% 4,7	11,5	11,0	31,2	41,5	3,93	1,19		
Q10975	Jeg er tilfreds med tilgangen på digitale verktøy som barnet mitt har på skolen	n 169	285	278	857	1770	3359		188	
		% 5,0	8,5	8,3	25,5	52,7	4,12	1,18		
Q10976	Jeg er tilfreds med kvaliteten på digitale verktøy som barnet mitt har på skolen	n 164	251	302	851	1660	3228		283	
		% 5,1	7,8	9,4	26,4	51,4	4,11	1,17		

De fire første påstandene i tabell 20.25 er spørsmål som måler noe annet enn fysisk miljø og materiell, slik som de seks siste påstandene gjør. Tabellen viser at nær 21 prosent av foreldrene er uenige i at barnet har en trygg skolevei. Femten prosent er

uenige at skolen har en hensiktsmessig skoleskyss med tanke på trygghet og reisetid. Når det gjelder matpauser er nær 12 prosent uenig i at de har gode sosiale rammer rundt matpausene, mens 3,9 prosent er uenig i at de fysiske og hygieniske rammer rundt matpausene er gode. Det er imidlertid mange som svarer vet ikke på disse tre siste påstandene, noe som indikerer at ikke alle foreldre har innsikt i dette.

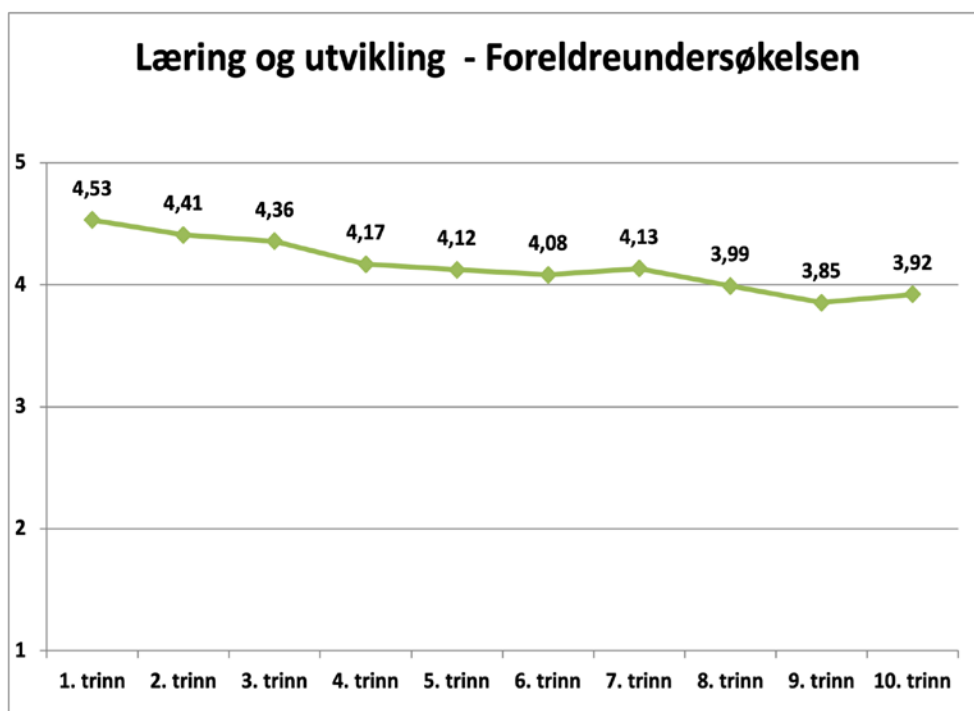
Dersom vi ser på den videre svarfordelingen i tabell 20.25 ser vi at nær 34 prosent er uenige i at standarden på skolebygningen er god, mens rundt 26 prosent er uenige i at standarden på skolens utearealer er god. Mellom 73 og 78 prosent er enige i at de er tilfreds med tilgangen og kvaliteten på lærebøker og utstyr, samt tilgangen og kvaliteten på digitale verktøy.

20.20 Læring og utvikling

Tabell 20.26 Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål som omhandler Læring og utvikling i Foreldreundersøkelsen 2020.

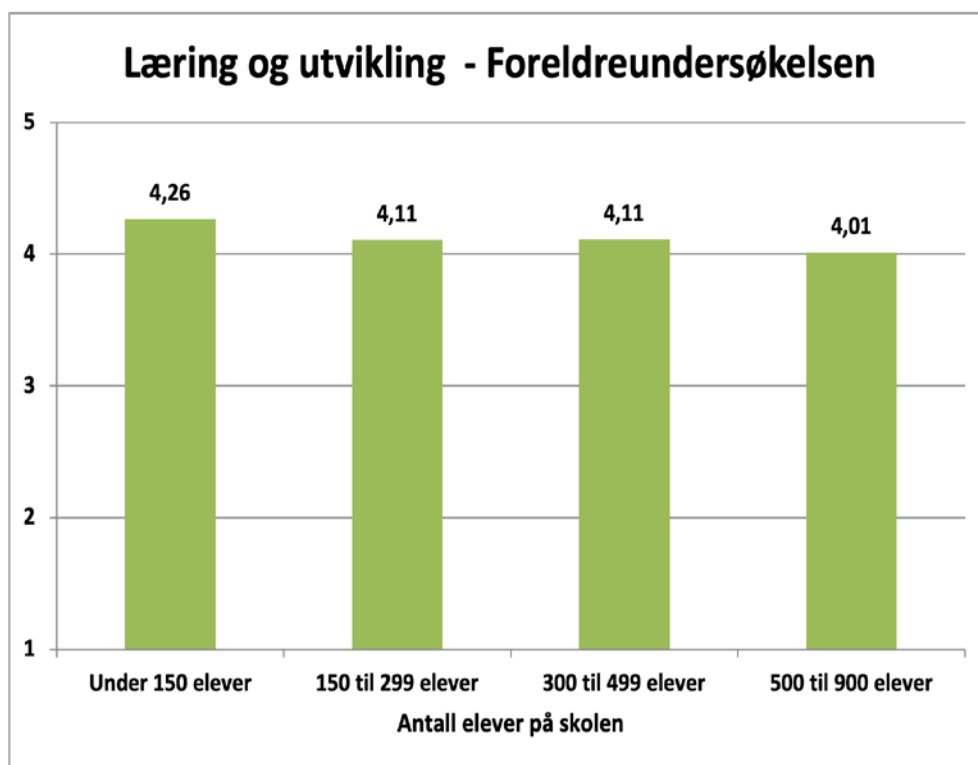
		Læring og utvikling							
		Helt uenig	Litt uenig	Verken enig eller uenig	Litt enig	Helt enig	Total/ Gj.skåre	St. avvik	Vet ikke
Q10977 Barnet mitt får opplæring i tråd med egne evner og forutsetninger i alle fag	N	589	1918	1833	7114	10373	22191		1333
	%	2,6	8,6	8,3	32,1	48,4	4,15	1,06	
Q10978 Barnet mitt viser en positiv faglig utvikling på skolen	n	304	934	1334	6339	14284	23195		363
	%	1,3	4,0	5,7	27,3	61,6	4,44	0,87	
Q10979 Hvis skolen oppdager at barnet mitt har svak faglig utvikling, får barnet mitt raskt ekstra støtte for å komme videre	n	935	1676	3450	4165	6529	16755		6576
	%	5,6	10,0	20,6	24,7	39,0	3,82	1,21	
Læring og utvikling							4,13	0,92	
Cronbachs alpha:									
,82									

Tabell 20.26 viser at nærmere 81 prosent av foreldrene er enige i at barnet deres får opplæring i tråd med egne evner og forutsetninger i alle fag – rundt 11 prosent er uenige i dette. Nær 89 prosent er enige i at barnet viser en positiv faglig utvikling på skolen. Over 15 prosent av foreldrene har derimot svart at de er uenig i at barnet får raskt ekstra støtte for å komme videre, dersom skolen oppdager at barnet har svak faglig utvikling.



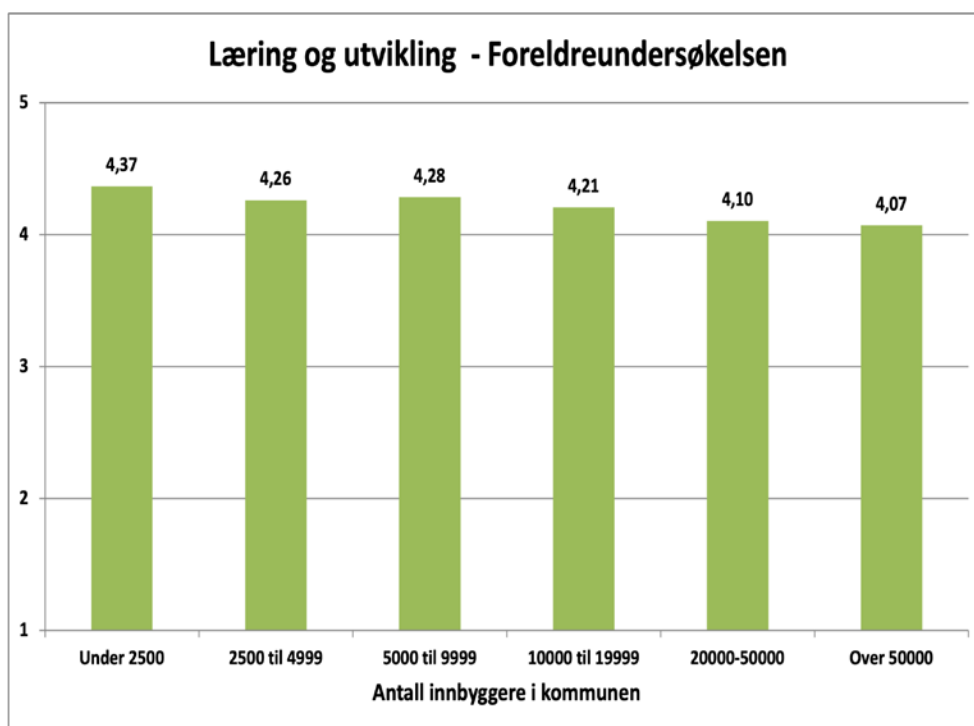
Figur 20.61 Foreldres rapportering av Læring og utvikling fordelt på klassetrinn (gjennomsnitt).

Av Figur 20.61 ser vi at det er en svak tendens til at foreldre svarer mer negativt på spørsmål om skoles oppfølging om Læring og utvikling når besvarelser fordeles på klassetrinn. Til tross for at forskjellene er relativt små så svares det noe mer positivt i 1. klassetrinn enn i 10. klassetrinn.



Figur 20.62 Foreldres rapportering av Læring og utvikling fordelt på skolestørrelse (gjennomsnitt).

Det kommer fram av Figur 20.62 at når svarene fra foreldrene på spørsmål om Læring og utvikling sammenlignes mellom skoler av ulik størrelse, så viser det seg at forskjellene er små.



Figur 20.63 Foreldres rapportering av Læring og utvikling fordelt på kommunestørrelse (gjennomsnitt).

Av Figur 20.60 ser vi at foreldre svarer jevnt over likt om Læring og utvikling når besvarelser fra foreldre bosatt i kommuner av ulik størrelse sammenlignes. Det ser imidlertid ut til at det er en svak tendens til at foreldrene skårer litt lavere etter hvert som kommunestørrelsen øker.

20.21 Læringsforholdene på skolen

Tabell 20.27 Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål som omhandler Læringsforholdene på skolen i Foreldreundersøkelsen 2020.

		Læringsforholdene på skolen							
		Helt uenig	Litt uenig	Verken enig eller uenig	Litt enig	Helt enig	Total/ Gj.skåre	St. avvik	Vet ikke
Q10980	Jeg har inntrykk av at skolen alltid setter inn vikar, hvis læreren i klassen er borte	N 145	337	907	1264	1264	6294		2195
		% 2,3	5,3	14,4	20,1	57,8	4,26	1,04	
Q10981	Jeg har inntrykk av at lærerne som underviser i klassen, har tilstrekkelig kompetanse til å gi god opplæring	n 90	362	489	1727	5342	8010		479
		% 1,1	4,5	6,1	21,6	66,7	4,48	0,88	
Q10982	Jeg har inntrykk av at lærerne stimulerer læringslysten og nysgjerrigheten til barnet mitt	n 146	502	797	2427	4195	8067		417
		% 1,8	6,2	9,9	30,1	52,0	4,24	0,98	
Q10983	Jeg har inntrykk av at lærerne stimulerer evne til kritisk tenkning hos barnet mitt	n 130	370	1147	2348	3106	7101		1209
		% 1,8	5,2	16,2	33,1	43,7	4,12	0,98	
Læringsforholdene på skolen							4,30	0,76	
Cronbachs alpha: ,80									

Tabell 20.27 viser at fra rundt 77 til 88 prosent av foreldrene er enten helt enig eller enig i påstandene om læringsforholdene på skolen. Imidlertid ser vi at nær 7,6 prosent er uenige og 26 prosent svarer at de ikke vet om skolen setter inn en vikar dersom læreren i klassen er borte.

20.22 SFO

Det er til sammen 13 spørsmål som omhandler Skolefritidsordningen. Dette er spørsmål som skolene kan velge og som hovedsakelig går til foreldre til barn i 1. til 4. trinn. Bare foreldre som har barn i SFO får disse spørsmålene. Spørsmålene er delt opp i tre bolker etter hva som de innholdsmessig skal måle. Tre spørsmål som omhandler trivsel og miljø, fire som omhandler aktiviteter og fire som omhandler samarbeid og informasjon. Spørsmålene som omhandler samarbeid og informasjon presenteres i tabell 20.29.

Tabell 20.28 Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål som omhandler SFO i Foreldreundersøkelsen 2020.

		SFO – Trivsel og aktiviteter							
		Helt uenig	Litt uenig	Verken enig eller uenig	Litt enig	Helt enig	Total/ Gj.skåre	St. avvik	Vet ikke
Q10984 Barnet mitt trives på SFO	N	127	473	359	2235	5906	9100		59
	%	1,4	5,2	3,9	24,6	64,9	4,46	0,90	
Q10985 Jeg opplever at personalet på SFO bidrar til et godt sosialt miljø for barna	n	154	468	630	2205	5354	8811		333
	%	1,7	5,3	7,1	25,0	60,8	4,38	0,95	
Q10986 Jeg opplever at personalet på SFO bidrar til et fysisk trygt miljø for barna	n	128	407	603	2050	5567	8755		397
	%	1,5	4,6	6,9	23,4	63,6	4,43	0,91	
SFO - trivsel og miljø							4,44	0,81	
Cronbachs alpha: ,86									
Q10988 Det samlede aktivitetstilbudet på SFO er godt tilpasset	N	422	905	922	2527	3957	8733		414
	%	4,8	10,4	10,6	28,9	45,3	3,99	1,19	
Q10989 Aktivitetene i skolens ferier er gode	n	374	494	1020	1768	3267	6923		2118
	%	5,4	7,1	14,7	25,5	47,2	4,02	1,18	
SFO - Aktiviteter							4,02	1,07	
Cronbachs alpha: ,88									

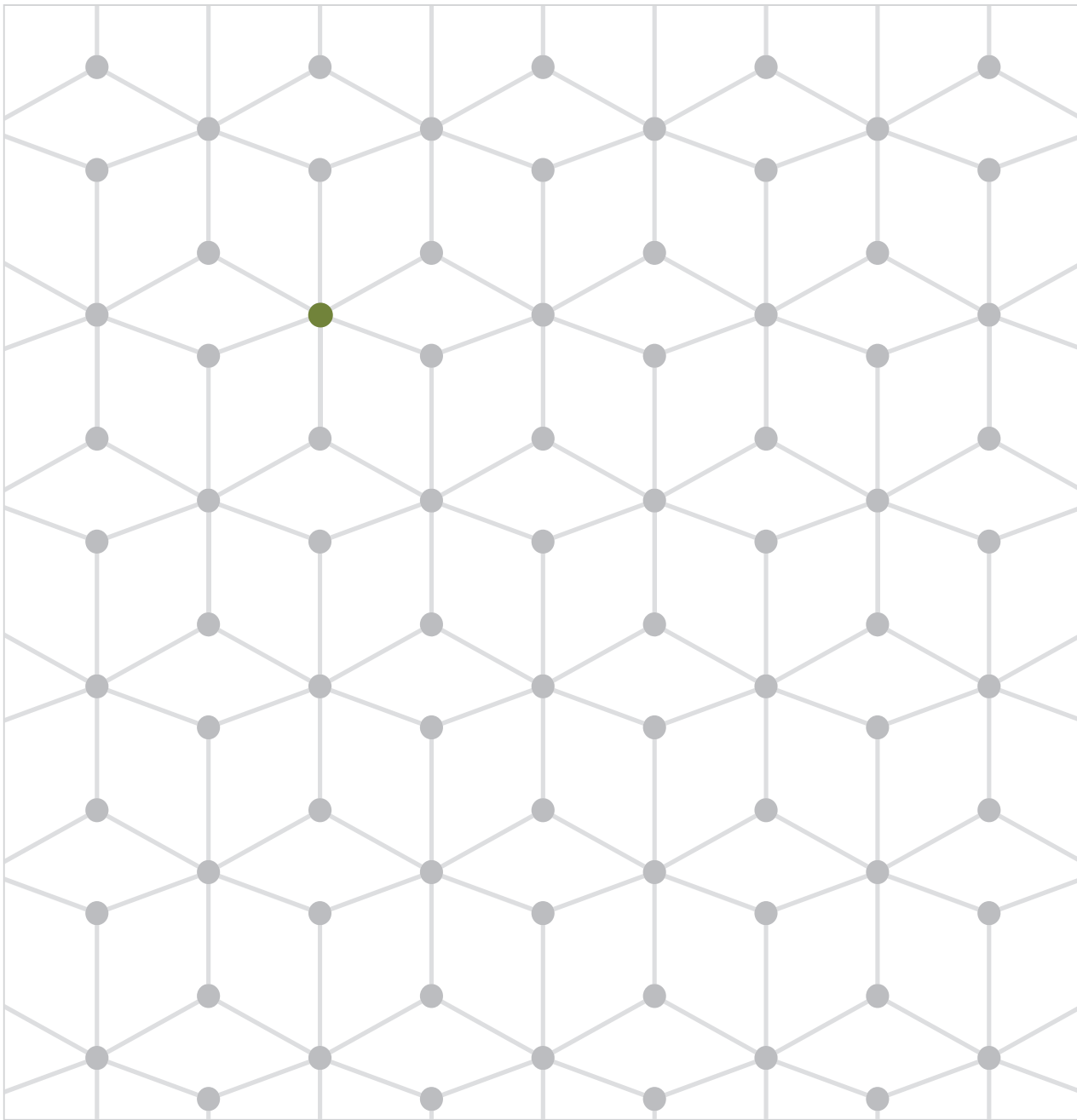
Tabell 20.28 viser påstandene som omhandler trivsel og aktiviteter. Vi ser at mellom 86 og 90 prosent er enige i påstandene som omhandler trivsel og miljø, mens rundt 75 prosent er enige i påstandene som omhandler aktiviteter i SFO.

Tabell 20.29 Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål som omhandler SFO i Foreldreundersøkelsen 2020.

SFO – Informasjon og samarbeid									
		Helt uenig	Litt uenig	Verken enig eller uenig	Litt enig	Helt enig	Total/ Gj.skåre	St. avvik	Vet ikke
Q10991 Jeg har et godt samarbeid med personalet på SFO	N	43	108	374	651	1750	2916		44
	%	1,5	3,7	12,8	22,2	59,8	4,35	0,9,4	
Q10992 Jeg opplever at beskjedene jeg gir til personalet på SFO, blir fulgt opp	n	45	146	195	685	1804	2875		100
	%	1,6	5,1	6,8	23,8	62,7	4,41	0,93	
Q10993 Jeg opplever at jeg får tilstrekkelig informasjon om SFO-tilbudet	n	81	228	250	812	1559	2930		43
	%	2,8	7,8	8,5	27,7	53,2	4,21	1,06	
Q10994 Det er nyttig for vår familie at informasjonen om SFO og dets aktivitetstilbud og matplaner er tilgjengelig på Internett	n	33	50	285	516	1948	2832		137
	%	1,2	1,8	10,1	18,2	68,8	4,52	0,83	
SFO – Samarbeid og informasjon							4,39	0,68	
Cronbachs alpha: ,71									
Q10996 Tilbudet om leksehjelp i SFO-tiden fungerer bra for mitt barn	N	387	87	510	177	361	1522		1416
	%	25,4	5,7	33,5	11,6	23,7	3,02	1,46	
Q10998 Måltidet på SFO er variert	n	329	273	459	538	471	2070		890
	%	15,9	13,2	22,2	26,0	22,7	3,26	1,46	
Q10999 Måltidet på SFO er sunt	n	192	212	510	589	543	2046		903
	%	9,4	10,4	24,9	28,8	26,5	3,53	1,24	
Q11000 Jeg synes det er riktig at SFO har enkelte foreldrebetalte aktiviteter	n	548	258	559	537	665	2567		356
	%	21,3	10,0	21,8	20,9	25,9	3,20	1,47	

De fire første påstandene i tabell 20.29 omhandler informasjon og samarbeid. Om lag 81 til 87 prosent av foreldrene er enten helt eller litt enig i påstandene om informasjon og samarbeid. Når det gjelder de siste enkeltstående spørsmålene ser vi at 35 prosent av foreldrene er enige i at tilbudet om leksehjelp fungerer bra, mens rundt like mange er uenig. På dette spørsmålet er det rundt halvparten av foreldrene som har svart vet ikke. Det kan skyldes at det er mange SFO og kommuner som ikke tilbyr leksehjelp i SFO. Rundt halvparten av foreldrene er enige at måltidet i SFO er variert og sunt. Når det gjelder spørsmålet om foreldrebetaling er det 31 prosent av foreldrene som er uenige i at SFO skal ha enkelte foreldrebetalte aktiviteter, mens 47 prosent er enige. Vi ser på standardavviket på disse spørsmålene at variasjonen i hva foreldrene svarer er stor.

LÆRERUNDERSØKELSEN



21. Gjennomgang av spørsmålene i Lærerundersøkelsen

Lærerundersøkelsen er frivillig for skolene å gjennomføre. Lærerundersøkelsen er ikke en medarbeiderundersøkelse, men utfordrer lærere til å gi en vurdering av elevenes læringsmiljø. Spørsmålene er i stor grad laget for å speile spørsmålene i Elevundersøkelsen, slik at man kan se de to undersøkelsene i sammenheng. I tillegg spør Lærerundersøkelsen med enkelte spørsmål om hvordan lærerne jobber og om ledelsen ved skolen. Skolene står fritt i å velge ut hvor mange bolker med spørsmål de vil inkludere i Lærerundersøkelsen, med et maksimalt antall på 10 bolker. Det vil si at ikke alle lærere svarer på samme spørsmål eller alle spørsmål. Det vil si at for noen spørsmål vil det være få lærere som besvarer, mens for andre spørsmål vil nær sagt alle lærerne som deltar svare på spørsmålene. Vi vil gi en kort oversikt over kjennetegnene til lærerne og skolene som har deltatt i undersøkelsen for å se hvordan lærerne og skolene som deltar i Lærerundersøkelsen skiller seg fra andre skoler og lærere på sentralte utvalgte variabler. Denne gjennomgangen av Lærerundersøkelsen er bare for høstgjennomføringen og inkluderer dermed ikke Lærerundersøkelsen som gjennomføres på våren.

Tabell 21.1: Antall lærere og skoler som har svar på lærerundersøkelsen

	Antall lærere	Antall skoler	Rene barneskole		Skoler med ungdomstrinn		Videregående skole	
			Lærere	Skoler	Lærere	Skoler	Lærere	Skoler
2014	5945	328	1776	134	1978	131	1888	45
2015	5437	279	1770	121	2071	110	1432	33
2016	4807	239	1558	100	1592	95	1537	33
2017	4834	230	1372	91	1584	92	1779	39
2018	5490	314	1924	175	1278	88	2112	39
2019	4907	296	2025	167	1576	96	1287	30
2020	4702	212	1307	86	1420	83	1952	43

Det er 4702 lærere fordelt på 212 skoler som har deltatt i Lærerundersøkelsen 2020. Tabell 20.1 viser at det i 2020 er det flest lærere i videregående skoler som har deltatt, mens det er nesten like mange lærere fra skoler med rene barnetrinn og skoler med ungdomstrinn som har deltatt. Videre ser vi av tabellen at det er det laveste antall skoler og lærere som har deltatt i 2020 sammenlignet med undersøkelsen fra 2014 til 2019. Dersom vi ser på deltakelsen i Lærerundersøkelsen fra 2014 har det vært mellom 4.500 og 6.000 lærere som har svart, fordelt på mellom 80 og 230 skoler. Med rundt 77.000 lærere og i rundt av 2700 skoler i grunnskolen og i overkant av 25.000 lærere og over 400 skoler i videregående opplæring, er det i 2020 nærmere 4 prosent av lærerne i grunnskolen og 8 prosent av lærere på Videregående skoler som har svart på Lærerundersøkelsen. Videre har rundt 6 prosent av grunnskolene og nesten 10 prosent av videregående skoler deltatt i 2020.

Tabell 21.2: Deltakende lærere i Lærerundersøkelsen 2020 fordelt på fylke.

	Antall lærere totalt	Andel
Agder fylke	212	4,53
Innlandet fylke	527	11,26
Møre og Romsdal fylke	461	9,85
Nordland fylke	139	2,97
Oslo fylke	0	0
Rogaland fylke	1829	39,09
Troms og Finnmark fylke	161	3,44
Trøndelag fylke	205	4,38
Vestfold og Telemark fylke	73	1,56
Vestland fylke	383	8,19
Viken fylke	689	14,73
Sum	4679	100

Tabell 21.2 viser at det er forskjeller mellom fylkene i hvor stor grad skolene og lærerne har deltatt i Lærerundersøkelsen 2020. For det første ser vi at ingen fra Oslo er med og Rogaland er sterkt overrepresentert. Det er dermed vanskelig å konkludere med at Lærerundersøkelsen er representativ for samtlige lærere i Norge, men samtidig viste en grundigere gjennomgang av Lærerundersøkelsens representativitet (Wendelborg, Dahl, Røe og Buland 2020) at det er en stor grad av samsvar i Elevundersøkelsen til de skoler som har svart på Lærerundersøkelsen med landsgjennomsnittet for Elevundersøkelsen. Det vil si at læringsmiljøet i deltakende skoler i Lærerundersøkelsen målt gjennom Elevundersøkelsen, ikke skiller seg fra øvrige skoler. Vi kan derfor anta at Lærerundersøkelsen, selv om den er skjevt fordelt rundt i landet, gir et godt bilde på landets læreres vurderinger.

21.1 Trivsel

I Lærerundersøkelsen er det to spørsmål som omhandler elevenes trivsel. Det første er tilsvarende det som elevene får spørsmål om i indeksen *Trivsel* i Elevundersøkelsen.

Tabell 21.3 Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål under overskriften *Trivsel* i Lærerundersøkelsen 2020.

		Trivsel					Total/ Gj.skåre	St.avvik	Vet ikke
		Helt uenig	Litt uenig	Verken enig eller uenig	Litt enig	Helt enig			
Q10695	N	29	58	123	1294	2235	3739		
Elevene mine trives på skolen	%	0,8	1,6	3,3	34,6	59,8	4,51	0,71	
Q10696	n	34	51	131	1313	2138	3667	51	
Elevene mine har medelever å være sammen med i friminuttene	%	0,9	1,4	3,6	35,8	58,3	4,49	0,72	

Tabell 21.3 viser at nært sagt alle (rundt 93-94 prosent) lærerne oppgir at elevene deres trives på skolen og at de har medelever å være sammen med i friminuttene. Det første spørsmålet speiler indikatoren *Trivsel* i Elevundersøkelsen som presenteres i Utdanningsdirektoratet statistikkbank.

21.2 Motivasjon

Tabell 21.4 Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål under overskriften Motivasjon i Lærerundersøkelsen 2020.

		Motivasjon								
		Helt uenig	Litt uenig	Verken enig eller uenig	Litt enig	Helt enig	Total/ Gj.skåre	St.avvik	Vet ikke	
Q10698 Elevene viser interesse for å lære på skolen	N	18	195	283	1880	1237	18		4	
	%	0,5	5,4	7,8	52,0	34,2	4,14	0,81		
Q10699 Elevene liker skolearbeidet	n	20	246	511	2092	734	20		10	
	%	0,6	6,8	14,2	58,1	20,4	3,91	0,81		
Q10700 Elevene prioriterer å bruke tid på skolearbeidet	n	108	531	786	1677	480	108		28	
	%	3,0	14,8	21,9	46,8	13,4	3,53	1,00		
Motivasjon Cronbachs alpha: ,83							3,86	0,77		
Q10701 Elevene fortsetter å jobbe selv om det de skal lære er vanskelig	N	111	562	635	1787	501	111		15	
	%	3,1	15,6	17,7	49,7	13,9	3,56	1,01		

De tre første tre påstandene i tabell 21.4 speiler spørsmålene i Elevundersøkelsen som utgjør indeksen Motivasjon i Utdanningsdirektoratet statistikkbank. Tabellen viser at 86,2 prosent av lærerne er helt enige eller litt enige i at elevene viser interesse for å lære på skolen, rundt 78 prosent er enige i at elevene liker skolearbeidet. I overkant av 60 prosent er enige at elevene prioriterer skolearbeid. 63,6 prosent av lærerne er litt eller helt enige i at elevene fortsetter å jobbe selv om det de skal lære er vanskelig.

21.3 Hjem skole

Tabell 21.5 Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål under overskriften Hjem skole i Lærerundersøkelsen 2020.

		Hjem skole							
		Helt uenig	Litt uenig	Verken enig eller uenig	Litt enig	Helt enig	Total/ Gj.skåre	St.avvik	Vet ikke
Q10702 Jeg opplever at foreldrene til elevene mine er opptatt av hvordan barna deres gjør det på skolen	N	9	68	188	871	824	1960		98
	%	0,5	3,5	9,6	44,4	42,0	4,24	0,80	
Q10703 Jeg opplever at elevene mine får støtte hjemmefra i skolearbeidet	n	13	106	254	1076	541	1990		68
	%	0,7	5,3	12,8	54,1	27,2	4,02	0,82	
Q10704 På vår skole arbeider vi konkret med hvordan foreldrene kan bidra positivt til elevenes læring og utvikling	n	46	173	393	815	558	1985		67
	%	2,3	8,7	19,8	41,1	28,1	3,84	1,01	
Q10705 På vår skole har vi gode rutiner for å ta opp eventuelle bekymringer med hjemmet	n	20	68	136	653	1145	2022		35
	%	1,0	3,4	6,7	32,3	56,6	4,40	0,83	
Hjem - skole							4,13	0,63	
Cronbachs alpha: ,74									

Tabell 21.5 viser at jevnt over opplever lærerne at foreldrene er opptatt av hvordan barna gjør det på skolen. Over 86 prosent er litt eller helt enig i dette. Litt færre lærere er enige i at de opplever at elevene får støtte hjemmefra (81,3 prosent). Nærmere 70 prosent av lærerne oppgir at de på sin skole arbeider konkret med hvordan foreldrene kan bidra positivt til elevenes læring og utvikling, mens nærmere 89 prosent er enige i at det er gode rutiner ved skolen for å ta opp bekymringer med hjemmet.

21.4 Støtte fra lærerne

Tabell 21.6 Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål under overskriften Støtte fra lærerne i Lærerundersøkelsen 2020.

		Støtte fra lærerne					Gj.skåre /Total	St. avvik
		Helt uenig	Litt uenig	Verken enig eller uenig	Litt enig	Helt enig		
Q10706	Jeg viser elevene mine at jeg bryr meg om dem	N 3	0	6	226	2310	2545	
		% 0,1	0,0	0,2	8,9	90,8	4,90	0,33
Q10707	Jeg viser elevene at jeg har positive forventninger til deres læring og utvikling.	n 2	0	8	321	2212	2543	
		% 0,1	0,0	0,3	12,6	87,0	4,86	0,36
Q10708	Jeg behandler alle elever med respekt	n 3	0	7	120	2416	2546	
		% 0,1	0,0	0,3	4,7	94,9	4,94	0,27
Q10709	Jeg hjelper elevene mine når de har problemer med å forstå arbeidsoppgaver på skolen	n 2	1	11	227	2303	2544	
		% 0,1	0,0	0,4	8,9	90,5	4,90	0,34
Q10710	Elevene ber meg om hjelp hvis det er noe de ikke får til	n 3	30	99	926	1488	2546	
		% 0,1	1,2	3,9	36,4	58,4	4,52	0,64
Q10711	Jeg hjelper elevene slik at de forstår det de skal lære	n 2	2	18	544	1972	2538	
		% 0,1	0,1	0,7	21,4	77,7	4,77	0,46
Støtte fra lærerne							4,82	0,27
Cronbachs alpha: ,74								

Tabell 21.6 viser at nær sagt alle, over 99 prosent, er enige i fem av seks påstander. For den siste påstanden, om elevene ber om hjelp er det nær 95 prosent som er helt eller litt enig.

21.5 Læringskultur

Tabell 21.7 Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål som omhandler Læringskultur i Lærerundersøkelsen 2020.

		Læringskultur								
		Helt uenig	Litt uenig	Verken enig eller uenig	Litt enig	Helt enig	Total/ Gj.skåre	St. avvik	Vet ikke	
Q10713 Det er god arbeidsro i timene	n	64	374	333	1799	1437	4007		6	
	%	1,6	9,3	8,3	44,9	35,9	4,04	0,98		
Q10714 I klassen min synes elevene at det er viktig å jobbe godt med skolearbeidet	n	44	374	643	2022	891	3974		25	
	%	1,1	9,4	16,2	50,9	22,4	3,84	0,91		
Q10715 Jeg gjør det klart for elevene mine at det er greit å gjøre feil, fordi de kan lære av det	n	6	8	53	534	3399	4000		10	
	%	0,2	0,2	1,3	13,4	85,0	4,83	0,45		
Læringskultur										
Cronbachs alpha:							4,24	0,60		
,59										

Påstandene i tabell 21.7 speiler indeksen Læringskultur i Elevundersøkelsen og viser over det ser vi at i rundt 11 prosent av lærerne er litt eller helt uenige i at det er god arbeidsro i timene og at i klassen deres synes elevene det er viktig å jobbe godt med skolearbeidet. 14 av 4000 lærere oppgir at de er litt eller helt uenige i at de gjør det klart for elevene at det er greit å gjøre feil, fordi de kan lære av det. Påstanden greier altså ikke å skille lærere fra hverandre, for nær sagt alle er enige i påstanden.

21.6 Faglig utfordring

Tabell 21.8 Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål under overskriften Faglig utfordring i Lærerundersøkelsen 2020.

		Faglig utfordring							
		Helt uenig	Litt uenig	Verken enig eller uenig	Litt enig	Helt enig	Total/ Gj.skåre	St.avvik	Vet ikke
Q10716									
Elevene mine får nok utfordringer på skolen gjennom oppgavene de får	N	9	47	162	1544	2223	3985		17
	%	0,2	1,2	4,1	38,8	55,8	4,49	0,66	

Igjen ser vi at nær sagt alle lærerne er enige i påstanden. I følge tabell 21.8 er nærmere 95 prosent av lærerne er enige i at elevene får nok utfordringer på skolen gjennom oppgavene de får.

21.7 Lekser

Tabell 21.9 Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål som omhandler Lekser i Lærerundersøkelsen 2020.

		Lekser							
		Helt uenig	Litt uenig	Verken enig eller uenig	Litt enig	Helt enig	Total/ Gj.skåre	St. avvik	Vet ikke
Q10717									
Jeg gir lekser som elevene har forutsetninger for å klare på egen hånd	N	16	24	259	819	2209	3330		3
	%	0,5	0,7	7,8	24,6	66,4	4,56	0,71	
Q10718									
Jeg følger opp leksene jeg gir til elevene	n	21	110	295	1161	1752	3342		3
	%	0,6	3,3	8,8	34,8	52,5	4,35	0,82	
Lekser									
Cronbachs alpha:							4,46	0,64	
,57									

Den første påstanden i tabell 21.9 speiler et spørsmål som inngår i indeksen Mestring i Elevundersøkelsen i motsetning til den andre påstanden. Den store majoriteten av lærerne er enige i påstandene, det vil si henholdsvis 91 og 87,3 prosent.

21.8 Tilpasset opplæring

Tabell 21.10 Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål som omhandler Tilpasset opplæring i Lærerundersøkelsen 2020.

		Tilpasset opplæring							
		Helt uenig	Litt uenig	Verken enig eller uenig	Litt enig	Helt enig	Total/ Gj.skåre	St. avvik	Vet ikke
Q10720 Elevene i klassen min får oppgaver de klarer å løse på egen hånd	N	7	67	250	2080	1585	3989		3
	%	0,2	1,7	6,3	52,1	39,7	4,30	0,67	
Q10721 Når jeg gjennomgår nytt stoff, undersøker jeg om elevene forstår innholdet	n	4	19	101	1278	2587	3989		8
	%	0,1	0,5	2,5	32,0	64,9	4,61	0,57	
Q10722 Når jeg gjennomgår nytt stoff, bruker jeg ulike måter å presentere stoffet på for å sikre at alle elevene forstår innholdet	n	6	29	142	1448	2355	3980		10
	%	0,2	0,7	3,6	36,4	59,2	4,54	0,62	
Q10724 Jeg tilpasser undervisningen slik at alle elever får læringsprogresjon	n	2	38	161	1766	2021	3988		11
	%	0,1	1,0	4,0	44,3	50,7	4,45	0,63	
Tilpasset opplæring							4,47	0,44	
Cronbachs alpha:									
,66									

Tabell 21.10 har påstander som omhandler tilpasset opplæring og tabellen viser at nær sagt alle lærere (mellom 91,8 og 96,9) er enige i alle påstandene om at de driver tilpasset opplæring.

21.9 Lokal lærerplan

Tabell 21.11 Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål under overskriften Lokal lærerplan i Lærerundersøkelsen 2020

		Lokal lærerplan							
		Helt uenig	Litt uenig	Verken enig eller uenig	Litt enig	Helt enig	Total/ Gj.skåre	St.avvik	Vet ikke
Q10723 Jeg bruker den lokale læreplanen i forberedelse til min undervisning	N	59	109	558	1132	1375	3233		698
	%	1,8	3,4	17,3	35,0	42,5	4,13	0,94	

Tabell 21.11 viser at over tre av fire lærere er enige at de bruker den lokale læreplanen i forberedelse til undervisningen. Legg merke til at rundt 15 prosent har svart at de ikke vet. Med nytt læreplanverk (LK20/LK20/S) er det ingen krav eller forventninger om å lage lokale læreplaner, men at det er krav om at det arbeides med læreplanene lokalt. Denne endringen kan forklare at flere har svart «vet ikke» på dette spørsmålet.

21.10 Relevans

Tabell 21.12 Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål som omhandler Relevans i Lærerundersøkelsen 2020.

		Relevans							
		Helt uenig	Litt uenig	Verken enig eller uenig	Litt enig	Helt enig	Total/ Gj.skåre	St. avvik	Vet ikke
Q10719 Jeg forklarer elevene mine hvordan de kan ha nytte av det de lærer senere i livet	N	2	19	75	598	1209	1903		2
	%	0,1	1,0	3,9	31,4	63,5	4,57	0,63	
Q10725 Jeg forklarer elevene mine hvorfor vi jobber med ulike tema og oppgaver	n	2	19	59	530	1295	1905		0
	%	0,1	1,0	3,1	27,8	68,0	4,63	0,61	
Relevans Cronbachs alpha:							4,60	0,56	
							,74		

Tabell 21.12 viser svarfordeling for påstander som omhandler relevans og nytteverdi av skolearbeid og at rundt 95 prosent er enige i påstandene.

21.11 Varierte arbeidsmetoder

Tabell 21.13 Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål som omhandler Varierte arbeidsmetoder i Lærerundersøkelsen 2020.

		Varierte arbeidsmetoder							
		Helt uenig	Litt uenig	Verken enig eller uenig	Litt enig	Helt enig	Total/ Gj.skåre	St. avvik	Vet ikke
Q10726 Jeg legger til rette for at elevene mine kan jobbe med det de skal lære på forskjellige måter	N	2	31	90	724	1050	1897		1
	%	0,1	1,6	4,7	38,2	55,4	4,47	0,67	
Q10727 Jeg legger til rette for at elevene mine får bruke praktiske arbeidsmåter (for eksempel å lage modeller, bruke måleinstrumenter, rollespill, spill og lignende)	n	26	111	199	660	888	1884		8
	%	1,4	5,9	10,6	35,0	47,1	4,21	0,95	
Varierte arbeidsmetoder Cronbachs alpha:							4,34	0,69	
									,59

Når det gjelder spørsmål som omhandler varierte arbeidsmetoder viser tabell 21.13 at 93,6 prosent er enige i at de legger til rette for at elevene kan jobbe med det de skal lære på forskjellige måter, mens andelen som er enige i at de legger til rette for praktiske arbeidsmåter er rundt 82 prosent.

21.12 Vurdering for læring

Tabell 21.14 Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål under overskriften Vurdering for Læring i Lærerundersøkelsen 2020.

		Vurdering for Læring								
		Helt uenig	Litt uenig	Verken enig eller uenig	Litt enig	Helt enig	Gj.skåre /Total	St. avvik	Vet ikke	
Q10728	Jeg forklarer elevene hva som er målene i mine fag, slik at de forstår dem	N 10	55	196	1558	2232	4051		8	
		% 0,3	1,4	4,8	38,5	55,1	4,47	0,68		
Q10729	Jeg forklarer elevene hva det legges vekt på når skolearbeidet deres vurderes	n 11	47	252	1231	2485	4026		19	
		% 0,3	1,2	6,3	30,6	61,7	4,52	0,69		
Q10730	Jeg har snakket med elevene om hva som kreves for å oppnå de ulike karakterene ved halvårsvurderingen i fag	n 18	41	214	978	1303	2554		20	
		% 0,7	1,6	8,4	38,3	51,0	4,37	0,76		
Q10731	Jeg forteller elevene hva som er bra med arbeidet de gjør	n 2	3	44	859	3157	4065		3	
		% 0,1	0,1	1,1	21,1	77,7	4,76	0,46		
Q10732	Jeg snakker med den enkelte elev om hva han/hun bør gjøre for å bli bedre i fagene	n 8	42	178	1421	2392	4041		5	
		% 0,2	1,0	4,4	35,2	59,2	4,52	0,65		
Q10734	Jeg gir ofte tilbakemeldinger til elevene som de kan bruke til å bli bedre i fagene	n 5	37	207	1657	2140	4046		6	
		% 0,1	0,9	5,1	41,0	52,9	4,46	0,65		
Faktor 1 Cronbachs alpha: ,79							4,58	0,43		
Q10735	Jeg lar elevene være med på å foreslå hva det skal legges vekt på, når arbeidet deres vurderes	N 162	567	910	1576	784	3999		29	
		% 4,1	14,2	22,8	39,4	19,6	3,56	1,08		
Q10736	Elevene får være med på å vurdere sitt eget skolearbeid	n 64	347	692	1833	1087	4023		16	
		% 1,6	8,6	17,2	45,6	27,0	3,88	0,96		
Q10737	Jeg hjelper elevene til å tenke gjennom hvordan de utvikler seg i faget	n 16	128	550	2005	1304	4003		36	
		% 0,4	3,2	13,7	50,1	32,6	4,11	0,78		
Q10738	Jeg bruker vurderingsinformasjon om elevene til å tilpasse opplæringen underveis, slik at den møter elevenes læringsbehov	n 13	85	420	1793	1674	3985		37	
		% 0,3	2,1	10,5	45,0	42,0	4,26	0,76		
Faktor 2 Cronbachs alpha: ,74							3,96	0,67		

Tabell 21.14 viser ti påstander som omhandler vurdering for læring. En faktoranalyse viser to faktorer hvor de seks første påstandene lader på den ene og de fire siste lader på den andre. Det som skiller de seks første fra de fire siste er at de seks første omhandler hva læreren forklarer, informerer og gir tilbakemeldinger om, mens de fire siste omhandler om eleven får medvirke og får hjelp til vurdere arbeidet sitt og sin utvikling. I tillegg er det en påstand som omhandler om læreren bruker vurderingsinformasjonen til å tilpasse opplæringen. Cronbachs alpha-verdien er tilfredsstillende for begge faktorene, men vi ser at gjennomsnittsverdien er mye høyere og standardavviket mindre, for faktor 1 enn for faktor 2. Det gjenspeiler seg i svarfordelingen hvor vi ser at mellom 89 og 99 prosent er enige i påstandene i faktor 1, mens det spenner fra 59 til 87 prosent som er helt eller litt enig i påstandene i faktor 2. Det betyr jo også at lærere vurderer at de er «flinkere» til å forklare og gi tilbakemeldinger enn å la elevene medvirke i vurderingsarbeidet.

21.13 Medvirkning

Tabell 21.15 Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål som omhandler Medvirkning i Lærerundersøkelsen 2020.

		Medvirkning							
		Helt uenig	Litt uenig	Verken enig eller uenig	Litt enig	Helt enig	Total/ Gj.skåre	St. avvik	Vet ikke
Q10739 Jeg legger vekt på elevenes forslag om hvordan vi skal arbeide med fagene	n	12	69	233	910	511	1735		6
	%	0,7	4,0	13,4	52,5	29,5	4,06	0,80	
Q10740 Elevene mine er med på å lage regler for hvordan vi skal ha det i elevgruppa	n	6	22	102	435	1153	1718		15
	%	0,4	1,3	5,9	25,3	67,1	4,58	0,69	
Q10741 Jeg legger til rette for at elevene mine kan delta i elevrådsarbeid og annet arbeid som tillitsvalgt	n	19	8	268	155	1153	1603		95
	%	1,2	0,5	16,7	9,7	71,9	4,51	0,87	
Medvirkning							4,39	0,54	
Cronbachs alpha: ,43									

Selv om påstandene i tabell 21.15 lader på samme faktor er den indre konsistensen mellom variablene såpass lav at de ikke egner seg til å slå sammen i et samlemål. Imidlertid kan en argumentere for at dette er en additiv indeks hvor indre konsistens ikke er like relevant. Disse tre påstandene speiler tre av fire spørsmål som måler *Elevdemokrati og medvirkning* i Elevundersøkelsen. Rundt 82 prosent av lærerne er enige at de legger vekt på elevenes forslag om hvordan vi skal arbeide med fagene; 92 prosent er enige at elevene er med på å lage regler og nær 82 prosent at de legger til rette for elevrådsarbeid og annet arbeid som tillitsvalgt.

21.14 Regler på skolen

Tabell 21.16 Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål som omhandler Regler på skolen i Lærerundersøkelsen 2020.

		Regler på skolen								
		Helt uenig	Litt uenig	Verken enig eller uenig	Litt enig	Helt enig	Total/ Gj.skåre	St. avvik	Vet ikke	
Q10742 Elevene mine vet hvilke regler som gjelder for hvordan vi skal ha det på skolen	N	8	16	28	279	1374	1705		8	
	%	0,5	0,9	1,6	16,4	80,6	4,76	0,57		
Q10743 Jeg sørger for at elevene følger reglene for hvordan vi skal ha det på skolen	n	4	8	52	451	1197	1712		2	
	%	0,2	0,5	3,0	26,3	69,9	4,65	0,59		
Q10744 På skolen reagerer vi ansatte på samme måte hvis elevene bryter reglene	n	96	301	193	730	363	1683		30	
	%	5,7	17,9	11,5	43,4	21,6	3,57	1,17		
Regler på skolen										
Cronbachs alpha:							4,33	0,59		
							,54			

Påstandene i tabell 21.16 speiler spørsmålene i indeksen *Felles regler* i Elevundersøkelsen. En faktoranalyse viser at de lader på samme faktor, men Cronbachs alpha –verdien er for lav og tyder på en lav indre konsistens mellom de tre påstandene. De to første påstandene har meget høye gjennomsnitt og lave standardavvik som betyr at det er svært lite spredning blant lærerne. Mer eller mindre alle er enige i at elevene vet hvilke regler som gjelder for hvordan en skal ha det på skolen og at de selv sørger for at elevene følger reglene. Det er imidlertid nær 24 prosent som er uenige i at de ansatte på skolen reagerer på samme måte hvis elevene bryter reglene.

21.15 Trygt miljø

Tabell 21.17 Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål som omhandler Trygt miljø i Lærerundersøkelsen 2020.

		Trygt miljø							
		Helt uenig	Litt uenig	Verken enig eller uenig	Litt enig	Helt enig	Total/ Gj.skåre	St. avvik	Vet ikke
Q10745 Vi ansatte på skolen er samstemte om hvordan elevene skal oppføre seg mot hverandre	n	16	135	98	709	1429	2387		11
	%	0,7	5,7	4,1	29,7	59,9	4,42	0,86	
Q10746 Vi ansatte griper inn når noen sier eller gjør noe krenkende/ubehagelig mot en elev	n	7	74	68	477	1754	2380		18
	%	0,3	3,1	2,9	20,0	73,7	4,64	0,71	
Q10747 I mine timer gjør ikke elevene narr av hverandre hvis noen gjør feil.	n	28	114	154	818	1270	2384		8
	%	1,2	4,8	6,5	34,3	53,3	4,34	0,88	
Q10748 Skolehelsetjenesten bidrar til et trygt miljø	n	50	72	375	640	1095	2232		150
	%	2,2	3,2	16,8	28,7	49,1	4,19	0,98	
Trygt miljø							4,41	0,56	
Cronbachs alpha: ,58									

Påstandene i tabell 21.17 omhandler ulike forhold relatert til et trygt miljø for elevene. Det er høye gjennomsnittsverdier som tyder på at de aller fleste er enige i påstanden. Rundt 88 til 94 prosent er litt eller helt enig i at ansatte på skolen er samstemte om hvordan elevene skal oppføre seg mot hverandre, at ansatte griper inn når noen sier eller gjør noe krenkende/ubehagelig mot en elev og at elevene gjør ikke narr av hverandre hvis noen gjør feil i deres timer. Når det gjelder om skolehelsetjenesten bidrar til et trygt miljø er rundt 78 prosent enige at det gjør den, mens 16,8 prosent har svart at de verken er enig eller uenig.

21.16 Krenkelser

Tabell 21.18 Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål som omhandler Trygt miljø i Lærerundersøkelsen 2020.

Krenkelser							
Hvor ofte dette skoleåret har du sett eller hørt (inkludert Internett/mobil) elever oppleve at:		Flere ganger i uken	Omtrent 1 gang i uken	2 eller 3 ganger i måneden	En sjelden gang	Ikke i det hele tatt	Total/andel*
Q10749 - noen gjorde narr av eller ertet dem, slik at de ble lei seg	N	94	161	275	1004	1045	2579
	%	3,6	6,2	10,7	38,9	40,5	20,5
Q10750 - de ble holdt utenfor	n	44	99	213	1041	1173	2570
	%	1,7	3,8	8,3	40,5	45,6	13,8
Q10751 - noen spredte løgner om dem	n	18	44	115	623	1767	2567
	%	0,7	1,7	4,5	24,3	68,8	6,9
Q10752 : - noen truet dem	n	23	47	87	432	1982	2571
	%	0,9	1,8	3,4	16,8	77,1	6,1
Q10753 - noen slo, dyttet, sparket eller holdt dem fast så de ble redde	n	45	50	88	443	1948	2574
	%	1,7	1,9	3,4	17,2	75,7	7,1
Q10754 - noen kommenterte utseendet deres negativt på en måte de ikke likte	n	26	49	131	730	1633	2569
	%	1,0	1,9	5,1	28,4	63,6	8,0

*Andel 2 til 3 ganger i uka eller mer:

Tabell 21.18 viser svarfordeling på spørsmål om hvor ofte dette skoleåret lærerne har sett eller hørt at elever opplever seks ulike krenkelser/negative hendelser. Elevene fikk før Elevundersøkelsen 2016 tilsvarende spørsmål, men disse spørsmålene er tatt ut av Elevundersøkelsen etter det. Tabellen viser at 20,6 prosent av lærerne oppgir at de har sett eller hørt at elever har blitt gjort narr av to til tre ganger i måneden eller mer mens nær 14 prosent har sett at elever har blitt holdt utenfor to til tre ganger i måneden eller mer. Det er færre som har sett eller hørt at elever er blitt spredt løgner om eller truet, henholdsvis 6,7 og 6,1 prosent. Rett over 7 prosent har sett eller hørt om at elever har blitt slått, dyttet eller holdt fast to til tre ganger i måneden eller mer, mens 8 prosent har opplevd at elever har fått negative kommentarer på utseende to til tre ganger i måneden eller mer. Disse tallene gir kanskje en indikasjon på hvor ofte slike negative hendelser skjer blant elevgruppa med tanke på at det er flere elever som opplever å bli gjort narr av enn som mottar trusler. Spørsmålene gir ellers et dårlig mål på frekvens eller omfang. Det er like mye et mål på informasjonsflyt mellom lærere på skolen. Eksempelvis var det under 3 prosent av elevene som oppga at de ble slått, holdt fast eller dyttet slik at de ble redd to til tre ganger i måneden eller mer og den elevrapporterte forekomsten var betraktelig lavere for alle de seks ulike krenkelsene som vises i tabell 21.18. Det er rundt 7 prosent av lærerne som oppgir at de to til tre ganger i måneden eller mer har hørt eller sett at elever blir slått eller dyttet. Dette er relativt lett observerbar atferd som skoler må ta tak i dersom de ser det. Det vil også sannsynligvis bli snakket om blant lærere. Det

betyr at dersom samtlige lærere vet om at en elev blir jevnlig slått er forekomsten kanskje en prosent på elevnivå, men 100 prosent av lærerne har sett eller hørt om dette to til tre ganger i måneden eller mer.

21.17 Mobbing

Tabell 21.19 Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål som omhandler Mobbing i Lærerundersøkelsen 2020.

Mobbing								
<i>Hvor ofte dette skoleåret har du sett eller hørt (inkludert Internett/mobil) elever oppleve at:</i>								
		Flere ganger i uken	Omtrent 1 gang i uken	2 eller 3 ganger i måneden	En sjelden gang	Ikke i det hele tatt	Total/andel*	Vet ikke
Q10756 Hvor ofte har du observert eller fått vite om at elever har blitt mobbet på skolen de siste månedene?	N	32	47	197	1289	1887	3452	
	%	0,9	1,4	5,7	37,3	54,7	8,00	
<i>Hvor ofte har du observert eller fått vite om at elever har blitt mobbet på skolen de siste månedene av:</i>								
Q10759 ... elever i gruppa/klassen?	n	30	45	129	910	2277	3391	49
	%	0,9	1,3	3,8	26,8	67,2	6,0	
Q10760 ... andre elever på skolen?	n	16	34	122	853	2318	3343	87
	%	0,5	1,0	3,7	25,5	69,3	5,2	
Q10761 ... en eller flere lærere?	n	5	11	42	351	2958	3367	71
	%	0,2	0,3	1,3	10,4	87,9	1,7	
Q10762 ... andre voksne på skolen?	n	1	5	22	169	3146	3343	79
	%	0,0	0,2	0,7	5,1	94,1	0,8	
						Nei	Ja	Vet ikke
Q10757 Har skolen retningslinjer for hvordan mobbing skal håndteres?	n					8	3341	130
	%					0,2	96,0	3,7
Q10758 Følger du disse retningslinjene i din håndtering av mobbing?	n					7	3035	357
	%					0,2	89,3	10,5

*Andel 2 til 3 ganger i måneden eller mer:

Tabell 21.19 viser at nesten 8 prosent av lærerne oppgir at de har observert eller fått vite at elever har blitt mobbet to til tre ganger i uka eller mer. Rett under seks prosent av elevene rapporterer at de er mobbet. Som nevnt under forrige tabell er tallene i tabell 21.19 ikke egnet til å måle forekomst på elevnivå, men det gir selvfølgelig en innsikt i hvor mange lærere som rapporterer at de har sett eller hørt om mobbing blant elevene. Flest lærere rapporterer at de har sett eller hørt om mobbing fra medelever i klassen eller andre elever på skolen, mens 1,7 prosent oppgir at de jevnlig (2 til 3 ganger i måneden eller mer) har hørt om eller sett mobbing fra andre lærere. Det er bare 8 av 3341 lærere som oppgir at skolen ikke har retningslinjer for hvordan mobbing kan håndteres. 114

lærere som utgjør 3,7 prosent oppgir at de ikke vet om skolen har slike retningslinjer. 7 lærere oppgir at de ikke følger disse retningslinjene. Nesten 11 prosent av lærerne oppgir at de ikke vet om de følger retningslinjene i deres håndtering av mobbing.

21.18 Grunnleggende ferdigheter i lesing

Tabell 21.20 Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål som omhandler grunnleggende ferdigheter i lesing i Lærerundersøkelsen 2020.

Grunnleggende ferdigheter i lesing								
		Helt uenig	Litt uenig	Verken enig eller uenig	Litt enig	Helt enig	Total/ Gj.skåre	St. avvik
Q10764 Jeg forklarer elevene mine hvordan de skal lese ulike tekster for å lære	n	5	9	110	329	519	972	
	%	0,5	0,9	11,3	33,8	53,4	4,39	0,76
Q10765 Jeg forklarer elevene mine hvordan de skal arbeide med teksten før de leser den	n	2	11	114	312	534	973	
	%	0,2	1,1	11,7	32,1	54,9	4,40	0,75
Q10766 Jeg forklarer elevene mine hvordan de kan arbeide med en tekst for å forstå den	n	2	8	88	320	557	975	
	%	0,2	0,8	9,0	32,8	57,1	4,46	0,71
Q10767 Jeg forklarer elevene mine hvordan de kan arbeide med nye ord og begreper for å forstå dem	n	0	7	62	338	568	975	
	%	0,0	0,7	6,4	34,7	58,3	4,50	0,65
Grunnleggende ferdigheter i lesing							4,44	0,62
Cronbachs alpha: ,88								

Tabell 21.20 viser påstander som omhandler grunnleggende ferdigheter i lesing. Vi ser igjen at gjennomsnittsverdien er høy og spredningen er lav. Rundt 90 prosent av lærerne er litt enig eller helt enig i samtlige påstander i tabellen.

21.19 Grunnleggende ferdigheter i regning

Tabell 21.21 Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål som omhandler grunnleggende ferdigheter i regning i Lærerundersøkelsen 2020.

Grunnleggende ferdigheter i regning								
		Helt uenig	Litt uenig	Verken enig eller uenig	Litt enig	Helt enig	Total/ Gj.skåre	St. avvik
Q10768 Elevene mine bruker regning som redskap for læring i fagene jeg underviser i	N	6	29	55	111	132	333	
	%	1,8	8,7	16,5	33,3	39,6	4,00	1,04
Q10769 Jeg forklarer elevene mine hvordan de kan bruke regning for å forstå informasjon i de fagene jeg underviser i	n	4	21	70	104	130	329	
	%	1,1	6,4	21,3	31,6	39,5	4,02	0,99
Q10770 Jeg forklarer elevene mine hvordan de kan bruke regning til å undersøke ting de lurer på	n	5	18	67	112	128	330	
	%	1,5	5,5	20,3	33,9	38,8	4,03	0,97
Grunnleggende ferdigheter i regning							4,02	0,93
Cronbachs alpha: ,92								

Gjennomsnittsverdiene er lavere i tabell 21.21 sammenlignet med forrige tabell; «bare» rundt 72 prosent er enige i påstandene som omhandler grunnleggende ferdigheter i regning.

21.20 Grunnleggende ferdigheter i skriving

Tabell 21.22 Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål som omhandler grunnleggende ferdigheter i skriving i Lærerundersøkelsen 2020.

Grunnleggende ferdigheter i skriving								
		Helt uenig	Litt uenig	Verken enig eller uenig	Litt enig	Helt enig	Total/ Gj.skåre	St. avvik
Q10771 Jeg viser elevene mine eksempler på gode tekster før de skriver selv	n	2	16	57	137	158	370	
	%	0,5	4,3	15,4	37,0	42,7	4,17	0,88
Q10772 Jeg viser elevene mine hvordan de kan skrive gode tekster	n	3	6	58	125	179	371	
	%	0,8	1,6	15,6	33,7	48,2	4,27	0,84
Grunnleggende ferdigheter i skriving							4,22	0,81
Cronbachs alpha: ,88								

Når det gjelder grunnleggende ferdigheter i skriving viser tabell 21.22 at rundt 80 prosent av lærerne er litt eller helt enig i at de viser elevene mine eksempler på gode tekster før de skriver selv og at de viser elevene hvordan de kan skrive gode tekster.

21.21 Grunnleggende digitale ferdigheter

Tabell 21.23 Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål som omhandler grunnleggende digitale ferdigheter i Lærerundersøkelsen 2020.

		Grunnleggende digitale ferdigheter						
		Helt uenig	Litt uenig	Verken enig eller uenig	Litt enig	Helt enig	Total/ Gj.skåre	St. avvik
Q10773 Jeg forklarer elevene mine hvordan de kan være kritiske til informasjon de finner på Internett	N	5	22	184	633	1406	2250	
	%	0,2	1,0	8,2	28,1	62,5	4,52	0,71
Q10774 Jeg forklarer elevene mine at de må tenke over hvordan de bruker informasjon fra Internett	n	6	18	179	579	1462	2244	
	%	0,3	0,8	8,0	25,8	65,1	4,55	0,70
Q10775 Jeg lar elevene mine bruke digitale verktøy for å lære (digitale verktøy er for eksempel datamaskin, nettbrett og interaktiv tavle)	n	6	10	44	273	1936	2269	
	%	0,3	0,4	1,9	12,0	85,3	4,82	50
Grunnleggende digitale ferdigheter							4,63	0,52
Cronbachs alpha: ,74								

Mellom 90 og 97 prosent av lærerne er litt eller helt enige i påstandene som omhandler grunnleggende digitale ferdigheter, ifølge tabell 21.23.

21.22 Grunnleggende muntlige ferdigheter

Tabell 21.24 Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål som omhandler grunnleggende muntlige ferdigheter i Lærerundersøkelsen 2020.

Grunnleggende muntlige ferdigheter								
		Helt uenig	Litt uenig	Verken enig eller uenig	Litt enig	Helt enig	Total/ Gj.skåre	St. avvik
Q10776 Jeg forklarer elevene mine hvordan de kan uttrykke seg muntlig på ulike måter (for eksempel ved å gi tilbakemeldinger, delta i rollespill og holde presentasjoner)	N	1	2	18	47	57	125	
	%	0,8	1,6	14,4	37,6	45,6	4,26	0,82
Q10777 Jeg forklarer elevene mine hvordan de skal bruke argumenter i en diskusjon	n	2	4	24	53	40	123	
	%	1,6	3,2	19,5	43,1	32,5	4,02	0,90
Q10778 Jeg forklarer elevene mine hvordan de skal bruke fakta i en diskusjon	n	2	2	30	45	44	123	
	%	1,6	1,6	24,4	36,6	35,8	4,03	0,90
Q10779 Jeg lar elevene mine øve på å bruke fagbegreper i samtaler	n	2	3	22	53	43	123	
	%	1,6	2,4	17,9	43,1	35,0	4,07	0,88
Grunnleggende muntlige ferdigheter							4,01	0,73
Cronbachs alpha: ,86								

Generelt sett er lærerne enige i påstandene om grunnleggende muntlige ferdigheter i tabell 21.24. Mellom 72 og 83 prosent er enige i påstandene.

21.23 Fysisk læringsmiljø

Tabell 21.25 Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål som omhandler Fysisk læringsmiljø i Lærerundersøkelsen 2020.

Fysisk læringsmiljø								
Er du fornøyd med følgende forhold på skolen		Ikke særlig fornøyd	Litt fornøyd	Ganske fornøyd	Fornøyd	Svært fornøyd	Total/ Gj.skåre	St. avvik
Q10780 Kvaliteten på luften i undervisningsrommene	N	298	308	386	693	316	2001	
	%	14,9	15,4	19,3	34,6	15,8	3,21	1,30
Q10781 Temperaturen i undervisningsrommene	n	254	356	467	629	294	2000	
	%	12,7	17,8	13,3	31,4	14,7	3,18	1,25
Q10782 Undervisningsrommene ellers	n	162	350	502	664	311	1989	
	%	8,1	17,6	25,2	33,4	15,6	3,31	1,17
Q10783 Lærebøker/materiell/utstyr	n	220	411	491	644	221	1987	
	%	11,1	20,7	24,7	32,4	11,1	3,12	1,18
Q10784 Skolebiblioteket	n	119	160	299	714	678	1970	
	%	6,0	8,1	15,2	36,2	34,4	3,85	1,16
Q10785 Toaletter	n	142	200	313	757	584	1996	
	%	7,1	10,0	15,7	37,9	29,3	3,72	1,19
Q10786 Garderobe og dusj	n	289	225	311	618	431	1874	
	%	15,4	12,0	16,6	33,0	23,0	3,36	1,36
Q10787. Skolebygget	n	103	223	434	736	493	1989	
	%	5,2	11,2	21,8	37,0	24,8	3,65	1,21
Q10788. Renhold	n	30	87	193	687	1000	1997	
	%	1,5	4,4	9,7	34,4	50,1	4,27	0,91
Q10789 Uteområdet som elevene har tilgang til i friminuttene	n	200	249	352	669	513	1983	
	%	10,1	12,6	17,7	33,7	25,9	3,53	1,27
Fysisk læringsmiljø							3,53	0,79
Chronbachs alpha: ,86								

Tabell 21.25 viser hvor fornøyd lærerne er med ti ulike forhold som omhandler det fysiske læringsmiljøet. Merk at det ikke er hensiktsmessig å kjøre faktoranalyse på disse spørsmålene i og med det er ikke logisk at det er en bakenforliggende faktor (foruten økonomi) som bestemmer om lærerne eksempelvis er fornøyd med toalettene og uteområdene. Det skal ikke være noen sammenheng mellom toaletter og uteområder. Det hindrer imidlertid ikke å slå sammen variablene til en indeks som måler fysisk læringsmiljø. Vi kan også legge merke til at for disse spørsmålene er gjennomsnittsverdiene lave og spredningen høyere enn hva vi er vant til å se i Lærerundersøkelsen. Tabellen viser at gjennomsnittlig er lærerne mest fornøyd med renhold og minst fornøyd med Lærebøker/materiell/utstyr.

21.24 Ledelse og samarbeid

Tabell 21.26 Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål under overskriften Ledelse og samarbeid i Lærerundersøkelsen 2020.

		Ledelse og samarbeid							
		Helt uenig	Litt uenig	Verken enig eller uenig	Litt enig	Helt enig	Gj.skåre /Total	St. avvik	Vet ikke
Q10790 Lærerne på skolen tar ansvar for alle elevene på skolen	N	20	131	132	830	1194	2307		26
	%	0,9	5,7	5,7	36,0	51,8	4,32	0,88	
Q10791 Skolen har retningslinjer for god klasseledelse	n	24	71	171	588	1353	2207		123
	%	1,1	3,2	7,8	26,6	61,3	4,44	0,85	
Q10792 Jeg følger skolens retningslinjer for god klasseledelse	n	4	8	204	516	1448	2180		131
	%	0,2	0,4	9,4	23,7	66,4	4,56	0,69	
Q10793 Lærerne får god støtte, hjelp og veiledning av sin leder	n	54	158	245	699	1146	2302		29
	%	2,4	6,9	10,6	30,4	49,8	4,18	1,03	
Q10794 Skolens ledelse legger til rette for felles refleksjon og læring	n	46	116	234	728	1196	2320		10
	%	2,0	5,0	10,1	31,4	51,6	4,26	0,96	
Q10795 Skolens ledelse legger til rette for samarbeid om planlegging av opplæringen	n	64	169	249	738	1095	2315		10
	%	2,8	7,3	10,8	31,9	47,3	4,14	1,05	
Q10797 Skolens ledelse legger til rette for samarbeid om gjennomføring av opplæringen	n	55	162	233	798	1064	2312		14
	%	2,4	7,0	10,1	34,5	46,0	4,15	1,02	
Q10798 Skolens ledelse legger til rette for samarbeid om evaluering av opplæringen	n	71	205	319	827	860	2282		38
	%	3,1	9,0	14,0	36,2	37,7	3,96	1,07	
Q10799 Skolens ledelse legger til rette for samarbeid om vurdering av elevarbeid	n	95	263	385	829	699	2271		43
	%	4,2	11,6	17,0	36,5	30,8	3,78	1,13	
Q10800 Skolens ledelse sørger for at vedtak blir gjennomført	n	34	120	273	680	1105	2212		101
	%	1,5	5,4	12,3	30,7	50,0	4,22	0,96	
Q10801 Skolens ledelse støtter og legger til rette for lærere som prøver ut ny pedagogisk praksis	n	49	68	348	602	1062	2129		181
	%	2,3	3,2	16,4	28,3	49,9	4,20	0,98	
Q10802 Skolens ledelse legger til rette for at lærere samarbeider om lokale læreplaner i fag	n	77	104	369	623	919	2092		196
	%	3,7	5,0	17,6	29,8	43,9	4,05	1,07	
Ledelse og samarbeid							4,15	0,81	
Cronbachs alpha: ,89									

Til slutt i Lærerundersøkelsen er det 12 påstander som omhandler ledelse og samarbeid. Disse vises i tabell 21.26. De tre første skiller seg ut ved at de mer går ut på klasseledelse mens de øvrige ni omhandler skolens ledelse. For de ni spørsmålene ligger gjennomsnittsverdien rundt 4 med et standardavvik på rundt 1. Dette tyder på en bedre spredning enn hva de fleste av spørsmålene i Lærerundersøkelsen har. Lærerne er særlig enig i at *Skolens ledelse legger til rette for felles refleksjon og læring* og *Skolens ledelse sørger for at vedtak blir gjennomført*. Lærerne er minst enige i at *Skolens ledelse legger til rette for samarbeid om vurdering av elevarbeid*.

LITTERATUR

- Aamodt, P. O., Carlsten, T. C., Caspersen, J., Grøgaard, J. . & Røsdal, T. (2016). *Kompetanseutvikling blant yrkesfaglærere: En undersøkelse basert på OECD Teaching and Learning International Survey (TALIS)* . Oslo:NIFU
- Cohen. J. (1988). *Statistical power analysis for the behavioral sciences*. 2. ed. New York: Psychology Press.
- Hellevik, O. (2009). Linear versus logistic regression when the dependent variable is a dichotomy, *Qual Quant*, 43, 59-74.
- Lødding, B. & Vibe, N. (2010). "*Hvis noen forteller om mobbing...*": utdypende undersøkelse av funn i Elevundersøkelsen om mobbing, urettferdig behandling og diskriminering. Oslo: NIFU.
- Næss, T. (2011). *Segregering, læringsmiljø og ikke vestlige innvandrerelevers prestasjoner på nasjonale prøver*. Arbeidsnotat. Oslo: NIFU.
- Opplæringslova. (1998). Lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (LOV-1998-07-17-61).
- Pallant, J. (2010). *SPSS survival manual a step by step guide to data analysis using the SPSS program* (4th ed.). Maidenhead: Open University Press.
- Tabachnick, B. G. & Fidell, L. S. (2007). *Using multivariate statistics*. Boston: Pearson/Allyn and Bacon.
- Wendelborg, C., Røe, M. & Buland, T. (2018). *Læringsmiljøprosjektet. Sluttrapport fra evalueringen av Læringsmiljøprosjektet*. Trondheim: NTNU Samfunnsforskning.
- Wendelborg, C. (2021a). *Mobbing og arbeidsro i skolen - Analyse av Elevundersøkelsen skoleåret 2020/2021*. Trondheim: NTNU Samfunnsforskning.
- Wendelborg, C. (2021b). *Analyser av indekser på Skoleporten 2020*. Trondheim: NTNU Samfunnsforskning.
- Wendelborg, C., Røe, M., Buland, T og Hygen, B. (2019). *Elevundersøkelsen 2018*. Trondheim: NTNU Samfunnsforskning.
- Wendelborg, C., Røe, M., Utvær, B. K. & Caspersen, J. (2017). *Elevundersøkelsen 2016: Analyse av Elevundersøkelsen 2016*. Trondheim: NTNU Samfunnsforskning.
- Wendelborg, C., Røe, M. & Caspersen, J. (2016). *Elevundersøkelsen 2015*. Trondheim: NTNU Samfunnsforskning.
- Wendelborg, C. Røe, M., Federici, R.A. & Caspersen, J. (2015). *Elevundersøkelsen 2014*. Trondheim: NTNU Samfunnsforskning.
- Wendelborg, C., Røe, M., & Federici, R. A. (2014). *Elevundersøkelsen 2013 : analyse av Elevundersøkelsen 2013*. Trondheim: NTNU Samfunnsforskning.

- Wendelborg, C., Paulsen, V., Røe, M., Valenta, M. & Skaalvik, E. (2012). *Elevundersøkelsen 2012*. Trondheim: NTNU Samfunnsforskning.
- Wendelborg, C., Røe, M. & Skaalvik, E. (2011). *Elevundersøkelsen 2011*. Trondheim: NTNU Samfunnsforskning. Ybarra, M. L. & Mitchell, K. J. (2004). Online aggressor/targets, aggressors, and targets: A comparison of associated youth characteristics. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 45(7), 1308-1316.
- Wendelborg, C, Dahl, T., Røe, M. og T. Buland (2020) *Elevundersøkelsen 2019. Analyse av Utdanningsdirektoratets brukerundersøkelser*. Trondheim: NTNU Samfunnsforskning

TABELLER

Tabell 2.1	Antall elever som har deltatt i Elevundersøkelsen 2020 fordelt på klassetrinn	15
Tabell 2.2	Antall elever i VGS som har deltatt i Elevundersøkelsen 2020 fordelt på utdanningsprogram og sett i forhold til andelen i populasjonen.	16
Tabell 2.3	Frekvensfordeling for bakgrunnsvariabler	18
Tabell 2.4	Effekt mål og effektstørrelse	20
Tabell 4.1	Statistiske mål basert på prosentandel av elevene som rapporterer om mobbing på skolen i perioden 2016-2020	26
Tabell 4.2	Fordeling av 1845 skoler på ni kategorier etter andel av jenter og gutter som blir mobbet. Totalprosentuering. Tall fra 2020	27
Tabell 5.1	Indekser nasjonalt nivå for 7.trinn, gjennomsnitt, andel, Standardavvik (SA), Cohens d og Cohens h (størrelse på endring) for 2016 til 2020	29
Tabell 5.2	Indekser nasjonalt nivå for 10.trinn, gjennomsnitt, andel, Standardavvik (SA), Cohens d og Cohens h (størrelse på endring) for 2016 til 2020	30
Tabell 5.3	Indekser nasjonalt nivå for Vg1, gjennomsnitt, andel, Standardavvik (SA), Cohens d og Cohens h (størrelse på endring) for 2016 til 2020	31
Tabell 6.1	Oversikt over spørsmål og svaralternativ som inngår i indeksen Trivsel i Elevundersøkelsen 2020.	33
Tabell 6.2	Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål som omhandler Trivsel i Elevundersøkelsen 2020.	33
Tabell 6.3	Flernivåanalyse (ICC): Trivsel på mellom- og ungdomstrinn. Kontrollert for ulike bakgrunnsvariabler.	42
Tabell 7.1	Oversikt over spørsmål og svaralternativ som inngår i indeksen Støtte fra lærer i Elevundersøkelsen 2020.	45
Tabell 7.2	Svarfordeling, gjennomsnitt, standardavvik og Cronbachs alpha for spørsmål som omhandler Støtte fra lærer i Elevundersøkelsen 2020.	45
Tabell 7.3	Flernivåanalyse (ICC): Støtte fra lærerne på mellom- og ungdomstrinn. Kontrollert for ulike bakgrunnsvariabler.	54
Tabell 8.1	Oversikt over spørsmål og svaralternativ som inngår i indeksen Støtte hjemmefra i Elevundersøkelsen 2020.	55
Tabell 8.2	Svarfordeling, gjennomsnitt, standardavvik og Cronbachs alpha for spørsmål som omhandler Støtte hjemmefra i Elevundersøkelsen 2020.	55
Tabell 8.3	Flernivåanalyse (ICC): Støtte hjemmefra på mellom- og ungdomstrinn. Kontrollert for ulike bakgrunnsvariabler.	64
Tabell 9.1	Oversikt over spørsmål og svaralternativ som inngår i indeksen Faglig utfordring i Elevundersøkelsen 2020.	65
Tabell 9.2	Svarfordeling, gjennomsnitt, standardavvik for spørsmålet som omhandler Faglig utfordring i Elevundersøkelsen 2020.	65
Tabell 9.3	Flernivåanalyse (ICC): Faglig utfordring på mellom- og ungdomstrinn. Kontrollert for ulike bakgrunnsvariabler.	74
Tabell 10.1	Oversikt over spørsmål og svaralternativ som inngår i indeksen Vurdering for læring i Elevundersøkelsen 2020.	75
Tabell 10.2	Svarfordeling, gjennomsnitt, standardavvik og Cronbachs alpha for spørsmål som omhandler Vurdering for læring i Elevundersøkelsen 2020.	76

Tabell 10.3	Flernivåanalyse (ICC): Vurdering for læring på mellom- og ungdomstrinn. Kontrollert for ulike bakgrunnsvariabler.	85
Tabell 11.1	Oversikt over spørsmål og svaralternativ som inngår i indeksen Læringskultur i Elevundersøkelsen 2020.	87
Tabell 11.2	Svarfordeling, gjennomsnitt, standardavvik og Cronbachs alpha for spørsmål som omhandler Læringskultur i klassen i Elevundersøkelsen 2020.	87
Tabell 11.3	Flernivåanalyse (ICC): Læringskultur på mellom- og ungdomstrinn. Kontrollert for ulike bakgrunnsvariabler.	96
Tabell 12.1	Oversikt over spørsmål og svaralternativ som inngår i indeksen Mestring i Elevundersøkelsen 2020.	97
Tabell 12.2	Svarfordeling, gjennomsnitt, standardavvik og Cronbachs alpha for spørsmål som omhandler Mestring i Elevundersøkelsen 2020.	97
Tabell 12.3	Flernivåanalyse (ICC): Mestring på mellom- og ungdomstrinn. Kontrollert for ulike bakgrunnsvariabler.	106
Tabell 13.1	Oversikt over spørsmål og svaralternativ som inngår i indeksen Motivasjon i Elevundersøkelsen 2020.	107
Tabell 13.2	Svarfordeling, gjennomsnitt, standardavvik og Cronbachs alpha for spørsmål som omhandler Motivasjon i Elevundersøkelsen 2020.	107
Tabell 13.3	Flernivåanalyse (ICC): Motivasjon på mellom- og ungdomstrinn. Kontrollert for ulike bakgrunnsvariabler.	116
Tabell 14.1	Oversikt over spørsmål og svaralternativ som inngår i indeksen Elevdemokrati og medvirkning i Elevundersøkelsen 2020.	117
Tabell 14.2	Svarfordeling, gjennomsnitt, standardavvik og Cronbachs alpha for spørsmålet som omhandler Elevdemokrati og medvirkning i Elevundersøkelsen 2020.	117
Tabell 14.3	Flernivåanalyse (ICC): Elevdemokrati og medvirkning på mellom- og ungdomstrinn. Kontrollert for ulike bakgrunnsvariabler.	126
Tabell 15.1	Oversikt over spørsmål og svaralternativ som inngår i indeksen Felles regler i Elevundersøkelsen 2020.	127
Tabell 15.2	Svarfordeling, gjennomsnitt, standardavvik og Cronbachs alpha for spørsmål som omhandler Felles regler i Elevundersøkelsen 2020.	127
Tabell 15.3	Flernivåanalyse (ICC): Felles regler på mellom- og ungdomstrinn. Kontrollert for ulike bakgrunnsvariabler.	136
Tabell 16.1	Oversikt over spørsmål og svaralternativ som inngår i indeksen mobbing på skolen i Elevundersøkelsen 2020	137
Tabell 16.2	Svarfordeling, snitt, standardavvik for spørsmålet som omhandler Mobbing i Elevundersøkelsen 2020.	137
Tabell 16.3	Flernivåanalyse (ICC): Mobbing på skolen på mellom- og ungdomstrinn. Kontrollert for ulike bakgrunnsvariabler.	147
Tabell 17.1	Oversikt over spørsmål og svaralternativ som inngår i indeksen Utdanning og yrkesveiledning i Elevundersøkelsen 2020.	148
Tabell 17.2	Svarfordeling, snitt og standardavvik for spørsmål som omhandler Utdanning og yrkesveiledning i Elevundersøkelsen 2020.	148
Tabell 17.3	Flernivåanalyse (ICC): Utdanning og yrkesveiledning på mellom- og ungdomstrinn. Kontrollert for ulike bakgrunnsvariabler.	154
Tabell 18.1	Oversikt over spørsmål og svaralternativ som inngår i indeksen Utdanning og yrkesrådgivning i Elevundersøkelsen 2020.	155
Tabell 18.2	Svarfordeling, gjennomsnitt, standardavvik for spørsmål som omhandler utdanning og yrkesrådgivning i Elevundersøkelsen 2020.	155

Tabell 20.1	Frekvensfordeling for bakgrunnsvariabler i Foreldreundersøkelsen høsten 2020	162
Tabell 20.2	Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål under overskriften Trivsel i Foreldreundersøkelsen 2020.	163
Tabell 20.3	Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål under overskriften Motivasjon i Foreldreundersøkelsen 2020.	167
Tabell 20.4	Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål under overskriften Hjem - skole i Foreldreundersøkelsen 2020.	170
Tabell 20.5	Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål under overskriften støtte fra lærerne i Foreldreundersøkelsen 2020.	173
Tabell 20.6	Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål under overskriften Vurdering for Læring i Foreldreundersøkelsen 2020.	177
Tabell 20.7	Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål som omhandler Trygt miljø i Foreldreundersøkelsen 2020.	181
Tabell 20.8	Svarfordeling og andel om spørsmålet som omhandler å bli gjort narr av i Foreldreundersøkelsen 2020.	184
Tabell 20.9	Svarfordeling og andel om spørsmålet som omhandler å bli holdt utenfor av i Foreldreundersøkelsen 2020.	188
Tabell 20.10	Svarfordeling og andel om spørsmålet som omhandler å bli spredt løgner om av i Foreldreundersøkelsen 2020.	192
Tabell 20.11	Svarfordeling og andel om spørsmålet som omhandler å bli truet i Foreldreundersøkelsen 2020.	195
Tabell 20.12	Svarfordeling og andel om spørsmålet som omhandler å bli slått, sparket eller holdt fast i Foreldreundersøkelsen 2020.	199
Tabell 20.13	Svarfordeling og andel om spørsmålet som omhandler kommentarer om utseende i Foreldreundersøkelsen 2020.	203
Tabell 20.14	Svarfordeling , gjennomsnitt og standardavvik for spørsmålet som omhandler skolens håndtering av mobbing i Foreldreundersøkelsen 2020.	206
Tabell 20.15	Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål som omhandler grunnleggende ferdigheter i regning i Foreldreundersøkelsen 2020.	209
Tabell 20.16	Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål som omhandler grunnleggende ferdigheter i lesing i Foreldreundersøkelsen 2020.	210
Tabell 20.17	Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål som omhandler grunnleggende ferdigheter i skriving i Foreldreundersøkelsen 2020.	211
Tabell 20.18	Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål som omhandler grunnleggende digitale ferdigheter i Foreldreundersøkelsen 2020.	212
Tabell 20.19	Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål som omhandler grunnleggende muntlige ferdigheter i Foreldreundersøkelsen 2020.	215
Tabell 20.20	Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål som omhandler Informasjon fra skolen i Foreldreundersøkelsen 2020.	216
Tabell 20.21	Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål som omhandler Dialog og medvirkning i Foreldreundersøkelsen 2020.	220
Tabell 20.22	Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål under overskriften FAU og SU i Foreldreundersøkelsen 2020.	224

Tabell 20.23	Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål som omhandler Kjennskap og forventninger i Foreldreundersøkelsen 2020.	231
Tabell 20.24	Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål som omhandler Utviklingssamtalene i Foreldreundersøkelsen 2020.	235
Tabell 20.25	Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål som omhandler Fysisk miljø og materiell i Foreldreundersøkelsen 2020.	239
Tabell 20.26	Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål som omhandler Læring og utvikling i Foreldreundersøkelsen 2020.	240
Tabell 20.27	Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål som omhandler Læringsforholdene på skolen i Foreldreundersøkelsen 2020.	244
Tabell 20.28	Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål som omhandler SFO i Foreldreundersøkelsen 2020.	245
Tabell 20.29	Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål som omhandler SFO i Foreldreundersøkelsen 2020.	246
Tabell 21.1:	Antall lærere og skoler som har svar på lærerundersøkelsen	248
Tabell 21.2:	Deltakende lærere i Lærerundersøkelsen 2020 fordelt på fylke.	249
Tabell 21.3	Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål under overskriften Trivsel i Lærerundersøkelsen 2020.	250
Tabell 21.4	Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål under overskriften Motivasjon i Lærerundersøkelsen 2020.	251
Tabell 21.5	Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål under overskriften Hjem skole i Lærerundersøkelsen 2020.	252
Tabell 21.6	Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål under overskriften Støtte fra lærerne i Lærerundersøkelsen 2020.	253
Tabell 21.7	Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål som omhandler Læringskultur i Lærerundersøkelsen 2020.	254
Tabell 21.8	Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål under overskriften Faglig utfordring i Lærerundersøkelsen 2020.	255
Tabell 21.9	Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål som omhandler Lekser i Lærerundersøkelsen 2020.	255
Tabell 21.10	Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål som omhandler Tilpasset opplæring i Lærerundersøkelsen 2020.	256
Tabell 21.11	Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål under overskriften Lokal lærerplan i Lærerundersøkelsen 2020 .	257
Tabell 21.12	Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål som omhandler Relevans i Lærerundersøkelsen 2020.	257
Tabell 21.13	Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål som omhandler Varierte arbeidsmetoder i Lærerundersøkelsen 2020.	258
Tabell 21.14	Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål under overskriften Vurdering for Læring i Lærerundersøkelsen 2020.	259
Tabell 21.15	Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål som omhandler Medvirkning i Lærerundersøkelsen 2020.	260
Tabell 21.16	Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål som omhandler Regler på skolen i Lærerundersøkelsen 2020.	261
Tabell 21.17	Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål som omhandler Trygt miljø i Lærerundersøkelsen 2020.	262
Tabell 21.18	Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål som omhandler Trygt miljø i Lærerundersøkelsen 2020.	263

Tabell 21.19	Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål som omhandler Mobbing i Lærerundersøkelsen 2020.	264
Tabell 21.20	Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål som omhandler grunnleggende ferdigheter i lesing i Lærerundersøkelsen 2020.	265
Tabell 21.21	Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål som omhandler grunnleggende ferdigheter i regning i Lærerundersøkelsen 2020.	266
Tabell 21.22	Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål som omhandler grunnleggende ferdigheter i skriving i Lærerundersøkelsen 2020.	267
Tabell 21.23	Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål som omhandler grunnleggende digitale ferdigheter i Lærerundersøkelsen 2020.	268
Tabell 21.24	Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål som omhandler grunnleggende muntlige ferdigheter i Lærerundersøkelsen 2020.	269
Tabell 21.25	Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål som omhandler Fysisk læringsmiljø i Lærerundersøkelsen 2020.	270
Tabell 21.26	Svarfordeling, gjennomsnitt og standardavvik for spørsmål under overskriften Ledelse og samarbeid i Lærerundersøkelsen 2020.	271

FIGURLISTE

Figur 6.1	Trivsel fordelt på trinn (gjennomsnitt).	34
Figur 6.2	Trivsel fordelt på skoleslag (gjennomsnitt).	34
Figur 6.3	Trivsel fordelt på utdanningsprogram (VGS, gjennomsnitt).	35
Figur 6.4	Trivsel på mellom- og ungdomstrinn og VGS fordelt på kjønn (gjennomsnitt).	36
Figur 6.5	Trivsel på mellom- og ungdomstrinn fordelt på andel minoritetsspråklige elever (gjennomsnitt).	37
Figur 6.6	Trivsel på mellom- og ungdomstrinn og i VGS fordelt på antall elever ved skolen (gjennomsnitt).	38
Figur 6.7	Trivsel på mellom- og ungdomstrinn fordelt på antall elever per undervisningsårsverk ved skolen (gjennomsnitt).	39
Figur 6.8	Trivsel på mellom- og ungdomstrinn fordelt på innbyggertall i kommunen (gjennomsnitt).	40
Figur 6.9	Trivsel på mellom- og ungdomstrinn fordelt på andel med grunnskole som høyeste fullførte utdanning i kommunen (gjennomsnitt).	41
Figur 7.1	Støtte fra lærerne fordelt på trinn (gjennomsnitt).	46
Figur 7.2	Støtte fra lærerne fordelt på skoleslag (gjennomsnitt).	46
Figur 7.3	Støtte fra lærerne fordelt på utdanningsprogram (VGS, gjennomsnitt).	47
Figur 7.4	Støtte fra lærerne på mellom- og ungdomstrinn og i VGS fordelt på kjønn (gjennomsnitt).	48
Figur 7.5	Støtte fra lærerne på mellom- og ungdomstrinn fordelt på andel minoritetsspråklige elever (gjennomsnitt).	49
Figur 7.6	Støtte fra lærerne på mellom- og ungdomstrinn og i VGS fordelt på antall elever ved skolen (gjennomsnitt).	50
Figur 7.7	Støtte fra lærerne på mellom- og ungdomstrinn fordelt på antall elever per undervisningsårsverk ved skolen (gjennomsnitt).	51
Figur 7.8	Støtte fra lærerne på mellom- og ungdomstrinn fordelt på innbyggertall i kommunen (gjennomsnitt).	52
Figur 7.9	Støtte fra lærerne på mellom- og ungdomstrinn fordelt på andel med grunnskole som høyeste fullførte utdanning i kommunen (gjennomsnitt).	53
Figur 8.1	Støtte hjemmefra fordelt på trinn (gjennomsnitt).	56
Figur 8.2	Støtte hjemmefra fordelt på skoleslag (gjennomsnitt).	56
Figur 8.3	Støtte hjemmefra fordelt på utdanningsprogram (VGS, gjennomsnitt).	57
Figur 8.4	Støtte hjemmefra på mellom- og ungdomstrinn og i VGS fordelt på kjønn (gjennomsnitt).	58
Figur 8.5	Støtte hjemmefra på mellom- og ungdomstrinn fordelt på andel minoritetsspråklige elever (gjennomsnitt).	59
Figur 8.6	Støtte hjemmefra på mellom- og ungdomstrinn og i VGS fordelt på antall elever ved skolen (gjennomsnitt).	60
Figur 8.7	Støtte hjemmefra på mellom- og ungdomstrinn fordelt på antall elever per undervisningsårsverk ved skolen (gjennomsnitt).	61
Figur 8.8	Støtte hjemmefra på mellom- og ungdomstrinn fordelt på innbyggertall i kommunen (gjennomsnitt).	62
Figur 8.9	Støtte hjemmefra på mellom- og ungdomstrinn fordelt på andel med grunnskole som høyeste fullførte utdanning i kommunen (gjennomsnitt).	63

Figur 9.1	Faglig utfordring fordelt på trinn (gjennomsnitt).	66
Figur 9.2	Faglig utfordring fordelt på skoleslag (gjennomsnitt).	66
Figur 9.3	Faglig utfordring fordelt på utdanningsprogram (VG, gjennomsnitt).	67
Figur 9.4	Faglig utfordring på mellom- og ungdomstrinn og i VGS fordelt på kjønn (gjennomsnitt).	68
Figur 9.5	Faglig utfordring på mellom- og ungdomstrinn fordelt på andel minoritetsspråklige elever (gjennomsnitt).	69
Figur 9.6	Faglig utfordring på mellom- og ungdomstrinnet fordelt på antall elever ved skolen (gjennomsnitt).	70
Figur 9.7	Faglig utfordring på mellom- og ungdomstrinnet fordelt på antall elever per undervisningsårsverk ved skolen (gjennomsnitt).	71
Figur 9.8	Faglig utfordring på mellom- og ungdomstrinnet fordelt på innbyggertall i kommunen (gjennomsnitt).	72
Figur 9.9	Faglig utfordring på mellom- og ungdomstrinn fordelt på andel med grunnskole som høyeste fullførte utdanning i kommunen (gjennomsnitt).	73
Figur 10.1	Vurdering for læring fordelt på trinn (gjennomsnitt).	77
Figur 10.2	Vurdering for læring fordelt på skoleslag (gjennomsnitt).	77
Figur 10.3	Vurdering for læring fordelt på utdanningsprogram (VGS, gjennomsnitt).	78
Figur 10.4	Vurdering for læring på mellom- og ungdomstrinn og i VGS fordelt på kjønn (gjennomsnitt).	79
Figur 10.5	Vurdering for læring på mellom- og ungdomstrinn fordelt på andel minoritetsspråklige elever (gjennomsnitt).	80
Figur 10.6	Vurdering for læring på mellom- og ungdomstrinn fordelt på antall elever ved skolen (gjennomsnitt).	81
Figur 10.7	Vurdering for læring på mellom- og ungdomstrinn fordelt på antall elever per undervisningsårsverk ved skolen (gjennomsnitt).	82
Figur 10.8	Vurdering for læring på mellom- og ungdomstrinn fordelt på innbyggertall i kommunen (gjennomsnitt).	83
Figur 10.9	Vurdering for læring på mellom- og ungdomstrinn fordelt på andel med grunnskole som høyeste fullførte utdanning i kommunen (gjennomsnitt).	84
Figur 11.1	Læringskultur fordelt på trinn (gjennomsnitt).	88
Figur 11.2	Læringskultur fordelt på skoleslag (gjennomsnitt).	88
Figur 11.3	Læringskultur fordelt på utdanningsprogram (VGS, gjennomsnitt).	89
Figur 11.4	Læringskultur på mellom- og ungdomstrinn og i VGS fordelt på kjønn (gjennomsnitt).	90
Figur 11.5	Læringskultur på mellom- og ungdomstrinn fordelt på andel minoritetsspråklige elever (gjennomsnitt).	91
Figur 11.6	Læringskultur på mellom- og ungdomstrinn og i VGS fordelt på antall elever ved skolen (gjennomsnitt).	92
Figur 11.7	Læringskultur på mellom- og ungdomstrinn fordelt på antall elever per undervisningsårsverk ved skolen (gjennomsnitt).	93
Figur 11.8	Læringskultur på mellom- og ungdomstrinn fordelt på innbyggertall i kommunen (gjennomsnitt).	94
Figur 11.9	Læringskultur på mellom- og ungdomstrinn fordelt på andel med grunnskole som høyeste fullførte utdanning i kommunen (gjennomsnitt).	95
Figur 12.1	Mestring fordelt på trinn (gjennomsnitt).	98
Figur 12.2	Mestring fordelt på skoleslag (gjennomsnitt).	98

Figur 12.3	Mestring fordelt på utdanningsprogram (VGS, gjennomsnitt).	99
Figur 12.4	Mestring på mellom- og ungdomstrinn og i VGS fordelt på kjønn (gjennomsnitt).	100
Figur 12.5	Mestring på mellom- og ungdomstrinn fordelt på andel minoritetsspråklige elever (gjennomsnitt).	101
Figur 12.6	Mestring på mellom- og ungdomstrinn og i VGS fordelt på antall elever ved skolen (gjennomsnitt).	102
Figur 12.7	Mestring på mellom- og ungdomstrinn fordelt på antall elever per undervisningsårsverk ved skolen (gjennomsnitt).	103
Figur 12.8	Mestring på mellom- og ungdomstrinn fordelt på innbyggertall i kommunen (gjennomsnitt).	104
Figur 12.9	Mestring på mellom- og ungdomstrinn fordelt på andel med grunnskole som høyeste fullførte utdanning i kommunen (gjennomsnitt).	105
Figur 13.1	Motivasjon fordelt på trinn (gjennomsnitt).	108
Figur 13.2	Motivasjon fordelt på skoleslag (gjennomsnitt).	108
Figur 13.3	Motivasjon fordelt på utdanningsprogram (VGS, gjennomsnitt).	109
Figur 13.4	Motivasjon på mellom- og ungdomstrinn og i VGS fordelt på kjønn (gjennomsnitt).	110
Figur 13.5	Motivasjon på mellom- og ungdomstrinn fordelt på andel minoritetsspråklige elever (gjennomsnitt).	111
Figur 13.6	Motivasjon på mellom- og ungdomstrinn og i VGS fordelt på antall elever ved skolen (gjennomsnitt).	112
Figur 13.7	Motivasjon på mellom- og ungdomstrinn fordelt på antall elever per undervisningsårsverk ved skolen (gjennomsnitt).	113
Figur 13.8	Motivasjon på mellom- og ungdomstrinn fordelt på innbyggertall i kommunen (gjennomsnitt).	114
Figur 13.9	Motivasjon på mellom- og ungdomstrinn fordelt på andel med grunnskole som høyeste fullførte utdanning i kommunen (gjennomsnitt).	115
Figur 14.1	Elevdemokrati og medvirkning fordelt på trinn (gjennomsnitt).	118
Figur 14.2	Elevdemokrati og medvirkning fordelt på skoleslag (gjennomsnitt).	118
Figur 14.3	Elevdemokrati og medvirkning fordelt på utdanningsprogram (VGS, gjennomsnitt).	119
Figur 14.4	Elevdemokrati og medvirkning på mellom- og ungdomstrinn og i VGS fordelt på kjønn (gjennomsnitt).	120
Figur 14.5	Elevdemokrati og medvirkning på mellom- og ungdomstrinn fordelt på andel minoritetsspråklige elever (gjennomsnitt).	121
Figur 14.6	Elevdemokrati og medvirkning på mellom- og ungdomstrinn fordelt på antall elever ved skolen (gjennomsnitt).	122
Figur 14.7	Elevdemokrati og medvirkning på mellom- og ungdomstrinn fordelt på antall elever per undervisningsårsverk ved skolen (gjennomsnitt).	123
Figur 14.8	Elevdemokrati og medvirkning på mellom- og ungdomstrinn fordelt på innbyggertall i kommunen (gjennomsnitt).	124
Figur 14.9	Elevdemokrati og medvirkning på mellom- og ungdomstrinn fordelt på andel med grunnskole som høyeste fullførte utdanning i kommunen (gjennomsnitt).	125
Figur 15.1	Felles regler fordelt på trinn (gjennomsnitt).	128
Figur 15.2	Fellers regler fordelt på skoleslag (gjennomsnitt).	128
Figur 15.3	Felles regler fordelt på utdanningsprogram (VGS, gjennomsnitt).	129

Figur 15.4	Felles regler på mellom- og ungdomstrinn og i VGS fordelt på kjønn (gjennomsnitt).	130
Figur 15.5	Felles regler på mellom- og ungdomstrinn fordelt på andel minoritetsspråklige elever (gjennomsnitt).	131
Figur 15.6	Felles regler på mellom- og ungdomstrinn og i VGS fordelt på antall elever ved skolen (gjennomsnitt).	132
Figur 15.7	Felles regler på mellom- og ungdomstrinn fordelt på antall elever per undervisningsårsverk ved skolen (gjennomsnitt).	133
Figur 15.8	Felles regler på mellom- og ungdomstrinn fordelt på innbyggertall i kommunen (gjennomsnitt).	134
Figur 15.9	Felles regler på mellom- og ungdomstrinn fordelt på andel med grunnskole som høyeste fullførte utdanning i kommunen (gjennomsnitt).	135
Figur 16.1	Andel mobbet fordelt på trinn.	138
Figur 16.2	Andel mobbet fordelt på skoleslag (andel).	139
Figur 16.3	Andel mobbet fordelt på utdanningsprogram (VGS, gjennomsnitt).	140
Figur 16.4	Andel mobbet på mellom- og ungdomstrinn og i VGS fordelt på kjønn.	141
Figur 16.5	Andel mobbet på mellom- og ungdomstrinn fordelt på andel minoritetsspråklige elever (gjennomsnitt).	142
Figur 16.6	Andel mobbet på mellom- og ungdomstrinn og i VGS fordelt på antall elever ved skolen.	143
Figur 16.7	Andel mobbet på mellom- og ungdomstrinn fordelt på antall elever per undervisningsårsverk ved skolen (gjennomsnitt).	144
Figur 16.8	Andel mobbet på mellom- og ungdomstrinn fordelt på innbyggertall i kommunen (gjennomsnitt).	145
Figur 16.9	Andel mobbet på mellom- og ungdomstrinn fordelt på andel med grunnskole som høyeste fullførte utdanning i kommunen (gjennomsnitt).	146
Figur 17.1	Utdanning og yrkesveiledning fordelt på trinn (gjennomsnitt).	149
Figur 17.2	Utdanning og yrkesveiledning ungdomstrinn fordelt på kjønn (gjennomsnitt).	150
Figur 17.3	Utdanning og yrkesveiledning på ungdomstrinn fordelt på andel minoritetsspråklige elever (gjennomsnitt).	150
Figur 17.4	Utdanning og yrkesveiledning på ungdomstrinn fordelt på antall elever ved skolen (gjennomsnitt).	151
Figur 17.5	Utdanning og yrkesveiledning på ungdomstrinn fordelt på antall elever per undervisningsårsverk ved skolen (gjennomsnitt).	151
Figur 17.6	Utdanning og yrkesveiledning på ungdomstrinn fordelt på innbyggertall i kommunen (gjennomsnitt).	152
Figur 17.7	Felles regler på mellom- og ungdomstrinn fordelt på andel med grunnskole som høyeste fullførte utdanning i kommunen (gjennomsnitt).	153
Figur 18.1	Utdanning og yrkesrådgivning i VGS fordelt på antall elever ved skolen (gjennomsnitt).	156
Figur 18.2	Utdanning og yrkesrådgivning i VGS fordelt på kjønn (gjennomsnitt).	157
Figur 18.3	Utdanning og yrkesrådgivning i VGS fordelt på antall elever ved skolen (gjennomsnitt).	158
Figur 19.1	Oversikt over utdanningsprogrammene rangering på de ulike tema i Elevundersøkelsen 2020.	159

Figur 20.1	Foreldres rapportering om barnets trivsel fordelt på klassetrinn (gjennomsnitt).	164
Figur 20.2	Foreldres rapportering om trivsel fordelt på skolestørrelse (gjennomsnitt).	165
Figur 20.3	Foreldres rapportering om trivsel fordelt på antall innbyggere i kommunen (gjennomsnitt).	166
Figur 20.4	Foreldres rapportering om barnas motivasjon fordelt på klassetrinn (gjennomsnitt).	168
Figur 20.5	Foreldres rapportering om barnas motivasjon fordelt på skolestørrelse (gjennomsnitt).	169
Figur 20.6	Foreldres rapportering om barnas motivasjon fordelt på kommunestørrelse (gjennomsnitt).	169
Figur 20.7	Foreldres rapportering om samarbeidet Hjem – skole fordelt på klassetrinn (gjennomsnitt).	171
Figur 20.8	Foreldres rapportering om samarbeidet Hjem - skole fordelt på skolestørrelse (gjennomsnitt).	172
Figur 20.9	Foreldres rapportering om samarbeidet Hjem – skole fordelt på kommunestørrelse (gjennomsnitt).	172
Figur 20.10	Foreldres rapportering om støtte fra lærerne fordelt på klassetrinn (gjennomsnitt).	174
Figur 20.11	Foreldres rapportering om støtte fra lærerne fordelt på skolestørrelse (gjennomsnitt).	175
Figur 20.12	Foreldres rapportering om støtte fra lærerne fordelt på kommunestørrelse (gjennomsnitt).	176
Figur 20.13	Foreldres rapportering om Vurdering for læring fordelt på klassetrinn (gjennomsnitt).	178
Figur 20.14	Foreldres rapportering av Vurdering for læring fordelt på skolestørrelse (gjennomsnitt).	179
Figur 20.15	Foreldres rapportering om Vurdering for læring fordelt på kommunestørrelse (gjennomsnitt).	180
Figur 20.16	Foreldres rapportering av Trygt miljø fordelt på klassetrinn (gjennomsnitt).	182
Figur 20.17	Foreldres rapportering av Trygt miljø fordelt på skolestørrelse (gjennomsnitt).	183
Figur 20.18	Foreldres rapportering av Trygt miljø fordelt på kommunestørrelse (gjennomsnitt).	183
Figur 20.19	Foreldres rapportering av Gjort narr av fordelt på klassetrinn (gjennomsnitt).	185
Figur 20.20	Foreldres rapportering av Gjort narr av fordelt på skolestørrelse (gjennomsnitt).	186
Figur 20.21	Foreldres rapportering av Gjort narr av fordelt på kommunestørrelse (gjennomsnitt).	187
Figur 20.22	Foreldres rapportering av Holdt utenfor fordelt på klassetrinn (gjennomsnitt).	189
Figur 20.23	Foreldres rapportering av Holdt utenfor fordelt på skolestørrelse (gjennomsnitt).	190
Figur 20.24	Foreldres rapportering av Holdt utenfor fordelt på kommunestørrelse (gjennomsnitt).	191
Figur 20.25	Foreldres rapportering av Spredt løgner om fordelt på klassetrinn (gjennomsnitt).	193
Figur 20.26	Foreldres rapportering av Spredt løgner om fordelt på skolestørrelse (gjennomsnitt).	194

Figur 20.27	Foreldres rapportering av Spredt løgner om fordelt på kommunestørrelse (gjennomsnitt).	195
Figur 20.28	Foreldres rapportering av Trusler fordelt på klassetrinn (gjennomsnitt).	196
Figur 20.29	Foreldres rapportering av Trusler fordelt på skolestørrelse (gjennomsnitt).	197
Figur 20.30	Foreldres rapportering av Trusler fordelt på kommunestørrelse (gjennomsnitt).	198
Figur 20.31	Foreldres rapportering av Slag og spark fordelt på klassetrinn (gjennomsnitt).	200
Figur 20.32	Foreldres rapportering av Slag og spark fordelt på skolestørrelse (gjennomsnitt).	201
Figur 20.33	Foreldres rapportering av Slag og spark fordelt på kommunestørrelse (gjennomsnitt).	202
Figur 20.34	Foreldres rapportering av Kommentarer om utseende fordelt på klassetrinn (gjennomsnitt).	204
Figur 20.35	Foreldres rapportering av Kommentarer om utseende fordelt på skolestørrelse (gjennomsnitt).	205
Figur 20.36	Foreldres rapportering av Kommentarer om utseende fordelt på kommunestørrelse (gjennomsnitt).	206
Figur 20.37	Foreldres rapportering av Skolens håndtering av mobbing fordelt på klassetrinn (gjennomsnitt).	207
Figur 20.38	Foreldres rapportering av Skolens håndtering av mobbing fordelt på skolestørrelse (gjennomsnitt).	208
Figur 20.39	Foreldres rapportering av Skolens håndtering av mobbing fordelt på kommunestørrelse (gjennomsnitt).	209
Figur 20.40	Foreldres rapportering av grunnleggende digitale ferdigheter fordelt på klassetrinn (gjennomsnitt).	213
Figur 20.41	Foreldres rapportering av grunnleggende digitale ferdigheter fordelt på skolestørrelse (gjennomsnitt).	214
Figur 20.42	Foreldres rapportering av grunnleggende digitale ferdigheter fordelt på kommunestørrelse (gjennomsnitt).	214
Figur 20.43	Foreldres rapportering av Informasjon fra skolen fordelt på klassetrinn (gjennomsnitt).	217
Figur 20.44	Foreldres rapportering av Informasjon fra skolen fordelt på skolestørrelse (gjennomsnitt).	218
Figur 20.45	Foreldres rapportering av Informasjon fra skolen fordelt på kommunestørrelse (gjennomsnitt).	219
Figur 20.46	Foreldres rapportering av Dialog og medvirkning fordelt på klassetrinn (gjennomsnitt).	221
Figur 20.47	Foreldres rapportering av Dialog og medvirkning fordelt på skolestørrelse (gjennomsnitt).	222
Figur 20.48	Foreldres rapportering av Dialog og medvirkning fordelt på kommunestørrelse (gjennomsnitt).	223
Figur 20.49	Foreldres rapportering av FAU og SU fordelt på klassetrinn (gjennomsnitt).	225
Figur 20.50	Foreldres rapportering av FAU og SU fordelt på skolestørrelse (gjennomsnitt).	226
Figur 20.51	Foreldres rapportering av FAU og SU fordelt på kommunestørrelse (gjennomsnitt).	227
Figur 20.52	Foreldres rapportering av Foreldreengasjement fordelt på klassetrinn (gjennomsnitt).	228

Figur 20.53	Foreldres rapportering av Foreldreengasjement fordelt på skolestørrelse (gjennomsnitt).	229
Figur 20.54	Foreldres rapportering av Foreldreengasjement fordelt på kommunestørrelse (gjennomsnitt).	230
Figur 20.55	Foreldres rapportering av kjennskap og forventninger fordelt på klassetrinn (gjennomsnitt).	232
Figur 20.56	Foreldres rapportering av kjennskap og forventninger fordelt på skolestørrelse (gjennomsnitt).	233
Figur 20.57	Foreldres rapportering om kjennskap og forventninger fordelt på kommunestørrelse (gjennomsnitt).	234
Figur 20.58	Foreldres rapportering av Utviklingssamtalene fordelt på klassetrinn (gjennomsnitt).	236
Figur 20.59	Foreldres rapportering av Utviklingssamtalene fordelt på skolestørrelse (gjennomsnitt).	237
Figur 20.60	Foreldres rapportering av Utviklingssamtalene fordelt på kommunestørrelse (gjennomsnitt).	238
Figur 20.61	Foreldres rapportering av Læring og utvikling fordelt på klassetrinn (gjennomsnitt).	241
Figur 20.62	Foreldres rapportering av Læring og utvikling fordelt på skolestørrelse (gjennomsnitt).	242
Figur 20.63	Foreldres rapportering av Læring og utvikling fordelt på kommunestørrelse (gjennomsnitt).	243

Vedlegg

På Utdanningsdirektoratets hjemmeside finnes vedlegget for obligatoriske spørsmål som ikke presenteres i Utdanningsdirektoratets statistikkbank, samt samtlige tilleggsspørsmål i Elevundersøkelsen 2020. I tillegg finnes spørreskjemaene til Elevundersøkelsen og Foreldreundersøkelsen på Utdanningsdirektoratets hjemmeside



ISBN-nr: 978-82-7570-665-0

